

د کورنیو چارو

وزارت

لاسته راوړنې او خنډونه

زما د یادا بڼتونو ټولګه

۲۰۰۳-۲۰۰۵ کال

شاه محمود میاخیل

Ketabton.com

ڊالی

دا ڪتاب خپل پيار سيد محمود حسرت ته ڇي شل ڪاله يي
د ڪورنيو چارو وزارت په مرڪز او بيلا بيلو ولايتونو ڪي دنده
اجرا ڪري او همدا شان د ڪورنيو چارو وزارت ٽولو منسوينو
ته ڇي دهيواد په امنيت او اداره ڪي ستونزي گاللي ، قرباني
يي ورڪري او شپه او ورخ يي د ڊپرو سختو شرايطو لاندي نه
ستري ڪيدونڪي هلي خلي ڪري او کوي يي ڊالي ڪوم

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: د کورنیو چارو وزارت لاسته

راورنې او خنډونه

لیکوال: شاه محمود میا خېل

چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپ کال: ۱۳۹۰ ال کال

کمپوز:

لړ لیک

مخ	سرلیک	کڼه
۱	د سر شو لنډې خبرې	۱
ج	سریزه	۲
۱	د کورنیو چارو په وزارت کې د کار لامل	۳
۸	په کورنیو چارو وزارت کې د ستر ...	۴
۱۹	بلخ ولایت ته سفر	۵
۲۷	سمنگانو ولایت ته سفر	۶
۳۴	جوزجان ولایت ته سفر	۷
۴۳	د مزار نه هرات ته سفر	۸
۴۶	اسلام قلعه، انجیل، زنده جان، غوریان...	۹
۵۲	د شین ډنډ او ادرسکن ولسوالیو نه کتنه	۱۰
۶۲	د هرات ولایت د مختلفو قومونو او...	۱۱
۶۶	د کورنیو چارو وزارت کې د ستر...	۱۲
۷۸	د ملگرو ملتونو د یونما دفتر له مشر...	۱۳
۸۲	د ایساف مشر جنرال نوربت وین هیسټ	۱۴
۱۰۷	په مزار شریف کې د جنرال عطا محمد ...	۱۵
۱۲۶	فیصله کمیسیون مؤظف در ولایت بلخ...	۱۶
۱۲۸	پاکستان ته د کورنیو چارو د وزیر رسمي سفر	۱۷
۱۴۵	د کورنیو چارو په وزارت کې د ولسوالیو...	۱۸
۱۴۵	روسیې ته د کورنیو چارو د وزیر ښاغلي...	۱۹
۱۶۹	د ملگرو ملتونو د سر منشي ځانگړي...	۲۰
۱۷۶	د پروان د PRT افتتاح او د قبایلو ...	۲۱

۱۷۲	د ترکی انجینر خوشې کیدل	۲۲
۱۷۹	د هرات د PRT افتتاح	۲۳
۱۸۰	په جلال اباد کې د اساسي قانون د لویې جرگې ...	۲۴
۱۸۷	د جرمني په سفارت کې د مرستندویه هیوادونو ...	۲۵
۱۸۸	په ترافیکې پېښه کې زما ورور سید معصوم ...	۲۶
۱۹۰	د استاد کریم خلیلي تر مشرۍ لاندې د بې ...	۲۷
۲۰۵	پکتیا ولایت مشرانو سره د کورنیو چارو د وزیر ...	۲۸
۲۰۹	د کابل د پولیسو د تعلیمي مرکز څخه د پولیسو ...	۲۹
۲۱۱	جنوبي ولایاتونو (پکتیا ، پکتیکا خوست او لوگر) ...	۳۰
۲۲۱	په قطر کې د افغانستان د پولیسو سره ...	۳۱
۲۳۰	کابل ته د جرمني د کورنیو چارو وزیر ...	۳۲
۲۳۲	د ناټو د مشرانو سره د کتنې لپاره د افغانستان ...	۳۳
۲۳۴	د سرپل په ولایت کې د جنرال دوستم ...	۳۴
۲۳۶	د کورنیو چارو د وزیر علي احمد جلالی ...	۳۵
۲۴۰	په اتیر کاتپننتپال هوټل کې د مخدره ...	۳۶
۲۵۴	د دولت رئیس حامد کرزي د ۲۰۰۴ ز کال ...	۳۷
۲۶۰	د کورنیو چارو وزارت د اداري معین په ...	۳۸
۲۶۴	د DynCorp د دفتر سره چادونه	۳۹
۲۶۶	د هرات والي اسمعیل خان تبدیلیدل	۴۰
۲۷۳	د سمنگانو د ولایت د مرستیال حاجي ...	۴۱
۲۷۶	د فراه PRT افتتاح	۴۲
۲۷۸	د حضرت اکبر وفادار شعر	۴۳

۲۸۰	په افغانستان کې د جمهوري ریاست لپاره...	۴۴
۳۰۲	په کابل کې د ملگرو ملتونو د درې ...	۴۵
۳۲۲	د کورنیو چارو په وزارت کې د واقعاتو یا پېښو...	۴۶
۳۳۰	د والیانو، ولسوالانو او امنیتیه قوماندانانو تقرر...	۴۷
۳۴۰	د امریکا د متحده ایالاتو سره د ...	۴۸
۳۵۲	د بغلان، سمنگان او بلخ ولایتونو ته د...	۴۹
۳۶۵	د پنجشېر د والي ضابط بېلول تقرر	۵۰
۳۶۸	د قاضي القضاة له خوا تېلفون	۵۱
۳۷۰	د کورنیو چارو د وزارت نه زما استعفا	۵۲
۳۹۷	د بناغلي شاه محمود میاخیل لنډه پېژندنه	۵۳

د سرخو لنډې خبرې

ډېر خوشاله يم چې زما گران او پياوړې همکار بناغلي شاه محمود
مياخېل دا زحمت په ځان ومانه چې خپلې هغه خاطرې چې د کورنیو چارو
په وزارت کې ئې د څو مهمو کلونو په دوران کې را غونډې کړې او ليکلې
وي په دې کتاب کې هيوادوالوته وړاندې کړې.

د ۱۳۸۲-۱۳۸۴ کلونو په دوران کې چې بناغلي مياخېل د کورنیو چارو
په وزارت کې زما نژدې همکارو د افغانستان دولت په ملک کې د سولې
د ټينگولو او دولتي موسساتو د بيا جوړولو او سمبالولو په چارو کې له
سترو چلنجونو سره مخامخ و. په دې لړ کې د کورنیو چارو د وزارت تر
ټولو لوئې ننگوونې د ملي پوليسو جوړول، دهغوی روزل او په يوه
مسلكي اډانه کې د دغو ځواکونو موسساتي سمبالول و. په دې برسېره
هغه مهال د کورنیو چارو وزارت د محلي ادارو مسئوليت هم په غاړه
درلود او مياخېل صيب د اداري معين په حيث د دې برخې مسئول و.

سخت کلونه و. ستونزې پرېمانه او زورواکان بيباکه او خپل سړي و. محلي
ټوپکسالارانو د مرکزي دولت د اوامرو منلو ته زړه نازړه و او مليشيانو
ته د قانون ماتول نښوار هم نه و. امکانات محدود او سياسي
ملا تړنيمگړې و. په دغو سختو شرايطو کې د کورنیو چارو وزارت په عين
وخت کې په تش لاس په څو جبهو کې مبارزه کوله تر څو په هېواد کې د
امنيتي ځواکونو اساس کېږدي، سالمې محلي ادارې رامنځته کړي او
زور وړد قانون تابع وگرزوي. په هغه وخت کې د کورنیو چارو د وزارت

اجراآت او لاس ته راوړنې بنائې دهمدی شرایطو په نظر کې نیولو سره و ارزول شی. ددغو اجراآتو یو شمېر نمونې چې په گزارشی ډول لیکل شوی د میاخیل صیب په دی کتاب کی وړاندې شویدی او دهغو په باب قضاوت به لوستونکی پخپله وکړی.

زه له بناغلی میاخیل صیب سره له ډېره راهیسی پېژنم او هېڅکله می دهغه په صداقت، وطن پالنې، ادارې او سیاسی تقوا کی شک ندی کړی. اوس چی زه دده دا کتاب لولم نو وینم چی دخپل ماموریت د وخت ټولې پېښې ئی په امانت داری سره د لوستونکو په مخ کی ایښی دی. زه دده ددغه زیار او حوصله مندی، مننه کوم او دا کتاب دهېواد د تاریخ دخو حساسو کلونو دپېښو د روښانولو دپاره ډېر مهم او غنیمت بولم. لوی خدای (ج) دی نور هم توفیق ورکړی.

کابل، د ۱۳۹۰ کال د ثور میاشت

پروفیسر علی احمد جلالی

بسم الله الرحمن الرحيم

سرریزه:

د ډېرو کلونو راپدېخوا د ورځنۍ پېښو او دخپلو تاثراتو یاداشتونه لیکم چې دا کار زیاتې ښیګڼې لري. له یوې خوا د دې یاداشتونو نه د کاري ژمنو او د نظریاتو په عملي کولو او تعقیب کې ګټه اخستل کیږي نو له بل پلوه که څوک غواړي چې دخپلو یاداشتونو مجموعه ټولنې ته د یو مستند سند په توګه وړاندې او خپل تاریخي مسولیت ادا کړي نو دا یاداشتونه د لیکلو پر وخت ورسره زیاته مرسته کوي.

د پېښو ثبتول په تاریخي لحاظ خورا اهمیت لري ځکه نن که موږ په تېرو لسيزو او یا صدیو خبرې او د پېښو قضاوت کوو نو زموږ استناد یوازې په هغه اسنادو ولاړ دی چې ثبت شوي او دخلکو په لاس کې دي شاید چې په تېرو وختونو کې ډېرې داسې مسلې پېښې شوي وي چې هغه ثبت شوي نه دي او نن ترې موږ اګاهي یا خبرتیا نه لرو.

د پېښو ثبتول زما په اند د هر افغان دنده ده او هغه باید چاپ او راتلونکي نسل ته په مېراث پرېږدي ترڅو زموږ راتلونکي نسل د دې اسنادو په رڼا کې د تېرو پېښو او یا شخصیتونو په هکله منصفانه او پرځای قضاوت وکړي او د راتلونکو پېښو په هکله ترې گټوره پایله واخلي.

کله مې چې په کورنیو چارو وزارت کې په دنده پیل وکړ نو کارې بوختیاؤ سره سره مې د ورځنۍ پېښو یاداشتونه لیکل چې د دې کتاب مجموعه د دې یاداشتونو یوه بیلگه ده.

البته کتاب لیکل او یا تاریخ لیکل درنده او با مسولیته دنده ده چې تاریخ لیکونکي باید د پېښو او تصامیمو ټول اړخونه د هغه وخت د شرایطو په رڼا کې وڅیړي او بیا پرې قضاوت وکړي. څرنگه چې زه مؤرخ نه یم او هم د لیکوالۍ په فن پوره بلدتیا نه لرم نو ما یوازې د پېښو گزارش په پوره امانت داری لیکلی دی.

د دې خبرې یادونه ضروري بولم چې په دغه لنډه موده کې چې ما د کورنیو چارو په وزارت کې کار کړی ډېرې داسې پېښې نورې هم شوي چې یا خويي ما سره یاداشتونه نه وو او یا د وخت د ضرورت په بنیاد مې ټولې پېښې په دې کتاب کې نه دي ځای کړي.

د دې کتاب د لیکلو په وخت کې د کورنیو چارو وزیر او دانشمند مشرعلي احمد جلالی ډېرې ښې مشورې راکړې خو د جلالی صیب د ټولو مشورو عملي کول زما له وس نه بهر و ځکه چې زیات وخت او کار ته یې ضرورت درلوده نو ما یوازې په گزارشي بڼه قناعت وکړ او د تحلیل او تجزیې برخه مې تاریخ لیکونکو ته پرېښوده چې د دې کتاب نه د ریفرنس په توګه ګټه واخلي البته ما خپل دوه کتابونه مخکې هم په گزارشي ډول لیکلي چې یو یې ((د واقعیتونو په بهیر کې)) او بل یې ((بیرنۍ لویه جرګه او په مشرقي ولایاتو کې د انتخاباتو بهیر)) نومېږي.

زما لیکنې همیشه په همدې شکل په روانه او عام فهمه ژبه دي ترڅو ترې په ټیټه کچه لوستونکي هم ګټه واخلي. زه د کورنیو چارو وزیر جناب علي احمد جلالی نه په خاصه توګه مننه کوم چې ماته یې د کورنیو چارو په وزارت کې د کار کولو موقع مساعده کړه ترڅو خپل وطن او هېوادوالو ته ترخپلې وسې د خدمت جوګه شوم، د جلالی صیب له علمیت، تجربو او لارښوونو نه ما خورا زیاته ګټه اخستې او د کورنیو چارو په وزارت کې زموږ د موفقیت عمده عامل یوازې د ده د ښې رهبرۍ پایله وه.

همدا شان زه د کورنیو چارو وزارت د امنیتي معین ډگر جنرال هلال الدین هلال نه مننه کوم چې د جلالی صیب تر رهبرۍ لاندې موږ د یو ښه ټیم په توګه سره کار کاوه چې د دواړو معنیتونو ترمنځ ډېرې ښې اړیکې وې او تر اوسه پورې موږ د ښه ملګرو په توګه سره اړیکې لرو، ددې نه برسېره زه د کورنیو چارو وزارت د ټول پرسونل (پولیس او ملګري مامورینو) نه مننه کوم چې همیشه یې د پرګرامونو په عملي کولو کې ماسره مرسته کړې ده او همدا شان د کورنیو چارو وزارت رهبري هیئت ماته همیشه ښې مشورې راکړې چې د دوی مشورې هم دستاینې وړ دي چې ما ترې د کارونو په سمون او پرمختګ کې همیشه ګټه اخستې ده، زه د خپل دفتر له ریس عبدالواحد پیتان او سکرتر محمد نسیم نه په خپل وار مننه کوم چې همیشه به تر ډېر ناوخته پورې ما سره په دفتر کې وو او زما ورځني کارونه به یې تنظیمول، د دې کتاب د تایپ او چاپ په برخه کې راسره خپلو نږدې همکارانو اسدالله ساحل او ثنا الله تسل ډېره زیاته مرسته کړې چې زه ورڅخه مننه کوم، که د دوی هڅونه نه وای نو د تېرو اوه کلونو په شان به څو نور کلونه هم تېر شوي وای چې ما دا کتاب چاپ ته تیار کړی وای. همدا شان عبدالوسع ساهو هم د تایپ په برخه کې زیاته همکاري کړې چې دستاینې وړ ده.

له حاجي صيب محمد حسن حسام نه هم په خپل وار مننه كوم
چې د دې كتاب په وروستي ايډيټ كې يې د پوره دقت څخه كار
اخيستى زه ورته د اوږد ژوند هيله كوم.
البته زما د ژوند په ټولو مرحلو كې زما كورنۍ او اولادونو
هميشه زما د كارونو ملاتړ كړى او زه يې دې ته هڅولى يم چې
خپلو خلكو ته تر خپلې وسې د خدمت جوگه شم كه د دوى
هڅونه او ملاتړ نه واى نو دا ممكنه نه وه چې خپل كارونه مې
په بڼه توگه سرته رسولي واى ټول دې بناد او بريالي وي.
په گران افغانستان كې د امن، سوکالی او پرمختگ په هيله

شاه محمود مياخيل

د قمبر څلور لارې

د فرورۍ ۲۲ نيټه ۲۰۱۱ کال د شنبې ورځ سهار لس بجې

د کورنیو چارو په وزارت کې د کار لامل

د ۲۰۰۲ م کال د جون په میاشت کې دبیرنۍ لویې جرگې پر مهال د ولسمشر د دفتر رئیس ډاکټر احمد یوسف نورستاني راته وویل چې ولسمشر مې افغانستان ته ستاسې له راتگ څخه خبر کړی که دې خوبه وي ورسره به مشوره وکړم چې تاسې د کتر د والي په توگه وگماري. نورستاني صیب ته مې د هو او نه ځواب ورنه کړخوزه په دوه دلایلو دې ته چمتو نه وم چې یاده دنده ومنم لومړی دا چې: زه په دې باوري یم چې په خپله سیمه او ولس کې به ستونزمنه وي چې یو والي دې په خپلو چارو کې بریالی وي دویمه خبره دا چې: نه مې غوښتل د خپلو اولادونو زده کړو کې خنډ او ځنډ راولم، ځکه هغه معاش چې د یو والي لپاره ځانگړی شوی دومره نه و چې دخپلې کورنۍ او اولادونو د زده کړو مصارف پرې پوره کړم. د جهاد په کالونو کې مې هیڅکله په دې فکر نه و کړی چې په حکومت کې به دنده ترسره کوم خو یوه هیله مې درلوده که خدای افغانستان آزاد کړي نو ولسي جرگې ته به دخلکو د استازي په توگه ځان کاندیدوم، ځکه ما له هماغه مهاله فکر کاوه چې په دولت کې د دندې تر سره کول سپیڅلتیا، صداقت او ژمنتیا ته اړتیا لري او له رشوت اختسني باید ډډه وشي. ما دا فکر هم کاوه چې د پیسو پیدا کولو لپاره له دولت پرته نورې مشروع لارې هم شته که یو څوک وغواړي او هڅه وکړي پیدا کولای یې شي. زه په دې برخه کې له خدایه ډېر راضي یم، په تېرو دېرشو کالونو کې مې چې هره دنده ترسره کړې. ورڅخه مې کافي معاش ترلاسه کړی. چې زما د ژوند لومړني ضرورتونه ورباندې پوره شوي دي او دې ته نه یم اړ

شوی چې د خیانت او رشوت په اړه فکر وکړم، زه په دې عقیده لرم چې قناعت تر ټولو ستره شتمني ده او هر هغه څوک چې قناعت، ژمنتیا او سپیڅلتیا ولري نو په سلو کې پنځوس کارونه په خپله سمېږي او که لږ نوره هڅه او زحمت وکاري نو په سلو کې او یا یا اتیا به په خپلو چارو کې خامخا بریالي کېږي.

په هر حال د ۲۰۰۲ م کال د نومبر په میاشت کې داسې اوازې او گونگوسې وې چې د موقتي ادارې مشر بناغلی کرزی صیب، بناغلی علي احمد جلالی ته د کورنیو چارو د وزیر په توگه دنده پیشنهاد کړې او کیدای شي چې نوموړی دا دنده قبوله کړي. علي احمد جلالی چې د هېواد نامتو لیکوال، سیاست پوه او پوځي صیب منصب دی دغه مهال دامریکاغږ راډیو د فارسي برخې رئیس و. د ۱۹۸۵ - ۱۹۹۰ م کلونو په موده کې بناغلی جلالی د امریکاغږ د پښتو څانگې مشري پر غاړه درلوده نو هغه مهال زه په پېښور کې د دغه راډیو محلي خبریال ؤم او نوموړی زما آمر و. دقیقه ورځ مې یاده نه ده خو په همدې میاشت کې یوه ورځ مې له جلالی صیب سره وعده درلوده او زه یې د غرمې ډوډۍ ته میلمه کړم. د ۱۹۹۰ م کال د مې په میاشت کې چې کله زه امریکا ته لاړم نو کله کله به مې له جلالی صیب سره د غرمې ډوډۍ یو ځای خوږه او په اصطلاح لنج (Lunch) به مو سره کاوه. دا چې په دې ورځ مې یوه بله وعده هم درلوده نو جلالی صیب ته مې وویلې چې ښه به دا وي چې کوم نږدې رستوران ته لاړ شو او تیار خواړه به وخورو، جلالی صیب وویلې سمه ده، راځه د امریکاغږ راډیو ته مخامخ (McDonald) رستوران ته به لاړ شو، هلته چې سره کیناستو، په دې وخت کې اکبر ایازي چې هغه هم دامریکاغږ

راډیو په پښتو څانګه کې کار کاوه له کومې خوا راپیدا شو. له سلام کلام وروسته نوموړی لار او موږ خپلو خبرو ته دوام ورکړ. ما له جلالی صیب څخه پوښتنه وکړه چې ویل کېږي په افغانستان کې مو د کورنیو چارو د وزارت دنده قبوله کړې ده، دا ریښتیا ده که څنګه؟ جلالی صیب وویلې نه تراوسه مې نه ده قبوله کړې خو یو څه شرایط مې کرزي صیب ته وړاندې کړي دي که کرزي صیب یې راسره ومني نو کیدای شي قبوله یې کړم. جلالی صیب سمدستي یې له ما نه پوښتنه وکړه چې ستا څه پروګرام دی که زه لار شم تاسې راسره کار کوئ که نه؟ ما ورته وویلې که ته لارې او فکر دې کاوه چې ګوندی زه څه کولای شم نو بیا راباندې غږ وکړه.

د دې خبرو وروسته مې جلالی صیب بیا ونه لیده خو ډېر ژر د کورنیو چارو د وزیر په توګه وټاکل شو او د ۲۰۰۳م کال د جنوري په میاشت کې یې خپله دنده اشغال کړه.

د کورنیو چارو د وزارت له کارونو سره مې له ابتدايه او لیسې له دورو نه یو څه اشنایې درلوده ځکه زما پلار مرحوم سید محمود حسرت د کورنیو چارو د وزارت سابقه دار مامور و چې په بیلا بیلو ولایتونو کې یې په مختلفو پوستونو دندې اجرا کړې وې او زیاتره وخت به زه ورسره دفتر ته تلم او په فخری (بیګارچي) توګه مې ورسره کار کاوه. حتی په پنځم او شپږم ټولګي کې زه په زیاتره اداري کارونو لکه مکتوب لیکل، جلب نامه جوړول، صادره او وارده باندې پوهیدم. څرنګه چې زما لیک ښه و او په هغه وخت کې په دفترونو کې فوتو کاپي ماشینونه نه وو اکثریت اسناد به مامورینو دوه یا درې نقله کول نو ما به زیاتره دا کار کاوه او یا په اصطلاح مېرزا قلمي مې یو څه یاده وه.

هماغه وو چې د ۲۰۰۳ م کال د مې په میاشت کې جلالی صیب په یو رسمي سفر امریکا ته راغی، د تلفوني تماس نه وروسته یې وویل چې د مېاشتې په دولسمه نیټه ماسپین دوه نیمې بجې په واشنگټن کې دافغانستان سفارت ته راشه او هلته به سره د تږدی نه خبرې وکړو. په دې وخت کې په پراگ کې د جان اغا الکوزي په مشوره د ازادۍ راډیو پښتو څانګې رئیس سره مې په واشنگټن کې انټرویو هم کړې وه چې دوی زه انتخاب کړی وم چې د ټرینګ لپاره پراگ ته لاړ شم.

کله چې د افغانستان سفارت ته لاړم نو دافغانستان سفير اسحق شهريار خپله د کار خونه مور ته خوشې کړه چې مور په کې کینو. جلالی صیب شهريار ته وویل چې دی مې راغونښتی چې بد راه یې کړم او افغانستان ته یې بوزم. جلالی صیب په خپل صحبت کې له ملګرو سره همیشه خوش تبي کوي او ډېرې زیاتې کیسې، طنزونه او مثالونه یې یاد دي، که په ساعتونو ورسره کیسې وکړې سړی نه سترې کیږي او ډېر څه ترې یادوی. د محلي ادارو د جوړیدو په ارتباط ما یو څه پیشنهادونه لیکلي و هغه مې جلالی صیب ته ورکړل چې څنګه یې ولوستل بیا یې خوش تبي وکړه چې دا دې زما د لیکنو څخه اقتباس کړی دی او همدارنګه پلانونه زه هم لرم خو په دې لیکنو کار نه کیږي له ما سره لاړشه او دا په خپله عملي کړه.

ما له جلالی صیب سره وعده وکړه چې دوه درې اونۍ وروسته کابل ته درځم بیا به مصلحت وکړو چې څه وکړو. هماغه و چې د جون د میاشتې په نیمايي کې کابل ته لاړم او د جون د میاشتې په ۱۹ مه نیټه د کورنیو چارو وزارت ته لاړم چې جلالی صیب وگورم.

د کورنیو چارو وزارت چې یو پر څلورمه د حکومت تشکیل جوړوي د ټولو وزارتونو نه خورا لوی وزارت وو چې دافغانستان ټول والیان، ولسوالان، ښاروالان، ملي پولیس، سرحدي پولیس، هوايي ډگرونه، ترافیک، د تذکرو او پاسپورت توزیع او لوی لارې او... دې ټولو د کورنیو چارو وزارت اړوند دفترونو پورې اړه درلوده.

کله چې د وزارت دروازې ته ورغلم ډېر زیات بېرو بار وو، په مشکله مې د کورنیو چارو د وزیر د دفتر ودانۍ ته ځان ورساوه نو د کورنیو چارو د وزیر دناستې ودانۍ دوه وروډي دروازې درلودې چې په یوه دروازه به وزیر، د وزارت معینان، رئیسان او جنرالان وزارت ته ننوتل او د بلې لارې به عادي مراجعین او ټیټ پورې مامورین او پولیس چې د وزارت مقام سره به یې کار درلوده ودانۍ ته ننوتل. زه هم دې دروازې ته ورغلم نو مؤظف پولیس رانه پوښتنه وکړه چې د چا سره دې کار دی؟ ما ورته وویل غواړم د کورنیو چارو وزیر سره وگورم، ده راته وویل چې له پذیرش څخه دې چټۍ راوړې ده که نه؟ ما ورته وویل چې پذیرش څه شی دی، هغه وویل چې پذیرش د وزارت د ودانۍ نه بهر یو دفتر دی او څوک چې غواړي له وزیر صیب سره وگوري باید هلته مراجعه وکړي او بیا د پذیرش دفتر د وزیر صیب له دفتر سره تماس نیسي که یې لازمه وگنله وخت ورکوي او که نه خدای دې مل شه، ما ورته وویل چې زه نه غواړم چې وزیر صیب ته رأساً ورشم که ما د هغه د دفتر سکرتر ته پرېږدې نو ښه به وي زه یو پرزه لیک وزیر صیب ته استوم که یې وغوښتم ور به شم او کنه بېرته به لاړ شم، څرنگه چې زه د مؤظف پولیس سره په نرمه لهجه غږیدم، نو خبرې ته یې غوږ کینښود او زه یې د ودانۍ په لومړي پوړ کې یو تن صیب منصب سمونیار (جگړن) ته ورپه لاس کړم ما نوموړي ته وویلې زما

نوم فلانی دی د وزېر صیب ملگری یم او له امریکا څخه راغلی یم نو که زما دا پرزه لیک دې وزېر صیب ته ورساوه نو ډېره زیاته مهرباني به موی که یې وغوښتم ور به شم که نه بېرته به لاړ شم. دغه صیب منصب وویلي چې نن خو د پنجشنبې ورځ ده وزېر صیب ارگ ته تللی دی او په دفتر کې نه شته دی او دا هم معلومه نه ده چې بېرته راځي او که نه؟ خو زه به ستا لیک خامخا ترهغه ورسوم خو د تلیفون شمېره دې په کې ولیکه، ما ورته وویلي چې زه خو تازه همدا نن راغلی یم او د کابل د تلیفون شمېره هم نه لرم خو که ته ماته کومه شمېره راکړې، نو زه به بیا درته زنگ ووهم، دغه صیب منصب خپله او دوزېر صیب د یاوړ شمېرې راکړي د تگ په وخت کې مې له دی صیب منصب څخه دنوم پوښتنه وکړه ده راته وویلي چې نوم مې عنایت الله دی او د کنړ ولایت او سیدونکی یم، ما وویل دا خو ښه شوه زه هم کنړی یم. مازدیگر ما د وزېر صیب یاوړ سمونوال (ډگروال) گل اغا روحاني ته تلیفون وکړ، لومړی مې ورته ځان معرفي کړ، ورته مې وویلي که له وزېر صیب سره خبرې وکړم ښه به وي، گل اغا سمدستي زه له جلالی صیب سره رخ کړم، له سلام وروسته یې راته وویلي: چېرته او سپرې؟ ما ورته وویلي په کارته پروان کې، د (ودان افغانستان) په دفتر کې، له محمد نصیب سره او سپرېم چې زما نږدې ملگری دی او څه تکلیف نه شته، نو جلالی صیب وویلي که تکلیف نه وي، نو هملته ښه یې او که نه ماسره هم اوسیدلی شې او سبا چې د جمعې ورځ ده یولسو بجو کې وزارت ته راشه خبرې به سره وکړو او فرصت به هم وي، ما ورته وویلي چې د جمعې ورځ هم کار کوې؟ ده وویلي چې زه خپل ټول مهم کارونه د جمعې په ورځ کوم ځکه چې دمراجینو تگ راتگ نه وي. بیا مې جلالی صیب ته وویلي

که د وزارت موظفینو ته احوال ورکړئ چې سبا ته مې در پرېږدي او په اسانۍ سره درشم نوبته به وي.

د جون د میاشتي په شلمه نیټه په یولس بجو د کورنیو چارو وزارت ته لارم د ځان پیژندنې وروسته موظفو کسانو په ډېره اسانه پریښودم چې د جلالی صیب دفتر ته لار شم، د جلالی صیب له یاورانو سمونوال گل اغا، سمونوال محمد داود او جنرال امین الله سره له ستړي مشي وروسته سمدستي د جلالی صیب دفتر ته لارم، جلالی صیب سره د روغې وروسته هغه دستي ټوکې پیل کړې او وویلې دايمي راغلی یې که چکري؟ ما ورته وویلې دا خو نو په تا پورې اړه لري خو زما نیت د دايم دی.

جلالی صیب ډېر خوشاله شو او راته یې وویلې: کومه دنده غواړې چې د کورنیو چارو په وزارت کې یې ترسره کړې. ما ورته وویلې چې زه نه پوهیږم، کومه دنده چې ته راکوې او څنگه زه مؤثر کار کولای شم همغه بڼه ده ځکه زه د کومې مشخصې چوکۍ یا دندې په امید نه يم راغلی. ده راته وویلې چې ته لومړی کس یې چې مشخصه دنده نه غواړې، که نه دلته چې هر څوک راځي له اوله یې ځان لپاره چوکۍ یا دنده په نښه کړي وي، جلالی صیب وویلې چې بڼه به دا وي چې زما په دفتر کې کار وکړې او ماسره باید نږدې وي، رسمي دنده به دې دوزېر ستر سلاکار وي. د سبا نه چې دشنبې ورځ ده راځه خپل کار پیل کړه. دخپل دفتر ریئس جنرال گل نبي احمدزی ته یې امر وکړ چې په دریم منزل کې چې د وزېر صیب دفتر هم هلته وو زما لپاره دفتر جوړ کړي.

**په کورنیو چارو وزارت کې د ستر سلاکار په توګه
د کار د پیل نیټه ۲۰۰۳م کال د جون د میاشتې ۲۱ مه
ستونزې او جنجالونه**

د شنبې په ورځ چې د کورنیو چارو وزارت ته ورغلم جلالی صیب له امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال او یو شمېر نورو رئیسانو سره معرفي کړم، جلالی صیب راته وویل چې زه باید دهغه په ټولو کتنو کې موجود ووسم چې د کورنیو چارو د وزارت له کارونو سره بلد شم او هغه ژمنې چې د اداري چارو اګو سره ترسره کېږي تعقیب یې کړم ترڅو په سمه توګه عملي شي جلالی صیب دا راته هم وویل چې د سه شنبې په ورځ د مې د میاشتې په ۲۴ مه نېټه د کورنیو چارو وزارت د یو لور پورې پلاوي په مشرۍ بلخ، سمنګان، جوزجان او هرات ولایتونو ته سفر کوي نو بڼه به دا وي چې زه هم ورسره ملګری شم. د کورنیو چارو وزارت چې د حکومت د ټولو نه لوی وزارت وو، یوازې په داخل د وزارت کې یې له اتیاو ډېر ریاستونه درلودل، ما باید د ټولو رئیسانو د نومونو پیژندل دهغوی کاري تجربې، تنظیمي اړیکې او راتلونکي کاري پلانونو څخه ځان خبر کړی وای چې دا یو لوی او مهم کار و.

په تېرو دېرشو کالونو کې د کورنیو چارو وزارت په یو نظامي وزارت بدل شوی و حال دا چې دغه وزارت د ثور له کودتا دمخه یو ملکي وزارت او د افغانستان د حکومتدارۍ د ثقل مرکز و. هغه مهال د کورنیو چارو وزارت د لومړي او دویم معینانو په نامه دوه معینیتونه درلودل او یوازې د ژاندارم او پولیسو عمومي قوماندان و چې د پولیسو ټول کارونه یې سمبالول، مګر په وروستیو وختونو کې حتی مالي او اداري ریاست او د ثبت احوال نفوس مامورین هم ټول د پولیسو صیب منصبان وو او په

ملکي چوکاټ کې د پنځمې رتبې نه ښکته د مامور، کاتب او یا هم د سر کاتب په نامه خو له سره په تشکیل کې کوم بست هم نه و، یو تشکیلاتي تورم (زیاتوالی) په ملکي رتبو او د پولیسو په چوکاټ کې راغلی وو. د ۱۳۵۷ هـ ش کال د ثور له کودتا نه مخکې په کورنیو چارو وزارت کې حتی یو کس جنرال هم نه و او حتی د پولیسو عمومي قوماندان چې د جنرالۍ بست و تل به د ملي دفاع له وزارت څخه یو څوک په دې دنده گمارل کېده او د پولیسو ډېر کم صیب منصبان به د ډگروالی او یا ډگرمنۍ تر رتبې رسیدل خو په دې وخت کې چې زه د وزارت ستر سلاکار په توگه مقرر شوم د جنرالانو شمېر په کورنیو چارو وزارت کې ۳۲۰ کسو ته رسیده چې اکثره یې په مختلفو رژیمونو کې د فرمانونو له لارې دې رتبو ته رسیدلي وو، په وزارت کې دننه مورڼه پوهیدو چې څوک پولیس دی او څوک نه دی، ځکه چې چا به پلنگي دریشي اغوستې وې او د چا به د ریشۍ سره پکولونه پر سر او د سمالونه به یې پر غاړه کې وو.

د ۲۰۰۱ م کال نه وروسته جهادي قوماندانانو هم په مرکز او هم په لرې پرتو سیمو کې لوړې چوکۍ په شین زور نیولې وې او تقریباً ملک الطوائفي وه، ځکه چې په هره سیمه او هر ولایت کې یو زورواکي قدرت درلوده او د مرکزي حکومت اطاعت یې نه کاوه، د مرکز او ولایتونو او همدارنگه د ولایتونو او ولسوالیو ترمنځ اړیکي ډېرې ضعیفه وې او یا هم په نشت حساب وې، زورواکو به د گمرکونو عایدات هم مرکز ته نه استول. د کورنیو چارو وزارت هم کافي بودجه نه درلوده چې یو څو موټرې واخلي، د ملي پولیسو په نامه خو په کورنیو چارو وزارت کې هیڅ

موجود نه وو، د پولیسو اکاډمي دکالونو راهیسې فلج (غبرفعاله) وه (۱)

ما د بیلگې په توګه څو نیمګړتیاوو ته اشاره وکړه، په داسې حالاتو کې جلالی صیب وزارت ته راغی چې نوموړی له یوې خوا او وچې په ټول هېواد کې ورځنی امنیت تامین کړي او له بله پلوه په وزارت کې د زور واکانو قدرت راکم کړي، د ښه حکومت داری سیستم تقویه کړي او تر څنګ یې د ملي پولیسو روزنې ته هم جدي پام وکړي. نوموړي غوښتل چې د وزارت ظرفیت لوړ کړي او د زور واکانو قدرت هم په تدریجي توګه راکم کړي تر څو امنیتي خلا رامنځ ته نه شي، قوانین باید په وزارت کې پلي او دخپل سربو مخه ونیسي او د هر چا حقوق دقانون په چوکاټ کې خوندي شي.

د طالبانو د سقوط نه دوه کاله وتلي و خو پولیسو او ښه حکومتداری ته چې دېوې ټولنې اصلي او سرنوشت سازه رکن تعینوي هېڅ توجه نه وه شوې که څه هم د جرمني هېواد د پولیسو روزنې او مجهز کولو ذمه واري پرغاړه اخستې وه، په اصطلاح **Lead Nation** (مخکښه هېواد) و (۲) خو تر دې دمه د پولیسو په برخه کې مرستې محدودې وې یوازې د

(۱) دامریکا حکومت ګانګرس د فیصلې له امله د امریکا د دفاع وزارت یوازې د ملي اردو سره کومک کولی شو او تقریباً د یوه کال نه زیات وخت یې ونیوه چې جلالی صیب دامریکا حکومت په دې قانع کړ چې دملي پولیسو په جوړولو کې باید د کورنیو چارو وزارت سره مرسته وکړي چې بالاخره اصلي کومکونه د کورنیو چارو وزارت ته په ۲۰۰۷م کال کې هغه وخت راوړسیدل چې جلالی صیب او دهغه ټیم له وزارت څخه تللي او استعفا یې ورکړې وه خو متأسفانه له دغه کمکونو نه په سمه توګه ګټه وانخستل شوه، د دې په عوض چې له کمکونو نه سمه استفاده وشي او امنیتي چارې پرې ښې سمبالې شي خو له بده مرغه کله چې دغه کومکونه راوړسیدل نه یوازې د پولیسو لپاره سم تهداب کینښودل شو بلکې نور هم خراب شو.

(۲) د ۲۰۰۱م کال د سپټمبر په میاشت کې چې د افغانستان د بیا رغونې لپاره کوم کانفرانس د جاپان په توکیو ښار کې جوړ شو نړیوالو دکانفرانس په پایله کې د افغانستان د بیا رغونې بیلابیلو سکتورونو ته مخکښه هېوادونه (Lead Nations) وټاکل چې د بیلگې په توګه ایټالیا د عدلي او قضایې ریفرم لپاره، متحده

پولیسو لپاره یو څو موټرې د کورنیو چارو وزارت په واک کې ورکړل شوي وې او د پولیسو د اکاډمۍ په بیا رغونه ابتدایي کار پیل شوی و. د امریکا متحده ایالاتو هم پولیسو ته ډېره توجه نه درلوده دهغوی لومړیتوب د ملي اردو جوړول و، ځکه دوی غوښتل چې ملي اردو د دې جوگه شي چې دوی سره د القاعدې او طالبانو په ټکولو کې مرسته وکړي امریکا ته مهمه نه وه چې په عام ولس څه تېریږي، زورواکان او ټوپکسالارانو څنگه په ولس ظلم کوي او حتی که به دوه جنگسالارانو خپل ترمنځ جگړه کوله دوی په دې برخه کې هم هیڅ توجه نه کوله او دې جنگ ته به یې Green on Green جنگ وایه یعنې د حکومت د طرفدارو ترمنځ جگړه کې د دوی کارنه و همداشان دمخدره توکو په محوه کولو او قاچاق په مخنیوي کې هم ISAF برخه نه اخستله او دایې د افغان حکومت کار باله.

د جارج بوش (George Bush) په دوره کې امریکا او خاصاً د دغه هېواد دفاع وزیر Donald Rumsfeld په خپل نیلي سپور و او د عراق جگړه یې تازه پیل کړې وه. د امریکایانو توجه د افغانستان له جگړې نه د عراق لوري ته اوښتې وه او ټول پوځي، اقتصادي او ملکي کومکونه هغې خواته متوجه وه.

وروسته چې د عراق جگړه نوره هم توده شوه نو د عراق جبهې د تروریزم پر ضد جگړه کې امریکا لپاره د جگړې محوري بڼه غوره کړه او په دې سره د افغانستان ستونزو ته توجه کمه شوه دا چې په عراق کې جگړه له کنټروله وتلې وه نو امریکایې او ایتلافي قواوې له سخت ازموون سره

ایالات دملي اردو، چاپان د DDR یا دې وسلې کولو او ملکي سازی، دانگلستان حکومت د مخدره موادو سره دمبارزې په برخه کې او دجرمني هېواد د ملي پولیسو دروزنې او تقویت لپاره مخکښه هېوادونه وټاکل شو.

مخامخ شوي وې نو ځکه خو په افغانستان کې د متحده ايالتو سفير زلمي خليلزاد حالاتو ته په کتو غوښتل چې په دغه هېواد کې د زور واکانو او جگړه مارو ډلو سره معامله وکړي او په دې توگه نړۍ او په ځانگړې توگه د امريکا ولس ته په مصنوعي توگه وښايي چې دوی په افغانستان کې بريالي دي او دا جگړه يې گټلې ده. دوی غوښتل په دې پروپگنډې سره د جورج بوش دويم ځل انتخابيدو ته لاره هواره کړي.

په لومړي سر کې به چې موږ کله غوښتل يو عادي مامور دکار د ښه والي په موخه له دندې گوښه کړو، نو جنجال به يې د جمهوري رياست تر ماني رسیده ځکه د هر پوليس يا ملکي مامور خپل سړی کړی. به تر يو زوراکي ضرور رسيدلې وه چې د دغه زورواکې ډلې مشر به يا په کابينه کې ناست و او يا به يې د جمهوري رياست معاونينو کې له يو سره تړاو درلوده، حتی دغو ډلو مشرانو دومره اغيز په ولسمشر ښاغلي کرزي درلوده چې ډېر کرته به د دوی له خبرې نه شو تېریدلی. نو ځکه به جلالي صيب له نيم څخه زيات وخت په ارگ کې د زورواکانو سره په ناندرو او جگړو تېراوه، دوی به جلالي صيب ته ستونزې جوړولې تر څو خپل کارونه او پرگرامونه په سمه توگه عملي نه کړي.

همدا شان د ملي پوليسو نشتوالی او دمحلې چارواکو د زور او ظلم نه ولسي خلک ورغ په ورغ مانې جن کيدل او دبلې خوا د پاکستان حکومت نظامي چارواکو او خاصاً د پاکستان استخباراتي شبکې (ISI) به په سيمه کې د خپلو ستراتيژکو اهدافو لپاره د طالبانو گروپونه او ډلې منظم کولې، روزلې او افغانستان ته به يې د امنيت دخرابولو لپاره رالېږلې.

څرنگه چې ما مخکې یادونه وکړه چې نړیوالې ټولنې دخپلو اهدافو د سرته رسولو په منظور د افغانستان دښه حکومتدارۍ سره چندان دلچسپي نه درلوده نو همدا رنگه د حکومت دننه د ولسمشر کرزي کمزوری مدیریت د دې لامل شوی و چې د ده حکومت لوړ پوړي غړي (کابینه) هم په مشخصه اجنډا کار ونه کړي او هر چا ځانته جلا جلا اجنډا درلوده.

ولسمشر کرزي به هم د خپلې کابینې فعاله غړو رغنده مشورو ته غوږ نه نیوه او یوازې وروستی خبره به یې د امریکا د متحده ایالاتو د سفیر زلمي خلیل زاد منله. (۳)

۳. د مطلب په هغه مقاله کې چې د واشنګټن پوسټ د لیکوالې Kathleen Parker له خوا چې د ۲۰۱۰م کال د اپریل په دیارلسمه نیټه لیکل شوی ښه ښکاري چې زلمي خلیل زاد ورسره په مرکه کې ويلي وو چې ده دخپل ماموریت په موده کې په اونۍ کې شپږ ماښامي له کرزي سره یوځای کاوه او هم به یې د کرزي Bad temper او بد کسان (زورواکي) به یې کنترولول همدا رنگه د دې خبرې ښه ثبوت د نیویارکر په مجله کې Jon lee Anderson د ۲۰۰۲م کال د جون په شپږمه نیټه په هغه مقاله کې چې سړی په ارگ کې! حامد کرزی د افغانستان د رئیس جمهور په توګه یوه معما.

څرګندېږي نوموړې لیکوالې خپل راپور د هغه مرکو پر بنسټ لیکلي چې له ښاغلي کرزي او د ده دشا او خوا همکارانو سره یې کړي دي. نوموړی په یو ځای کې د کرزي له خولې لیکي: (مورې امریکایان دلته راوستي او دا مؤفقتیت وو او همدا علت و چې ما په ټاکنو کې ډیرې رای اخستي ...) په بل ځای کې د حبیبه ثرابي له قوله لیکي چې (خلیل زاد دویم جمهور رئیس دی ... نوموړې وايي چې مشکل دادی چې خلیل زاد په خپله د پالسی اعلان کوي او حتی د جمهور رئیس نه هم په جدي توګه خبرې کوي ، نو ځکه خلک شک کوي چې نوموړی د کرزي څخه قوي او ځواکمن دی نوموړی په یو بل ځای کې په کابل کې د امریکا د سفارت د یو مامور له قوله لیکي ، چې کرزی کله تشناب ته هم ځي نو خلیل زاد یې له لاسه نیسي او لار ښونه ورته کوي. لیکوال په یو بل ځای کې لیکي: چې خلیل زاد حتی کرزی خپلو وزیرانو ته هم نه پریردي چې ورنږدې شي. د زیاتو معلوماتو لپاره دا مقاله د نیویارکر مجله په لاندې انټرنیټي صفحه کې لوستلې شي.

http://www.newyorker.com/archive/2005/06/06/050606fa_fact_anderson

(Last accused: 6 september 2010)

د پرو محدودو وزيرانو به د نظام د جوړېدو او دښه حکومت داری، پر لور ځينې فعاليتونه کول خو د دوی کارونه به هم د ځينې تنظيمې مشرانو له خوا سبوتاژ کيدل چې گواکې دايې د مجاهدينو پر وړاندې کومه توطئه گڼله او يا په بله اصطلاح دوی به ښه حکومتداري د خپل قدرت لپاره گواښ گناهه نو په دې توگه ددغو فعالو وزيرانو کارونه هم د دغه کشمکش تر سيوري لاندې وو. د افغانستان دقوانينو له مخې ولسوال، قاضي، څارنوال او ټول د لومړي او دويم بست مامورين د جمهور رئيس په فرمان ټاکل کيږي، په دې توگه دوزير صلاحيت هم د اشخاصو په گمارلو کې خورا محدود او ټول واک د جمهور رئيس سره دی. په دې وروستيو کلونو کې دا جوتنه شوه چې جمهور رئيس ښاغلي کرزي چې څوک مقرروی او د يو منتخب جمهور رئيس په عوض ديکتاتوری، ته مخه کړې ده.

مخکې له دې چې د هرات او ځينو شمالي ولايتونو په سفر لار شو دوه درې ورځې مې جلالی صيب سره په کتنو کې برخه واخسته او د سهار نه تر ماښام ناوخته به دومره مصروف وو چې د ډوډۍ خوړولو ته به هم نه وزگاريدو. دسهار له خوا به په لسگونو عام افغانانو او چارواکو د کتنې غوښتنه کوله او تقريباً هر چا به د ځانونو سره عريضې د مخه ليکلې وې او دخپلې خوښې چوکۍ او بستونه به يې غوښتل او دماښگر نه تر ماښامه به په لسگونو بهرنيانو چې عادي کارونه به يې درلودل لکه ولاياتونو ته د سفر اجازه اخستل او يا هم د ويزو تمديد او يا به کومه بله مسئله وه، دوی به د وزير صيب ليدو ته انتظار کاوه، ځکه چې د کورنيو چارو په وزارت کې داسې څوک نه وو چې د دوی سره خبرې وکړي څو وزير صيب په دومره وړو کارونو مصروف نه شي خو له بده مرغه چې دا

کارونه هم اوس وزېر صیب ته ورپاتې و، جلالی صیب هم د افغانانو سره د خبرو او کتنو بڼه تجربه پیدا کړې وه ځکه چې په لومړي وخت کې به جلالی صیب د هر چا خبرو ته تر وروستي بریده غوږ نیوه خو وروسته د خبرو په جریان کې به پوه شو چې دغه شخص کومه غوښتنه لري نو ورڅخه به یې دعریضې غوښتنه لومړی کوله تر څو مربوطه شعبې ته یې راجع کړي او زیات وخت یې ونه نیسي. له دې کتنو وروسته به جلالی صیب حتما نږدې هر ماښام ارگ ته تللو څو په ورځنۍ مسائلوله ولسمشر کرزي سره خبرې وکړي، نو په دې اساس دسهار له اوه بجو نه د شپې تر یولسو بجو به ټوله ورځ په کار مشغول وو.

ما جلالی صیب ته وویل که دې خوښه وي ټول هغه خارجیان چې غواړي تاسره وگوري لومړی به زه ورسره گورم که ما یې کار خلاصولی شو، نو ضرور نه ده چې تاسې وگوري، په دې توگه به تاسې ته د ماسپښین له خوا یو څه وخت سپما شي او تاسې به د وزارت لپاره د ستراتیژۍ د جوړولو او راتلونکي کاري پلانونو لپاره او هم به د هغو لوړپوړیو بهرنیانو، لکه سفیران او یانور بهرني امنیتي چارو کي چې غواړي له تاسې سره وگوري د هغوی لپاره به کافي وخت ولری. جلالی صیب رأسره داخبره ومنله نو په دې ترتیب جلالی صیب نیمايې ورځ به چې د خارجیانو په لېدو تېریده د هغوی د کتنو څخه خلاص شو.

دیادولو وړ ده چې دغه مهال د کورنیو چارو وزارت نږدې یو لک پولیس او مامورین درلودل، په دغه یولک کسانو کې یوازې ما او جلالی صیب بریننا لیک (Email Address) درلوده چې د رسمي کارونو لپاره مو ترې کار اخسته نور ما څوک ونه لیده چې د دفتري کارونو لپاره دې ایمپل وکاروي، حتی ډېری رئیسانو مابیل تلفن هم نه درلوده او له

کمپیوټر او انټرنیټ سره هم بلد نه و او نه په وزارت کې د انټرنټ شبکه وه، او اکثره په دی نه پوهیدل چې انټرنټ څه شی دی او څه گټه لري؟ یوازې د کمپیوټر د برخې رئیس په کمپیوټري کارونو یو څه پوهیده خو کافي مسلکي پرسونل یې نه درلوده.

که موږ یویشتمې پیړۍ ته وگورو چې څوک انټرنیټ ونه پیژني او یا بریښنا لیک ونه لري نو د دې معنا دا ده چې دوی دنړۍ نه بې خبره دي او د اوسنۍ نړۍ د اسانتیاو سره اشنایې نه لري او نه شي کولای چې خپل کارونه په سمه توگه سرته ورسوي. همدا علت دی چې د افغانستان په حکومتي ادارو کې هغه ځوانان چې په انگلیسي او کمپیوټر پوهیدل په لوړو کرسیو او لوړو معاشونو مقرر شول چې دې کار دنوي نسل او پخواني مامورینو تر منځ همکاري پیکه کړې وه او یو بل ته یې په ښه سترگه نه کتل. په دې کې هیڅ شک نه شته چې کمپیوټر او انگلیسي په اوسني عصر کې د یوې ادارې د پرمختگ او مدیریت (Modern Management) لپاره اهمیت لري خو له دغه ځوانانو باید په تدریجي توگه گټه اخستل شوی وای، له دوی نه باید په هغو ساحو کې کار اخستل شوی وای چې دوی پرې پوهیدل. ورته ستونزه په اتیایمه لسیزه کې په امریکا کې هم رامنځ ته شوې وه هغه ځوانان چې په کمپیوټر پوهیدل ډېر ژر پیسه دار شول، دوی داسې فکر کاوه چې دوی دهغه چا په پر تله چې په کمپیوټر نه پوهیږي په ټولو اداري او اقتصادي چارو کې ډېر بریالي دي، دغه نسل چې وروسته په (Dotcom Generation) مشهور شول وروسته ډېر ژر له سقوط سره مخامخ شول.

دا مهال پنځه طبقې مامورین د افغانستان په دولت کې په کار بوخت دي چې یو له بل سره افهام او تفهیم یې د اندیښنې وړ دي.

۱- هغه کسان چې د ظاهر شاه او دواد خان د دورو متخصصین وو. خو له بده مرغه چې دوی له نوي انکشافاتو سره ځانونه نه دي عیار کړي خو دوی ته ځانونه اوس هم متخصصین ښکاري خو په اصل کې د اوسني عصر تخصص څخه یې برخې دي.

۲- د شور له کودتا وروسته په مختلفو رژیمونو کې پخواني شوروي اتحاد ته په سلگونه او حتی په زرگونو کسان د زده کړو لپاره لیږل شوي وو خو بیا له بده مرغه د دغه کسانو ډېری یې د زدکړو پر ځای هلته هسې ورځې اړولې وې. دیپلومونه یې راوړي خو په څه نه پوهیدل دوی ډېرو یې د جگړو په ډگر کې د لاسته راوړنو او موفقیتونو پر اساس رتبې ترلاسه کړې وې، درې لسیزو جگړو دوی هم د نړۍ د چټک پرمختګ له کاروانه وروسته پاتې کړل او سمدلاسه دوی ته هم ستونزمنه وه چې په اسانۍ سره ځان له اوسني بهېر سره برابر کړي (۴)

۴. کله چې ماته د وزارت په دریم پوړ کې دفتر جوړ کړای شو، د افغانستان یوې لویې نقشبې ته پرده پرته وه چې زیاته خیرنه (چټله) وه نو ما د دفتر کارکوونکو ته وویلې چې دا پرده لرې کړئ ځکه نقشه پخپله ډیره ښایسته ښکاري. کله چې مې پرده لرې کړه، د کورنیو چارو د وزارت د مطبوعاتو د چارو امر خدای بښلي سمونوال امان الله ((صلح دوست)) راته وویلې چې صیب دا نقشه محرمه ده، نو ما ورته وویلې چې په دې کې د محرمیت څه دي؟ ځکه دی بیچاره له دې نه و خبر چې اوس د گوگل له لارې (Google Earth) په انترنټي سایټ کې د هر چا کور هم په واضحه توګه معلومیدای شي.

۳- طالبانو او مجاهدينو په رژيمونو کې هم داسې څپرې کمې نه وې چې د تخصص او حتی ځينې د سواد له زده کړو هم محروم پاتې شوي و، د دوی مؤفقيت او رتبې هم د جگړې د ډگر په لاسته راوړنو پورې تړلې وې، دوی لپاره هم د اوسني بهر سره يوځای کيدل ستونزمن وو.

۴- هغه افغانان چې په غربي نړۍ کې يې څو لسيزې تېرې کړې وې او يايې زده کړې هلته ترسره کړې وې، دوی چې افغانستان ته راغلل نو غوښتل يې هغه څه چې يې په بهر کې ليدلي و په افغانستان کې يې تطبيق کړي، بې له دې چې دخپل ټولني عيني واقعيتونه او شرايط په نظر کې ونيسي.

۵- هغه طبقه افغانان وچې هغوی د خپلې ټولني په عيني او ذهني واقعيتونو او شرايطو باندې پوهيدل او هم يې د افغانستان په چارو کې تجربه درلوده دغه ډلې په تېرو درې لسيزو کې دنړيوال انکشاف او پرمختگ سره ځانونه عيار کړي و، دوی چې کله هيواد ته راستانه شول، واقعا چې د دې قشر موثريت زيات و خو له بده مرغه چې د ورته کسانو شمېر په اوسني حکومت کې ډېر کم تر سترگو کيده، جلالي صيب يو له دغو کسانو څخه وو چې هم يې تجربه درلوده او هم له نړيوالو پرمختگونو څخه يو باخبره شخص وو. همدا علت وو چې نوموړی په خپلو کارونو کې د ټولو ستونزو او چلینجونو سره سره بريالی هم وو.

د بلخ، سمنگان، جوزجان او هرات ولایتونو ته سفر ۲۰۰۳ ز کال د جون د میاشتې له ۲۴- ۲۹ مې نیټې پورې

د بلخ ولایت سفر :

د جون د میاشتې په ۲۴ مه نیټه د سه شنبې په ورځ مو د کابل هوایې ډگر څخه په انگلیسي (C-130) ډوله الوتکه کې د کورنیو چارو وزارت د لوړپوړي هیئت په ملګرتیا پرواز وکړ او مزار شریف ته لاړو، جلالی صیب په الوتکه کې خپل د زړې ضد موټر چې کرزي صیب ورکړی و هم له ځانه سره مزار شریف ته انتقال کړ تر څو د سمنگان، جوزجان او بلخ ولایتونو او ولسوالیو ته هم سفر وکړي. د بلخ ولایت په هوایې ډگر کې د بلخ والي اسحاق رهگذر، د سمنگان والي محمد اقبال منیب، د اومې فرقي قوماندان استاد عطا محمد نور، د اتمې فرقي قوماندان جمعه خان همدرد، سلگونه قومي مشران، سپین رېږي، ملکي او پوځي افسران او د ښوونځیو نجونې او هلکان هر کلي لپاره راغلي وو، له هوایې ډگر څخه د لسگونو موټرو په بدرګه کې د شاه ولایت مآب حضرت علي کرم الله وجهه روضې زیارت ته لاړو، د دغه نه وروسته د بلخ ولایت مقام ته لاړو، چېرته چې گڼ شمېر مشرانو زموږ د راتګ لپاره انتظار کاوه.

د بلخ والي اسحاق رهگذر وویل چې د بلخ ولایت امنیتي وضعه نسبتاً د نورو سیمو په پرتله ښه ده که د بې وسلې کولو پروسه عملي او د ملي اردو د تشیکلاتو کارونه چټک شي نو امنیت به نور هم ښه شي. نوموړي

زياته کړه چې په دې کار سره به دهر چا موقف او ځای هم معلوم شي. دامهال د مزار شريف په ښار کې دوه قول اردو د اومي او اتمي په نامه موجودې وې چې د يوې مشري استاد عطا محمد نور او د بلې مشري د جمعه خان همدرد پر غاړه وه چې جمعه خان همدرد دغه مهال د جنرال دوستم سره تړاو درلوده ځکه نوموړي غوښتل په دې توگه به په شمال کې د جمعيت اسلامي گوند نفوذ راکم کړي. د بلخ والي په خپلو خبرو کې زياته کړه چې دوی د ملي شورا د امنيت د ديارلس فقره يېزې فيصلې نه ملاتړ کوي، ده وويل چې پرون د افغانستان دښمنانو زموږ هېواد په شمال او جنوب تقسيم کړی وو اوس موږ د مرکزي حکومت پشپړ ملاتړ او د دوی د اوامرو اطاعت کوو، د تعليم په برخه کې بلخ والي زياته کړه چې اوسمهال په بلخ کې ۳۳۲ ښوونځي فعال دي چې يوازې ۸۰ ښوونځي يې ودانې لري او پاتې نور په خيمو کې زده کړې کوي، د بلخ والي د خبرو نه وروسته جلالی صيب د خپل سفر اهداف په دې ډول تشریح کړل:

هر څه د مخه تاسې ته د ولسمشر سلامونه وړاندې کوم. تاسې چې د خپل يو خادم څخه هرکلی وکړ درڅخه ډېره مننه کوم، د افغانستان ستونزې ډېرې زياتې دي چې تاسې يې په خپله حس کولای شئ، د افغانستان په خلکو ظلم شوی له دوی سره جفا شوې، دلته د دغه ستونزو يادول ښايي فايده ونه لري، خو هغه ستونزې چې اوس ورسره مخامخ يو په هيڅ صورت د قانون له پلي کيدو پرته نه حل کيږي، اندېښنه دلته پيدا کيږي چې موږ پريو بل اعتماد نه کوو يو بل مو نه دی درک کړی، هيڅوک نه غواړي چې په افغانستان کې دې امنيت نه وي او دی دې يو باعزت ژوند ونه لري، نو بيا ولې له موږ نه لاره ورکه ده؟ هو! يو

ډله خلک شته چې خپلې شخصي گټې تر هر څه مقدمې گڼي او خپلې گټې په گډوډۍ کې ويني.

جلالي صيب زياته کره چې بيا رغونه، امنيت او يوه ښه اداره يو بل سره ارتباط لري، خو اوس هر څه شخصي شوي دي د بيلگې په توگه له يو قوماندان نه ټول وېره لري، نهادونه نه دي جوړ شوي او هر څوک خپلې تنظيمي اړيکي پالي، ديوي پرمختللي او مدني ټولني په اړه څوک فکر نه کوي، د دولت او خلکو ترمنځ واټن زيات شوی حکومت بعضوته يوازی هدف دی نه د امن، نظم او خدمت وسيله.

جلالي صيب وويلی چې حکومت خادم دی او ملت مخدوم، داسې نه ده چې حکومت دې د خلکو مال ته سترگې پټې کړي وي. ترهغې چې ملي گټې په شخصي او گوندي اړيکو لوړې ونه گڼي، هيڅ پريکړه ارزښت نه لري، زه او تاسې به هم دا هيله نه لرو چې معجزه دې واقع شي او دا هر څه دې په خپله سم شي، ولس په شمال کې له امنيتي وضعيته خوښ نه دی، ما له جنرال دوستم او استاد عطا سره خبرې کړي، ترهغې چې د مزار ښار غېر نظامي نه شي امنيت نه شي ټينگيدلی، تر څو چې اداره د تنظيمي اصالت څخه راونه وځي هيڅ ستونزه نه شي حل کيدای، ستاسې همکاري (خلکو) ډېره مهمه ده، والي، ولسوال، قوماندان، د گمرک ريس هر يو يې په خپله ساحه کې حاکم او مسؤل دی.

ده زياته کره چې په نامه به پوليس وي خو اړيکي به يې تنظيمي وي هر هغه څوک چې خلکو ته خدمت ونه کړي همغه نهاد چې په کې کار کوي خلک ورته اړتيا نه لري، که در سره په ريښتني توگه ونه غږېږم ستاسې دوست به نه يم او که تاسې زموږ نيمگړتياوې را په گوته نه کړئ شته

وضعیت به دوام ومومي، زه د سیاسي، مادي او یاهم د اداري شان او شوکت غوښتونکی نه یم، یواځې ستاسې د همکارۍ هیله لرم. مننه د جلالی صیب له خبرو وروسته مولوی محمد اسلم د علماؤ د شورا رئیس او سید محی الدین گوهری دمخورو د شورا غړي خبرې وکړې. بناغلي گوهری وویلې. «به نماینده گی مردم که همیشه چشم به امنیت دوخته صحبت مې کنم تا زمانی کی سلاح جمع نه شود و به جای ظلم منطق و دانش جای نه گپرد که این خواسته تمام ملت افغانستان وبالخاصه شمال است ما نفس کشیده نه مې توانیم. جناب وزیر: وظیفه شما از همه مهمتر است، امروز پولیس پولیس نیست، پولیس او است که به پای خود ایستاده باشد، امروز پولیس تحت نفوذ تنظیم ها است، ما پوست کنده گپ میزنم، امروز ما نان نه داریم مگر از ما ده یک وده پانزده (۲) گرفته مې شود، سلاح باید گم شود مگر حالا سلاح خریده مې شود شما باید از دسیسه های اهل غرض باید آگاه باشید، نفرهای که به شما مې آید همه شان از مردم نه خاسته و کسی که هویت اصلی اش معلوم نیست به نمایندگی مردم مې آید، والی امر مې دهد مگر ولسوال عملی نمې کند، نه که عملی نمې کند مشکلات دیگر را ایجاد مې کند، ما دولت مرکزی را به قطره قطره خون حمایت مې کنیم اما از شما صورت اجراش مې خواهیم تمام ولایت های شمال با شما است و حقوق همه ملیت ها باید به جایش حفظ باشد».

۶- زورواکو له خلکو نه لسمه یا پنځلسمه حصه د حاصلاتو په زور
اخستله

وروسته وکیل عبد الوهاب دمخورو دشورا رئیس خبرې وکړې او خبرې یې یو څه تخریشي وې ده وویلې: « شمال باعث سقوط حکوت نجیب شد مگر متاسفانه از جنوب افغانستان حکومت برضد ما جهاد شروع کرد و این مشکل از جای شروع شده که می گفت ((داپښتونستان زما)) بعد از این ایجاب نمی کند که قطعات نظامی در شهر باشد.»

د لته یوه یادونه په کارده چې دغه مشران استاد عطا محمد نور پوه کړي وو چې باید په خپلو خبرو کې یادونه وکړي چې دمزار شریف له ښار نه باید وسله وال ځواکونه ووځي ځکه په دې وخت کې د جنرال عبدالرشید دوستم قطعات زیات په ښار کې ځای پر ځای وو او ده د جنرال دوستم قواوې د ځان لپاره تهدید گڼلې چې وروسته به یې یادونه هم وشي چې دواړو خواو د قواو ترمنځ نظامي برخوردونه هم رامنځ ته شول چې د کورنیو چارو وزارت او نړیوالو قوتونو په منځگړتوب په کې اوربند وشو. د بلخ ولایت د غونډې نه وروسته جلالی صیب خپلو رئیسانو ته امر وکړ چې د ولایت د ملکي او پولیسو د ادارو بررسی وکړي او خپل راپور د وزارت مقام ته وړاندې کړي، په خپله جلالی صیب چې زه هم ورسره وم دشمالی ولایتونو سپین رېږو او قومي مشرانو سره لیدنو ته دوام ورکړ. د فاریاب د ولایت معاون سید احمد سعید او امنیتیه قوماندان سید یوسف فریاد سره مو وکتل او د فاریاب ولایت په مشکلاتو مو ځان خبر کړ.

د فاریاب امنیتیه قوماندان په خپلو خبرو کې وویلې چې زما دراتگ نه دمخه د فاریاب په ولایت کې څلور قوماندانان وو او پولیس چا نه پیژندل د کوهستانونو د دوه ولسوالیو پرته د ولایت ټولو ولسوالیو ته مې سفرونه وکړل، دغه قوماندان چې تازه د کورنیو چارو وزارت له خوا تعین شوی وو وویلې چې د ولسوالیو ترمنځ فاصله ډېره زیاته ده او مور

ورسره هېڅ نوع مخابراتي رابطه نه لرو، نظامي قطعات د جنرال دوستم او جمعیت د ډلې په هره ولسوالۍ کې د غونډونو په نامه شته دی خو په هره قطعه کې ۲۰-۲۵ زیات نفر نه لري د کابل څخه معتمدین میلیونونه افغانۍ تنخواوې راوړي خو پولیس او مامورینو ته تنخوا نه ورکول کېږي او وایې چې پیسې په جنگ کې له منځه تللي دي، یو معتمد مو بندي کړی او څارنوالۍ ته مو معرفي کړی دی، ده وویل چې د فاریاب والي قاضي عنایت کابل ته تللی او تراوسه پورې نه دی راغلی او وایې چې په فاریاب کې یې د ترور کیدو وېره شته خو په حقیقت کې په فاریاب کې هېڅ خبره نه شته او وضعیت نورمال دی.

ده وویل چې د فاریاب ولایت د اندخوی څلور ولسوالي چې د آقینه بندر هم په کې شامل دي جنرال دوستم په زوره د جوزجان ولایت پورې تړلي دي تراوسه یې بېرته فاریاب ته نه دي حواله کړي، همدارنگه د جنرال دوستم څلور ویشتمه فرقه په سرحدي چارو کې مداخله کوي نو بڼه به دا وي چې دا مسائل د جنرال دوستم سره مطرح شي.

ما بنام مو جنرال دوستم سره دهغه په کور کې وکتل، جنرال دوستم جلالی صیب ته وویل چې د مزار شریف ډېر مسلح شوی او یو جدي اقدام باید وشي که نه نو وسلوال تصادم رامنځ ته کیدای شي.

جلالی صیب ورته وویلې دا چې یوه ډله پر بل اعتماد نه لري نو ځکه خو باید د مزار شریف ښار غېږ نظامي شي او د انگلستان له هېواد مو غوښتي دي چې خپل PRT (Provincial Reconstruction Team) یعنې د بیارغونې ټیم مزار شریف ته راولیږي، موږ باید په مزار شریف کې د پولیسو یو تعلیمي مرکز جوړ کړو ترڅو ملي پولیس وروزو، دولتي نهادونه باید تقویه شي، هغه څوک چې د پولیسو د مرکز نه خلاصیږي د

تعلیم په وخت کې به ورته دېرش ډالر او له فراغت نه وروسته به ورته اويا ډالر معاش ورکول کېږي، اوس مهال د پولیسو معاش دېرش ډالر ووچې خورا کم معاش وو. جلالی صیب جنرال دوستم ته وویلې چې دازموږ پرگرام دی او دا باید دلته عملي شي او تاسې باید همکاري وکړئ، جنرال دوستم وویلې چې په شمال کې د ۲۰-۳۰ زره نفرو پورې مسلح کسان لرم خو مرکز ماته یوازې د ۵۵۰۰۰ نفرو اعاشه راکوي زه اتیا ټانکونه او شپاړس BM خلوینت ډوله دستگاوي او نور زیات مهمات لرم که (ایساف) تضمین وکړي زه دا ټولې وسلې مرکزي حکومت ته سپارم، ځکه د مزار په هر کور کې د شمالي ټلوالې یو قوماندان اوسېږي او هر کور یوه پوسته ده، دوی زما او دمسعود عکسونه لږولي او ورڅخه بده استفاده کوي او بدنامي یې موږ ته ده، نو زه حاضر یم چې د مرکزي حکومت سره همکاري وکړم.

د جون په پنځه ویشتمه نیټه دسهار چای مو د حزب وحدت د شمال شورا د مسؤل سردار سعیدی سره وڅښه ترڅو د دوی مشکلاتو ته غوږ کېږدو او دا تعهد ترې واخلو چې د مرکزي حکومت د پراگرامونو په عملي کولو کې مرسته وکړي، په دې وخت کې د بلخ په ولایت کې د وه لویی او دوه وړې ډلې وې، د دوه لویو ډلو مشري جنرال دوستم او عظامحمد نور کوله او د دوه وړو ډلو مشري چې یوه یې د هزاره گانو وه چې مشري یې د وحدت د حزب سردار سعیدی کوله او بله وړه ډله د پښتنو وه چې مشري یې جمعه خان همدرد کوله. د دغو وړو ډلو رول ډېر مهم وو، ځکه چې که دوی به د هرې لوی ډلې ملاتړ کاوه همغه ډله قوي کیدله، نوپه دې وخت کې سردار سعیدی د استاد عظامحمد نور او د پښتنو ډلې د جنرال دوستم څخه ملاتړ کاوه، که څه هم د جنرال دوستم او

پښتنو ترمنځ په سرپل او جوزجان کې اړیکې چندان ښې نه وې، ځکه ازبکو په دغو سیمو کې پر پښتنو ډېر ظلمونه کړي وو خو په بلخ کې یې د جنرال دوستم سره مرسته کوله، د سردار سعیدی سره د جای خوړلو پر وخت د دغې شورا غړی جنرال مرتضی د ۳۸ مې فرقي قوماندان، استاد جعفري او ښاغلی رفیعی هم موجود وو. دوی هم د مزارپه ښار کې د مسلحو کسانو د زیاتوالي نه شکایت کاوه او ویلې یې که مرکزي حکومت ژر مداخله ونه کړي خامخا مسلحانه برځورد رامنځ ته کېږي.

په مزار شریف کې استاد عطا محمد نور او جنرال دوستم تر منځ تاوتریخوالي هغه مهال رامنځ ته شو کله چې د عطا محمد نور پلویانو د جنرال دوستم یو کس د رجب بای په نوم لومړی وټنستاوه چې وروسته ووژل شو، د کورنیو چارو وزارت متهمین نیولي او د دې مسلې د څیړنې په موخه یې یو کمیسیون هم ټاکلی و چې د یوناما استازی هم په کې و خو داسې وېره وه چې د بلخ والي به متهمین خوشې کړي ځکه چې نوموړی د عطا محمد نور پلوي یو کس وو خو جنرال دوستم غوښتنه درلوده چې دغه قاتلین دې کابل ته انتقال شي. د جنرال دوستم ځینو نفرو دا هم ویل که دا انتقال نه شي نو د جنرال دوستم وسله وال به پر محبس حمله وکړي او دوی به یې په خپله ووژني. د یوناما استازي وړاندیز دا وو چې د بلخ ولایت په چارواکو کې دې تغیر رامنځ ته شي او بې طرفه کسان دې په دندو وگمارل شي که نه نو دلته امنتي وضعیت ډېر ژر خرابیدای شي او دوی یادونه وکړه چې هغه ۷۵ پولیس چې له کابله ددغې موضوع د تحقیق په موخه راغلي هغوی هم کومې پایلې ته درسیدو پرته کابل ته ستانه شوي دي.

د سمنگانو ولایت ته سفر د جون د میاشتي ۲۵ نیټه ۲۰۰۱ م کال

سردار سعیدي سره له چایو خوړولو وروسته مو د سمنگانو ولایت پر لوري خپل سفر پیل کړ، د تاشقرغان د حضرت سلطان په ولسوالۍ کې د سمنگانو والي سید محمد اقبال منیب او ورسره سلگونه قومي مشران او دښوونځیو زده کوونکي زموږ هر کلي ته ولاړ وو، زده کوونکو ډېرې په زړه پورې ملي ترانې وړاندې کړې چې د جلالی صیب له خوا په نغدي تحایفو وویارل شول، په دغه سفر کې موږ سره استاد عطا محمد نور، جمعه خان همدرد او د بلخ دامنې قوماندان ډگر جنرال سید محمد هم ملگرتوب کاوه، غرمه مهال د سمنگان ولایت مرکز ایبکو ته ورسیدو، دلته هم په سلگونو کسانو زموږ انتظار ویسته په ایبکو کې مو په هغه غونډه کې برخه واخسته چې د جلالی صیب او ورسره هیئت په ویار جوړه شوي وه.

لومړی د سمنگانو والي محمد اقبال منیب خبرې وکړې او د هرکلي نه وروسته یې وویل ((افغانستان داخل مرحله ئې نوین مې شود که بعد از دوره اشغال و اختلاف های داخلی جوامع بین المللی و دوستان خارجی افغانستان باما ایستاده و همکاری میکنند، دپروز افغانستان د رجوامع

بين المللی به حيث مملکت حامې مرکز تروريزم وقاچاق مواد مخدر شناخته مې شد، اما امروز وطن ما در استانہ بازسازی قرار دارد، اگر وحدت ملی داشته باشیم گامې استوار در بازسازی خواهيم داشت، افغانستان خانه همه است، سمنگان دارای شش ولسوالی و تخمینا تعداد نفوس آن به شش لک نفر مې رسد، همه اقوام پهلوی یک دیگر مثل برادر زنده گی مې کنند. دشمنان افغانستان مې خواهند که ثبات سياسي افغانستان رابرم بسازد مگر ما حمایت خود را از فرامین، هدايات و احکام حکومت مرکزی اعلان مې کنیم و تأیید فیصله ۱۳ فقره يې شورا امنیت رامې کنیم و امنیت اینجا مربوط قومانداني امنیت است نه گروه مسلح دیگر.

د سمنگان د والي د خبرو نه وروسته جلالی صیب په خپلو خبرو کې لومړی د دولت د رئیس سلامونه خلکو ته وړاندې کړل او د سمنگانو د ولایت د چارواکو او خلکو له هر کلي يې مننه وکړه او ويې ويل: ((په دې غرونو کې په زرگونو رستم^(۷) راپیدا شوي دي او خپل هېواد یعنی افغانستان يې له دښمنانو ساتلی، خدای جل جلاله دې وکړي څرنگه چې موږ په جگړه کې هميشه میدان وړی نو په سوله کې هم باید له چاکم ونه وسو، د ځان غوښتنې نه باید ځانونه وژغورو، که افغانستان آرام وي نو موږ به هم آرام يو، هو! که زه راتلونکې ته هیله من نه وای نو ما د وزارت دا درنده دنده نه قبلوله، د افغانستان ډېری خلک سوله غواړي، همدارنگه نړيواله ټولنه هم د افغانستان امنیت ته ځانگړې پاملرنه کوي، په راتلونکو درېو کلونو کې به موږ نږدې پنځوس زره پولیس ولرو چې دا

(۷) رستم پهلوان تخت چې دتخت رستم په نامه یادېږي اود هغه وخت ښار د ایبکو د ښار سره نږدې پروت دي او دافغانستان د لرغونو اثارو له جمله نه دی ځکه جلالی صیب د رستم نوم ته اشاره وکړه.

پوليس به ديو شخص، يو تنظيم او يا يو قوم پوري به تړاونه لري، ښه معاش او ښه امکانات به ولري چې په عزت سره خپله دنده پرمخ بوځي.))
 د جلالې صيب له خبرو وروسته د سمنگانو د ولايت مرستيال خادم حسين ناطقي خبرې وکړې او وي ويل: د ۱۳۵۷ هـ ش کال د لوي د مياشت په ۲۲ مه نيټه د دره صوف خلکو قيام وکړ چې بيا حکومت زه بندي کړم چې لومړی دلته په سمنگانو کې بندي وم او بيا يې کابل ته انتقال کړم او بيا د ۱۳۵۸ کال د جدي په ۲۲ نيټه خلاص شوم او وروسته بېرته دلته راغلم او په عملي جهاد کې مې برخه واخسته. له دې وروسته مو د دره صوف معادن او بيا ولسوالي ونيوله او وروسته مو تخت رستم هم ونيوه چې د طالبانو پر ضد انقلاب هم دلته پيل شو، چې مشترکه شورا مو جوړه کړه چې زه يې دشورا مشر، حاجي عبدالوهاب د نظامي شورا مشر او حاجي احمدي چې اوس د دره صوف د ابتدايي محکمې قاضي دی د قضايه شورا رئيس وو، په دره صوف ولسوالۍ کې شيعه او سني قومونه دواړه د ورونيو غوندي بودوباش لري اوس دا ولسوالي دوه شوې او د دره صوف عليا او سفلی په نامه يادېږي.

د بلخ ولايت او سمنگانو تر منځ ۱۰۳ کيلو متره فاصله ده او دخلکو عمده ستونزه د زور واکانو سره وه چې دخلکو ځمکې او جايدادونه يې په زور نيولي و، په دغه ولايت کې پښتانه اقليت وو چې دازبکو له خوا به ظلم ورباندې کيده.

د سمنگانو والي سيد محمد اقبال منيب چې ازبک و، ډېر زړنگ سړی وو چې دشرايطو سره يې ځان ډېر ژر عياروه او دهر چا په مزاج به يې خبرې کولې، حتی د ولايت په خونه کې به يې د مختلفو کسانو عکسونه درلودل او کوم هيئت به چې راته نو دهغه د طرفدار عکس به يې په خونه

کې راځي او ه، د بیلګې په توګه کله چې به د کابل څوک ورتلل نو د ښاغلي کرزی صیب عکس او که د جنرال دوستم له خوا به څوک وو نو د جنرال دوستم او که د جمعیت به څوک وو نو بیا به یې د احمد شاه مسعود عکس په خپله خونه کې لگاوه.

په سمنګانو کې د غرمې ډوډۍ دمخه جلالی صیب خپل د پلاوي رئیسان د ولایت بررسی ته ورلېږل او ماسپښین بېرته د مزار شریف ښار ته راستانه شوو، مازدیګر مو په مزار کې د دغه ښار د یو شمېر سپین ږېرو سره وکتل، جلالی صیب سپین ږېرو ته څرګنده کړه چې زموږ د سفر هدف دا دی چې تفصیلي خبرې وکړو او مشکلاتو د حل لارې چارې ولټوو. موږ ملي پولیس جوړو چې لومړی ورسره څلور کاله قرارداد کوو او بیا تر شلو کالو پورې د پولیسو په چوکات کې کار کولای شي او تقاعد به هم ولري. د دې پرګرامونو په اړه بې تفاوتی د دې معنا لري چې د خپلو اخلاقي، اجتماعي او ملي مسؤلیتونو څخه تینسته کوو، د بې وسلې کولو پروسه باید دوام پیدا کړي او کار باید اهل کار ته وسپارل شي، مهاجرین چې کله هېواد ته راستنېږي د بې کاري له امله دوی دویم ځل مهاجرت ته اړ کېږي، باید دوی ته د کار زمینه مساعده شي.

یو تن مولوي د نورو په استازیتوب خبرې وکړې او وویل: کله چې دهقانان خپل حاصل ټولوي نو مسلح کسان ورته په زور د عشر په نامه (ده یک) حاصلات ټولوي، ده وویلې ((تأمین امنیت وقتی شده میتواند که تعداد ارباب ها باید برداشته شود، اگر چند خدا می بود این نظام درهم و برهم می شد، همین قرارگاه ها ارباب ما نیست، ما یک مسؤل مقتدر و آزاد د ر ولایت می خواهیم، کسانیکه فرامین رامې خواهد تطبیق کنند اول باید سر خود عملی کند، این ارباب ها که در شهر می گردند موترهای

مسلح پشت سرشان مې باشد که ترس و وهم را ايجاد مې کند. تقريباً دو روز پيش چهار بجه روز در شهر تاجر ما رابسته کرده، و هفت هزار دالر را از نزدش برد، به همه اداره های امنيتی رفتيم هيچ کس عرض ما را نه گرفت ما چطور مې توانيم که سر اين ارباب های مسلح انتقاد کنيم، مواد مخدر را که قاچاق مې کند همين ارباب های مسلح ميباشد، آدم غريب و تاجر قاچاق مواد مخدر را کرده نمې تواند جنگ در دروازه بلخ (۸) مې شود و مال ما در ديگر جای شهر چور مې شود))

جلالي صيب د دغو مشرانو دخبرو اوريدو وروسته دوی ته وويل: حکومت اوسمهال په مرکز کې هم کمزوری دی، ځينې مسائل په مرکزي حکومت باندې له اطرافونو تحميلیږي، موږ بايد داسې گام پورته کړو چې هدف ته مو نږدې کړي، په ډېرو ټولنو کې ډېر کرته د تصوراتو پر بنسټ پریکړې کیږي او واقعیتونه په پام کې نه نیول کیږي نوزموږ ستونزه هم همدا ده چې ډېر کرته د تصوراتو پر بنسټ پریکړې کوو هر شخص دلته چارو ته د تنظیمي، سیمه ییزو، ژبنيو او نور مسأیلو په شکل گوري، په میمنه کې خلک د نوی والي پر شا او خوا را جمع شوي دي، موږ د میمنې ښار ته پنځوس تنه پولیس دکابل نه لیږلي چې دخلکو په همکارۍ اوس هغه څوک ښار ته نه پریږدي چې د وسلې دگرځولو کارت ونه لري. د کونارو د کرکيلي څخه دهقانان ډېره لږه گټه اخلي او ډېره گټه یې قاچبرانو او نورو ته رسیږي خو بدنامي یې دافغانانو ده.

د فاریاب والي قاضي عنایت هم موجود و او ویې ویلې چې د میمنې په ښار کې د جمعیت او جنبش د ډلې کسان د خلکو په کورونو کې په زوره ځای په ځای شوي وو څلور کسه یې ترور کړل او بیا وروسته جگړه پیل شوه چې اتلس ساعته یې دوام وکړ چې دیارلس کسه په کې مړه شول او

خوارلس کسه په کې ټپيان شول، خلکو مظاهره وکړه او پر ولايت يې هجوم راوړ او ويل يې که تاسې زموږ حمايت وکړئ دا مسلح کسان موږ په تيرو او کوتکيو هم له بناره ويستلی شو، هماغه وو چې موږ دخلکو د دې اقدام نه حمايت وکړ او اوس دميمنې په بنار کې مسلح کسان نه شته. دا چې په بلخ ولايت کې زما پلار خو دورې د ندي اجرا کړې وې نو ما هم په دغه سيمه کې ډېر پښتانه مشران پيژندل نو دوی له مانه غوښتنه وکړه چې غواړي جلالي صيب سره په ځانگړي توگه وگوري نو ما جلالي صيب ته وويل که دوی ته وخت ورکړي او ستونزې يې واورې نو ښه به وي. جلالي صيب مازديگر ناوخته وخت ورکړ چې نږدې سل کسه پښتانه مشران د بيلا بيلو ولسواليو څخه راغلل. د بلخ د ولسوالۍ نه مېرزا عبدالرحمن خبرې وکړې او ويې ويل چې د بې وسلې کولو پروسه بايد عملي شي، په موږ هر چا ظلم کړی او دوليت په ټولو شعبو کې زموږ عرض څوک نه اخلي، دبلخ ولايت امنيتي وضعيت ډېر خراب دی. ورپسې د بلخ دوليت دمخورو د شورا مرستيال وکیل عبدالحميد خان چې د شولگري د ولسوالۍ دی خبرې وکړې (۹) او ويې ويل: جناب جلالي صيب ستا په راتگ اوس موږ ازادې خبرې کوو، يوازې زموږ دغه ليدنه هم ډېره مؤثره ده، دې کې شک نه شته دی چې امنيت خراب دی، قاتلين نه نيول کيږي او ظلمونه شته دی، نژادي تبعيض شته دی، په دولتي ادارو کې پښتنو ته حتی د يو پياده سهم هم نه دی ورکړل شوی، که د سولې او بازسازی پروسه وروورو هم پر مخ ځي موږ ورته خوشبين يو.

۹. وکیل عبدالحميد خان بارکزی د شولگري ولسوالۍ د پښتنو د شورا مشر چې پخوا دوه ځلې په ملي شوار کې د شولگري ولسوالۍ د خلکو منتخب وکیل هم پاتې شوي دی، نوموړي زما د پلار مرحوم سيد محمود حسرت ډير نږدې ملگري وو.

یو تن د لوی جرگې وکیل حاجي عبدالقیوم د بلخ ولسوالۍ اوسیدونکي وویل چې که تاسې دغه مسلح کسان له ښاره وباسئ نو دوی اطرافو ته راځي او هلته هم ظلم کوي، هغوی هم د دې خاورې بچیان دی، همدا اوس د بلخ د ولسوالۍ ښارگوټي ۵۰۰ متره مربع مساحت لري او د تنظیمونو دوه پوستې په کې شته او که نور مسلح کسان هلته راشي نو ستونزې به نورې هم ډېرې شي، نو ښه به دا وي چې وسله والې ډلې بې وسلې شي.

وروسته جلالی صیب خبرې وکړې او وویل چې: زه له تاسې سره موافق یم چې د بې وسلې کولو بهر باید ادامه پیدا کړي، خبرې خو ډېرې دي خو د حل لارې باید ولټول شي. په دولتي ادارو کې باید ټولو قومونو ته هم د مرکز او هم د ولایاتونو په کچه په متناسبه توګه ونډه ورکړل شي خو اهلیت باید په نظر کې ونیول شي، د جرگې اصل دی چې یو څه به اخلې او یو څه به ورکوي، امید دی چې دا ستونزې ژر حل شي او زه دې ته متوجه یم.

د جوزجان ولایت ته سفر د جون دمیاشتي ۲۵ نیټه ۲۰۰۵ م کال

د مزار شریف او جوزجان ولایت مرکز شبرغان تر منځ واټن ۱۱۸ کیلو متره دی چې په دوه ساعتونو کې هلته ورسیدو، د سهار چای مو د شیخ آصف محسنی د فرقي د قوماندان جنرال نجیب سره وڅښلو، شبرغان ښار ته نږدې په سلگونو مشران، پوځي او ملکي چارواکي او د ښوونځیو شاگردان، د جنرال دوستم په گډون دهرکلي لپاره ولاړ وو.

د کورنیو چارو وزیر او ورسره پلاوي د شبرغان د ښار ادیتوریم ته لاړ خو هلته له خلکو سره وگوري او خبرې ورسره وکړي. د شبرغان ښار وضعه د مزار د ښار په پرتله ارامه ښکاریده، ځکه دلته یوازې د جنرال دوستم د جنبش ډله په قدرت کې وه او په ادیتوریم کې د ښځو شمېره هم زیاته وه، د جنرالانو شمېر هم ډېر زیات وو، ځکه چې جنرال دوستم هر چاته یې چې خوښه شوې وه د جنرالۍ رتبې ورکړې وې او عجیبه خولا دا وه چې کله موږ د شبرغان ښار ته داخلیدو نو دترافیکو څو موټر سایکلونو زموږ موټری بدرگه کولی نوزه د جلالی صیب سره په یوه موټر کې سپور وم او خبرې مو کولای چې یو ترافیک ته چې پر موټر سایکل سپور و، متوجه شوم او جلالی صیب ته مې وویلې چې دې ترافیک ته گوره چې د اوږې پر یو اړخ یې دبرید جنرالۍ او پر بل اړخ یې د تورن جنرالۍ رتبې لگیدلي دي.

د سید عزیر الله په نامه د جنبش د ډلی یو تن نماینده چې انانسرې یې کوله مور ته هر کلی ووايه او وي ويل: په جوزجان کې ټول قومونه یو بل سره د ورونو په څېر ژوند کوي امنیتي وضعه هم ښه ده خو د دې لپاره چې د ښار وضعیت خوندي پاتې شي د شپې له خوا د شبرغان په ښار کې په تگ راتگ بندیز لگول کېږي، له دې وروسته یې له جلالی صیب نه وغوښتل چې خبرې وکړي.

جلالی صیب وويلې: «د خوښۍ ځای دی چې د شبرغان په ښار کې د خپلو ورونو سره گورم، مور باید یو بل ته د ورورۍ لاسونه ورکړو، نور نو باید خپل ځانونه ونه غولوو ځکه ستونزې ډېرې دي او مور باید دغه ستونزو ته د حل لارې چارې ولټو، قومي اختلافاتو ته د افغانستان د ښمنان لمن وهي او پرې یې په مرکزي حکومت وراچو، صلاحیتونه او مسؤلیتونه گونگ دي، یو والي تربل والي فرق لري او حتی د دوی (والیانو) کړنې د نورو په اشاره ترسره کېږي. جلالی صیب زیاته کړه په ځینو ځایونو کې په پښتنو ظلم شوي، په بعضې ځایونو کې په هزاره گانو او په بعضې کې په ازبکو خو په دې سیمه کې په پښتنو زیاتې شوی دی او اوس د انتقام ځای نه دی او باید په یو بل اعتماد وکړو چې ستونزې حل شي.»

د جلالی صیب د خبرو نه وروسته ښاغلی عبدالصمد آصف د جوزجان ولایت اداري رئیس د ولایت په کاري چارو رڼا واچوله او ویې ويل: ۱۸۰۰ کسان د نفتو او گازو په پروژه کې کار کوي، ۱۴ د تیلو شاه گانې اوس مهال فعالې دي او د جوزجان ولایت برق د ترکمنستان څخه راځي، نږدې ۱۲۰۰ کسان د جوزجان په محبس کې بنديان دي چې ډېر یې طالبان دي چې اوس مهال اعاشې او اباتې ته ضرورت هم لري خو مرکزی حکومت مونږ ته

کافی بودجه نه راکوی. ده وویل چې د مرکزي حکومت ټول فرامین مو عملي کړي او د بشر د حقوقو د قوانینو د رعایت مسئله مو جدي نیولي ده.

ورپسې محترمه ایوبي د جوزجان ولایت د بنځو په استازیتوب خبرې وکړې او وېي ویل: همه برادرهای ما که از خارج به وطن برای خدمت برگشته ستایش مې کنیم که زنده گی آرام خویش رمانده، ومثل جمعه محمد محمدي (۱۰) که زنده گی خویش را از دست داده، هر چه عاجل تر باید خلع سلاح عمومی در افغانستان صورت بگردد، پولیس ملي و اردو با اقتدار به میان بیایند، دیگر حوصله جنگ نیست و همه تشنه صلح هستند، به پیش اشخاص غیر مسؤل سلاح باید دیده نه شود، افغانستان از افغان ها است به این وآن تفرقه نباشد. مانمې گویم که اشتباه نه شده اما امروز پیروزی آمده موضوع اقلیت مطرح نیست عفو عمومی شود و به اهل کار کار سپرده شود. سلام های ما را به رئیس دولت برسانید و در ولایت ها هم پوست های اساسی به زن ها داده شود، و افتخارات جوزجان نادیده گرفته نه شود.

ورپسې یو تن د مولوي محمد ابراهیم په نامه عمومی خبرې وکړې، همدارنگه داندخوی څلور گونو ولسوالیو په استازیتوب محمد ظاهر

۱۰. جمعه محمد محمدي چې د بناغلي کرزي په موقته دوره کې دکانو او صنایعو وزیر شو. د ۲۰۰۳م کال د فروري په ۲۴مه نېټه کله چې نوموړی د یو پلاوي په مشرۍ د پاکستان د کراچۍ د هوايي ډگر څخه د کویتې سیمې ته د ځینو معدنونو د لیدنې په موخه یې سفر کاوه، الوتکه یې د کراچۍ په سمندر کې راپریوته نوموړی او ورسره اوه کسيزه پلاوی وطن ته د خدمت په خاطر خپل خوږ ژوند دلاسه ورکړ، دیادولو وړه چې د جمعه محمد محمدي مړی هم پیدا نه شو.

خبرې وکړې او ویې ویل چې اندخوی څلورنیم لکه نفوس لري او آقینه بندر فعال دی، په ۳۲ ښوونځیو کې پنځه دېرش زده کونکي سبق وایي. ۲۳۰ تجارانو د فعالیت جوازونه اخستي نو زموږ پیشنهاد دادی چې اندخوی باید مستقل ولایت شي، ځینی خلک کوشش کوي اندخوی د فاریاب په ولایت پورې وتړي دا چې اندخوی د فاریاب څخه په ۱۴۰ کیلو متري او د شبرغان څخه ۷۵ کیلو مترو کې موقعیت لري چې ۲۵ کیلومتره یې پوخ سړک دی نو ځکه خوموږ وایو چې تر څو اندخوی یا مستقل ولایت نه شي او یا هم په جوزجان پورې ونه تړل شي موږ خپل معاشونه نه اخلو، په اندخوی کې نه ولسوال او نه پولیس وسایط لري چې امنیت تامین کړي خو خلکو په خپله امنیت تامین کړی دی.

څرنګه چې ما مخکې یادونه وکړه چې جنرال دوستم غوښتل چې د آقینه بندر تر خپل کنټرول لاندې وساتي ځکه چې دا یو عایداتي منبع وه او نه یې غوښتل چې بېرته یې د فاریاب ولایت ته ورکړي نو جنرال دوستم اکثریت ویناوال په دې پوه کړي وو چې دا مسائل باید په خپلو خبرو کې مطرح کړي او د کورنیو چارو وزیر غوږونو ته یې ورسوي.

داندخوی د استازي د خبرونه وروسته یوتن ښوونکی دنورو په استازیتوب خبرې وکړې، نوموړي د خپلو خبرو په پیل کې د پښتو دا متل ولوست ((که تا ویل چې زه یم او ما ویل چې زه یم نه به ته یې او نه به زه یم او که ما ویل چې ته یې او تا ویل چې ته یې هم به ته یې او هم به زه یم ((نوموړي زیاته کړه چې د جوزجان په ولایت کې امنیت تامین دی او څلورزره معلمین په خپلو دندو بوخت دي، دا چې دملی اردو په جوړولو په کابل کې کار پیل شوی نو دملی پولیسو کار باید له جوزجان څخه پیل شي ځکه چې دلته مجرب افسران شته دي، نوموړي ښوونکی زیاته کړه

چې غربي رسنۍ په اگاهانه او غېر اگاهانه توگه په جنرال دوستم پسې تبليغات کوي په داسې حال کې چې په جوزجان کې ملي وحدت او امنیت تامین دی او ۱۳۷۰۰۰ شاگردان ښوونځیو ته ځي، نوموړي زیاته کړه په جوزجان کې پراخې ځمکې شته نو ښوونکو ته باید یوه یوه نمره ځمکه ورکړل شي.

د نوموړي ښوونکي د خبرو نه وروسته گل احمد پیمان د پښتنو په استازیتوب خبرې وکړې، پیمان چې غوښتل یې د جوزجان د مرستیال والي په توگه تعیین شي خو جنرال دوستم سره د رابطې د خرابوالي له امله په مزار کې اوسیدلو خو نوموړی له مزار نه زموږ سره ملگری شو، نوموړی چې د کورنیو چارو د وزیر په ډاډه په ډاډه توگه غږیده ویې ویل: موږ د اختر خان شهید او جنرال دوستم سره اوږه په اوږه جنگیدلي یو، د طالبانو په وخت کې زه دوه ځله بندي شوي هم یو خو اوس مشکل د جنرال مالک پلویان او هغه کسان چې د جنرال دوستم له نامه بده استفاده کوي پیدا کړی دی، زه د خلکو د تشکیلاتو په اساس مرستیال والي او سید محمد هاشمي د والي په توگه تعیین شولو مگر اوس ټول اداري تشکیلات د دوه قومونو (هزاره او ازبکو) په لاس کې دي.

د گل احمد پیمان خبرو په جنرال دوستم ښه تاثیر ونه کړ، که څه هم نوموړي اراده نه وه چې خبرې وکړي خو ولاړ شو او ویې ویل: من هم مسؤلیت دارم به حیث نماینده خاص ریئس دولت باید به (وزیر صاحب داخله) مشوره بدهم که چطور امنیت تامین شود. ما گپ های خورد وریزه را باید دامن نزنیم، من در مسجد شبرغان با مردم مشوره کردم، وقتیکه حکومت نجیب سقوط کرد و حکومت مردمی تشکیل دادیم، به من

واشنګتن پېشنهاد کرد که پنج هزار نفر کومک کنید، دو هزار سوار و سه هزار پیاده، تا که به تلفات کم طالب سقوط کرد.

اگر طالب یا طالب نماها زورگویی کند ما در مقابل اش ایستاده خواهیم شد، ماگپ راکه کردیم به او عمل می کنیم. در دیگر ولایت های شمال مشکل نیست تنها در مزار این مشکل است، مزار باید غیر نظامی شود و در هر خانه که دیپو است از بین رفته شود، هشتاد هزار نفر به خاطر خیانت مالک کشته شد و امر پشتون کشی را داده بود. مانوگی منگل، رسول بی خدا و جمعه اخک مشوره های غلط را به نجیب داد، من به خاطر وحدت ملی سه معاون را در ولایت جوزجان تعیین کردم، من نفرهای را تعیین می کردم و بعدا فرمان بناغلی کرزی صاحب صادر می شد.

والی مزار کار را پیش برده نمی تواند و به سطح وزیر باید در انجا والی باشد، یک سال به انتخابات مانده، و ما می خواهیم که یک رول خوب را بازی کنیم، ما یک حکومت اسلامی که دیموکراسی در آن باشد می خواهیم، ما می خواهیم که یک جبهه وسیع جور کنیم، بیست لک نفر افغان ها قربانی داده و اگر کسی تجزیه افغانستان می خواهد ما مخالف هستیم اولین گام عملی را در صلح و امنیت و خلع سلاح ما می گریم ما عملی ثابت می کنیم».

د سرپل والی تاج محمد کوهی او دامنیه قوماندان عبدالمنان چې د کورنیو چارو وزیر لیدنې لپاره شبرغان ته راغلی وو، دوی هم په دې غونډه کې خبرې وکړې د سرپل والی چې هغه هم د جنرال دوستم له خوا هلته تعیین شوی و وویل: سرپل نهه ولسوالي لري او دا چې د عمومي لارې څخه لري پرته سیمه ده نو ځکه خو چارواکي ورته نه راځي، دوه درې میاشتي کیږي چې د سرپل مامورینو او پولیسو معاش نه دی

اخستی، همدا شان سر کال د حج او اوقافو وزارت د سرپل ولایت لپاره یوازې دوه سوه کسان سهمیه د حج د فریضې د اداء کولو لپاره ورکړې ده، حال دا چې موږ دوه زره کسان مراجعین درلوده ده وویلې چې زموږ برق ښه نه دی او د ترکمنستان نه دی، پولیس یونیفورم نه لري او هم د پاسپورت داخستنې لپاره موږ مزار ته ځو، یوازې د گوسفندي په دره کې یو څه امنیتي مشکلات شته، خو د ولایت د نورو برخو امنیت ښه دی تر اوسه زموږ د امنې د قوماندان منظوري نه ده راغلې.

د غرمې ډوډۍ مو په شبرغان کې د جنرال دوستم په کور کې وخوړه او هغې نه وروسته بېرته د مزار ښار ته راستانه شو. مازدیگر مو د بلخ د ولایت په مقام کې د ټولو ادارو مشرانو سره په هغه ناسته کې گډون وکړ چې والي محمد اسحاق رهگذر له خوا جوړه شوې وه، رهگذر وویل چې د مزار په ولایت کې څلور اتیا بیلا بیلې ادارې شته او د بلخ ولایت شپاړس اداري واحدونه (ولسوالۍ) لري او موږ له خپل توان څخه زیات کار کوو. په ټولو شعباتو کې قومي او ژبني تناسب په پام کې نیول شوی دی.

خو په حقیقت کې دنوموړي دا خبره سمه نه وه، اکثریت کرسی د جمعیت اسلامي اړوند کسانو قبضه کړې وې، ده وویلې چې موږ هره اونۍ اداري مجلس لرو، په هفته کې یو ځل د استاد عطا سره گورو او داوونۍ په اخره کې د لوی جرگې د وکیلانو سره هم غونډه لرو، د والي د خبرو نه وروسته جلالی صیب خبرې وکړې او ویی ویل: چې هره اداره په درې اصولو کار مخ ته بیایي: اول جوړښت یا اداري ساختار دی، مگر متاسفانه چې نن موږ په اداري جوړښتونو کې له مشکلاتو سره مواجه یو، دغه مشکلات په ځینو سیمو کې ډېر زیات او په ځینو سیمو کې بیا

دومره نه دي. دويم قانوني چار چوکاټ دی چې په تېرو ۲۵ کالونو کې مختلف قسمه قوانين وضع شوي دي. خو موږ لاهم د (۱۹۲۴) کال قوانين پلي کوو. او دريمه مسئله د کدرونو ده چې مسلکي کدرونه د نن ورځې د شرايطو پر اساس ډېر کم دي، د بيلگې په توگه د کندهار په ښار کې شپږ زره پاکستاني وگړي کار کوي ځکه چې موږ مسلکي کدرونه نه لرو، همدا شان کافي منابع او امکانات هم نه شته دی، د امنې قوماندانان د پوليسو موټرې او مخابراتي وسايل نه لري، زياتره ولسوالان دفترونه هم نه لري او دخلکو له کورونو څخه گټه اخلي او که يو دوه ترهگر راشي نو بيا هغه سيمه پرېږدي او بل ځای ته ولسوالي نقلوي بيا مخالفين ادعا کوي چې ولسوالي ونيول شوه، جلالې صيب وويل چې موږ اوس د ولسوالانو لپاره شل زره افغانۍ د دسترخوان په نامه ورکوو، ولسوال بايد موټر دفتر او نور وسايل ولري چې خلکو ته ښه خدمت وکړي شي.

د جلالې صيب پسې د ښځو چارو د رياست مرستيالې خبرې وکړې او ويې ويل: موږ په تېرو جگړو کې يو ميلون شهيدان ورکړي او درې ميلونه معلولين او معيوبين لرو، د کونډو او ماشومانو په حال بايد رحم وشي، موږ ښځو ډېر نعمتونه له لاسه ورکړي او هم د امنيت د نشتوالي له امله زموږ انجونې په بورغو کې ښوونځيو ته ځي، خپل ملي سرود مو ورکړی دی او دهر تحول سره د بېرځ رنگ او ملي سرود بدلېږي.

له دې وروسته د گمرک رئيس خپل شکايت وړاندې کړل او نوموړي وويل چې حېرتان بندرته څېرمه دوه نظامي لواوې پرته دي د دوی د لاسه موږ محصول نه شو اخستی په لارو کې مسلح کسان ولاړوي او له موټرو محصول اخلي، دوی وړاندیز وکړ که عسکري جبري شي او پوليس د کانکور له لارې ونيول شي نو ښه به وي.

دمزار ښاروال وویلې چې شپږ زره کورنۍ به سر پناه او سپرې او مورې هېڅ امکانات نه لرو چې دوی سره کومک وکړو، دامنیه قوماندان وویل چې دا څنگه امکان لري چې پولیس به تنخواه، له ځای او وسایطو پرته د خلکو امنیت تامین کړي.

جلالی صیب د دوی په ځواب کې وویلې چې د معلولینو او معیوبینو مشکل ملي او اجتماعي مشکل دی او یوې ملي ستراتیژۍ ته ضرورت دی، خلک هم مسؤلیت لري چې د حکومت تر څنگ د دولت سره مرسته وکړي، دمیزان په میاشت کې به نوی اساسي قانون انشاء الله تصویب شي خو د جبري مکلفیت دوره اوس ممکنه نه ده، د مخه باید سمه احصایه او د تذکرو ویش تر سره شي، دا هم امکان لري چې زورور او پیسه دار کسان به خپل بچیان جبري عسکرۍ ته نه لیرې او دا کار به یوازې په غریبو خلکو تطبیق شي، خلک غریب دي پولیسو ته باید معاش ورکړل شي.

دمجلس په منځ کې یو ډله سپین رېبرو چې غالباً د استاد عطا محمد نور له خوا به لمسول شوي وو، په شکایتونو یې پیل وکړ دوی ویل چې نهر شاهي ولسوالي دوه کاله کیږي چې د وسله والو له خوا اشغال شوې او دا وسلوال باید به وسلې شي.

دا د دغه درې ولایاتونو ته زموږ د سفر جزیات چې په مختصره توګه مو تاسې ته وړاندې کړل، دا د افغانستان د دغه وخت د وضعیت یوه بیلګه وه چې اداره ضعیفه وه، د مرکزي حکومت نه اطاعت نه وو، مسلحو او زور واکانو په عام ولس باندې رنگارنگ ظلمونه کول، نو ځکه خود وضعیت د بدلیدو لپاره جدي او عملي اقداماتو ته اړتیا وه چې له بده مرغه د مرکزي حکومت د ضعف او بې تفاوتۍ له امله څنگه چې لازمه وه ډېر کارونه په سمه توګه په منځ نه تلل.

د مزار نه هرات ته سفر د جون د مياشتې ۲۷ نيټه ۲۰۰۳ م کال

سهار لس بجې مود مزار شريف نه د انگلستان د ولايتي بيارغونې ټيم په (۱۳۰-۲) الوتکه کې د هرات په لورې پرواز وکړ او د يوساعت او لس دقيقو الوتنې نه وروسته د هرات هوايي ډگر ته ورسيدو چې د هرات والي محمد اسماعيل خان د سلگونو دولتي چارواکو، مخورواو سپين ږيرو سره د دهرکلي لپاره ولاړ و. د هرات ښار ته دا زما لومړنی سفر و. لومړی مونږ د هرات هوايي ډگر نه د هرات ښار ختيځ لورته د تخت سفر سره نږدې د خانه جهاد په نامه ميلمستون ته لاړو. کله چې د هرات هوايي ډگر نه د خانه جهاد ميلمستون ته تللو نو په لاره کې د هرات د ښار عظمت او تاريخي قدامت په ډاگه ښکاريده. څرنگه چې د جمعې مبارکه ورځ وه په خانه جهاد ميلمستون کې مو لږه دمه وکړه او د لمانځه د ادا کولو لپاره د هرات د والي محمد اسماعيل خان سره يوځای د هرات د جامع جومات پر لورې و خوځيدو. د هرات جامع جومات چې د افغانستان د مهمو تاريخي ځايونو څخه دی چې تقريبا اته سوه کاله پخوا د غوريانو د دورې پاچا سلطان غياث الدين غوري لخوا جوړ شوی اوله هغې وروسته بيلابيلو پادشاهانو د دغه جومات ساتلو ته ډېره پاملرنه کړې او اوس هم خورا ښکلې دی.

که څه هم جلالی صيب د هرات په جامع جومات کې د خبرو کولو اراده نه درلودله خو د جومات خطيب له جلالی صيب نه وغوښتل چې يو څو خبرې وکړي. څرنگه چې د لمانځه وخت ډېر نږدې و نو جلالی صيب ډېرې مختصرې خبرې وکړې او ويې ويل: وېره او بې اعتمادی دوه غټې

ستونزې دي چې ډېر نور مشکلات زیږوي نو موږ باید په خپلو منځو کې د وېرې او د بې باورۍ لاملونه له منځه یوسو. خو د هرات د جامع جومات خطیب وروسته په خبرو کې وویلې چې جلالی صیب او ورسره هیئت د راتلونکې اساسي قانون د مسودې په هکله د خلکو سره د مشورو او تفاهم لپاره راغلی خو موږ علماء ددې قانون د مسودې په اړه دوه انگېرنې لرو، یو دا چې په تېرو اساسي قوانینو کې او حتی د کمونستانو په وخت کې هم ذکر شوی و چې دوی اسلام ته احترام کوي خو په عین حال کې د بیان په ازادۍ یې تاکید شوی وو خو موږ په تېره جرگه کې ولیدل چې د بیان د ازادۍ په نامه د اسلام توهین وشو چې دا د بیان ازادې باید تردې حده نه وي چې د اسلام بې حرمتي وشي دوی دا چې کومه بله ماده چې د اسلام د دین سره تضاد لري هغه باید له منځه یوړل شي. که څه هم زموږ د سفر موخه هرات ولایت ته د اساسي قانون د پوهاوی لپاره نه وو خو د هرات خطیب د وخت نه په استفادې سره د پورته ټکو یادونه وکړه او زما په اند د اساسي قانون مسوده یې نه وه لوستلې ځکه چې د اساسي قانون په دریمه ماده کې په واضح توګه لیکل شوی چې په افغانستان کې هیڅ قانون نشي کولای چې د اسلام د سپېڅلي دین د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

د هرات والي اسماعیل خان زموږ د پلاوي ډېره زیاته مېلمه پالنه وکړه او له ما بنامه وروسته مو د گذره په سیمه کې د خواجه عبدالله انصاري د مقبرې زیارت هم وکړو او د تخت سفر سره نږدې د باغ ملت په نامه د یو بڼې چې اسماعیل خان جوړ کړی و او د هرات ښاریان د خپلو کورنیو سره د سهار نه تر د ماسخوتن تر ناوخته پورې هلته د تفریح لپاره ورتلل هم کتنه وکړه.

د خانه جهاد په میلمستون کې د ماسخوتن لخوا ناست و او د تخت سفر او باغ ملت ننداره مو کوله چې اسماعیل خان د جهاد د وخت قصې پیل کړې او ویې ویلې چې په ۱۳۲۵ز کال کې مو دلته د شورویانو سره دوه میاشتې ډېرې سختې جگړې وکړې چې دروند مالي او ځانې تاوان مو ورته ورواړول.

ددغه مېلمستون نه د هرات جامع جومات، د گوهرشاد بیگم مقبرې او د هرات د ښار ننداره ډېره په زړه پورې وه اسماعیل خان وویلې: چې د طالبانو په وخت کې تقریباً پنځوس کلي چې د اېران او افغانستان د سرحد ترمنځ پراته و طالبانو له منځه یوړل او تخریب یې کړل چې د اېرانیانو او افغانانو ترمنځ باید اړیکې نه وي په دې وخت کې د کورنیو چارو د استخباراتو مرستیال جنرال منان خان فراهي ته دا راپورونه رارسیدلي و چې د اېران د پاسدارانو غړي د افغانستان خاورې ته راننوخې او حتی د غوریانو د ولسوالۍ په سیمو کې کله کله گزمه کوي خو اسماعیل خان دا راپورونه ردول او ویلې چې د اېران او افغانستان ترمنځ پولې تړل شوي دي.

**اسلام قلعه، انجیل، زنده جان، غوریان او کوهسار ولسوالیو ته سفر
جون د میاشتي ۲۸ نیټه ۲۰۰۳ م کال**

سهار وختې د هرات والي اسماعیل خان د سهار چایو د څښلو لپاره خانه جهاد میلمستون ته راغی او د جهاد قصې یې کولې. د چای د خوړلو نه وروسته د سهار په اتو بجو او د پرشو دقیقو جلالی صیب د خپل پلاوي سره د اسلام قلعه د بندر په لورې حرکت پیل کړ، لومړی مو په لاره کې د هرات د پنځمې سرحدي لواء افتتاح وکړه، جلالی صیب د پنځمې لواء د پرانیستنې مراسمو ته د قومندانانو او منسوبینو د بلنې څخه مننه وکړه او ویې ویل چې په نوي تشکیل کې سرحدي لواء د سرحدي پولیسو په نامه یادېږي چې په لومړي قدم کې به له هیواد نه دفاع کوي او په ټولو بندرونو او هوايي ډگرونو کې به ځای پر ځای کیږي، د امکاناتو لخوا به مجهز وي او حتی چورلکې به هم ولري. جلالی صیب زیاته کړه چې په نوي تشکیل کې به د سرحدي پولیسو اته لواء گانې وي او زه د سرحدي پولیسو راتلونکې ته ډېر زیات هیله من یم.

د یادونې وړه چې په هرات کې زموږ د سفر په وخت کې به چې کومې غونډې ته موږ تللو د غونډې گډونوالو به هغه څه ویلې چې د هرات والي اسماعیل خان لخوا به ورته ویل شوي و خو د غونډې په پای کې به زیاتره گډونوالو خپلې اندیښنې او نظرونه موږ ته په کاغذ کې لیکلي وو او

زموږ د پلاوي په جیبونو کې به یې پټ ایښودل او موږ ته به یې ویلي چې دا بیا پټ جلالي صیب ته ورکړئ.

د جلالي صیب د خبرونه وروسته د سرحدي پولیسو د لواء یو تن صیب منصب په اوپراتیفي مسائلو خبرې وکړې او ویې ویل چې مخکې د هرات په سرحدي سیمو کې د مخدره موادو قاچاق په ازاده توګه کیده خو اوس موږ د دغه قاچاق مخه نیولې ده، ده زیاته کړه چې موږ له مزار نه تر ذوالفقار د بندره پورې ۲۸۰ کیلو متره سرحد د اېران سره لرو او همداشان د اېران سرحد سره ۳۷ تھانې او د ترکمنستان سره لس تھانې لرو.

دسهار په لسو بجو او پنځلسو دقیقو د زنده جان ولسوالۍ ته ورسیدلو چې د کشتې وان په سیمه کې په سل ګونو ولسي خلکو او د ښونځیو زده کوونکي زموږ هرکلي ته ولاړو. لومړی د پولیسو یو ټولی د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالي ته قطع وړاندې کړه او وروسته د زنده جان ولسوالۍ د ملي پیوستون د شورا مشر استاد حبیب الله د ښه راغلاست نه وروسته وویل: گذشته ما باید شبرین و آینده ما باید درخشان باشد اسلحه دشمن نمی تواند که ما بین ما تفرقه بیاندازد، و این خیانت ملی خواهد بود که یاد ملت شهید پرور رافراموش کنیم، شما افغان ها یگانه مجاهدین هستید که مشت سنگین به دشمنان وارد کرده اید.

۹۸ درصد مردم هرات درامن زندگی مې کند، ما کدرهای را درهرات داریم که به ما رهنمایی مې کند...» د استاد حبیب الله له خبرو وروسته جلالي صیب خبرې وکړې او وویلې: د ټولو دمخه درته د ولسمشر سلامونه وړاندې کوم، زه ستاسې خادم او تاسې چې خپل خادم ته هرکلی وویلو نو درخخه ډېره مننه کوم خدای دې تاسې ته اجر درکړي، افغانان

خپلو اسلامي او کلتوري ارزښتونو ډېر احترام لري ، مور ملي بيا رغونې ته اړتيا لرو (۱۱) هيڅ قوم پر بل برتري نه لري ټول يو ډول حقوق لري او هغه څه چې ډېر مهم دي لومړی بايد مور خپل ترمنځ هغه وېره او ترس چې له يو بله يې لرو له منځه یوسو ، (۱۲) او دويم دا چې حکومتونه دخلکو دخادمانو حيثت لري نوځکه خو دخادم او مخدوم ترمنځ بايد صميمانه اړيکي وي او که داسې ونه شي نو ټولنه بنايې د جوړيدو پر ځای د خرابيدو خواته لاړه شي.

ددې مختصرو خبرو نه وروسته د غوريانو ولسوالۍ په لورې مو حرکت وکړو چې د سهار په يولسو بجو او څلويښتو دقيقو هلته ورسيدلو. د غوريانو د ولسوالۍ په سلگونو ولسي خلکو، قومي مشرانو، د ښونځيو زده کوونکي او محلي چارواکي هرکلي ته ولاړو. د غوريانو ولسوال محمد نبي طالب د هرکلي نه وروسته وويلې: ملت و مردم که اطراف اينجا جمع شده از همه ملت های ۳۰۰ هزاري غوريان نمايندگی مي کند ، بعض مردم مغرض هستند که توطئه ها مي کند که به پشتون ها حق داده نه شده و يا حقوق پشتون ها زپړيا شده مگر من خودم الکوزی هستم و در پيروزي اول (هرات) والي غور بودم و حال ولسوال

(۱۱) زه فکر کوم چې د جلالی صیب د بازسازي ملي نه موخه شاید داوه چې په دې وخت کې د هرات د گمرگ عايدات چې ميليونونو ډالره په مياشت کې وونو د هرات والي اسماعيل خان مرکزي حکومت ته نه ورکول او په دې نامه يې په هرات کې ساتل چې گوندي دې په دې پيسو هرات کې د بيارغاونۍ کارونه پرې کوي نو څرنگه چې کوم مالونه د گمرکاتو له لارې د افغانستان په نامه راځي نو دا د يو ولايت او يو شخص پيسې نه دي او بايد په افغانستان کې په متوازن شکل به په بيارغونه کې ولېږول شي او حتی د هرات د ښار نه بهر د بيارغونې کارونه چندان په سترگو نه ښکاريږي.

(۱۲) په هرات کې داسې ويره وه چې جلالی صیب د دې لپاره هرات ته راغلی چې اسماعيل خان له دندې د گونبه کيدلو لپاره شرايط برابر کړي.

غوریان هستم این برادر هائیکه تشویش مې اندازد باید زنده گې برادرهای خود را نارام نه کند (۱۳) ما این امنیت امروز را که در رهرا ت مې بینم ما مرهون امر صاحب اسماعیل خان هستم.

طی ۲۴ سال گذشته ما با حزب اسلامي و برادران شعيه عملیات مشترک داشتیم جنگ های گروهی مثل دیگر ولایت در اینجا صورت نه گرفته است، ما از حکومت مرکزی اطاعت مې کنیم و ما افتخار میکنیم که آغای کرزی خودش مجاهد و فرزند مجاهد شهید است، ما از جناب شما جلالی صیب این خواهش مې کنیم که عرض ما رابه آغای کرزی برسانید و احترام که ما به اسماعیل خان داریم شما باید احترام و توجه خاص داشته باشید.

د غوریانو د ولسوال د خبرونه وروسته یو کس د غوریانو د خلکو په استازیتوب وویلي چې ددوي په دې ولسوالۍ کې د څښلو د اوبو د نشتوالي له امله زیاتې ستونځې لري او وویلي چې ددوي لپاره د اوبو نشتوالی جدي ستونزه ده او څښلو د اوبو کوپان باید وویستل شي.

بل تن د ډاکتر محمد صالح سلجوقي په نامه خبرې وکړې او وویلي: موږ باید ملي لمریتوبونه په نظر کې ونیسو او موږ د اساسي قانون د توشیح نه ملاتړ کوو او افغانستان ملي فرهنگ باید تقویه کړو، نو موږي وویل چې څو نفره فراري طالبان د غوریانو د سیمې نه د شین ډنډ په زېر کوه سیمه کې پناه اخیستې او دوی زموږ د ولسوالۍ یوولس کسه د

(۱۳) په دې وخت کې د اسماعیل خان او د امان الله خان ترمنځ په شینډنډ کې تاوتریخوالی روان و او د امان الله خان پلویانو په غوریانو ولسوالۍ باندې کله ناکله بریدونه کول امان الله خان د نورو د قوم وو چې وروسته د ۲۰۰۲م کال د اکتوبر د مېاشتې په درویشتمه نیټه په خپل منځي جگړه کې ووژل شو.

لمانځه پر مهال ووژل خو دغه قاتلین په موټرو کې د خپلو وسلو سره کابل ته ځي او څوک یې نه نیسي د دې موخه د شیندنې امان الله خان و. ډاکټر سلجوقي وویل چې موږ د وزېر صیب څخه د ا هیله لرو چې امېر صیب اسماعیل خان نه یواځې د هرات والي دی بلکې نوموړی په دغه ولایت کې د لوړ مقام خاوند دی او په ټولو تصامیمو کې ورسره باید مشوره وشي. ده وویلې چې په هرات کې څو حکومتونه دي، یو حکومت په زېر کوه کې دی او بل د اسماعیل خان دی، په زېر کوه کې زموږ درې کسه بندیان دي او موږ له امېر صیب اسماعیل خان نه غواړو چې هغه څوک چې قانون ماتوي باید ونیول شي.

د دې سیمې خلکو په اېران کې د افغاني بندیانو په هکله هم ستونزه درلوده اوله کورنیو چارو وزارت څخه یې وغوښتل چې د افغانستان حکومت باید ددوی په خلاصونه کې مرسته وکړي. دغوریانو په ولسوالۍ کې وزېر صیب خبرې ونه کړې او دکوهسار ولسوالۍ ته لاړو او هلته په یوه بجه او شل دقیقو ورسیدلو چې هلته هم دنورو ولسوالیو په شان یو شمېر ولسي خلکو او قومي مشرانو د بنوونځیو د زده کوونکو په شمول زموږ هر کلی وکړ. کله چې د اسلام قلعه بندر ته ورسیدو نوموړو ولیدل چې زموږ د ځینو عسکرو د اېران پوځ دریشي په تن کړې وې او پر مونږ یې ډېر بد تاثير وکړ. د اسلام قلعه په جومات کې جلالی صیب او ورسره پلاوی د خلکو سره ولیدل، لکه څرنګه چې مخکې ما وویلې زیات شمېر کسانو ته وظیفې ورکړل شوې وې چې دامان الله خان پر ضد خبرې وکړي او دغه غوښتنه به یې هم کوله چې باید د هرات په ټولو چارو کې دې اسماعیل خان سره مشورې وشي او باید له هرات نه لرې نه شي.

په اسلام قلعه کې جلالي صيب په خپلو خبرو کې وويلې چې په افغانستان کې ۲۵ کاله جگړه شوې او وروسته له ۲۵ کلو بيارغونه څه اسانه کار نه دی او هر فرد بايد د افغانستان په بيارغونه کې برخه واخلي. جلالي صيب وويلې چې د مخدره موادو د کرکيلې نه يواځې او يواځې قاچاقبران گټه اخلي او بزگرانو ته هيڅ گټه نه رسيږي په پای کې جلالي صيب زياته کړه او ويې ويلې چې افغانستان د ټولو کور دی او ټول مساوي او متناسب حقوق لري.

د جلالي صيب نه وروسته يوتن مولوي په پښتو خبرې وکړې او ويې ويلې چې د خوښۍ او وياړ ځای دی چې يو لوړ پوړې پلاوې دلته راځي او د خپل ولس سره گوري خو دا هرچاته د لمر په شان روښانه ده چې هرات کې سوله او يووالی د اسماعيل خان په واسطه تامين دی. د اسلام قلعه د بندر د ليدو نه وروسته د شپې لپاره بېرته د هرات ښار ته راستانه شولو.

د شین ډنډ او ادرسکن ولسوالیو نه کتنه

جون ۲۹/۲۰۰۳ م کال

د جون د میاشتې په ۲۹ نیټه سهار مهال مو د بادغیس والي گل محمد عارفي او د دغه ولایت مستوفي سره ولیدل. دوی وویلې چې د بادغیس په ولایت کې دوه فوځي لوانگانې موجودې دي چې یوه لواء د اسماعیل خان شخصي ده او بله د حکومت ده. دوي وویل چې څو ورځې د مخه د دغه دوو لواء گانو ترمنځ یو تاوتریخوالی رامنځ ته شو چې یوولس کسه له یوې غاړې او پنځلس نور له بلې غاړې ووژل شول که د حکومت لخوا جدي مداخله ونشي او په راتلونکو څو ورځو کې یوه لواء منحل نشي نو په سیمه کې د ډېرې سختې جگړې امکان شته دی.

د بادغیس والي سره له کتنې وروسته سهار اسماعیل خان زموږ مېلمستون ته راغی او د چای د خوړلو وروسته موږ اته نیمې بجې سهار د شین ډنډ او ادرسکن ولسوالیو په لور د هرات ولایت د مرستیال حاجي مېر سره یوځای حرکت وکړو او شاو خوا لس بجې د ادرسکن ولسوالۍ ته ورسیدو چې د سړک په دواړو غاړو کې په سل گونو خلک زموږ هرکلي ته ولاړ وو. د ادرسکن په جامع جومات کې مو چې د سړک په سر وو دولسي خلکو سره ولیدل ځکه چې په دې وخت کې د ادرسکن ولسوالې ودانۍ نه درلوده.

لومړی د ادرسکن ولسوال ټولو میلمنو ته هرکلی ووايو او وېي ویلې؛ دیدن وزېر داخله از نقاط دور افغانستان نشانه خدمت به مردم است و این

جای خوشي است که ما وزېر خود را اینجا می بینیم. مشکل امنیتی وجود نه دارد اگر تحرکات از طرف جنوب وجود نه داشته باشد چیزی مشکل نیست. ما مشکل درباره بیوه های کسانی داریم که شوهرهای شان در ابران بندي است، ولسوالي و قومندانی امنیه ادرسکن تعمیر نه دارد که ولسوال در تعمیر فواید عامه دفتر دارد و قومندان امنیه د ریک قلعه کهنه جابجا شده است. چون شغل مردم ادرسکن مالداري و قالین بافي است باید در بازسازی آن بسیار توجه شود، سال گذشته تنها پنجاه نفر شاگرد د رمکاتب ادرسکن بود مگر امسال تعداد شاگردان به ۴۱۵۰ نفر رسیده است.

ادرسکن د ولسوال له خبرو وروسته جلالی صیب مختصرې خبرې وکړې او وېي ويلي:

ای که استقلال داری شکر استقلال کن

خدمت خلق خدای راقبله امان کن

د افغانستان په اداري تشکیلاتو کې ولسوالۍ هغه ځایونه دي چې خلک د خپل حکومت سره نښلوي، مور تل ښارونو ته توجه کړې ده ولسوالي مو د پامه غورځیدلي دي، حال دا چې د افغانستان په سلو کې ۸۵ خلک په ولسوالیو کې ژوند کوي، زموږ خلک په کلیو کې اوسېږي، دوی د جهاد په دوران کې تر ټولو ډېر تلفات ورکړي، نو ځکه خو دکلي او ولسوالیو خلک تر بل هر چا ډېر مستحق دي چې مرستې ورسره وشي. زه دخو وزارتونو سره په تماس کې یم چې یو داسې ملي پروگرام پیل کړو چې له مخې یې ولسي خلکو ته گټه ورسېږي، افغانان مسلمان دي او مسلمانان به وي، هیچاته اړتیا نشته چې تاسې ته وعظ وکړي چې مسلمانان شی، اوس د بیارغونې د جهاد وخت دی، موږ باید خپل هېواد

ته متوجه شو موږ نشو کولای په اوسنۍ نړۍ کې له نورو پرته ژوند وکړو، که نړیوالې مرستې نه وای بنایې موږ به لاهم په ستونزو کې و خو موږ باید ډېری هلې ځلې وکړو ترڅو د نورو مرستو ته اړ ونه اوسو.

د ادرسکن ولسوالۍ نه مو د شین ډنډ د ولسوالۍ پر لور حرکت وکړو چې د شین ډنډ د هوایې ډگر سره د تشریفاتو یوه قطعه وزېږېدله ته تقدیم شوله او د ماسپینین په ولسو بجو د شین ډنډ ولسوالۍ ته ورسیدلو چې په زرگونو خلک هلته هم د هرکلي لپاره ولاړ وو، موږ له موټرو ښکته شولو او هرکلي ته ولاړ خلکو سره مو روغېر وکړو، که څه هم د امنیت له پلوه وضعیت چې په دغه سیمه کې د مخالفینو تحرکات موجود و ډېره ډاډمنه نه وه، خو بیا هم جلالی صیب او ورسره پلاوي تقریبا یو کیلومتره لاره په خپلو پښو ووهله او د خلکو سره مو ستړی مشي کوله چې په دې وخت کې یو قومي مشر جلالی صیب د لاسه ونيو او ورته یې وویل چې په شین ډنډ کې یو شمېر مسائل شته چې باید حل شي، جلالی صیب ورته په ځواب کې وویل چې زه پوره معلومات لرم او کونښن کوم چې حل یې کړم د دغه نزاکتونو نه یو د اسماعیل خان او د زېرکوه امان الله خان ترمنځ جنجال وو چې په دغه سیمه کې ناامني رامنځ ته کړې وه.

په هغه غونډه کې چې د شین ډنډ په ولسوالۍ کې جوړه شوې وه د شین ډنډ ښاروال د کورنیو چارو وزېر او ورسره پلاوي ته ښه راغلاست ووايه او زیاته یې کړه چې موږ د شین ډنډ خلک د حامد کرزي په مشرۍ د افغانستان د مؤقت حکومت څخه ملاتړ کوو او همداشان د اسماعیل خان نه هم ملاتړ کوو چې دهرات په امنیت کې یې زیات زیار ویستی دی وروسته له ۲۵ کلونو د الومړۍ ځل دی چې موږ یو وزېر دلته گورو چې د خلکو د ستونزو نه ځان خبروي.

وروسته یوتن مولوي د حاجي مقام په نامه خبرې وکړې او ويې ويل چې موږ طمعه لرو چې هغه وره ستونزه چې دلته په هرات کې موجوده ده ستاسو په راتگ سره به ختمه شي خو د حل کيلې ستاسې په لاس کې ده ځکه تاسې بايد د خلکو په زړونو حکومت وکړئ.

يو تن بل مولوي د محمد هاشم په نوم له هرکلي نه وروسته وويل: همه جهان به کمپيوتر زندگی ميکند و ما مردم در جنگ و جدال اغوشته هستيم. رئيس جمهور امير ماست و اسماعيل خان امير ماست و راه تامين صلح به اين ملت تعلق دارد نه به نپروهايې خارجي ها و اين ها (خارجي ها) ما را استعمال ميکند امروز تعصبات زباني و منطقي به اندازه است که ما را از هم دور کرده است. وقتي که اسماعيل خان امد معاونيت فرقه را به امان الله خان داد، ما از وزېر صيب داخله مې خواهم که اين مسئله امان الله خان و اسماعيل خان را حل کند و خارجي ها (طالب ها) که در زېر کوه است از انجا خارج کند.

وروسته بيا جلالې صيب خبرې وکړې او د دولت د رئيس جناب حامد کرزي سلامونه يې دوی ته ورسول او زياته يې کړه چې د شين ډنډ د زېر کوه خبره هم ياد يږي هغوی وايې چې موږ ته خپل حق نه دی راکړی شوی او د خپلې سيمې نه ويستل شوي يو. خو بله خوا بيا وايې چې د زېر کوه نه خلک راځي او موږ وژني او اختطافوي نو دا خبرې د ملي يووالي او پخلاينې نښه نه ده. ځينې وايې چې په وسله باندي خپل حق اخلو خو اوس د دې وخت تېر دی او خلک له جگړو ستړي شوي دي زموږ اوسنی جهاد د وسلو جهاد نه دی، اوسنی جهاد د ملي پخلاينې جهاد دی او دوطن بيا رغونه ده.

څوک چې غواړي د وسلو پر زور خپله اراده تحميل کړي ملت د هغوی سره نه دی، افغانستان د ټولو شریک کور دی او ټول مساوي او متناسب حقوق لري او هیڅوک د دې حق نه لري چې بل ته په کمه سترگه وگوري هرچاپه جهاد کې برخه اخیستې او د وطن په ابادیدو کې حق لري. ملي پخلاینه هلته راځي چې په صداقت سره یو بل ته لاسونه ورکړو. موږ د خبرو پهلوانان یو خو په اوریدو کې ضعیفه یو. موږ باید سپینې خبرې وکړو او د حل لاره باید را وکارو، که یوازی یو بل ملامتوو نو د افغانستان ستونزې نه شو حل کولای. دلته دوه زور ور سره مخالف دي او په منع کې خلک ترور کیږي او له داسې حالت نه مجرمین استفاده کوي، د وسلو د سوري لاندې سوله نه راځي، دلته گورو چې د زېرکوه نه هیڅوک هم نه دي راغلي او دا سمه نه ده، موږ ستاسې خادمان یو او ددې ستونزې د حل لپاره به لاري چارې لټوو.

د جلالی صیب له خبرو ورسته یو تن د قومندان عبدالله په نوم وویلي چې په ټول افغانستان کې حکومت شته خو زېرکوه کې حکومت نشته دی ځینې القاعده او طالبانو چې دلته حکومت کړی دی، جرمونه یې کړي نو اوس موږ څنگه هغوی و منو، یو سړی (امان الله خان) په یوه منطقه کې ودیږي او د پښتنو په نامه جهاد اعلانوي او هغه پښتانه چې په نورو سیمو کې چې دده ملاتړ نه کوی هغوی وژني. زما په کور راغی او هغه یې چور کړو او زه دلته (شین ډنډ) راغلم. قوماندان عبدالله وویل چې امان الله خان، مولوی محمد گل اخوند یې د پنځو کسانو سره شهید کړو ځکه چې امان الله ته یې ویلي وو چې موږ ستا ملاتړ نه کوو، د نورو ځایونو څخه قاتلین او غله راغلي او په زېرکوه کې د امان الله خان سره اوسېږي، نن په سل گونو کسانو غوښتل چې د زېرکوه نه دلته راشي خو امان الله

خان پرې نه بنودل. موږ شپيته کورنۍ د زېرکوه نه دلته په خیمو کې پراته یو صرف په نامه ددې چې پخوا موږ د جمعیت سره و.

وزېر صیب د دې په ځواب کې وویل چې یواځې په خبرو څه نه کیږي پریکړه باید وکړو او هغه عملي کړو، هغوی هم وړاندیزونه لري.

د هرات ولایت مرستیال حاجي مېر وویل چې موږ پښتنو ته حق ورکړی دی گورو چې د هرات ښاروال پښتون دی او باید چې یو هئیت تعین شي چې دا وپلټي چې څومره پښتانه دي او څومره غېر پښتانه دي. که د مرکز په کچه منځگړتوب وشي نو دا مسئله حل کیدلای شي، اوس د شینډنډ د خلکو په منځگړتوب دغه شخړه دلته یو څه اواره شوې ده.

د شین ډنډ ولسوالي چې په څلورو بلوکونو باندې تقسیم شوې ده چې د بلوک اب کلي، بلوک زاول، بلوک زېر کوه او بلوک قصبه په نامه یادېږي.

جلالي صیب د دوی په ځواب کې وویل چې زه په خپله دواړه خواوې کابل ته دعوت کوم او دا مسئله به هلته حل کوم.

د دې خبرې یادونه اړینه ده چې جلالي صیب د اسماعیل خان او امان الله خان نه وورسته وغوښتل چې دواړه کابل ته راشي چې ددوی ترمنځ روغه جوړه وکړي چې په پای کې دواړه په ۲۰۰۳ م کال د اگست په دریمه نیټه د کورنیو چارو وزارت ته د سهار د چایو لپاره راغلل. په دې مجلس کې یواځې جلالي صیب، اسماعیل خان، امان الله خان او ما گډون درلود.

جلالي صیب وړاندیز داو چې د شین ډنډ په ولسوالۍ کې د زېرکوه خلکو ته باید څلورمه برخه ځای په دولتي ملکي پوستونو او د پولیسو په لیکو کې ورکړل شي او هم امان الله خان باید د هرات په ولایت کې په کومه

مهمه دنده وگمارل شي خو په دې شرط چې د زېر کوه مسلح قوتونه بې وسلې شي که څه هم اسماعيل خان دې پريکړې ته حاضر نه و خو امان الله خان چې مطلق بې سواده وو دا خبره يې و نه منله او فکر يې کاوه چې په جنگ به زيات قدرت ونيسي.

ماچې د امان الله خان پوهه وليده نو نهايت بې بندوباره و او بې ځايه حرکتونه او خبرې يې کولې، داچې امان الله خان د يوې ولسوالۍ په يوه ورځه کې څه مسلح کسان درلودل نو ده نه شو کولای چې د اسماعيل خان او يا د مرکزي حکومت پرضد و جنگيږي خو جلالی صيب اسماعيل خان دې ته مجبور کړو چې د امان الله خان سره خبرو ته کيني. د امان الله خان غوندې کسان چې نه يې پوه درلودله او نه يې سواد، او يوازی د پښتنو دنوم نه يې د ځان په گټه سو استفاده کوله. نوزما په اند هر قوم بايد د داسې کسانو نه چې نه پوهه لري او نه سواد لري او نه ملي منافعو ته وفادار او ژمن وي ملاتړ ونه کړي او نه دهغوی پسې لاړ شي.

داسې راپورونه هم په هغه وخت کې موجود و چې امان الله خان ته ايرانيانو پيسې ورکولې چې د حکومت پرضد فعاليت وکړي چې د افغانستان حکومت او په ځانگړې ډول امريکايانو ته درد سرايجاد کړي او همدا علت و کله چې اسماعيل خان د هرات نه لرې شونو امان الله خان بيا هم د حکومت پرضد فعاليت ته دوام ورکړ چې د ۲۰۰۶م کال د اکتوبر د مېاشتې په درويشتمه نېټه په خپل منځي جگړو کې د بارکزو د قوم سره ووژل شو.

کله چې دشين ډنډه نه د هرات ښار ته رآستانه شولو ماښام اته نيمې بجې وي چې د هرات د ولايت په مقام کې گڼو دولتي چارواکو او د هرات د بيلا بيلو ولسواليو مشرانو، اودمدنې ټولنو استازو چې يو شمېر

بنځو پکې هم برخه درلوده غونډه درلودله او موږ هم هلته لاړو. د هرات د ولايت ودانۍ او تالار او هم يو شمېر نورې ودانۍ لکه تخت سفر د هرات د پخواني والي عبدالله ملکيار په وخت کې جوړې شوې وې خو د تالار دننه نقاشي د اسماعيل خان په وخت کې شوې وه چې خاصه بنکلايي درلوده. اسماعيل خان وويلې چې د دغه نقاشۍ کار د هيواد مشهور هنرمند محمد صديق مشعل کړی ده. په دغه غونډه کې د اساسي قانون د کميسون غړي عبدالحی الهي هم برخه درلوده. غونډه د قران کریم د څو اياتونو په تلاوت پيل شوه او لومړی د هرات د پوهنتون رييس عبدالروف مخلص خبرې وکړې. ددې خبرې يادونه ضروري ده چې په دې وخت کې د افغانستان حکومت غوښتنه درلوده چې د هرات په ولايت کې د بيارغونې ټيم جوړ کړي او هم د پوليسو د روزلو لپاره تعليمي مرکز د امريکا په مرسته جوړ شي خو اسماعيل خان د دې دواړو پروژو مخالفت کاوه او ورته داسې برينښدله چې که د پي-ا-ر-ټي ټيم جوړ شي نو دابه دده قدرت ته گواښ رامنځ ته کړي نو ځکه اسماعيل خان اکثريت ويناوال په دې پوه کړي و چې دا مسائل په خپلو خبرو کې د کابل نه د ورغلي پلاوي غوږونو ته ورسوي.

د هرات د پوهنتون رييس مخلص وويلې چې: «ما فراموش نېمې کنيم که جهاد ماتوسط مداخله خارجي ها اغاز شد، تجاوز خارجي ها هواداران داخلي هم داشت و شاهد افراط گري چپ بوديم. بعداً افراط گري ديگري بنام طالب به ميان آمد و در هر دو دوره ملت ما صدمات زيات ديد و نه

باید گذاشت که ملت ما به افراط گرایي بار دیگر به نام دیموکراسي و غېره برود (۱۴)

ما باید میانه رو باشیم و نگاه به فرهنگ و مبارزه خود بکنم، استحکام و امنیت زېر بنا اجتماعي است، ما از رسانه ها خبر جنگ و انفجار را در ساحات دیگر کشور میشنویم و اینجا شکر است که در منطقه ما امن است، ما مشکل درباره وحدت ملي نه داریم، مانه مشکل مذهبي داریم و نه مشکل قومي البته انکار نه باید کرد که وحدت ملي در کشور مانيز رو به تحکیم است یک امری هم از طرف ولایت سرما تحمیل نه شده است و هر اداره ولایت هرات بامرکز و وزارت خانه ها خود روابط منظم دارد ماصالح، رفاه و آبادي راتنها به هرات نمی خواهیم بلکه به تمام افغانستان می خواهیم».

دهرات پوهنتون د رییس د خبرونه وروسته د استاد ربانی د وخت ملي سرود د زده کوونکو لخوا وویل شو او وروسته جلالی صیب مختصرې خبرې وکړې او ویې ویل: په دې درې ورځو کې مې له پنځه ولسوالیونه لیدنه درلوده، زنده جان، غوریان، کوهسار، ادرسکن اوشین ډنډاو دولسمشر سلامونه مې هغوی اوهم تاسې ته رسوم. امنیت، بیارغونه او سیاسي ثبات یو له بل سره مستقیمی اړیکي لري، خو دا امنیت نه باید یوازې د هرات ښار پورې محدود پاتې شي بلکه ولسوالیو ته هم باید

(۱۴) متاسفانه چې د هرات د پوهنتون رییس د افغانستان کورنیو چکرو ته چې د ۱۹۹۲ څخه تر ۱۹۹۶ کلونو ترمنځ شوې وې هیڅ اشاره هم ونه کړه چې دهیواد زیات ښارونه او په ځانگړې توگه یې د کابل ښار په بشپړه توگه ونړاوه او شاوخوا شپيته زره هیواد وال مو ووژل شول چې د افغانستان په تاریخ کې یو تور داغ دی. له همدې جگړو له امله زموږ د گانډیو هیوادونو لاسوهنو د طالبانو راتگ ته لاره هواره کړه.

و غزول شي خاصتاً د شينډنډه ولسوالي چې همدا اوس د زېر کوه په سيمه کې ستونزې شته دی ، خلک بايد خپلې ستونزې د خبرو د لارې حل کړي ، دخلکو او پوليسو همکاريو ته اړتيا ده او همکاري د بيا وغونې لپاره مهم عنصر دی ، ولسوالان بايد په دې برخه کې اساسي رول ولوبوي.

د جلالی صيب له خبرو وروسته د شهداً او معيوبينو رئيس بناغلی مقيم فلاح يو شعر ولوست او ورپسې يوې ښځې د ښځو د شورا په استازيتوب وويلې چې اساسي قانون بايد د اسلام د اصولو په چوکاټ کې ووسي او د ښځو حقوق د اسلام د اصولو سره سم بايد په اساسي قانون کې ځای ولري.

د جون د مياشتې ۳۰ نېټه - ۲۰۰۳م کال د هرات ولايت د مختلفو قومونو او گروپونو سره ليدنه کاته :

سهار مو د هرات ولايت د لسو ولسواليو د ولسوالانو او د بادغيس ولايت د مرستيال سره وکتل. جلالی صيب دوی ته وويل چې ولسواليو ته خاصه پاملرنه په نظر کې لرم چې هره ولسوالي بايد ودانۍ، موټر او نورې اړتياوې ولري نو ددې لپاره موږ په يو ملي پروگرام باندې کار کوو او ۱۳۸۲ش کال د سرطان د مياشتې د لومړۍ نېټې نه به هر ولسوال ته شل زره افغانۍ د دسترخوان لپاره د مياشتې ورکول کيږي.

همدغه شان د اداره عامه په نامه به تعليمي اداره او لايحه د وظيفو ولسوالانو ته جوړه شي چې په هغه کې د پوليسو، څارنوالانو او ولسوال نقش او رول واضح وي.

ولسوالانو سره د ليدلو په وخت کې يو تن د خواجه عيسي په نامه چې د بنار د پوليسو د يو ماموريت مشر وو راغی او جلالی صيب يې د سهار چايو د څښلو لپاره بللی و. خواجه عيسي د شهيد افضلي (۱۵) د خپلوانو څخه و خو د اسماعيل خان سره يې تعلقات ښه نه وو. کله چې خواجه عيسي سهار راغی نو اسماعيل خان وزېر صيب ته وويل چې تاسې خواجه عيسي سره د چايو لپاره مه ځئ ځکه هغه ځای نه لري او هغه کوڅې ستاسو لپاره مناسبې نه دي. جلالی صيب وويل چې فرق نه کوي زموږ هيواد دی او هر چېرته تللی شم او غواړم چې لاړ شم.

د شهيد افضلي په هرات کې د جمعيت اسلامي د مشهور قومندانانو څخه و چې د اسماعيل خان سره يې رقابت درلوده او وروسته په مشهد کې ووژل شو چې د هغه په وژنه کې د اسپ او اوزې وي چې گوندي اسماعيل خان لاس لري. که څه هم اسماعيل خان او د افضلي ډلې دواړه د اسلامي جمعيت په ډله کې و خو حتی د جهاد په کلونو کې دواړو ډلو په پيښور کې جدا جدا حويلي درلودې.

بالاخره د اسماعیل خان په ډېر فشار جلالی صیب له خواجه عیسیٰ څخه معذرت وغوښته او ورسره یې ژمنه وکړه چې په راتلونکي سفر کې به چې نوموړی هرات ته راځي نو ورسره به حتما چای څښي. خو خواجه عیسیٰ وویل چې زه مجاهد یم او د شهید زوی یم او د القاعده او طالبانو پرضد جنگیدلی یم که رأسره لارنشی نو سخت به خفه شم. په دغه وخت کې اسماعیل خان خواجه عیسیٰ ته وویلې چې «تو خیانت کرده ای» نو خواجه عیسیٰ ورته وویلې چې ما خیانت نه دی کړی او د دواړو ترمنځ خبرې دومره ترخې شوې چې گوندې خواجه عیسیٰ جدي عمل وکړي، په دغه وخت کې موږ ټول او حتی د هرات ولسوالان، د بادغیس والي مرستیال او قومندانان ډېر زیات خفه شوو او اسماعیل خان ډېر وړوکی ښکاره شو چې د پولیسو د یوې حوزې د مشر سره یې داسې برخورد وکړ. که ددې سهار خبری ترخې او بې خونده شولې خو زما په اند جلالی صیب باید دابلنه رد کړی نه وای.

د دغې صحنې نه داسې معلومېده چې د هرات خلک څومره په اختناق کې شپې او ورځې تېروي. اسماعیل خان کولای شو چې خواجه عیسیٰ ته یې خصوصي ویلي وای چې ولی یې ده له اجازې پرته وزېر صیب ته بلنه ورکړې وه. په همدې ورځ دسهار په اتو بجو په هرات کې د اهل تشیع مشران د حجت الاسلام رجب علي په مشرۍ راغلل او جلالی صیب ته، دوی په خپلو خبرو کې وویلې چې: په تېرو ۲۵ کلنو کې هر چا په افغانستان کې لاسوهنه وکړه خو دافغانستان په ملت دې افرین وي چې اوس یې هم خپل ځان استوار ساتلی دی. اوس یوه فضا پیدا شوې چې هر قوم چې هرچېرته وي باید مساوي حقوق ولري. کرزی صیب هیڅ قوم او هیڅ یوې کورنۍ ته په خاص امتیاز قایل نه دی. جلالی صیب زیاته کړه

چې زه د کورنیو چارو وزارت لپاره چندان لیواله نه وم ځکه چې دایوه درنه وظيفه ده خود کورنیو چارو وزارت باید د افغانستان وړوکی ممثل وی. د اهل تشیع ډلې یو کس وویلې: چې دهرات په اداره کې د اویاو ریاستونو نه یواځې یو ریاست اهل تشیع ته ورکړل شوی همداشان په لسو ولسوالانو کې یو هم د اهل تشیع نشته دی. همدارنگه د هرات په ښار کې په سلو کې څلویښت شیعه گان او سیرې یو یې هم په ښاروالۍ کې کومه دنده نه لري. دوی وویلې چې موږ نه غواړو چې چوکۍ د قوم په اساس تقسیم شي خو تعادل باید په نظر کې ونیول شي. جلالی صیب د دوی په ځواب کې وویل چې په یوبل باور او فداکاری ته اړتیا شته او زموږ تصورات باید په واقعیتونو ولاړ وي او باید چې یو بل ته حق ورکړو ترڅو زموږ ترمنځ باور زیات شي.

په همدې ورځ د جرمني سفیر چې په هرات کې وو د جلالی صیب سره وکتل او وویلې چې اسماعیل خان د دې مخالف دی چې گوندې ایساف په هرات کې د بیارغونې ټیم پرانیزی (۱۲) خو جلالی صیب د جرمني سفیرته وویلې چې دا د مرکزي حکومت تصمیم دی او که د دې مخالفت کوي نو باید د هرات ولایت نه استعفا ورکړي. په همدې ورځ یانې د جون په دېرشمه نیټه جلالی صیب د خپل پلاوي سره د پی - ار - ټي په سي یوسلو دېرش الوتکه کې بېرته کابل ته راغی.

(۱۲) د جرمني حکومت لومړی غوښتل چې په هرات کې د بیارغونې ټیم یا PRT جوړ کړي خو د اسمعیل خان د مخالفت په وجه بیا دوی د PRT ټیم د کندوز په ولایت کې جوړ کړ همدا شان د ایران سره د حساسیت په موخه امریکا نه غوښتل چې په هرات کې PRT جوړ کړي خوبیا وروسته ایتالیانو په هرات کې PRT ټیم جوړ کړ.

د کورنیو چارو وزارت کې دستر سلاکار په توګه زما ټاکنه :

که څه هم د هرات او شمالي ولاياتونو د سفر نه د مخه جلالي صيب راته په شفاهي توګه ويلي و چې زه به د کورنیو چارو په وزارت کې دستر سلاکار په توګه دنده ترسره کوم خو کله چې مور بېرته کابل ته ستانه شولو تقريباً په درې او نيو کې زما د تقرر پيشنهاد د انتقالي دولت ريئس جناب کرزي صيب لخوا منظور نه شو. کرزي صيب له جلالي صيب څخه غوښتي و چې زه بايد په ارګ کې کومه دنده ترلاسه کړم خو ما جلالي صيب ته وويلې چې زه غواړم چې د کورنیو چارو په وزارت کې له تاسو سره دنده ترسره کړم او که دلته زما کار ستاسو سره نه کيږي نو زه به بل ځای کې کار نه کوم ځکه چې د جلالي صيب سره له ۱۹۸۵ څخه تر ۱۹۹۰م کلنو پوري ما د امريکا غږ راډيو د محلي خبريال په توګه په پيښور کې کار کاوه. ما غوښتل چې د جلالي صيب سره د نږدې نه کار وکړم ځکه چې نوموړي عالم او د تجربې خاوند دی او د هغوی له تجربو او پوهې څخه به ګټه پورته کړم او خپل هيو او الو ته به ښه خدمت وکړای شم. بالاخره د سرطان د مياشتې په نولسمه نيټه کرزي صيب زما د تقرر فرمان لاسليک کړو (د فرمان کاپي ددې کتاب په اخره کې ضميمه ده).

لکه څرنگه چې ما د کتاب په پيل کې ليکلي و چې کله جلالي صيب د کورنیو چارو وزارت دنده ترلاسه کړه نو د وزارت وضعه ډېره خرابه وه، د کاري ظرفيتونو کچه ډېره ټيټه وه، او مالي منابع چې څنگه د پوليسو او سيمه ييزو ارګانونو د ادارو لپاره لازمي وې موجوده نه وې او له بلې

خو د دې نش په کچه امکانا تو سره سره همزمان ورځنۍ پېښې او امنیتي مسائلو تعقیب او اداره باید هم په مخ بیولی شوې وای، او له دې سره په تدریجي توگه باید د وزارت ظرفیتونو ته هم ارتقاء ورکړل شوي وای، نو د دې لپاره موږ باید نړیواله ټولنه په دې قانع کړې وای چې د کورنیو چارو وزارت سره کافي مرسته وکړي چې ملي پولیس او محلي ادارې تقویه شي.

د دې ترڅنګ موږ باید د اساسي قانون د لوی جرگې لپاره ټاکنې ترسره کړې وې او هم مو د راتلونکو پارلماني او جمهوري ریاست ټاکنو لپاره دکارتونو د ویشلو لړۍ لپاره د امنیت زمبڼه مساعده کړې وې او د کورنیو چارو وزارت وړاندیز داوو چې دکارتونو پرځای دې د تذکرو د ویشلو پروسه تطبیق شي ځکه چې تذکرې ویشل په سمه توگه د هیواد اداري، سیاسي او امنیتي ټولو پروسو سره مرسته کولی شي او هم له بلې خوا به هرکال دولت د ټاکنو لپاره دکارتونو د ویشلو په پلمه میلیونونه ډالرنه مصرفوي. خو متاسفانه چې زموږ دغه وړاندیز ته د افغانستان حکومت او هم نړیوالې ټولنې په خپل وخت هرکلی ونه وایه او په عوض د دې چې د اداري چوکاټ دایمي اساس یا بنیاد کېښودل شي په بدل کې د ټاکنو دکارتونو پروسه چې هېڅ بنیاد نه لري مصارف یې تر اوسه پورې تقریباً دو سوو میلیونو ډالرو ته رسېږي حال دا چې په هغه وخت کې تقریباً پنځوس میلیونو ډالره دکارتونو په ویش مصرف کېدلې.

په لومړي سر کې جلالی صیب ماته دنده وسپارله چې زه باید د ولایاتي بیارغونې ټیمونو او د پولیسو د وجهي صندوق سرپرستي وکړم. په ۲۰۰۳ م کال کې د افغانستان په مختلفو سیمو کې د مرکزي حکومت د لږ نفوذ د نشتوالي له امله محلي چارواکو او ټوپک سالارانو خپل

حکومت چلوه، او حتی اکثریت والیانو د گمرکاتو عایدات مرکزی حکومت ته نه رالیږل او ددې ترڅنګ محلي قومندانانو چې د ائتلاف د قواؤ سره یې په یو شکل د اشکالو اړیکې درلودلې زیاتره به یې ولسي کسان د القاعده او طالب په نامه ځورول او نیول او په دې پلمه به یې له ولس نه باج هم اخیستو. اکثریت خلکو د لوړ پوړو چارواکو سره د کتنو په وخت کې د مرکزي حکومت نه دوه غوښتنې درلودلې چې د ائتلاف او ایساف ماموریت باید له کابل نه ولایاتونو ته وغځول شي چې د محلي چارواکو قدرت محدود شي او دا ځکه چې په هغه وخت کې د ملي پولیسو او د ملي اردو جوړیدلو ته زیات وخت او امکاناتو ته اړتیا وه.

د ولس دویمه غوښتنه دا وه چې یو شمېر محلي قومندانانو او چارواکو خپل مخالفین یا رقیبان په بیلابیلو نومونو ځورول او نیول به یې نو له دې امله ولس ټینګار کولو چې ولایتي بیارغونې ټیمونه دې ولایاتونو ته پراخه شي او هلته دې د جنگسالارانو مخه ونیسي او محلي چارواکي باید دنورو سیمو او سیدونکي وي ترڅو یوه بې طرفه اداره رامنځ ته شي او دخلکو د زورولو مخه ونیول شي.

بالاخره د ناتو ځواکونو پریکړه وکړه چې دوی به د هیواد په یو شمېر ولایاتونو کې د بیارغونې ټیمونه جوړ کړي چې نیمايي کارونه به یې بیارغونه او نیمايي به نظامي فعالیتونه کوي او دا لاندې اهداف به ترسره کوي:

1. د مرکزي حکومت لمن به ولایاتونو او ولسوالیو ته

پراخوي.

2. د افغانستان د امنیتي ارګانونو په روزلو او ملاتړ کې به

مرسته کوي.

3. په ولایاتونو او ولسوالیو کې به د بیارغونې کارونو

لپاره زمينه برابروي.

نو په دې توگه د کورنیو چارو وزارت تر مشرۍ لاندې یو عالی کمیسون چې څو نورو وزارتونو او د امنیت شورا سلاکار هم په کې برخه درلودله جوړ شو تر څو د ولایاتي بیارغونې ټیمونو د کارونو سرپرستي وکړي. ددې کارونو دهمغږۍ لپاره د کورنیو چارو په وزارت کې زما د مشاوریت په چوکاټ کې د پي ار ټی په نوم یو ریاست د جوړیدلو تصمیم ونيوه او زما د پیشنهاد په اساس جنرال سید کمال سادات ددغه ریاست د رییس په توگه وټاکل شو. د ناټو د قواؤ سره په تفاهم د کورنیو چارو وزارت د جنرال په کچه یو کس د ولایاتي بیارغونې په ټیمونو کې مقرر کړو چې د بیارغونې کارونه د محلي ادارو سره همغږي کړي. خو متأسفانه چې کله موږ په ۲۰۰۵م کال کې له وزارت نه استعفا ورکړه د حکومت رول د ولایاتي بیارغونې په ټیمونو کې کم شو. که څه هم د جلالی صیب وړاندیز داو چې د دغه پروسې نوم دې د ولایاتونو د ثبات ټیم په نامه ونومول شي خو متأسفانه د ولسمشر کرزي لخوا دغه غوښتنه ونه منل شوه او د

PST (Provincial Stability Team) پرځای یې PRT

(Provincial Reconstruction Team) یانې د ولایاتي بیارغونې ټیم

نوم غوره وگڼلو.

دغه نوم وروسته یو مشکل رامنځ ته کړو ځکه چې هر والي په دې فکر وو چې که ددوی په ولایت کې د ولایاتي بیارغونې ټیم د امریکا پرته د نورو هېوادونو وي نو ددې مانا به داوي چې د دوی په ولایاتونو کې به بیا رغونه کمزوري وي نو هرچا د امریکایانو د PRT غوښتنه کوله ځکه چې د امریکا PRT زیاتې پیسې درلودلې. د امریکا او نورو هېوادونو

پراختیایي ادارو لکه USAID، DFID او GTZ هم خپلې مرستې د ولایاتي بیارغونې ټیمونو له لارې کولې او د دې نه برسېره د امریکا ترمشری لاندې ائتلافي قواؤ د (Commander Emergency Respond Program) یا CERP په نامه میلیونونه ډالر درلودل او هغه یې هم د ولایاتي د بیارغونې ټیمونو له لارې د بیارغونې او نورو پروژو باندې مصرفولې ترڅو د مخالفینو د نفوذ مخنیوی وکړي. په ۲۰۱۰م کال کې یوازی د CERP بودجه تقریبا دولس سوه میلیونو ډالرو ته رسیدله. مونږه ولېدل چې په وروستیو کلونو کې دې بې حساب پیسو مصرفولو درې عمده ستونزې رامنځ ته کړې:

1. یو خو PRT په ولایاتونو کې دیوې موازي ادارې بڼه غوره کړه چې په ټولو برخو کې لکه اداره، امنیت او بیارغونې کې به یې گوتې وهلې.
2. د PRT قراردادونه چې شفافیت په کې ډېر کم وو نو د اداري فساد لپاره یې زمینه برابره کړه او همدا شان زیات شمېر والیانو د ځانونو لپاره انجیو گانې او ساختماني شرکتونه د خپلو خپلوانو په نامه جوړ کړي وو او ساختماني قراردادونه یې د خپلو شرکتونو په گټه انحصار کړي وو.
3. مختلفو هیوادونو چې د ناټو غړیتوب درلوده د دې لپاره چې د امریکایي ځواکونو سره د تروریزم پر ضد مبارزه کې برخه واخلي نو د جنګي اړخ په عوض یې د بیارغونې د ټیمونو په جوړولو کې ونډې اخیستلو ته ترجیح یا برتري ورکړه، د بیلګې په توګه لیتوانیا، نیوزیلینډ یا سکانډینوي هیوادونو چې مالي مرسته یې کمه وه نو د دوی د بیارغونې کارونه هم ډېر سست وو.

نوله دې امله یې په یو شمېر ولایاتونو کې منفي رقابتونه رامنځ ته کړل او د محلي چارواکو او د PRT تیمونو ترمنځ اړیکې هم خرابې شوې. د کومو موخو لپاره چې دغه تیمونه رامنځ ته شوي و هغه اهداف یې ترسره نه کړل او دا په زغرده ویلي شم که له یوې خوا PRT ځینې انکشافی کارونه کړي خو له بلې خوا د افغانستان د بې ثباتي او اداري فساد په زیاتوالي کې هم مهم اغېز درلود او اکثره والیانو په عوض ددې چې د ولس ستونزې حل کړي نو زیات وخت به یې د PRT سره خپلو شرکتونو ته د قراردادونو په اخستلو تېراوه.

په ۲۰۰۳ م کال په اوایلو کې نړیوالو د افغانستان د ملي پولیسو د تقوويې لپاره یو وجهي صندوق د ملګرو ملتونو د انکشافی ادارې په چوکاټ کې د LOTFA (Law and Order Trust Fund of Afghanistan) په نامه جوړ کړ چې ترڅو پولیسو ته معاشونه په خپل وخت ورسېږي او هم د تجهیزاتو او د ظرفیتونو په لوړوالي کې مالي پانګونه وکړي. په دغه وخت کې په محلي ادارو کې یانې په ولایاتونو او ولسوالیو کې مستوفیتونه او هم بانکي سیستمونه فعال شوي نه و نو پیسې باید په فزیکي ډول له مرکز نه ولایاتونو ته او د ولایاتونو نه ولسوالیو ته انتقال شوي وی، په دې وخت کې د پولیسو شمېر د کاغذ پر مخ ټول درې او یا زره تنو ته رسیده خو موږ په دې نه پوهیدلو چې په افغانستان کې څومره واقعي پولیس شته دی او کنه.

د کورنیو چارو وزارت د مالیه وزارت له لارې د دغه ټول تشکیل په اندازه معاشونه، اعاشه، اباته او یونیفورم حواله کاوه خو دغه معاشونه او لوژستیکي امکانات اکثریت پولیسو ته نه رسیدل کله به چې دغه

معاشونه حواله کېدل او بیا د ولسوالیو پورې پیسې انتقالیدلي نو هر چا به ترې یو څه کمیشن د کورنیو چارو او مالیه په وزارتونو کې اخیسته او همدارنگه به د ولسوالیو او ولایاتونو قومندانانو هم ترې خپله برخه اخیستله. په دې وخت کې اکثریت پولیس راجسټر یا ثبت نه وو او قومندانانو خپل ملګري او قومي کسان استخدام کړي وو او د هغوی معاشونه به یې په خپلو جیبونو کې اچول، دغه تش په نامه پولیسو به خپل ځانونو ته معاشونه اونور امکانات د ولس څخه د زور له لارې پیدا کول.

که څه هم په دې وخت کې د پولیسو تنخواوې ډېرې کمې وې یانې تقریبا دېرش ډالره په میاشت کې وو خو بیا هم چې کله به یو هیئت کومې حوزې ته تللو نو یو کس به د یوې میاشتې معاش اخیستی و او بل کس به بیخي خبر هم نه و او یا به دغه پولیس بیخي حوزو سره راجسټر هم نه و او په خپل سر به یې کار کولو.

جلالي صیب چې کله ماته د LOTFA مسؤولیت راوسپاره نو ماته یې وویلې چې د مالي وزارت او د LOTFA د پروګرام سره دا مسئله حل کړه چې څومره پولیس راجسټر دي او څومره نه دي او ددې سر بېره موږ څنگه کولای شو چې پولیسو ته دغه کم معاش هم په خپل وخت کې ورسوو.

کله چې زه د کورنیو چارو د وزارت د مالي او پیژند ادارو سره کیناستم نو دا راته معلومه شوه چې دوی د معاشونو د توزیع ځانګړی سیستم جوړ کړی چې دوی ته د غیر مشروع عایداتو یوه مهمه لاره وه نو په دې توګه موږ د مالي وزارت او د LOTFA د مسؤولینو سره غونډه وکړه او دا فیصله مو وکړه چې د کورنیو چارو وزارت به هره میاشت د موجوده پولیسو تعداد او شهرت د مالي وزارت ته لیږي او هغوی به د دوی

معاشونه د تشکیل په اساس نه ، بلکې د موجوده پولیسو په اندازه حواله کوي او هم د اد مالي وزارت مسؤلیت دی چې پیسې ولایاتونو ته انتقال کړي او په ولایاتونو کې مستوفیتونه باید په دوی معاشونه وویشي. وروسته له دې چې مور د معاشاتو سیستم بدل کړو د پولیسو شمېر په دویمه میاشت کې له درې اویازرو څخه دوه پنځوس زرو ته راګوز شو نو مور ته معلومه شوه چې یو ویش زره پولیس یوازې د کاغذ پر مخ موجود وو.

غواړم چې یوې بلې موضوع ته اشاره وکړم چې څوک غواړي په اداره کې سمون راولي او ولس ته خدمت وکړي اکثریت ورځني اداري کارو نه کوم خاص تخصص ته ضرورت نه لري. یواځې پاکې او قوي ارادې او زړه سواي ته اړتیا ده. د بیلګې په توګه چې کله د کورنیو چارو وزارت ته راغلم نو د افغانستان د پاسپورټ موده یو کال وه، نو ما د پاسپورټ رئیس جنرال گل مېر خان راوغوښته او ورته مې ویل چې ددې پاسپورټ موده یو کال ولې ده؟ نو ده وویلې چې دقانون په اساس دا موده یو کال ټاکل شوې ده، نو ما ورته وویلې چې زه دومره پوهیږم چې د دې قانون یامقرره د تبدیلولو لپاره د لوی جرګې داېرېدو ته اړتیا نشته چې په اساسي قانون کې تغېر راولي یواځې یو پیشنهاد د وزېرانو شورا ته کیږي ځکه چې پاسپورټ د صکوکو قیمت لري او که کابینه منظوري ورکړي نو دا مقرره بدیلدلاي شي او کله؟ ده راته وویل چې هو دا مقرره په دې ډول بدلبدلې شي.

د امسأله مې د جلالی صیب سره مطرح کړه او سمدستي یې امر وکړ چې پیشنهاد جوړ کړي ماته یې راکړي چې د کابینې په غونډه کې پرې خبرې وکړو. هماغه و چې پیشنهاد مو جوړ کړو او جلالی صیب ته مو

ورکړو، زموږ پيشنهاد دا و چې د پاسپورټ موده بايد لس کاله وي خو د مالي وزېر ډاکټر صيب اشرف غني نظر دا و چې موږ بايد نوي پاسپورټونه چاپ کړو او پس له هغې بايد د پاسپورټ موده لس کاله کړو. متأسفانه چې نه کاله وروسته هم نوي پاسپورټونه هم چاپ نه شوي. نو په دې اساس کابينې د پاسپورټ موده د پنځو کلونو لپاره منظور کړه چې دا په حقيقت کې د يوې ورقې په ليکلو سره موږ په دفترونو کې پنځه ځلې د کار حجم کم کړو او دخلکو لپاره مو پوره سهولت برابر کړ. کله چې زه د ۲۰۰۴م کال د می به لسمه نيټه د مخابراتو وزېر محمد معصوم ستانکزي او دنورو وزارتونو لوړ پوړو چارواکو سره د پکتيا، پکتیکا، خوست او لوگر ولاياتونو ته د خلکو د مشکلاتو د خپرلو لپاره په سفر لاروم نو زيات شمېر خلکو د کورنیو چارو د وزارت له دې اقدامه سخته مننه کوله چې د پاسپورټ موده پنځه کلنه کړه او ډېر زيات خوشاله و ځکه چې د جنوبي سيمو زيات شمېر کسان په خليج هيوادونو کې مېشت او کار کوي نو هغوی د پاسپورټ د مودې د غځولو په اهميت پوهېدل او خوشحاله وو.

همدارنگه به دغه وخت کې يوه بله ستونزه دا وه چې له ولاياتونو نه به ډلې ډلې خلک چې د بيلابيلو سازمانونو او خلکو لخوا به سازمان ورکول کيدل او کابل ته به راتلل ترڅو دخپلو سيموله چارواکو شکايت کولو او حتې ځانونه به يې د دولت رئيس ته رسول چې دا ولسوال يا والي تبديل کړه او په عوض يې د بلې ډلې نفر مقرر کړه. نو دوی به جهادي مشرانو تر درباره دروازي ټکولې او لوړ پوړي چارواکي به يې نه پريښودل چې خپل کارونه په اسانۍ سره سرته ورسوي او دهغوی وخت به يې ضايع کولو جلايي صيب هم مجبور و چې د دې ډلو سره چې اکثریت به يې د دولت د رياست لخوا راليرل کيدل ملاقات وکړي، د دې ملاقاتونو يا کتنو مشکل

د او چې ټول لوړ پوړي دولتي چارواکو ذهنونه به یې مغشوشول او نه به پوهیدل چې د چا خبره ریښتیا ده او د چا خبره دروغ ده. یوې ډلې به چې د یو چا صفت کولو نو بلې ډلې به یې غیبت کاوه نو موږ مجبور وو چې په داسې حال کې چې امکانات نه و او مخابراتی اړیکې د ولایاتونو او ولسوالیو سره کمزورې وې نو جلالی صیب به همیشه ماته دنده راسپارله چې د یوناما، پي ار ټي او یا د وزارت د نورو کشفی ادارو له لارې واقعی معلومات ترلاسه کړم چې په راتلونکې کې موږ وکولای شو چې سم او پرځای تصمیم ونیسو، زه غواړم چې د ځینو غونډو او دخلکو د شکایتونو د یوڅو نمونو یادونه وکړم:

د جولای د میاشتي اتمه نیټه ۲۰۰۳ م کال :

د غور ولایت یو شمېر سپین زېږي د خپلو ستونزو د حلولو په موخه کابل ته راغلي و او دا شکایت یې درلود چې د عبوري حکومت د راتگ نه وروسته په خپل منځیو جگړو کې شاوخوا ۲۵ کسان وژل شوي دي او د غور اداره د یو تنظیم او حتی د یو کلي په لاس کې ده او په دغه ولایت کې د بزگرانو څخه د کوکنارو د کرکيلې عشر اخلي. دوی غوښتنه کوله چې د غور امنیت قومندان باید بدل شي او له کابل نه یو وړ کس د امنیت قومندان په توگه ولېږدول شي. د یادولو وړ ده چې په دغه وخت کې د غور والي د جمعیت اسلامي غړی، ډاکټر ابراهیم و.

په همدې ورځ د نورستان د کامدیش دسیمې یو شمېر سپین زېږي د کورنیو چارو د وزیر سره لیدنه درلوده او په هغې ستونزې ورسره وغږیدل چې د کامدیش او دکشتوز کلو ترمنځ رامنځ ته شوې وه. دکشتوز خلکو ادعا کوله چې د کامدیش کلي د دوی کورنه ورسوځولي او دوی یې دې

ته اړکړي چې خپل کلي پرېږدي او د غازي اباد ولسوالۍ ته کډه شي. دغه ستونزه لا تر اوسه پورې حل شوې نه ده.

د جولای لسمه نیټه:

د فراه د ولایت یو شمېر مشران کابل ته راغلي وو او د فراه د والي عبدالحي اودامنيه قومندان ضابط جلیل څخه یې شکایت درلود او غوښتل یې چې نوموړی باید تبدیل شي او په عوض یې له کابل نه بل قومندان ولېږل شي. دوی دا هم ویلي چې د فراه خلک باید والي په خپله خوښه وټاکي.

د جولای دولسمه نیټه:

د کندهار والي گل اغا شېرزی د جلالی صیب سره د لیدنې پرمهال د کندهار پر حالاتو وغږیدو او جلالی صیب ته یې د کندهار په اړه وویل چې د کندهار وضعه قومیت بازیو خرابه کړې او باید له کابل نه یو هټیت کندهار ته راشي چې د کندهار د ټولو ولسوالیو امنیه قومندانان تعیین کړو. شېرزی همدارنگه وویل چې په کندهار کې یوولس ولسوالان د پوپلزیو د قوم څخه دي او که خانو (خان محمد چې د امنیه قومندان و) سرحدی قومندان شي نو امنیتي وضعه به نوره هم خرابه شي. ځکه سرحدی لواء ډېره مجهزه ده چې ۲۳۷ منصبدار، ۲۸۴ ساتمن او ۹۷۹ ساتونکي په تشکیل کې لري. د شېرزی غوښتنه دا وه چې د کندهار د پولیسو شمېر باید له ۱۳۰۰ څخه ۱۸۰۰ تنو ته لوړ شي.

جلالی صیب په ځواب کې وویل چې موږ مرکزي پولیس جوړوو او هم به د لویو لارو لواء گانې جوړې کړو چې د کندهار- سپین بولدک او

کندهار- کابل د لویو لارو امنیت وساتي. جلالی صیب زیاته کړه چې پخوا به په حکومتونو کې معیار اخلاق او اهلیت و خو اوس د ودانیو جوړل دي. په همدې ورځ د عدلیه وزیر عبدالرحیم کریمی د جلالی صیب سره ناسته درلودله او جلالی صیب ته یې وویل چې په هرات کې د اسماعیل خان او امریکایي جنرال کرل ایکنبري (۱۷) ترمنځ یو نزاکت پیدا شوی دي، ده وویل چې اسماعیل خان جنرال ایکنبري ته وویل چې بهرنیانو ترهگر افغانستان ته راوستي خو ایکنبري ورته په ځواب کې وویل چې ترهگر د جهادي رهبرانو لخوا راوستل شوي دي. جلالی صیب کریمی صیب ته وویلې که نړیواله ټولنه په افغانستان کې نه وای نو اسماعیل خان به هم، نن په هرات کې نه و.

د کریمی صیب د لیدنې موخه دا وه چې د کرزي صیب د فرمان په اساس ټول محابس یا زندانونه باید د کورنیو چارو له وزارت څخه د عدلی وزارت ته انتقال شي، حال دا چې د عدلیه وزارت نه کافي بودیجه درلودله او نه یې کافي ظرفیت درلودلو چې د افغانستان د ټولو محابسو واک په خپل لاس کې واخلي. د دې سر بېره د محابسو د امنیت او ساتلو لپاره بیا هم پولیسو ته اړتیا شته دی. داغوبننه اصلاً د ایټالیا د حکومت وه چې د عدلی ریفورم دنده یې په غاړه درلوده یا په اصطلاح مخکښې هېواد و.

(۱۷) ایکنبري چې وروسته بیا د امریکا لخوا په افغانستان کې سفیر شو مخکې له دې دی د امریکایي ځواکونو قومندان هم په افغانستان کې و او په دغه یعنی لومړۍ مرحله کې د امریکا د حکومت له خوا د ملي اردو د جوړولو د چارو دنده په غاړه درلوده.

د ملګرو ملتونو د یونما دفتر له مشر ژان ارنو (Jean Arnault) سره کتنه:

په همدې ورځ جلالی صیب د ملګرو ملتونو د یونما د دفتر د مشر ژان ارنو سره غونډه درلودله او په څلورو مهمو موضوعاتو باندې سره خبرې وکړې.

1. د وسله والو بې وسلې کول
  2. د ټاکنو لپاره د رایو ثبتول
  3. د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره د ټاکنو پروسه...
  4. د راتلونکو ولسي جرګې او ولسمشرۍ ټاکنو ته تیاری.
- د جلالی صیب نظر دا و چې که دا ټول کارونه په سمه توګه ونه شي نو د افغانستان ستونزې به نورې هم زیاتې شي خو د ملګرو ملتونو د دفتر دلیل دا و چې دا ټول کارونه باید د بون د کانفرانس د پریکړو سره سم په خپل وخت ترسره شي.

د جولای دیارلسمه نیټه:

جنرال ایکنبېري د جلالی صیب سره په لاندېنيو موضوعاتو خبرې وکړې:

لومړی: د اسماعيل خان نه يې شکایت کولو چې مشکلات جوړوي او بايد ډېر زرد پي ار ټي لخوا په هرات کې د پوليسو د روزلو مرکز جوړ شي او همدارنگه د پوليسو د چټک غبرگون قطعې هم جوړه شي.

دوهم: د ملي دفاع وزارت د ريفورم په اساس بايد د يونه کردار والا شخص لوی درستيز شي. په دې وخت کې دوی په دغه درې نومونو غور کولو: جنرال شېر محمد کریمي، جنرال بسم الله خان او جنرال محمد رحيم وردگ. خو جنرال ايکنېري وويلې چې مارشال فهيم د جنرال کریمي او جنرال رحيم وردگ سره مخالفت کوي. خو کزی صيب په خونه وروسته جنرال بسم الله محمدي د لوی درستيز په توگه، جنرال محمد رحيم وردگ د ملي دفاع دوزارت د لومړي مرستيال په توگه او جنرال شير محمد کریمي د ملي دفاع وزارت د اوپراسيون د رئيس په توگه تعين شول.

د جولای خوارلسمه نيټه:

د مرستندوی هيوادونو استازو جلالي صيب سره غونډه درلودله او د پوليسو د وجهي صندوق د تقويه کولو په اړه يې خبرې وکړې. جلالي صيب وويلې چې موږ بايد تر پنځوسو زرو پورې ملي پوليس او تر دولسو زرو پورې سرحدي پوليس د پوليسو په تعليمي اکاډمۍ کې وروزو چې د دې لپاره مالي لگښت ته اړتيا ده.

جلالي صيب وويلې چې موږ يو شمېر پخواني پوليس لرو چې د خپل عمر د زياتوالي له کبله نشي کولای چې خپلو وظيفو ته دوام ورکړي او همدارنگه اکثريت نور چې د مجاهدينو د ليکونه پوليسو سره يو ځای شوي دي کافي تجربه نه لري او زياتره يې بې سواده دي نو په دې اساس د نوو ملي پوليسو روزنه اړينه ده، د پوليسو په اکاډمۍ کې موږ اوس

یواځې د اوسو څخه تر اتو سوو پورې پولیس روزلی شو، د لویو لارو د ساتلو پولیسو ته مو هم اړتیا شته، ددې ترڅنګ موږ د مرکز او زونونو په کچه د چټک غبرګون پولیسو ته هم اړتیا لرو چې عاجلو او اضطرابي حالاتو کې ترینه کار واخیستلی شي، په هوايي ډګرونو کې موږ هم مسلکي پولیسو ته اړتیا لرو چې د هوايي ډګرونو کنټرول خپل کړي. په دغه غونډه کې د مالي وزیر ډاکټر اشرف غني وړاندیز دا وو چې موږ عاجل دوه سوه میلیونه ډالرو ته اړتیا لرو چې د پولیسو ریفورم، زده کړې او تربیه یې پرمخ بوزو خو نړیوالې ټولنې یواځې د شپیتو میلیونو ډالرو ژمنه کړې چې دا یواځې د پولیسو د معاشاتو لپاره چې هغه هم ډېره کمه تنخواه ده کفایت نه کوي. ډاکټر صیب غنی زیاته کړه چې یو ټانکر تیل له هرات څخه کابل ته راځي شپاړلس ځایه ترینه پیسې اخیستل کیږي او بې له ملي پولیسو نه حکومتداري نشي کیدلای. ډاکټر صیب غنی وویل چې سم او مسلکي پولیسو په درلودلو سره د حکومت عایدات هم زیاتیدلای شي او بیا حکومت کولی شي چې د خپل پولیسو مصارف په غاړه واخلي. په هغه وخت کې د افغانستان خلک ملي پولیس غوښتل خو نړیواله ټولنه د ملي پولیسو روزنې ته ځکه توجه نه کوله چې دوي ته د ملي اردو روزل اسانه و او د پولیسو روزل سخت وځکه چې ملي اردو یواځې د جګړې لپاره روزل کیږي او ملي پولیس باید د جګړې د روزلو سرپرته باید په قوانینو هم پوه شي او د خلکو حقوق باید وپيژني. بل دلیل داو چې نړیوالې ټولنې ملي پولیس د ملت سازی برخه ګڼله چې دی کارته هغوي تیار نه و.

ډاکټر صیب غنی وویل چې د پولیسو د روزلو لپاره یواځې د شپیتو میلیونو ژمنې نه ۴۴ میلیونه ډالر موږ ته راکړل شوي، حال دا چې

مورې یواځې د پولیسو د معاشاتو او د کورنیو چارو وزارت د مصارفو لپاره سږ کال یو سلو او اولس میلیونو ډالرو ته اړتیا لرو. د ملگرو ملتونو د انکشافی ادارې یا UNDP مشر ښاغلی مراد هم تایید کړه چې د پولیسو و جهې صندوق ۷۴ میلیونه ډالر کسر یواځې د پولیسو د معاشاتو په برخه کې لري نو په دې اساس نړیوالې مرستندویه ټولنې ته په کار دي چې د پولیسو د تقوي لپاره عاجل کومکونه وکړي. جلالی صیب زیاته کړه چې مورې اوس پولیسو ته د میاشتې ۸۰۰ افغانۍ چې ۱۸ ډالر کیږي ورکوونو څنگه کولای شو چې مورې په دغه لږ معاش ښه کسان پولیسو ته جذب کړو، ده وویل چې مورې یواځې یو محدود شمیر پولیس په کابل کې جذب کړي خو ولایاتونو کې په دې معاش مورې څوک نشو جذبولی او که جذب هم شي نو د سولې او امنیت لپاره کار نه کوي او یواځې د شخصي گټو لپاره به کار کوي. مورې چې څومره زر پولیس وروزو هماغومره به زر اداره په ولایاتونو کې ښه شي.

ډاکټر صیب اشرف غنی وویلې که مرستندویه هیوادونه عاجل کومکونه ونه کړي د اگست د میاشتې د نیمايي نه وروسته مورې پولیسو ته دانا کافي معاشونه هم نه شو ورکولی. په دی غونډه کې نړیوال بانک، اسیایي بانک، انگلستان، جاپان، امریکا او د ملگرو ملتونو د پرمختیایي ادارې استازو برخه درلودله.

په پای کې جلالی صیب وویلې چې څنگه دا نوې دوره پولیس فارغ شي نو د کورنیو چارو وزارت غواړي چې د اته ولایاتونو د امنیت قومندانان تبدیل کړي. جلالی صیب د بیلگې په توگه وویلې چې په کندهار کې په عوض د دې چې پولیس خلک وساتي خلک د پولیسو نه ځان ساتي.

د جولای د میاشتې په ۱۵ نیټه د پولیسو پورته مشکلات د کورنیو چارو وزارت لخوا امنیتي مشورتي ګروپ ته چې د حکومت او نړیوالې ټولنې ترمنځ میاشتني غونډه وه وړاندې شول چې د پولیسو ریفرم تائید او عاجل کومکونه د پولیسو سره وکړي.

د ایساف مشر جنرال نوربت وین هیست
(Gen Norbert Van Heyst)

سره د جولای د میاشتې په ۱۲ نیټه غونډه

د غونډې موخه د پاکستان د سفارت په هکله د امنیتي تدابرو د نیولو وه ځکه چې د جولای د میاشتې په اتمه نیټه د کابل ښار یو شمېر وګړي د پاکستان په سفارت ورغلل او دغه سفارت ته یې زیان ور وړولو. دغه پېښه هغه وخت رامنځ ته شوه چې داسې اوازې په کابل کې خپرې شوې چې ګوندي د مومندو په سیمه کې د پاکستان میشتو او افغاني عسکرو ترمنځ شخړه شوې چې په پایله کې یو شمېر پاکستاني عسکر د افغانستان خاورې ته ننوتلي دي.

د ایساف مشر په دې اند و چې ګویا اوس هم د پاکستان سفارت د امنیت له پلوه په تشویش کې دی خو جلالی صیب ورته اطمینان یا ډاډ ورکړو چې موږ کافي ترتیبات نیولي او مخکنۍ پېښه د توقع خلاف وه او د یو شمېر مغرضو کسانو لخوا ترتیب شوې وه چې موږ په دې توانیدلي یو چې پنځه مشکوک کسان ونیسو او د افغانستان حکومت ژمنه کړې چې د پاکستان سفارت ته اوبنتی تاوان جېپره یعنی بدل ورکړي. د ایساف مشر وویل چې د ناټو عمومي مشر په کابل کې په ایساف پره اچولې چې ولې یې د پېښې په مخنیوي کې اجرات نه دي

کړي. جلالی صیب د ایساف مشر ته وویلې تاسې د پاکستان سفیر ته اطمینان ورکړی چې که دوی هر رنگه مشکل لري نو ماسره دې اړیکه ونیسې زه به ورته نور اضافي پولیس ورولیږم. د دې سربېره جلالی صیب د ایساف نه وغوښتل چې تاسې باید په لارو کې چیک پوستونه جوړ نه کړئ او همیشه د پولیسو سره باید په تماس کې اوسئ ځکه په خپل سر تحرکات زموږ او تاسو ترمنځ همغږی ته زیان اړوي.

د جولای د میاشتي ۱۸ نیټه:

جلالی صیب به هره پنجشنبه د کورنیو چارو په وزارت کې اونیز مطبوعاتي کنفرانس درلود چې د هیواد په امنیتي حالاتو باندې یې خبرې کولې، خپلې نیمگړتیاوې او فعالیتونه به یې د رسنیو سره شریکولې او افغانان به یې د ټولو پېښو څخه خبرول په دې ورځ یې په مطبوعاتي کنفرانس کې په لاندې موضوعاتو خبرې وکړې:

د پاکستان په سفارت باندې حمله: نوموړی وویل چې دا له مخکې نه ترتیب شوی کار و چې موږ یې په ترڅ او پنځه تنه نیولي دي. په شمال کې وضع بڼه نه ده او هغه ډلې او قومي قطعات چې موجود دي هماغو په خپلو منځو کې مشکلات جوړ کړي نو دوی باید بې وسلې شي ځکه که حکومت ولس ته امنیت برابر نه کړی نو خپل مشروعیت دلاسه ورکوي.

د ابران او پاکستان سره چې په سرحداتو کې کوم مشکلات لرو باید د خبرو اترو له لارې حل شي، موږ د پاکستان د سفارت تاوان ورکوو او همداسې د افغانستان، پاکستان او امریکا ترمنځ دې درې اړخیز

کمیسیون جوړشي او د پولې په شاوخوا کې چې کوم مشکلات دي هغه باید حل کړي.

په همدې ورځ د امریکا د دفاع وزارت مرستیالې **Ms. Lauren Keane** د جلالی صیب سره وکتل او د خبرو په ترڅ کې یې وویلې چې د کورنیو چارو وزارت بڼه مشکله وظيفه ده خو جلالی صیب ورته وویلې چې مشکل کار نه دی خو یو شمېر کسان موږ کارته نه پرېږدي، ده ورته وویلې چې د کنړ او پکتیا والیان مو بدل کړل او د فراه والي هم کیدای شي په دغو څو ورځو کې تبدیل کړم. جلالی صیب بیا اسرار وکړو چې PRT باید د ولایتي ثبات د ټیم **Provincial Stability Team** په نوم بدل شي. همدارنگه د پولیسو و جهې صندوق پیسې نه لري جرمني د پولیسو سره د مرستې ژمنه کړې خو څرنگه چې لازمه ده هومره مرسته نه شي کولای نو د امریکا متحده الات دي باید پولیسو سره په مرسته کې ونډه واخلي.

جلالی صیب وویلې چې د پولیسو او پوځ وظيفې سره جلا دي ځکه د پولیسو وظيفه د قانون حاکمیت دی او د پوځ وظيفه په اضطراري حالاتو کې د هیواد څخه دفاع کول دي. او جلالی صیب وویلې چې څومره اردو او یا بهرنۍ قواوې په حکومتي چارو کې مداخله کوي هماغومره بدامنی زیاتېږي. اوس پوځ عملیات کوي، خلک نیسي او خپل زندانونه لري همداشان ملي امنیت ریاست د احق نه لري چې په دفاع وزارت کې دخپل ځان لپاره دوکان جوړکړي او هلته خلک وساتي. نو بڼه به داوي چې یو امنیتي ستراتیژي موجوده وي چې د هر دولتي ارگان رول په هغه کې واضح وي. د متحده ایالاتو د دفاع وزارت مرستیالې د جلالی صیب سره همغږې وښودله او وویلې چې دوی کوشش کوي چې د پولیسو سره مرستې وکړي.

په همدې سهار د جرمني سفیر د جلالی صیب سره د لیدلو لپاره راغی او جلالی صیب ته یې ویلي چې زه نن تاسره د پولیسو په اړه جدي خبرې کوم ځکه تاسې انديښنه لرئ چې جرمني د پولیسو سره لازمه مرسته نه کوي. ده وویلې چې زه دا منم خو پولیس باید مرکزي حکومت ته وفاداره اوسي او د کیفیت په لحاظ بڼه وي نوښه به داوي چې کابل د جرمني حکومت ته یو غوښتنلیک واستوي او ترې وغواړي چې د پولیسو د روزنې چارې گړندی کړي خو تر دې څنگ لا زیاتو کمکونو ته اړتیا شته تر څو د ملي پولیسو د روزنې مرکزونه په اطرافو کې جوړ کړو.

جلالی صیب ورته وویلې چې زه په دې هلو ځلو کې سترې شوی یم نو ځکه ما دا خبره د هیواد ولسمشر او مرستندویه هېوادونو سره شریکه کړې ده ځکه چې له یو طرف نه د اساسي قانون د لوی جرگې لپاره هلې ځلې روانې دي او له بله پلوه د راتلونکي کال ټاکنې مو په مخ کې پرتې دي نو که عاجل اقدام ونشي نو بیا یوازې پیسې څه نه شي کولای. زه فعلاً یو زرافسرانو ته اړتیا لرم چې د پولیسو تعلیمي مرکزونه فعال کړم او زه باید پولیسو ته هاغسې معاش ورکړم چې د ملي اردو لپاره تعین شوی دی، ما دا مسئله د جرمني د پولیسو د پروژې د مشر بناغلي Zumof سره مطرح کړې چې که د دولت رئیس زما پلان ومني آیا جرمني کومک کولی شي چې مرسته وکړي او کنه؟ خو هغه وویلې چې جرمني نور کومک نه شي کولی ځکه جرمني اوس یوازې دولس تنه پولیس د روزنې لپاره لري چې دا کافي نه دي. جلالی صیب وویل چې د ملي پولیسو روزنه د افغانستان د ثبات لپاره یوه جدي مسئله ده او مرستندویه هېوادونه باید دې ته جدي پاملرنه وکړي.

د جرمني سفیر وویلې چې زموږ ټولې پروژې د جرمني د بهرنیو چارو وزارت له لارې اجراء کېږي نو ځکه د پولیسو د پروژې مشر هو-یا نه نشي کولای نو باید په دې فکر وکړو چې څرنگه وکولای شو چې په راتلونکي کې د پولیسو لپاره مرستې جلب کړو نو د دې لپاره چې موږ له کابل نه ولایاتونو ته د پولیسو روزل وغځوونو سیاسي ارادې، صحیح طرحه او امکاناتو ته اړتیا شته نو زه به د امریکا متحده ایالاتو ته هم ولیکم چې راتلونکي پولیس به د تېرو پولیسو نه باید تفاوت ولري.

جلالي صیب په ځواب کې ورته وویلې چې موږ خپل کورنی کار کړی دی، پوره تفصیلي پلانونه موجود کړي دي او د پولیسو لپاره مشخصات تعین شوي او هغه څوک چې د موجوده پولیسو ته د شرایطو وړ دي هغه به جذب شي او پاتې نور به یې رخصت شي.

د جرمني سفیر وویلې چې جرمني د مخکښه هیواد په توګه د پولیسو د پروګرامونو د همغږي کولو دنده پر غاړه لري خو د اېه بڼه وي چې د دولت رییس بناغلي حامد کرزی د جرمني مشر ته یولیک واستوي او د دې خبرې دې یادونه وکړي چې بې له امنیته موږ ټاکنې نه شو کولای او د کابل نه باید د پولیسو ریفورم ولایاتونو ته وغځوو نو د دې لپاره د تعلیمي مرکزونو د جوړولو او زیاتو امکاناتو ته ضرورت دی نو بڼه به دا وي چې د نورو هیوادونو د مشرانو سره یې مطرح کړي نو په دې توګه به د پولیسو سره د زیاتو کومکونو امکانات برابر شي. جلالی صیب د جرمني سفیر سره ژمنه وکړه چې دې به ولسمشر کرزي لخوا د جرمني چانسلر یعنی د حکومت مشر ته یولیک واستوي.

د جولای ۱۹ نېټه :

په همدې ورځ د پاکستان سفير رستم شاه مومند د جلالی صیب سره د کتنې لپاره راغلی و چې د پاکستان د سفارت د امنیت او په شبرغان کې د پاکستانی بنديانو په هکله ورسره خبرې وکړي. د پاکستان د سفارت د امنیت په هکله جلالی صیب ورته وویلې چې زه به یو هټیت درولېږم او تاسې ورته خپل مشکلات په گوته کړئ او څومره پولیس چې د سفارت د امنیت لپاره ضروري دي هغه به موږ درولېږو. د شبرغان په بندي خانه کې تراوسه پورې ۵۴۰ پاکستانی اوسیدونکې چې د طالبانو نه یې حمایت کاوه بنديان ونود پاکستان د سفير غوښتنه داوه چې هغوي یا خوشې کړئ او یا پاکستان ته د انتقال لپاره زمينه برابره کړئ.

رستم شاه مومند وویلې چې امریکایانو غوښتل چې د دغو بنديانو نه ابتدايي تحقیق ونه کړي ترڅو دوی خوشي نه شي خو څرنگه چې د دوی صحي وضعیت خراب دی که دا پروسه چټکه شي نو بهتره به وي. جلالی صیب ورسره ژمنه وکړه چې دا موضوع به د دولت د رئیس سره مطرح کړي. رستم شاه مومند دا ادعا هم کوله چې یو شمېر پاکستانی اتباع د ښاغلي مارشال فهیم سره هم بنديان دي خو جلالی صیب په ځواب کې ورته وویلې چې زه په دې هکله هېڅ معلومات نه لرم او فکر کوم چې دا معلومات ستاسې سم نه دي.

په همدې ورځ په افغانستان کې د ADB یعنی د اسیایي پراختیایي بانک مشر د جلالی صیب سره کتنه درلودله او مهمه موضوع داوه چې دوی غوښتل د کندهار او کابل ترمنځ سړک جوړ کړي خو په رقابت کې د دغه سړک د جوړولو چارې یوې پاکستانی کمپنی گټلې وې خو وروسته چې بیا د اسیایي پراختیایي بانک د دغه کمپنی مشخصات او تجربه

ارزیابي کړه باید دا قرارداد یې نه وی گټلی نو دویمه کمپنی چې یوه هندي کمپنی وه دغه قرارداد یې واخست خو هندي کمپنی بیا دغه قرار داد په دویم لاس پاکستانې کمپنې ته ورکړ. د دغه لارې د امنیت لپاره جلالی صیب آسیایي بانک ته وویلې چې په اوس وخت کې د لویو لارو امنیت ساتل اړین دي نو دا چې موږ د لویو لارو د ساتلو لپاره کافي پولیس نه لرو نو ښه به دا وي چې اوس ځایي خلک امنیت وساتي خو دوی باید مرکز ته راپور ورکړي او په دې هکله به د لویو لارو د ساتنې ریاست ته هدایت ورکړم.

د جولای ۲۲ / ۲۰۰۳ م کال :

په دې ورځ د اروپایي ټولنې مشر د جلالی سره د کنتې لپاره راغی چې د کابل ټورخم د سړک د جوړولو سروې په هکله خبرې وکړي او د کورنیو چارو وزارت د سروې په وخت کې د دغه سړک امنیتي تدابیر ونیسي. د اروپا د اتحاديې مشر وویلې چې د کابل جلال آباد په لاره زموږ د سروې ټیم په مرکز باندې یو شمېر کسانو چې د پولیسو او پوځیانو یونیفورم یې په ځان وو ورتوتي وو دروازه یې ماته کړې او د مخايرې دستگاه یې ورانه کړې وه. جلالی صیب ورته وویل چې موږ ددې پیښې په تړاو یو څوکسه نیولي او د قانون مطابق به ورته سزا ورکړو. د کابل - جلال آباد د لارې لپاره به موږ درې سوه کسيزه قطعه جوړه کړو چې دلارې امنیت وساتي او په دې اړه دننگرهار او لغمان د والیانو سره به تماس ونیسم چې لازم تدابیر برابر کړي. د اروپایي ټولنې مشر جلالی صیب ته وویلې چې د دې سړک سروې به په دوو میاشتو کې بشپړه شي.

په همدې ورځ د نړیوال بانک یو هیئت د جلالی صیب سره وکتل او دوی په هغه سروې چې د اداري مشکلاتو په اړه د افغانستان په شپږو ولایاتونو کې شوي وه وغږیدل. په سروې کې راغلي و چې د تېرو درې لسيزو جگړو سره بیا هم په افغانستان کې اداري سیستم چوکاټ شته او په ولسوالیو کې کار کېږي نو باید چې ولسوالیو ته خاصه پاملرنه وشي چې د محلي ادارو ظرفیت لوړ شي. جلالی صیب ورته وویل چې بڼه اداره واقعا په امنیت کې مرسته کولای شي او د ولسوالیو جوړول زموږ د مهمو لومړیتوبونو څخه دي.

د جولای ۲۴/۲۰۰۳ م کال :

د ملګرو ملتونو د ادارې مرستیال **Jean Arnault** د جلالی صیب سره وکتل او وویل چې د دې امکان نشته چې د اساسي قانون لپاره لویه جرګه د اکتوبر په میاشت کې د اېږه شي نو کیدای شي چې لویه جرګه د دېسمبر په میاشت کې راوغوښتل شي خو ترڅو چې د ملي دفاع وزارت کې په لوړه کچه ریفورم رانښي نو لویه جرګه باید راونه غوښتل شي. جلالی صیب په ځواب کې ورته وویل چې که د لویې جرګې لپاره سم ترتیبات او تیاری نه وي نیول شوی نو د هغې موخې لپاره چې دا جرګه راوغوښتل کېږي هېڅ ګټه به ونه لري.

د جولای ۲۷/۲۰۰۳ م کال

په افغانستان کې دانګلیسي ځواکونو مشر د جلالی صیب سره تعارفي ملاقات درلود. په همدې ورځ په افغانستان کې د نړیوال بانک مشر **Alaistair Mckenzie** او د بانک مېنجر **William Byrd** د جلالی صیب سره وکتل او په دې وغږیدل چې څرنګه دوی کولای شي چې د

پولیسو د وجهي صندوق سره مرسته وشي او هم د ډیسمبر په میاشت کې په دوبي کې د مرستندویه هیوادونو په غونډه کې امنیتي سکتور سره د مرستې په هکله تیاری ونیسي. جلالی صیب دوی ته وویل چې له یوې خوا موږ غواړو چې خپل پولیس تقویه او وروږو خوله بله خوا راپورونه مو ترلاسه کړي چې د پولې هاخوا ته د سرحد او بلوچستان په ایالتونو کې طالبان او پاتې شوني یې ځانونه منظموي او د دغه ایالتونو والیان او حکومت ورسره مرسته کوي. جلالی صیب همدارنگه دوی ته وویل چې نشه یې توکي، اداري فساد او تروریزم د امنیت لپاره خطر دی او د سیمه ییزې همکاري په وسیله کولای شو چې موږ د گاونډیانو سره دا ستونزې حل کړو. اېران د افغانستان سره په پوله د ۲۵ امنیتي پوستو د جوړولو ژمنه کړې خو د ټولو نه مهمه خبره په افغانستان کې سیاسي ریفورم دی چې په دې ټولو مسائلو اغیز درلودلای شي.

د جولای ۲۸ / ۲۰۰۳ م کال :

جلالی صیب په دې ورځ د ډي ډي ار DDR یا بې وسلې کولود دفتر د مشر بناغلي سلطان عزیز سره وکتل او د دغه پروگرام د پرمختگ په اړه یې د پروان، کندوز، مزار، هرات، کندهار، بامیان، گردیز او جلال اباد په سیمو کې معلومات ورکړل. د سلطان عزیز موخه دا وه چې هغه صیب منصب چې د ملي اردو څخه منفک کیږي باید په پولیسو کې جذب شي نو جلالی صیب ورته وویل چې دغه کس چې تجربه لري نو بیا ولې د ملي اردو څخه لرې کیږي نو ښه خبره به دا وي چې په ملي اردو کې جذب شي او که یې وړتیا نه لري نو بیا په کورنیو چارو وزارت کې هم کار نشي کولای.

په پای کې ورته جلالی صیب وویلې چې موږ ته د دې صیب منصبانو لېست د تحصیل، درجه او کاري تجربې پر بنسټ برابر کړئ او هغه کسانو چې زموږ شرایط پوره کړای شول په پولیسو کې به یې جذب کړو. همدارنگه له دې غونډې وروسته د ملگرو ملتونو د کابل د ساحې مشر **Trevor Martin** د وردگو او سروبي د سیمو په اړه جلالی صیب ته معلومات ورکړل او وویلې چې د وردگو او سروبي د پولیسو قومندانان د امنیت په راوستلو کې پاتې راغلي او ولسي وگړي زوروي. جلالی صیب ورته په ځواب کې وویل چې د وردگو والي هم خپله دنده سمه پرمخ نه بیایې او موږ د ټولو قومندانانو او والیانو په هکله معلومات راټولو چې هغوی څومره په خپلو دندو کې صادق دي او ډېر ژر به نور تغیرات هم راشي.

همدارنگه له دې وروسته د وردگو یو شمېر مشران چې په اغلب گومان د امنیت قومندان او والي لخوا رالیږل شوي و د جلالی صیب سره وکتل او دوی ادعا کوله چې د وردگو والي، امنیت قومندان، مستوفي او د معارف د رییس نه ټول ولس خوشاله دی او دوی مجاهدین دي او خدمتگاران دي نو دوی باید تبدیل نشي که دوی تبدیل شي نو په سیمه کې به ناامني زیاته شي او هم یې وزېر صیب ته یې بلنه ورکړه چې ودرگو ته راشي او وضعیت له نږدې وگوري.

همدارنگه په همدې ورځ د ایساف د قواؤ یوتن مشر **Major Torpin** د کابل د سروبي او د وردگو د ولایت د یو شمېر قومندانان په هکله راپور ورکړو چې دوی د طالبانو او القاعده سره اړیکې لري او هم د نشه یې توکو قاچاق کې لاس لري.

اگست ۳ / ۲۰۰۳ م کال :

په دې ورځ د افغانستان د حکومت او نړیوالې ټولنې ترمنځ د همغږۍ ادارې چې د ملگرو ملتونو مشر لڅدار براهیمې هم موجود و غونډه وکړه او د تصمیم و نیول شو چې د امنیت د ښه والي لپاره باید د نړیوالې ټولنې او حکومت د امنیتي ارگانونو ترمنځ یو شریکه اداره **Joint Coordination Body** په نامه جوړه شي، جلالی صیب د ایساف څخه مننه وکړه چې د کابل په امنیت کې ورسره مرسته کوي او وویلې چې پنځلس امنیتي پوستې به د کابل په شاو خوا کې د ایساف سره په همغږۍ رامنځ ته شي. همدارنگه نن د کابل د هوایي ډگر کنټرول د ایساف د قواؤ نه د کورنیو چارو وزارت نوو ملي پولیسو ته وروسپارلی شو.

جلالی صیب دوی ته ډاډ ورکړو چې د هوایي ډگر په شمالي برخه کې چې یو شمېر داخلي بیخایه شوې کورنۍ او سیرې هغه به د تفاهم له لارې نورو سیمو ته واستوي. د گارنیزون قومندان جنرال بسم الله خان او د ملي امنیت مشران جنېر عارف هم د ټولو نه مننه وکړه او وویلې چې که څه هم د کابل امنیت نظر نورو سیمو ته ښه دی خو د نړیوالو او افغاني امنیتي ادارو د همغږۍ لپاره ضرورت شته دی او امید دی چې د ملي پولیسو د ریفورم په پایله کې امنیتي وضعه نوره هم ښه شي.

له چپې خوا کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی ، دافغانستان ولسمشر حامد کرزی او د لوگر والي محمد امان حمیمي (لوگر د محمد اغي ولسوالی)

ولسمشر حامد کرزی او دامریکا سفیر زلمی خلیل زاد

بناغلی حامد کرزی د یو شمیر چارواکو ، قومي مشرانو او دښمنځي زده کوونکو په
منځ کې (لوگر محمد اغه ولسوالي)

له بني خوا خټه لومړی زلمی خليل زاد ، علي احمد جلالی ، حامد کرزی ، شهزاده
مسعود ، زلمی رسول ، محمد یو سف پښتون او ولي منور (لوگر محمد اغه ولسوالي)

علي احمد جلالی د تاجکستان د کورنیو چارو وزیر سره (دوحه ، قطر)

بناغلی حامد کرزی او شاه محمود میاخیل د کورنیو چارو د وزارت د پولیسو د عالی رتبه منصبدارانو سره (دارک مانی)

له کني خوا نه لومړي قطار، شاه محمود ميخيل، شهزاده مسعود، محمد عمر داودزی، زلمی رسول، زلمی خليل زاد (USID) مشر، جاويد لودين، محمد يوسف پښتون، اميره حق (UNAMA) مرستياله، شيدا محمد ابدالي، جنرال عبدالهادي خالد او ولي منور (لوگر محمد اغه ولسوالي)

بناغلی علي احمد جلالی او شاه محمود میخیل (دوچه قطر)

د پاکستان د کورنیو چارو وزیر فیصل صالح حیات او شاه محمود میاخیل (کابل انټر کانتیننټل هوټل)

بناغلی علی احمد جلالی اور سره پلاوی د قطر د حکومت داستازی سره کتنه (دوچه قطر)

ډگر جنرال هلالالدين هلال او شاه محمود میاخیل (دوچه قطر)

له کینیې خوا نه لطف الله مشعل ، ډگر جنرال هلالالدين هلال ، جنرال عبدالرحمن او شاه محمود میاخیل (دوچه قطر)

میدان وردگو ولایت د نوي والي عبدالجبار نعيمي معرفي کولو مراسم : په عکس کې شاه محمود
مياخيل ، بناغلی سید حامد گیلاني ، بناغلی سید محمد گیلاني او پخواني والي راز محمد دليلي هم لیدل
کيږي

شاه محمود مياخيل د وردگو د پخواني والي راز محمد دليلي سره (د نوي والي جبار نعيمي د معرفي مراسم)

شاه محمود میاخیل د کنړ ولایت د نورگل ولسوالۍ دنوې ودانۍ د بنسټ
ډبرې داینبودلو پر مهال

شاه محمود میاخیل د کنړ ولایت د نورگل ولسوالۍ دنوې ودانۍ د بنسټ ډبرې د
اینبودلو پر مهال د کنړ ولایت مرستیال حاجی محمد روزی سره

د بهرینو چارو وزارت مرستیال حیدر رضا سره یادگاري عکس (سویډن ستیاکهلن)

د بلخ ولایت د شولگری ولسوالۍ نه کتنه ، د ښي خوانه میر عبدالرحمن معقول ، شاه محمود میاخیل او د بلخ ولایت مرستیال محمد ظاهر وحدت لیدل کیږی

د بلخ ولایت د شولگری ولسوالي د ودانۍ د کار له بهیر څخه لیدنه

د بلخ ولایت د شولگری ولسوالي د خلکو سره کتنه

د بلخ ولایت د شولگری ولسوالۍ په جامع جومات کې د خلکو سره خبرې

د بلخ ولایت د شولگری ولسوالۍ د پولیسو د قطعي معاینه

د لوگر ولایت د ودانۍ د بنسټ اېښودلو مراسم (لوگر)

د لوگر ولایت د سرخ اب د انجونو د ښوونځي د کار له بهیر څخه کتنه (لوگر)

د لوگر ولایت د سرخ اب دانجونو د بنوونځي دکار له بهیر څخه کتنه: په عکس کی شاه محمود میاخیل او مشاور وزیر شاهزاده مسعود د لوگر د معارف ریس غروال سره (لوگر)

کابل نه شمالی ولایاتو ته سفر: دمخابراتو وزیر محمد معصوم ستانکزی، شاه محمود میاخیل، محترم عبدالرحمن معقول او محترم انوری د سمنگانو د دولتی چارواکو سره روغې

شمالي ولايتو ته كاري سفر د كينې خوا نه اغلی امنه افضلې ، د ولسمشر مرستيال محمد كريم خليلي ، شاه محمود مياخيل ، نيناغلی معصوم ستانكزي او نيناغلی جمعه خان همدرد

شمالي ولايتونو ته د كاري سفر د موټرو د كاروان يوه بيلگه

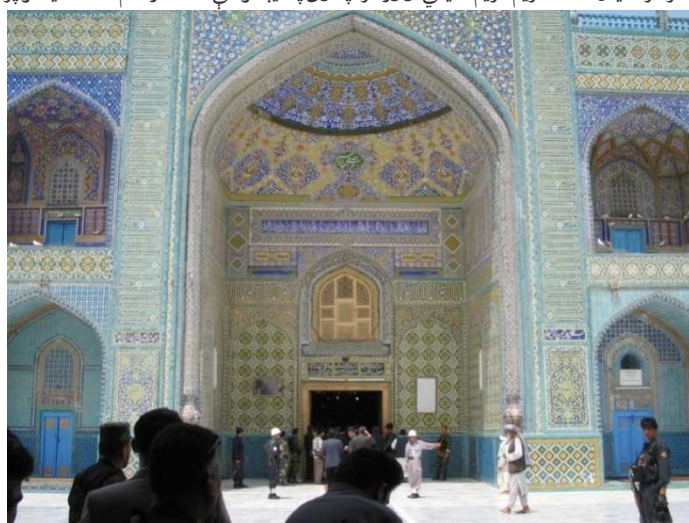
د سمنگانو ولایت په ایبکو ښار کې د والی غلام حسین شفق سره (شمال ته کاري سفر یو څنډه)

د شمال دکاري سفر په ترڅ کې په ایبکو ښار کې په هغه غونډه کې گډون چې د کابل څخه د ورغلي پلاوی لپاره جوړه شوې وه

دولسمشر مرستیال محمد کریم خلیلی او ورسره پلاوی په ایبکو کې د تخت رستم څخه د لیدلو پر مهال

دولسمشر مرستیال محمد کریم خلیلی او ورسره پلاوی په مزار شریف کې د حضرت علي کرم الله وجهه د روضي څخه د لیدنې پر مهال

دولسمشر مرستیال محمد کریم خلیلي په مزار شریف کې د خبریالاتو پوښتنو ته ځواب وايي

د تاشقرغان په سيمه کې د بلخ والي عطا محمد نور د کابل څخه ورغلي پلاوی سره
خدای په

د اګست ۱۱ / ۲۰۰۳ م کال :

د بلغاریه د حکومت یو هیئت د جلالی صیب سره وکتل چې د بلغاریه د کورنیو چارو وزارت غواړي چې د پولیسو روزنه کې مرسته وکړي. جلالی صیب ورته وویلې چې تاسو د خپلو امکاناتو په نظر کې نیولو سره موږ ته ډاډه راکړئ چې څومره کسان د څومره مودې لپاره په کوم ځای کې تربیه کولای شئ. نو بیا موږ به هماغسې پروګرام ستاسې د امکاناتو په نظر کې نیولو سره ترتیب کړو. په همدې ورځ د ائتلاف د قواؤ قوماندان Gen. David Barno د جلالی صیب سره وکتل او د پولیسو د روزنې په هکله سره وغږیدل جلالی صیب غوښتنه وکړه چې د امریکا د دفاع وزارت باید د پولیسو په روزنه کې مرسته وکړي ، د جنرال بارنو سره د (MPRI) د دفتر مسؤل چې د ملي اردو روزنه یې په غاړه درلوده هم موجود و ، دوی په دې نظر وو چې د پولیسو د روزنې په برخه کې د کورنیو چارو وزارت لپاره مشاورین استخدام کړي خو د جلالی صیب نظر دا وو چې د مشاورینو لیست باید له مخکې نه راوړېږي او باید د پولیسو په اړه تجربه ولري نو چې کله ده د دې مشاورینو لست منظور کړ نو بیا یې استخدام کړئ.

د اګست ۱۳ / ۲۰۰۳ م کال :

نن د ډنمارک سفارت او د بشر د حقوقو سازمان له خوا د بنځو د حقوقو په اړوند یو سیمینار برابر کړی و چې بنځو ته باید د کار او تعلیم زمینه برابره شي. سمونوال گل محمد مددزی د کورنیو چارو وزارت د بشر د حقوقو د دفتر مسؤل وویلې چې د مهاجرینو لپاره باید استوګن ځایونه تعین شي خو د مهاجرینو وزارت خپله دنده په سمه توګه نه ده اجرا کړې.

ده وویل چې دغه نوي مهاجرین په ځپنو جرمونو کې لاس لري خو موږ یې ادرس نه شو پیدا کولای د بېلګې په توګه هغه بله ورځ یو ښځه راغله چې په اتمه ناحیه کې یې میړه لور په قمار کې بایللې وه ، همداشان په زندانونو کې ښځو ته مخدره مواد وړل کېږي، نودداسې جرمونو مخه باید ونیول شي او د ښځو لپاره باید په زندانونو کې روزنیز پروګرامونه ترتیب شي، د USAID مشر وویل چې په نوي اساسي قانون کې د بشر په حقوقو ډېر تاکید شوی او د ښځو حقوق باید خوندي وساتل شي.

جلالي صیب وویل: داساسي قانون د جوړیدو په اړه ډېر بحثونه روان دي خو خلک د هر ډول افراط ګرۍ نه ستړي دي، د ۱۹۲۱ م کال نه راپه دې خوا د افغانستان په ټولو اساسي قوانینو کې د شریعت د نفاذ او اسلامي قوانینو تطبیق مادې ځای پر ځای شوي دي او د هغې مطابق به بشري حقوق مراعت کېږي.

په همدې ورځ د ملي امنیت په شورا کې د PRT یا بیارغونې د ټیمونو د اجرائیه کمیسیون غونډه وه چې د بهرنیو چارو وزیر ډاکټر عبدالله، د ښار جوړونې وزیر انجنیر یوسف پښتون، د کلیو پراختیا وزیر ښاغلي محمد حنیف اتمر، د ملي امنیت شورا مرستیال انجنیر محمد ابراهیم سپین زاده، د امریکا شازدافېر David Sydney، د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال او ما برخه درلوده. جلالي صیب دوی ته د PRT په هکله معلومات ورکړل. او وویل چې په ۲۲ د دسمبر به د نیوزیلند PRT په بامیانو کې په کار پېل وکړي خو د جرمني حکومت لا تر اوسه تصمیم نه دی نیولی چې PRT په جلال آباد یا کندوز کې جوړ کړي خو دا مهمه ده چې PRT باید د پولیسو په روزنه کې مرسته وکړي. اوس PRT په گردیز، مزار، کندهار، هرات او کابل کې جوړ شوی دی نو

ښه به دا وي چې ددې PRT لپاره یوه لایحه د وظایفو یا رهنمود جوړ شي او دوی خپل کارونه د حکومت سره همغږي کړي او دا لایحه باید راتلونکي غونډې ته وړاندې شي. جلالی صیب ماته دنده راکړه چې ددې لایحې مسوده د PRT لپاره ترتیب او راتلونکي غونډې ته یې باید وړاندې کړم دغه پورته کتنو او غونډو څخه مې د بېلگې په توګه یادونه وکړه خو ددې نه برسېره په لسګونو نور مسائل او غونډې وې چې د کورنیو چارو د وزیر او د وزارت درئیس هئیت وخت به یې نیوه.

په مزار شریف کې د جنرال عطا محمد نور او جنرال عبدالرشید دوستم د قواؤ ترمنځ لانه :

داسې راپورونه وچې د مزار شریف په ښار کې د جنرال عطا محمد نور او جنرال دوستم د قواؤ ترمنځ تشنج مخ پر زیاتیدو دی، حتی په ځینو سیمو کې نښتې هم رامنځ ته شوې دي او دواړو خواو خپل قطعات دښار په مختلفو سیمو کې ځای پر ځای کړي دي. دواړه خواوې ددې بهانه لټوي ترڅو په یو پر بل حمله وکړي. دا کرکېچ هغه وخت اوج ته ورسیده چې د جنرال دوستم دوه قوماندانان د جنرال حبیب باي او گل احمد په نامه د استاد عطا محمد نور د نفرو په واسطه دامام بُکري په سیمه کې اختطاف شولو چې وروسته د جنرال دوستم نفرو شله کسه ملکي وگړي بنديان کړل خو له جنرال روزي سره له تفاهم او موافقې وروسته ملکي وگړي بېرته خوشې کړای شول او همدا شان دبلخ دامنیه قومانداني، د PRT او UNAMA په کومک د پل امام بُکري په سیمه کې د دواړو قواؤ ترمنځ امنیتي پوستې واچولې ترڅو دواړه خواوې په خپلو منځو کې جگړه ونه کړي. په PRT کې د کورنیو چارو وزارت استازي جنرال فضلي مونږ ته راپوراکړ چې دوه کسه نور د حبیب الرحمن او نصرت په نامه د ۵۱ فرقي د قوماندان علم خان له خوا تښتول شوی خو د دوی د خوشې کیدو په هکله د PRT نماینده د جنرال روزي او جنرال صبور چې د (۷) او (۸) قول اردو رئیس ارکان دي خبرې وکړې چې دوی خوشې کړې، ده وویل چې د مزار پولیس بې طرفه نه دي او اختطافونه زیات شوي دي، خو ورځي دمخه انجنیر صادق د کود برق دفابریکې اداري مرستیال هم د جمعیت اسلامي د نفرو له خوا تښتول شوی و.

د سپتمبر او اکتوبر په مېاشتو کې د مزار شریف په ښار کې بې امنی او تښتوني اوج ته رسیدلي و. جنرال دوستم او جنرال عطاً گروپونو چې یو بې د اومې قول اردو قوماندان او بل بې اتمه قول اردو په خپل کنټرول کې درلوده، غوښتل چې د مزار شریف په ښار کې باید نفوذ ولري، که څه هم جمعه خان همدرد د اتمې قول اردو قوماندان وو خو قدرت د جنرال دوستم سره وو.

استاد عطا محمد نور د جنرال دوستم نفوذ د مزار شریف په ښار کې د خپل قدرت لپاره تهدید گانه نو کونښنې بې کاوه چې په یو شکل د اشکالو د جنرال دوستم لاس د مزار شریف نه لڼدې کړي او ددې بډامنیو پرې په هغه واچوي. دا گډوډې د اکتوبر د مېاشتې په لومړۍ اونۍ کې داسې حد ته ورسیدله چې د دواړو خوا ترمنځ یو څه شخړې وشوې او د یو بل نفري بې یرغمل و نیول او حتی داسې آوازي هم خپرې شوي چې په دې شخړو کې پنځو سونه تر شپيته کسوپوري وژل شوي دي.

د یوناما (UNAMA) او PRT مسؤلینو جلالی صیب ته خبر ورکړ چې که مرکزي حکومت د پرژر مداخله ونه کړي نو امنیتي وضعیت نور هم خرابېږي او د دواړو خواو ترمنځ د یو پراخه جنګ امکان شته دی. دواړو خواو درندې وسلې لکه توپ، ټانکونه او BM-41 دستگاوي د یو بل پر ضد ځای په ځای کړي دي.

هماغه و چې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی، د ملګرو ملتونو د یوناما د دفتر مشر ژان ارنو (Jean Arnault)، د امریکا د سفارت مرستیال David Sydney، د انگلستان سفیر ران نش (Ron Nash) او زه د اکتوبر د مېاشتې په نهمه نېټه چې د ۱۳۸۲ هـ ش کال دمیزان د مېاشتې اولسمې نېټې سره سمون خور مزار شریف ته لاړو تر څو د دواړو

خواو ترمنځ اوربند وکړو او د بې وسلې کېدو پروسه هلته په چټکۍ سره عملي شي.

په دې وخت کې جنرال دوستم په کابل کې وو خو جلالی صیب ورته خبر ورکړ چې د اکتوبر په نهمه نېټه سهار وختي مزار شریف ته څو نو تاسې هم باید هلته راشئ او کولای شې چې موږ سره یو ځای په الوتکه کې لاړ شې که څه هم جنرال دوستم نه غوښتل چې مزار شریف ته لاړ شي خو د کورنیو چارو دوزېر په اصرار جنرال دوستم دې ته مجبور شو چې له موږ سره یو ځای لاړ شي. جنرال دوستم په دې خبره ټینګار کاوه چې جلالی صیب او ورسره هټیت باید په کابل کې ورسره وگوري خو د جلالی صیب او ملګري هټیت ټینګار په دې وو چې په کابل کې خبرې ګټه نه لري او ټول مسائل به د مزار شریف په ښار کې د نږدې نه حل کړو.

همدا نن د پنجشنبې په ورځ مزار ته له راتګ دمخه جلالی صیب په خپل او نیز مطبوعاتې کنفرانس کې د مزار حالاتو ته اشاره وکړه او ویې ویل: پرون د امنیت شورا یو څلور فقره یې پیشنهاد د کورنیو چارو د وزارت منظور کړی دی چې استاد عظامحمد نور او جنرال دوستم دواړه باید له مزار څخه کابل ته راوستل شي که څه هم جلالی صیب د کنفرانس په منځ کې نور زیات تفصیل ورنه کړ او همدارنگه د مزار د تګ په اړه یې هم معلومات ورنه کړل خو ماته یې خصوصي وویل چې د کنفرانس نه وروسته مزار ته څو او په شمال کې باید عمیق تغیرات راشي تر څو د شمال وضعه عادي حالت ته راوګرځي.

کله چې د کابل نه د مزار شریف هوا یې ډګر ته ورسیدو نو د هوا یې ډګر نه رأساً د PRT دفتر ته لاړو چې د انگلستان د حکومت له خوا هلته نوی پرانستل شوی و. په PRT کې د کورنیو چارو وزارت استازې جنرال فضل

احمد فضلي، د PRT قوماندان ډگرمن Dickie Davis او د پولیسو مشاور Maj. Zimmer د مزار شریف په حالاتو تفصیلي راپور د کورنیو چارو وزیر او د کابل نه راغلي پلاوي ته وړاندې کړ د دې خبرې یادونه ضروري ده چې موږ کله د هوايي ډگر څخه د PRT مرکز ته چې د بلخ دروازي سره نږدې وو ورتلو نو د جگړې له و پرې ټول دکانونه تړل شوي وو او هیڅوک په سرکونو نه گرځیدل، تا به ویل چې د مزار له بناره ساه وتلې ده که څه هم د راپیو له لارې د ډېرو تلفاتو خبرې کیدلې خو دغه تلفات تر لسو کسانو نه زیات نه وو.

په مزار کې مو استاد عطا محمد نور، جنرال دوستم، جمعه خان همدرد او د بلخ والي اسحاق رهگذر ته خبر ورکړ چې ټول باید په دوه بجو د PRT دفتر ته راشي ترڅو د مزار پر مسائلو باندې خبرې وکړو. که څه هم دوی غوښتل چې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی او ورسره هټیت له دوی سره جلا جلا وگوري خو وزیر صیب او ورسره هټیت چې ټول به په یوځل وویني، ځکه چې موږ غوښتل چې دوی بیا دا فکر ونه کړي چې گواکې مرکزي حکومت د کوم مشخصې ډلې څخه ملاتړ کوي نو ښه به دا وي چې دنړیوالې ټولنې داستازو په مخامخ له دوی سره خبرې وشي او دا خبره ورته په گوته شي چې مرکزي حکومت او نړیواله ټولنه ددې گډوډیو برداشت نه شي کولی.

دوی د PRT مرکز ته په ټاکلي وخت راغلل او د کنفرانس په خونه کې سره کیناستو په شمال کې د وحدت د حزب مشر سلطان سعیدی په مزار کې نه ونو د هغه پر ځای یې مرستیال بناغلي سلطاني راغی. که څه هم جنرال دوستم بیا هم اصرار کاوه چې له ده سره دې جلا وکتل شي خو جلالی صیب ورسره دا خبره ونه منله. استاد عطا محمد نور په لومړي سر

کې وویلې چې موږ خو ونه شو کولای چې د حل لاره پیدا کړو دا چې تاسې مشران راغلي یاست ښه به دا وي چې تاسې یوه د حل لار راوباسئ. جلالی صیب وویل: په دې هکله به مرکز تصمیم ونیسي خو دا چې اوس وضعه ارامه شي او جنگ ونه شي څه باید وشي؟

استاد عطا محمد نور وویل: لومړی دې د دواړو خواو قطعات بېرته خپلو پخوانیو ځایونو ته ستانه شي، خو د خلکو تشویش له منځه ولاړ شي، ځکه د جنرال دوستم د فرقې قطعات د شبرغان نه بلخ ولسوالۍ ته او د سرپل نه چمتال ولسوالۍ ته راغلي دي نو ځکه موږ هم خپل قطعات ویستلي دي او د امام بکري په سیمه کې مو ځای پر ځای کړي دي، جلالی صیب وویل: مخکې له دې چې قواوې بېرته خپلو اصلي ځایونو ته ستیږي لومړی باید ټول نیول شوی کسان پریښودل شي.

استاد عطا محمد نور وویل: ایا دا سمه ده چې د اختطاف په نامه دې پنځه زره کسه دلته راټول شي، کله چې زه ددې خبرې نه خبر شوم نو والي صیب رهگذرته مې وویل: هر هغه چا چې دا نفر تښتولي هغه ونیسي لومړنی خبر دا و چې دا نفر د آغا زلمي له خوا تښتول شوي دي نو والي صیب ته مو وویل چې هغه ونیسي، و مو کتل چې د آغا زلمي موټر چپه شوی دی او هغه په شفاخه نه کې زخمي دی نو بیا مو دهغه ورور ونيوه، وروسته دوی (جنرال دوستم نفرو) وویل چې آغا زلمي دا کار نه دی کړی، دا نفر حبیب الرحمن تښتولي دي، کله مو چې د حبیب الرحمن د نیونې هڅه وکړه. دغه قوماندان چې لادرکه شوې تل به د ۱۵ تر ۳۰ نفرو باډي گارډانو سره گرځیده خو دوی وايي چې دغه قوماندان کود برق فابريکې ته د ډوډۍ لپاره دعوت شوی او له هغه ځایه نادرکه شوی دی، د

استاد عطا محمد نور هدف دا و چې دا یوازې بهانه ده چې د جنرال دوستم له خوا جوړه شوې ده.

جلالي صیب وویل: ښه داده چې قطعات باید بېرته خپلو سیمو ته ستانه شي او دا ختطاف په مسائلو باید تحقیق وشي. جلالي صیب له ټولو وغوښتل چې په نوبت خبرې وکړي تر څو لفظي شخړه رامنځ ته نه شي او باید د یو بل خبرو ته غوږ کیدو.

جنرال دوستم وویل: زه هم په کابل کې وم، زه او استاد پوهیږو چې یوه ورځ زیات باډي کارېان لرو او یوه ورځ کم، دوی فیصله کړې چې زما قوماندانان دلته ونیسي، رجب باي یې ونیوه، تاسې (هیټ) دلته یاست دا مسائل بنیادي حل کړئ. زه بې غېرته نه یم چې زما قوماندان دې دلته وژل کیږي او زه دې دلته گرځم له دې نه موږ ته مرگ بهتر دی، موږ د امنیت د شورا د پریکړې حمایت کوو، ټولې قواوې دې جمع شي او هغه ځای ته دې لاړې شي چې د قول اردو لپار ټاکل شوی دی، موږ دلته د امنیت د خرابۍ باعث شوي یو دلته باید بې طرفه پولیس وي چې نه د جنرال دوستم نفر وي نه د عطا او نه د وحدت (هزاره گروپ)، که په شمال کې امنیت خراب شي په جنوب هم تأثیر لري.

د یوې خبرې یادونه ضروری بولم دا چې د جنرال دوستم نفر تښتول شوي و، نو ډېر بې حوصلې و خو د دې لپاره چې د مرکزي حکومت او نړیوالې ټولنې پریکړو ته غاړه کیږدي نو جلالي صیب د مجلس دمخه د انگلستان له سفیر څخه وغوښتل چې د PRT الوتکې دې د مزار په ښار، شبرغان او د جنرال دوستم په کور یو څو دورې ووهي، نو دا به په دواړو خواوو تأثیر وکړي او دوی به زموږ پریکړو ته غوږ کیږدي، د انگلستان سفیر همدا سې وکړل چې په نتیجه کې د دواړو غاړو مورال راټیټ شوی

و، که نه دوی هیڅکله حاضر نه و چې په یوه خونه کې سره کیني او خبرې وکړي.

د ۸مې قول اردو رئیس ارکان جنرال مجید روزي وویل: زه د استاد عطا محمد دخبرو سره موافق نه یم داو مې قول اردو رئیس ارکان جنرال صبور دلته دی، دغه دوه جنرالان (قوماندانان) د ماښام په شپږو بجو اختطاف شوي دي مورډا اغا زلمې ونيوه خو هغه وویل چې دا بل چا اختطاف کړی دی.

جنرال دوستم وویل چې مورډا موافق یو چې مزار باید بې وسلې شي او له جنرال عطا نه یې پوښتنه وکړه چې ایا ته موافق یې او کنه؟ استاد عطا وویل چې مسئله دځای ده قواوې به چېرته ځای پر ځای شي، جنرال دوستم وویل چې مورډا به په غرونو کې شپې وکړو په مورډا کې بلا راوغورځیږي، مورډا په دشتو کې شپې کولای شو، وزارت دفاع دی مورډا ته تجربونه راکړي هغه به مورډا ووو.

جلالي صیب د PRT د قوماندان نه وغوښتل څه خبرې لري او کنه؟ خو په عوض کې یې د انگلستان سفیر (Ron Nash) وغږیده.

نوموړي وویل: مورډا او ریډل چې اختطافونه شوي او کسان وژل شوي دي اول باید بارکونه تعین شي او ټول قطعات باید هلته په شا شي که داسې ونه شي نو دقتل او اختطاف تحقیقات هم نه شي کیدلای، که تاسې اوس موافقه کوئ او بیا یې ماتوئ نو دا هم تاسې لپاره شرم دی، مورډا به یو وخت دلته نه یو، دا ستاسې د شهرت لپاره ښه نه ده ځکه تاسې خپل ملت ته شرم رسوئ، دا هفته PRT خپل وخت ستاسې ترمنځ د جگړې په کولو مصرف کړی، په بلخاب کې ستاسې او حزب وحدت تر منځ جنگ

وو، PRT قواوې هلته تللی وې هغه پیسې چې د بیارغونې په نامه دلته راغلي هغه په دې جگړو مصرفیږي.

جنرال دوستم وویل چې زه موافقه کوم چې بلخ ولایت دې بې وسلې شي خو زه واضحه وایم چې زما په نفرو به حمله نه کیږي، همدا پیسې چې مور په یوه ورځ جنگ مصرفوو پرې همغه ځایونه جوړولی شو. یوه شریکه قوه باید جوړه شي او هغه باید په ښار کې ځای پر ځای شي.

جلالی صیب وویل: اول باید د امنیت شورا د فیصلو لپاره یو پلان جوړ شي چې دلته امن راشي، دویم د اختطاف او وژنو مسئله جدي ده او دریم دا چې موجوده تشنج څنگه ختم شي باید حل لارې ولټوو.

دملگرو ملتونو مشر (Jean Arnault) وویل چې د مزار د امنیت شورا عالي کمیسیون دې دا مسائل حل کړي.

بلخ والي ښاغلی اسحاق رهگذر وویل چې د مزار خلک تشویش لري او پنځه سوه مشران په دې ولایت کې جمع شوي وو او دهغوی طرحه دا وه چې په اول قدم کې باید ټول مسلح قوتونه د مزار له ښاره ووځي خو دا مشکل د مزار د امنیت کمیسیون نه شي حل کولای، یوازې جنرال دوستم او استاد عطا محمد نور چې دلته موجود دي، دوی دا مسائل حل کولای شي.

جنرال دوستم وویل چې د خپلو او پردیو تر ټولو دمخه بې ابرو شولو ولې شف شف کوو، کوم ځایونه چې تعیین شوي همغه ځایونو ته به قواوې ولیږو.

استاد عطا محمد وویل چې د ښار غېر نظامي کول ماته قبول دي، دولت دې ماته خیمه راکړي او ځای دې راته جوړ کړي.

جنرال صبور وويل چې موږ په تېرو درې کالونو کې پلانونه درلودل خو ټول لوټه (کلوخ) په اوبو کې ږدي او پرې تېرېږي. ټول مشران دلته دي او بايد اساسي فيصله وکړي، مسئله د دوه کسانو ترمنځ پيدا کېږي بيا پورته مشرانو ته رسېږي او په سياسي جنگ بدلېږي، په شمال کې هيڅوک داسې نه شته چې د دې دواړو (جنرال دوستم او استاد عطا محمد نور) د قوماندې څخه تېر شي ټولې ثقيله وسلې دې په يو ځای کې راټولې شي، قانون ته بايد احترام وشي او هر مشکل چې پيدا کېږي بايد د قانون له لارې حل شي.

جلالي صيب دمجلس په پايله کې وويل:

۱- جنگ بايد بند شي

۲- ټول قطعات بايد په يوه يا دوه ورځو کې خپلو ځايونو ته په شا شي.

۳- وروسته دې د ملي امنيت شورا فيصله عملي شي

۴- دا اختطاف شوي کسانو لپاره دې يو کميسيون جوړ شي او تحقيق دې وکړي.

۵- د کابل نه يوه قطعه پوليس دمزار ښار د امنيت لپاره رالېږم چې د ښار امنيت وساتي.

جلالي صيب جنرال صبور ته امر وکړ چې دا مواد په يوه ورقه کې وليکه چې ټول يې امضاء کړي.
د فيصلې متن په لاندې ډول وو:

فيصله نامه ای هیت محترم عالی رتبه در قبال

رفع تشنج فعلی در ولایت بلخ!

جهت خاتمه دادن به وضعیت موجوده در ولایت بلخ ذیلا فيصله نامه صادر میگردد:

- ۱- اعتبار از همین لحظه آتش بست را طرفین رعایت نماید.
- ۲- قطعات قول اردو ۷ و قول اردو ۸ در قدم اول قرار ذیل از خطوط جمع و تجمع نماید.
- الف: قطعات چمتال مربوط قول اردو نمبر ۸ به قلعه غوث الدین و از قول اردو نمبر ۷ به دهدادی.
- ب: قطعات مسپر بلخ از قول اردو ۷ بفرقه ۵۱ و از قول اردو ۸ به چاربولک.
- ج: تمام قطعات طی دو روز به وضع الجیش خود منتقل شوند.
- ۳- همزمان با اجرائ عملیه فوق کمیسیون ذیل جهت بررسی مسائل بعمل آمده توظیف میگردد:
- ۱- جنرال عبدالمجید روزی از جنبش
- ۲- جنرال عبدالصبور از جمعیت
- ۳- محترم سلطانی از حزب وحدت
- ۴- جنرال علم خان ازادی
- ۵- نماینده دفتر یوناما
- ۶- نماینده PRT
- ۷- نماینده خارنوالی
- ۸- جنرال نبی خان از قول اردو نمبر ۸
- ۴- برای حل مسائل بطور دایمی تمام مواد ات موافقات شواری محترم امنیت ملی دولت انتقالی اسلامی افغانستان عملی گردد یعنی مرکز قطعات قول اردو ۷ در تنگی مارمل- قول اردو ۸ در لوای ۷۲ سابقه و فرقه ۳۸ در تنگی شادیان جایجا گردد.

۵- وزارت محترم امور داخله یک قطعه به کمیت ۳۰۰ نفر پولیس مرکز را ظرف سه یوم به مزار شریف توظیف نماید.
۶- افراد یکه در جریان جنگ بیجا شده اند دوباره بمحلات شان جابجا گردند.

۷- نظارت از متن فیصله نامه به دوش دفتر یوناما و PRT مپماند.
قرار شرح فوق فیصله نامه هذا صحت است و قابل اجرا میماند.
سند توسط ذوات آتی امضا شد:

محترم ستر جنرال الحاج عبدالرشید دوستم

محترم ستر جنرال عطا محمد نور

محترم الحاج محمد اسحاق رهگذر والی بلخ

محترم الحاج جمعه خان همدرد قوماندان قول اردو ۸

محترم الحاج سلطانی نماینده حزب وحدت

شاهد: سفیر محترم کشور دوست انگلستان Ron Nash

مسؤل یوناما از کابل Jean Arnault

محترم وزیر امور داخله دولت انتقالی اسلامی افغانستان علی احمد جلالی

(اصل این فیصله با امضاء اشخاص فوق الذکر ضمیمه این کتاب است)

ضمیمه فیصله نامه هیئت محترم عالی رتبه وبزرگان شمال :

در ارتباط و حل کلیه مسائل درهمه ولایات شمال شامل بلخ، سمنگان، جوزجان، سرپل، فاریاب تمام موادات فیصله نامه مورخه ۱۷ میزان ۱۳۸۲ در مزار شریف قابل اجرا میباشد و کمیسیون مؤظف به همکاری دفتر یوناما و PRT در عملی نمودن ان اقدام نماید.

این سند هم توسط ذوات آتی امضاً شد:
محترم ستر جنرال الحاج عبدالرشید دوستم
محترم ستر جنرال عطا محمد نور
محترم الحاج جمعه خان همدرد قوماندان قول اردو ۸
محترم الحاج سلطاني نماينده حزب وحدت
محترم وزير امور داخله دولت انتقالي اسلامي افغانستان علي احمد
جلالي

شاهد: سفير محترم کشور دوست انگلستان **Ron Nash**

مسئول یوناما از کابل **Jean Arnault**

محترم ډیویډ سیدنی **David Sydney** از سفارت کشور ایالات
متحده امریکا

(اصل این فیصله با امضاء اشخاص فوق الذکر ضمیمه این کتاب
است)

د یادولو وړ ده چې د افغانستان انتقالي دولت د بن دیریکو پر بنسټ
جوړ شوی وو، دملگرو ملتونو ادارې او ایساف دافغانسان په ثبات کې
همکاري او د بن د پروسي د عملي کېدو دنده یې په غاړه درلوده.
څرنګه چې وخت ډېر کم و، نو د مزار شریف د بناریو شمېر سپین ږېري د
PRT مرکز ته راغلل او غوښتل یې د کورنیو چارو وزیر سره وگوري. د
کتنې پر مهال سپین ږېرو وزیر صیب ته وویل چې په زرګونو کسان
دولایت په دفتر کې ستاسې د لیدو په خاطر راټول شوي وو نو جلالی
صیب دوی ته وویل چې زه فکر نه کوم چې په زرهاو کسان دې په مزار
شریف کې ووسیږي، سپین ږېرو وویل چې د مزار بنار په لکونو نفوس
لري، جلالی صیب دوی ته وویل چې داسې وي او په لکونو خلک دلته

اوسیري زه د کورنیو چارو د وزیر په توګه تاسې باید دې ته تشویق نه کړم چې مظاهري وکړئ خو تاسې باید د دې ظالمانو پر ضد راپاڅیرئ او خپل اواز اوچت کړئ، د جلالی صیب هدف دا و چې ولس باید راتلونکي تغیراتو ته آماده وي ځکه د امنیت شورا د فیصلې پر اساس باید په ټول شمالي ولایاتونو کې تغیرات راشي. کله چې مور د PRT نه راوتلو د BBC رادیو پښتو څانګې راته زنگ ووهلو چې مزار ته ستاسې د سفر نتیجه څنګه شوه، ځکه چې په دې وخت کې د جنرال دوستم او استاد عطا ترمنځ د جګړې په هکله رپوټونه خپاره شوي وکه څه هم په خبرونو کې مبالغه شوې وه خو بیا هم د مزار وضعه وخیمه وه. جلالی صیب راته وویل چې د BBC رادیو سره مرکه وکړه او ووايه چې دواړو خواو اوربند امضاء کړ او د مزار د امنیت لپاره به د کورنیو چارو وزارت په درې ورځو کې له کابله یوه درې سوه کسيزه قطعه راولېږي چې د ښار امنیت وساتي. کله چې ما د بي بي سي رادیو سره مرکه وکړه خلک د راپوګانو له لارې له وضعیت نه خبر شول نو کله چې مور ما ښام هوايي ډګر ته ستښیدو، نو د سپکونو پرغاړه په سلګونو کسان راوتلي وو او زموږ موټرو ته یې چکچکې کولې او خونې یې څرګندوله.

پر سبا چې وزارت ته راغلو، نو ما جلالی صیب ته وویل چې اوس دا درې سوه کسه پولیس له کومه کوي ځکه ما مخکې یادونه کړې وه چې په وزارت کې کافي مسلکي پولیس، موټري او لوژستیکي امکانات نه وو نو جلالی صیب راته وویل چې امنیتي معین جنرال هلالالدین هلالی سره دا کارونه همغږي کړه او که د وزارت باډیګارډان هم وي خو مزار ته یې ولیږه چې خپله وعده پوره کړو. جلالی صیب وویل چې که درې سوه نفره پوره کیدل، فرق نه کوي خو نفر باید ولیږو ځکه چې څوک خو یې نه

شماری چې څوکسه لارول، همغه وو چې د جنرال خلیل الله ضیایي په مشرۍ، مو شا او خو دوه سوه پولیس د مزار بنار ته واستول چې د دې پولیسو په لیرلو د مزار په بنار کې پوره امن تأمین شو.

که څه هم دا د ملي دفاع وزارت دنده ځکه وه چې د دوی دوه قول اردو قوماندانانو په خپلو منځو کې په جگړه کې بنکیل شوې و خو متأسفانه چې مور سره د دفاع وزارت هېڅوک هم په دې سفر کې نه وو او نه دې ته چمتو و چې دا مسله حل کړي. به دې وخت کې ښاغلی محمد قسیم فهیم د دفاع وزارت وزیر و. د ټولو خطراتو سره سره د کورنیو چارو وزارت دا ابتکار په لاس کې واخیست او په مزار کې امنیتي وضع یې کنټرول کړه.

له دې وروسته د دفاع او کورنیو چارو وزارتونو په ګډه د پورته فیصلو په رڼا کې د امنیت شورا ته په شمالي ولایتونو کې د تغیراتو په هکله مشخص پیشنهادونه وکړل تر څو امنیتي وضعیت په دایمي توګه سم شي دواړو وزارتو په ګډه دا لاندې پیشنهادونه د ملي امنیت شورا ته وړاندې کړل:

پیشنهاد در مورد اصلاحات اداری، نظامی و خلع سلاح در صفحات شمال :

کمیسیون مؤلف در مورد تطبیق فیصله های شورای محترم امنیت ملی به منظور تحکیم امنیت و ثبات در صفحات شمال افغانستان به تاریخ ۱۳۸۲/۷/۲۰ نشست کاری نموده و موضوع برخوردهای مسلحانه منطقه را مورد بحث و ارزیابی قرار داده و ریشه های اختلافات ذات البینی، بدامنی و بی ثباتی را تحلیل نمودند و هیئت برای استقرار، ثبات و امنیت در منطقه تدابیر آتی را در سه مرحله پیشنهاد می نماید.

مرحله اول: پروسه رفع تشنج: الی ۱۰ عقرب ۱۳۸۲

- ۱- تطبیق فیصله های مورخ ۱۷ و ۱۹ دولت در مزار شریف در مورد قطع جنگ و بازگشت قطعات به موقعیت های دایمی ایشان.
- ۲- تعیین والی و قوماندان جدید در ولایت بلخ
- ۳- اخراج پوسته های مسلح از شهر مزار شریف و محدودیت حمل سلاح برای اشخاص واجد شرایط نظریه تصمیم کمیسیون امنیتی.
- ۴- موکول بودن سوق قطعات مسلح از وضع الجیش اصلی آن به امر وزیر دفاع ملی و لوی درستیز
- ۵- تأمین امنیت شهر مزار شریف توسط قطعه سه صد نفری پولیس اعزامی مرکز.

مرحله دوم: الی اخیږ عقرب ۱۳۸۲:

- ۱- تجدید ساختار قول اردو های هفت و هشت به فرقه ها و تنظیم آن به سطح یک قول اردو.
- ۲- تعدیل فرقه ها به غند ها.
- ۳- تعیین قوماندان خوش نام و بی طرف در رأس قول اردو.
- ۴- تشییت سلاح، مهمات و سلاح ثقیله تا راکت انداز جمع آوری، دیپو و قرار دادن آن تحت کنترول PRT.
- ۵- غېر نظامي ساختن بندر شهر چېر تان.

مرحله بعدی: اصلاحات وسیع تر اداری:

- ۱- گزینش کادرهای در ادارات کلیدی دولتی که در برگیرنده امتیازات تنظیمی نباشد و تقرر اشخاص مسلکی و متخصص با رعایت ترکیب قومی در این بست ها.

۲- توسعه اصلاحات اداری، امنیتی ونظامی به ساپر ولایات شمال افغانستان.

کمیسیون تطبیق پلان :

برای تطبیق پلان فوق یک کمیسیون با صلاحیت و بی طرف از نمایندگان وزرات های محترم دفاع، امور داخله و وزرات خانه های ذربط تعیین گردد تا عملاً در ولایات شمال فعالیت نمایند.

این کمیسیون با مقامات محلی ولایتي در تعیین اشخاص مساعد که سهولت را در تطبیق پلان مطروحه به وجود آورد کومک نماید.

کمیسیون عند اللزوم پیشنهادات مزاید سازنده رابه مقامات عالی دولت ارائه نماید، برای ترمیم، اعمار و امنیت تمام دیپوها و ذخاير اسلحه و مهمات کومک و همکاری PRT خواسته شود.

تقویه قوه امنیتی :

به مقصد پشتبانی این پروسه علاوه از قطعه سه صد نفری پولیس وزرات امور داخله، یک کندک اردو ملی و یک قطعه ISAF در ولایت بلخ جابجا شود.

نقش آینده سران ورهبران شمال درقبال شاخص های میزان کاری شان در صفحه تطبیق این پروسه تعیین کننده پیشنهاد می گردد.

علي احمد جلالی - وزیر امور داخله

ستر جنرال عبدالرحیم وردگ - معاون اول وزرات دفاع ملی

دگر جنرال هلال الدین هلال - معین امنیتی وزرات امور داخله

دگر جنرال همایون فوزی - معاون وزرات دفاع ملی در امور پرسونل،

تعلیم و تربیه

(اصل این فیصله نامه با امضاء اشخاص فوق ضمیمه این کتاب است) دپورته فیصلو د عملي کولو لپاره د امنیت شورا، د کورنیو چارو وزارت تر مشرۍ لاندې یو کمیسیون مؤظف کړ چې دپوره برسی نه وروسته دپورته مواردو د عملي کولو لپاره لازمي فیصلې وکړي.

د اکتوبر د میاشتې په ۲۲ مه نیټه دیکشنې په ورځ جلالی صیب دیوهیت مشري چې د ملي دفاع د وزارت لوی درستیز ستر جنرال بسم الله خان، د ملي امنیت د شورا مرستیال انجنېر محمد ابراهیم سپین زاده، دمزار د اومې قول اردو قوماندان استاد عطا محمد نور، دامریکا د قواؤ یو تن جنرال (Gen. Prasek) او زه د کابل نه مزار ته لاړو ترڅو د کمیسیون فیصله په مزار کې اعلان کړو او هم انجنېر حبیب الله د بلخ ولایت د سرپرست والي او محمد اکرم خاکریزوال دنوي امنیه قوماندان په توگه او یو شمېر نور چارواکي معرفي کړو دا غونډه چې د بلخ ولایت په مقام کې جوړه شوې وه جلالی صیب د جنرال دوستم او استاد عطا محمد نور نه مننه وکړه چې د امنیت شورا د فیصلو حمایت کوي.

د جلالی صیب له خبرو نه وروسته استاد عطا محمد نور لنډې خبرې وکړې او د بلخ په ولایت کې یې د ریفورم نه خپل پوره ملاتړ اعلان کړ او ویې ویل چې د بلخ په ولایت کې د ریفورم د تطبیق نه وروسته په نورو شمالي ولایتونو کې د ریفورم عملي کول اسانه دي، د حزب وحدت گوند په استازیتوب استاد سعیدی او د جنرال دوستم مرستیال جنرال روزی هم د دغه فیصلې نه ملاتړ وکړ. شپه مو په مزار کې وکړه او سهار مو امنیه قوماندان جنرال اکرم خاکریزوال او د امنیت امر جنرال عبدالرزاق په خپلو نوو دندو معرفي کړل، ورپسې د شاه اولیاء یعنی د علي کرم الله وجهه روضې ته لاړو او له هغه ځایه مو د بلخ ولسوالۍ ته سفر وکړ ترڅو خلکو

ته اطمینان ورکړو چې د بلخ ولایت وضع عادي حالت ته بېرته راگرځیدلې ده. د بلخ په ولسوالۍ کې چې استاد عطا محمد نور هم رأسره و، وزېر صیب خلکو ته وویل چې د امنیت په راتګ سره به انکشافی کارونه هم پیل شي او خلکو ته به کار پیدا شي.

د بلخ ولسوالۍ یو تن قومي مشر الحاج عبدالقیوم وویلې چې ملت د حکومت نه ډېرې زیاتې هیلې لري خو د مرکزي حکومت په موجودیت کې د بلخ په ولسوالۍ حمله وشوه، زموږ د یو تن دوه پښې قطع شوي، دخواجه پارسا جومات چې دوه سوه کلن تاریخي قدامت لري، په خپل منځي جگړو کې تخریب شو، نو بې وسلې کولو پروسه باید دلته عملي شي او وسله وال ګروپونه باید د بلخ د ولسوالۍ نه ووځي. د چاربولک د ولسوالۍ یو تن قومي مشر د شېر افضل خان په نامه هم د چاربولک له ولسوالۍ نه د وسله والو ګروپونو د وتلو غوښتنه وکړه، ده وویل چې زموږ حاصلات لکه د پخته (پښه) خریداري د دولتي چارواکو له خوا انحصار شوي ده او دا انحصار باید له منځه ولاړ شي او موږ باید پرېږدي چې خپل حاصلات په ازاده توګه په بازار کې خرڅ کړو، ده وویلې چې د نظامي تشکیلاتو کمښت ضروري دی، ځکه دوی پر خلکو اعاشه حواله کوي او پنځلس ورځې کیږي چې د جنګونو له لاسه زموږ مکاتب ټول تړل شوي دي. دغه مشر زیاته کړه چې حکومت زموږ نه یوه کیلو پښه په (۱۵) افغانۍ اخلي حال دا چې په یوه کیلو زموږ (۲۰) افغانۍ مصرف کیږي، موږ د اوه کیلو غنمو په مقابل کې یو کیلو چای او د (۵۰) کیلو غنمو په مقابل کې یوه کیلو غوښه اخلو، داسې کسان هم شته چې کله د جنرال دوستم خواته ځي په ځان دعلي قل نوم ږدي او کله چې د استاد عطا خواته ځي نو پر ځان دعلي گل نوم ږدي او کله چې د وحدت حزب خواته ځي په

ځان د علي داد نوم پردي، همدغه کسان دي چې دوی په جنگ اچوي. يو بل تن سپين رېږي د عطا محمد قريه دار په نامه چې د چمتال دولسووالي او سیدونکی و وويلې چې که امنیت نه وي د مرکز يو حکم هم دلته نه عملي کېږي، دلته ملت د جنگ سالارانو له لاسه په سر ولاړ دی او هر څوک چې دوه ميله وسله ولري د خپلې سيمې پادشاه دی.

يو بل دقاري عبد الصمد په نامه وويلې چې اوس موږ ته امید پيدا شوی چې حکومت زموږ پوښتنه کوي خو دا مريض افغانستان د پرش کلن مريض دی او وخت ته ضرورت لري چې جوړ شي. استاد عطا محمد نور په اخر کې وويلې چې موږ د دولت هر امر منو، امنیت او دخلکو عزت غواړو او د امنیت شورا د وروستيو پریکړو ملاتړ کوو.

د بلخ دولسووالي د لیدلونه وروسته بېرته مزار بنار ته ستانه شولو او د یوناما په دفتر کې مو د PRT د قوماندان سره وکتل. د یوناما داستازی او PRT د قوماندان نظر دا و چې د لوی څارنوالی نه باید یو باصلاحیته هیئت مزار شریف ته راشي تر څو دا اختطافونو مسائل بررسی کړي دلته څارنوالان د محلي چارواکو له خوا تهدید شوي دي او پوره بررسی نه شی کولای.

د بلخ په ولایت کې د فیصلې متن په لاندې ډول و:

فیصله کمیسیون مؤظف در ولایت بلخ

شهر باستانی مزار شریف ۴/۸/۱۳۸۲

بمنظور تطبیق فیصله شورا امنیت ملي و مجلس کابینه اصلاحات لازم در پنج ولایات شمال در شهر مزار شریف مورخ ۴ عقرب ۱۳۸۲ فیصله ذیل بعمل آمد.

۱- به اساس منظوری مقام ریاست دولت انتقالی اسلامي افغانستان محترم برید جنرال محمد اکرم خاکریزوال بحیث قوماندان امنیه ولایت بلخ

۲- محترم برید جنرال عبدالرزاق بحیث آمر امنیت ولایت بلخ

۳- الی تعیین اشخاص مؤظف ذوات آتی بحیث سرپرست در بست ذیل تعیین گردیدند.

- محترم انجینر حبیب الله رئیس پوهنتون بلخ بحیث سرپرست والی بلخ با حفظ پست قبلي

- محترم محمد ظاهر وحدت بحیث سرپرست معاون ولایت بلخ

- محترم محمد یونس مقیم بحیث سرپرست شاروال بلخ

- به اساس فیصله و تصمیم وزارت امور خارجه نماینده وزارت امور خارجه در شهر مزار شریف تبدیل و شخص مسؤل متعاقباً معرفی میگردد.

- به اساس تصمیم ریاست عمومي امنیت ملي محترم جنرال عبدالخلیل عامل به صفت رئیس امنیت ملي فاریاب تعیین و تقرر حاصل نموده است.
- همچنان تغیرات مشابه در سایر ولایات بعداً عملی میگردد و شخصیت های که از وظایف سبکدوش گردیده اند در ظرف وقت کم مقرر میگردد.

۴- قوماندان امنیت ولایت بلخ به همکاری هیئت های رهبری قول اردوهای ۷ و ۸ و مقام ولایت بلخ در هماهنگی باقطعه اعزامی پولیس مرکز در اخراج پوسته های داخل شهر و محدودیت اسلحه در شهر طبق فیصله کمیسیون امنیتی مزار شریف و جا بجا نمودن پر سونل در عوض قرارگاه های اخراج شده از شهر اقدامات مقتضی بعمل می آورند.

۵- وزارت محترم دفاع ملی به همکاری مقامات محلی PRT و دفتر یوناما سلاح و مهمات اسلحه ثقیله (ماشیندار 14 mm و بالا تر از آن - هاوان 82mm و بالاتر از آن، تمام راکت اندازها، تمام وسایط توپچی به شمول توپچی راکتی تانک، ماشین محاربوی پیاده وزره پوش در تمام بلخ، ولایات شمالی که قطعات نظامی موجود میباشد تثبیت و شرایط را برای جمع آوری آن مساعد نموده و تمام این سلاح ها توسط وزارت محترم دفاع ملی الی آخر عقرب سال ۱۳۸۲ جمع آوری و تحت نظارت PRT قرار داده میشود.

اشخاص آتی فیصله مذکور را امضاً نمودند:

الحاج ستر جنرال عبدالرشید دوستم

مشاور خاص ریاست ۱۰۱۰ در امور امنیتی و نظامی

سردار سعیدی رئیس زون شمال حزب وحدت اسلامی افغانستان

الحاج اسحاق رهگذر والی بلخ

دگر جنرال بسم الله خان لوی درستیز

علی احمد جلالی رئیس کمیسیون مؤظف و وزیر امور داخله کشور

(پورتنی سند د دوی امضاء گانو سره د دې کتاب په اخره کې ضمیمه

دی.)

پاکستان ته د کورنیو چارو د وزیر رسمي سفر ۲۰۰۳م کال د جولای د میاشت ۲۳-۲۴مې نېټې پورې

د پاکستان د اسلامي جمهوریت د کورنیو چارو وزیر بناغلي فيصل سید صالح حیات د افغانستان د کورنیو چارو وزیر علی احمد جلالی ته خو ځله بلنه ورکړې وه چې د اړیکو د بنه والي او گډې همکارۍ لپاره پاکستان ته سفر وکړي. هماغه و چې د کورنیو چارو وزیر د یو لوړ پوړي هیئت په مشرۍ د جولای په ۲۳ مه نیټه پاکستان ته رسمي سفر وکړ چې په دغه سفر کې د کورنیو چارو د وزارت امنیتي مرستیال ډگر جنرال هلال الدین هلال، د کورنیو چارو د وزارت د تروریزم سره د مبارزې پر ضد رئیس تورن جنرال عبدالجمیل جنبش، د کورنیو چارو د وزارت د استخباراتو رئیس جنرال نعمت الله جلیلی، په پاکستان کې د افغانستان سفیر ننگیالی طرزی او ما د کورنیو چارو د وزیر د سترسلاکار په توګه گډون درلود.

زموږ الوتکه د سهار په نهه بجو او شلو دقیقو د اسلام اباد په هوایي ډگر کې کښته شوله چې د پاکستان د کورنیو چارو وزیر بناغلي فيصل صالح حیات دنورو لوړ پوړو چارواکو سره په هوایي ډگر کې هرکلي ته ولاړ وو. دروغې نه وروسته بناغلي فيصل صالح حیات وویل چې لومړی به زموږ لپاره هغه استوګن ځای ته چې د اسلام اباد په Marriott هټل کې تیار کړی دی لاړ شو او هلته به له لږې دمې نه وروسته په یولسو بجو او دېرش دقیقو د پاکستان له صدراعظم مېر ظفر الله خان جمالی سره مولیدنه ترتیب کړې ده.

په هوتل کې دلرې دمې نه وروسته کله چې موږ د پاکستان د صدر اعظم دفتر ایوان صدر ته لارونو ښاغلی جمالي یو څو دقیقې ناوخته راغی، موږ چې د پاکستان د پلاوي سره په غیررسمي خبرواترو بوخت وو، د پاکستان د کورنیو چارو د وزارت سکرتر جنرال له جلالی صیب څخه د گوریلابی جنګونو په اړه پوښتنه وکړه او ویې ویلې چې ستاسې بیوگرافي مې په انټرنیټ کې لوستلې او ډېر کتابونه موليکلې دي. کله چې جلالی صیب د خوشال خان خټک د دورنه راپدې خوا د گوریلابی جنګونو په اړه معلومات ورکړل نو د کورنیو چارو د وزارت سکرتر جنرال سره نورې پوښتنې نه وې، نورې خورې وړې پوښتنې یې پیل کړې، بیا یې پوښتنه وکړه چې ایا د دري الفبا د عربي ژبې په شان ده او که څنګه؟ دا چې د اردو ژبې ډېره برخه دري ده نو نوموړي باید داسې پوښتنه نه وی مطرحه کړې خو دې د جلالی صیب د خبرو تر تاثیر لاندې راغلی وه.

د پاکستان د صدارت ماڼۍ مخکې ما له داخل څخه نه وه لیدلې، کله به چې د هجرت پر مهال اسلام اباد ته تللو نو له بهره مودغه ماڼۍ (ایوان صدر) لیدله چې د سترې محکمې تر څنګ په یوه لیکه پرته وه. له بهر هم ډېره ښکلې معلومیده خو دننه هم ډېره زیاته ښایسته وه، په دغه کتنه کې له جلالی صیب سره یوازې امنیتي معین هلال الدین هلال، په پاکستان کې د افغانستان سفیر تنګیالی طرزي اوزه ملګري وو او د زمونږ د پلاوي نور ملګري په هوتل کې پاتې شول.

کله چې صدر اعظم مېر ظفر الله خان جمالي راغي نو لومړی یې وویل پاکستان ته ښه راغلاست جلالی صیب ورته وویل چې ډېره ښه ده چې بیا دې وینم، ستاسې د میلمه پالنې او دا چې وخت مو راکړ چې درسره

وگورو هم مننه کوم، (دا باید ووایم چې دا خبرې ټولې په انگلیسي ژبه وي).

بناغلي جمالي وويلې چې ډېر خوشاله يم چې په لوړ موقف کې مو گورم، له دې معلومیده چې جلالي صيب او جمالي له وړاندې سره هم پيژندل.

جلالي صيب وويلې چې زموږ د دواړو هېوادونو تر منځ روايتي دوستي د دواړو هېوادونو په گټه ده، تاسې له افغانانو سره په تېرو پنځه ويشت کلونو کې مرستې کړي دي خو وروستۍ کومه پېښه چې په کابل کې (د پاکستان اسلامي جمهوريت پر سفارت حمله وشوه) يو غېر متوقعه پېښه وه هيله لرم چې د دواړو هېوادونو پر اړيکو به ناوړه اغيز ونه کړي.

بناغلي جمالي وويلې چې گيله خلک له نږدې دوستانو څخه کوي. جلالي صيب وويلې چې موږ بايد دا پېښه تر شا پرېږدو او دمسائلو دحل لارې چارې ولټوو، ځکه چې موږ د تروريزم سره په جگړه کې يو او موږ هره ورځ د مشکلاتو سره مخامخ يو که څه هم پاکستان د کړنې دې خوا خپل کوششونه کړي دي خو ډېرو هڅو ته اړتيا ده چې افغانستان ته د ترهگرو د اوبستنې مخنيوی وشي، موږ پر چا پرې نه اچو.

بناغلي جمالي وويلې چې دافغانستان د بهرنیو چارو وزير ډاکتر عبدالله عبدالله موږ ملامتوي.

جلالي صيب وويلې چې ځينې وخت د کړنې څخه ځينې کسان افغانستان ته د وړانۍ په موخه راوړي، دغه کار سړی بدگمانه کوي خو گډو هڅو ته اړتيا ده چې د تروريزم مخنيوی وکړو، پاکستان هم د قومي

او مذهبي کشمکشونو څخه متضرره کيږي خو يوازې گډې هڅې کولای شي چې د دا ډول پيښو مخنيوی وکړي.

جلالي صيب وويل چې موږ د پاکستان پر وړاندې هيڅکله بده اراده نه لرو او په کابل کې د پاکستان د سفارت د سوځيدو د پيښې په اړه بښنه غواړو او د دې قضیې په اړه مو شپږ کسه هم نيولي دي.

بناغلي جمالي وويل چې ډېره زياته مننه، موږ بايد په وضاحت او صداقت سره خبرې وکړو، پخوا که د پاکستان د حکومت موقف هر څه و، په هغې نه غږيږو خو د يولسم سپتمبر د پيښې وروسته د پاکستان حکومت د متحدينو د قوتونو او د حامد کرزي د حکومت نه ملاتړ کړی دی او د تروريزم په مقابل کې د جگړې په لومړۍ کړننه کې پروت دی، د پاکستان په تاريخ کې دا لومړی ځل دی چې موږ دومره قواوې قبایلي سيمو کې ځای پر ځای کړي دي. مگر بد بختانه بيا هم موږ ملامتيرېو، موږ غواړو د دواړو غاړو ترمنځ روابط ښه شي، اوس جمال په پاکستان او جلال په افغانستان کې دی. موږ ستاسې د تحقیقاتو (د سفارت په هکله) هرکلی کوو، خو متاسفانه چې هم هلته او هم دلته داسې کړۍ شته چې نه غواړي د دواړو هېوادونو ترمنځ دوستي تقويه شي چې دا د تروريزم څخه بدتره خبره ده، زموږ نيت همدا دی چې د دواړو هېوادونو ترمنځ ښه روابط وي او نور هم ښه شي او ټول افغانان وکړای شي چې خپل وطن ته ستانه شي. افغان مشر بناغلي حامد کرزي له موږ غوښتي چې مهاجر افغانان بايد تریو وخته په پاکستان کې پاتې شي چې موږ ورسره دا خبره منلې ده.

موږ غواړو مرسته وکړو او په افغانستان کې بهتري وگورو خو د مهاجرو ساتل يو خطر او يو قمار دی. افغانستان يواځنی هېواد دی چې د خارجيانو اشغال نه مني او دا په ځای وخت دی چې موږ بايد مرسته

و کړو، مخکې له دې چې موږ مسائل د مطبوعاتو له لارې مطرح کړو ښه به دا وي چې د دیپلوماسۍ له لارې مسائل حل کړو، که مسائل د مطبوعاتو له لارې مطرح کیږي نو موږ هم مجبور یو چې د مطبوعاتو له لارې وغږیږو ځکه چې موږ دلته پارلمان لرو او په پارلمان کې زموږ د حکومت مخالفین ډېر قوي دي او له ما نه همیشه د افغانستان په هکله پوښتنه کوي.

جلالي صیب په ځواب کې وویل: ډېره زیاته مننه زه تاسره موافق یم خو موږ هم د فشار لاندې یو. دگوشټې، باجوړ، چمن او وزېرستان له لارې ترورېستان افغانستان ته داخلېږي، افغانان هم له موږ توقع لري چې یو څه باید وکړو، جمال ښه نوم دی او دا توقع باید له یو بله ولرو وایې چې وروري به کوو حساب ترمنځه، یو بل ته به ارزښت ورکوو، دا د افغانستان لپاره خردمندانه نه ده چې له پاکستان سره خراب روابط ولري. زه ستاسې انگېرنې پرځای گڼم چې زموږ ترمنځ د روابطو دغه ښه کولو مواع باید له منځه یوسو.

ښاغلي جمالي وویل: زما د هېواد او افغانستان گټې سره نغښتې دي خو په افغانستان کې د نورو هېوادونو لکه دهند د نفوذ پراختیا چې موږ گورو زموږ د انډینې سبب گرځي، افغانستان د مرکزي او جنوبي اسیا ترمنځ یو مهم هېواد دی، د تیلو پایپ لاین او تجارتي کرښې د افغانستان نه تېریږي، په کندهار کې زه د هندوستان د فعالیتونو نه راضي نه یم، همدارنگه په هرات یا زاهدان کې هم د دوی فعالیتونه د انډینې وړ دي، موږ (افغانستان او پاکستان) د وینې ورونه یو.

جلالي صیب وویل چې موږ په افغانستان کې هیڅ هېواد ته اجازه نه ورکوو چې د پاکستان پر ضد فعالیت وکړي او دا زموږ په گټه هم نه ده،

هند د افغانستان سره روایتی دوستي لري او دا باید د دې باعث نه شي چې زموږ روابط خراب کړي.

په اخره کې د پاکستان صدراعظم مېر ظفر الله جمالي د جلالی صیب نه وغوښتل چې د ده سلامونه ښاغلي کرزي ته ورسوي. د پاکستان صدر اعظم سره لیدنه ډېره مختصره وه او صرف تعارفي بڼه یې درلوده. د دې نه وروسته زموږ پلاوی د پاکستان د کورنیو چارو وزارت ته دنورو خبرو لپاره لاړو، لومړی د افغانستان د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی او د پاکستان د کورنیو چارو وزیر فیصل سید صالح حیات د پنځوسو دقیقو لپاره دوه په دوه سره وکتل او وروسته د دواړو هېوادونو پلاوي شریکه غونډه درلوده.

په دې غونډه کې لومړي د پاکستان د کورنیو چارو وزیر ښاغلي فیصل صالح حیات، جلالی صیب او ورسره راغلي پلاوي ته هرکلی ووايه او وېې ویل چې د ښاغلي کرزي له سفر وروسته ستاسې سفر ډېر مهم دی چې په ډېرو مسائلو به سره خبرې وکړو، هغه مسائل چې زموږ د دواړو هېوادونو پر اړیکو تاثیر لري. نوموړي زیاته کړه چې موږ له افغانانو سره تاریخي روابط لرو، موږ تل د افغانانو ترڅنګ د ټولو چلنجونو ترڅنګ دریدلي یو او په راتلونکي کې به هم ستاسې ترڅنګ ولاړیو.

په دې وخت کې په پاکستان کې هوا ډېره ګرمه وه، نو ښاغلي فیصل حیات وویل د موقع نه په استفاده غواړم چې د هوا د ګرم والي په هکله معذرت وغواړم، ده زیاته کړه چې زه امید لرم چې زموږ خبرې به ګټورې او سازنده وي او مسائلو ته باید د حل لارې پیدا کړو، له دې وروسته یې خپل ورسره پلاوی افغاني پلاوی ته وروپيژنده.

جلالي صیب د پاکستان د کورنیو چارو وزیر د صمیمانه خبرو څخه مننه وکړه او په خپل نوبت یې ورته افغان پلاوی وروپيژنده او وروسته یې وویل: دا ډېره ښه موقع ده چې نن سهار مو د پاکستان صدراعظم سره وکتل، زموږ روابط یوازې د گاونډیتوب په بنیاد نه دي بلکې دا وړه هېوادونه د یوشان گواښونو سره مخامخ دي او د دواړو هېوادونو ترمنځ ګډې همکارۍ ته ضرورت دی، زموږ چلنجونه نهایت زیات دي چې خپلې ادارې له سره جوړې کړو، نو د پاکستان په ګډون نړیوالې مرستې ته اړتیا لرو، موږ د تروریزم پر وړاندې ګډې مبارزې ته ضرورت لرو چې په خپلو هېوادونو کې امن راولو.

د پاکستان د کورنیو چارو وزیر بناغلي فیصل حیات وویل: پاکستان ستاسې خپل کور دی، موږ د تروریزم پر وړاندې مبارزې ته ژمن یو او دا د دواړو هېوادونو او نړیوالې ټولنې په ګټه هم ده، موږ غواړو د تروریزم د ټولو ډولونو پر ضد مبارزه وکړو، جنرال مشرف په دې هکله خپله قوي اراده ښودلې ده. موږ د ټولو هغه ګوندونو او ادارو فعالیتونه بند کړي چې قومي او مذهبي تبعیضاتو ته لمن وهي. په پاکستان کې هم داسې عناصر شته چې زموږ امنیت تهدیدوی او موږ باید د دوی پر ضد جدي اقدام وکړو که دا فعالیتونه زموږ د سرحد شرقي لوري ته وي او یا هم غربي لوري ته، موږ د کابل قرارداد (د ډیورنډ کرښې معاهدي) (۱۸) له مخې

(۱۸) ددې خبرې یادونه ضروري ګڼم چې کله د ډیورنډ معاهده په کال (۱۸۹۳) کې امضا کېدله پاکستان اصلاً وجود نه درلوده او دا معاهده د بریتانوي هند سره د امیر عبدالرحمن خان له خوا لاسلیک شوي ده او د افغانستان یو حکومت هم د ډیورنډ د کرښې معاهده تر اوسه پورې په رسمیت نه ده پېژندلې.

(۱۹) کله چې محمد یونس قانوني د کورنیو چارو وزیر و نو د کورنیو چارو وزارت یو شمېر د پولیسو افسران هند ته د روزنې لپاره لېږلي وو نو د پاکستان حکومت وړاندې غوښتنه کوله چې که افغانستان پاکستان ته هم یو څه پولیس د روزنې لپاره ولېږي خو د افغانستان حکومت په دغه کې ددې غوښتنې په هکله متضاد نظرونه لرل چې د دواړو هېوادونو ترمنځ توازن په نظر کې ونیول شي جلالی صیب وروسته ډېر محدود کسان چې تعداد یې تقریباً دېرش کسو ته رسیده د پولیسو افسران د کمې مودې لپاره پاکستان ته د زده کړو لپاره ولېږل.

اړیو چې په دواړو اړخونو کې امنیت تامین کړو، موږ به د افغانستان د ترقۍ سره مرسته کوو او دازموږ په فکر کې ده خو بعضې وخت ځینې خنډونه رامنځ ته کیږي او موږ غواړو چې هغه خنډونه له منځه یوسو، موږ په ګلې توګه د ټولو سرحدونو نه هغه خوا مداخلې په خاصه توګه په افغانستان کې په کلکه ردوو، موږ ارزو لرو چې ښاغلی حامد کرزی او دهغه حکومت موږ سره دوستي ولري او موږ د افغانستان ازادې او سوکالي غواړو، موږ د افغانستان د بیارغونې لپاره زیاتې پیسې تخصیص کړي خو د امنیتي وجهې له امله لا تر اوسه دغه کمکونه مصرف شوي نه دي. که څه هم پاکستان په خپله محدود امکانات لري خو بیا یې هم له افغانستان سره د سل میلیونو ډالرو د مرستې وعده کړې ده، موږ د افغان پولیسو د روزنې لپاره هم یو څه پیسې جدا کړي دي (۱۹) موږ به د پاکستان د پولیسو د اکاډمۍ نه کتنه هم وکړو او د پولیسو د روزنې په اړه به لومړني معلومات تاسې ته درکړو، خلاصه دا چې امنیت د دواړو ملکونو لپاره فوق العاده اهمیت لري، په سرحد کې مشکلات باید د تفاهم له لارې حل شي. موږ دې ته حاضر یو چې د مهاجرینو په بېرته ستندنه او د پولیسو په روزنه کې تاسې سره مرستې وکړو، د افغان مهاجرو په هکله د ملګرو ملتونو دفتر UNHCR او زموږ د ارقامو ترمنځ اختلاف شته، افغان مهاجرینو تعداد په پاکستان کې تر دوه میلیونو پورې اټکل کېدای شي شاید چې غیر رسمي ارقام له دې هم اوچت وي، په سرحد کې موږ د مخدره موادو د قاچاق په اړه اندیښنه لرو، دواړه ملکونه باید د ملګرو ملتونو په مرسته د دې مخنیوی وکړي ځکه چې د مخدره موادو قاچاق پر پاکستان ډېره منفي اغیزه کوي، همدارنګه موږ باید پاکستان ته د غیر قانوني اجناسو د قاچاق په هکله هم خبرې وکړو

همداشان هغه افغان بنديان چې په پاکستان کې بنديان دي موږ به هڅه وکړو د هغوی د بند د مودې تر پشپړیدو پورې لازم سهولتونه برابر کړو او د دې ترڅنګ هغه پاکستاني بنديان چې په افغانستان کې بنديان دي د هغوی د راخوشې کولو هڅې هم باید وشي، په دې هکله باید ګډ کار وشي او ګډې همکاري ته ضرورت دی.

زموږ پالیسي دا ده چې د افغانستان په کورنیو چارو کې مداخله ونه کړو او هر هغه څه چې زموږ د ګډو همکاريو مانع ګرځي هغه باید له منځه یوسو، ستاسې د مؤفقت په هبله.

له دې وروسته جلالی صیب خبرې وکړې او ویې ویل: زه ستاسې پر خبرو ډېر خوشاله شوم چې تاسې وویل چې پاکستان به د ټولو هغو ګروپونو او ډلو پر ضد اقدامات وکړي چې د افغانستان پر ضد فعالیتونه کوي او دا کار به ډېر ژر تغیرات رامنځ ته کړي، زه عقیده لرم چې پاکستان به په دې کار کې جدي وي، زه د خپل اړخه د همکاري وعده کوم. موږ د خپلو ادارو او خاصاً د سرحدي پولیسو په جوړولو او ریفورم باندې کار کوو، همدارنګه مامعلومات ترلاسه کړل چې تاسې هم په خپلو ادارو کې په ریفورم کار کوئ بڼه به دا وي چې له یو بله زده کړه وکړو. موږ غواړو په راتلونکو څو میاشتو کې د پولیسو روزنه چټکه کړو. موږ د پېښو د بررسی او د شواهدو راټولولو په ساحه کې خاصاً د نوې ټیکنالوژۍ په ساحه کې زیات کومک ته ضرورت لرو، موږ به ستاسې د دې پیشنهاد چې غواړئ د پولیسو په برخه کې مرسته کوئ غور وکړو.

افغانان په پاکستان کې شته او د پاکستان خلکو او حکومت ورسره هر راز مرستې کړي دي، تېر کال یو میلیون افغان کډوال خپل وطن ته ستانه شوي دي او امید دی چې دغه لړۍ لاپسې وغځېږي. په دې کې هیڅ شک

نه شته چې افغانان اوس د پاکستان له خلکو سره ډول ډول اړیکې لري دوی به تگ راتگ لري نو امید دی چې د پاکستان حکومت په دې برخه کې همکاري وکړي، په ځانگړې توگه اسلام اباد ته څېرمه د کچه ابادۍ په کمپ کې باید افغان مهاجرینو سره له حوصلې کار واخستل شي. زموږ اطلاعات دا وایي چې پاکستان حکومت نږدې پنځه سوه افغانان یوازې په اسلام آباد کې په دې پلمه نیولي چې کارت نه لري، په بلوچستان کې هم ورته نیونې شوي چې موږ یې په اړه دقیق معلومات نه لرو، زموږ هیله ده چې د پاکستان حکومت به هغه افغانان چې په وړو جرمنو کې نیول شوي او د (۸ - ۹) کلونو پر بند محکوم شوي نو ددې کسانو دوسیې باید له سره وکتل شي او هیله ده چې خوشې شي. البته هر هغه څوک چې په غټو جرمنو تونرونو کې دوی باید سزا وویني.

په افغانستان کې د پاکستانی بنديانو مسئله جلا ده، (۵۴۰) تنه پاکستانیان په شبرغان او (۱۰۳) کسه په کابل کې بنديان دي، په دې مسئله کې د امریکا حکومت هم دخپل دی، موږ هڅه کوو چې دا ټول بنديان کابل ته انتقال کړو او دوسیې یې تکمیل او ژرخوشی شي.

د مخدره موادو د کرکيله او قاچاق او بد امنی په سیمه کې د اقتصادي رشد د کم والي له امله مخ په زیاتیدو ده. دا منطقي او نړیواله مسئله ده او موږ کوشش کوو چې دنړیوالې ټولنې په مرسته یې مخنیوی وکړو تر څو چې د کوکنارو پر ځای متبادل کرکيله پیدا کيږي دا به ستونزمنه وي چې دا بوټی په اسانه له منځه لاړ شي، بل لوري ته وچکالی. هم د کوکنارو په کښت کې زیاتوالی راوستی، موږ د کورنیو چارو وزارت په چوکاټ کې د مخدره موادو پر ضد اداره جوړه کړې ده، د جرمني او انگلستان په مرسته په یوه همه جانبه ستراتیژۍ باندې کار کوو چې په

سيمه او هم په نړيواله کچه د دې مخنيوی وکړو. يو ملک په يوازې توگه له دې سره مبارزه نه شي کولای، موږ د ايران او تاجکستان سره هم په دوه اړخيزه همکاريو کار کوو چې ايران په دې برخه کې وعده کړې چې په سرحدې سيمو کې به امنيتي پوستې جوړوي، د تروريزم برخه کې ځکه گډې همکاري، ته اړتيا ده چې تروريزم د دواړو هېوادونو گډ دښمن دی او دواړه هېوادونه له دغې پديدې څخه ځورېږي او زيان وينې. زه د درې اړخيزه کميسيون (۲۰) او کارونو ته سترگې په لاره يم چې په سرحد کې به د تاوتريخوالي په کمولو کې رغنده رول ولوبوي، موږ د يو بل د خاورې نيولو ته ضرورت نه لرو، مننه.

له دې وروسته ښاغلي فيصل حیات وويل: چې موږ تيار يو چې د تروريزم مخه ونيسو ځکه موږ هم د تروريزم قرباني يو، موږ خوشاله يو چې درې اړخيزه کميسيون جوړ شوی دی او موږ د افغانستان د خپلواکۍ او امنيت درناوی کوو، خودامنيتي وضعيت له امله ډېر پاکستاني قرارداديان له افغانستان څخه راوتلي او ځای يې هندي کمپنيو نيولی، د کچه ابادۍ مسئله به وځنډول شي خو بعضې اشخاص چې غېر قانوني لاس وهنو او جرمي مسائلو کې لاس لري بايد مخه يې ونيول شي، موږ دوی ته مهاجر نه وايو بلکې دوی زموږ خویندې او وروڼه دي که چېرې تاسې داسې لست چې د قانوني اسنادو په نه لرلو يعنې Foreign Act په اساس بنديان شوي وي، نو موږ ته يې را کړئ هغه به خوشې کړو او يا که د چا د بند موده پوره شوی وي او نه وي خلاص شوی، هغه به هم را خلاص

(۲۰) د افغانستان، پاکستان او امريکا ترمنځ درې اړخيز کمپسيون جوړيدلو ته اشاره وه ترڅو د افغانستان او پاکستان د پولو په شاوخوا کې د تاوتريخوالي مخه ونيسي او گډې همکاري ته زمېنه برابره کړي.

کړو، مگر ځينې دا سې پيښې رامنځ ته کيږي چې منفي تاثيرات لري، دبيلگې په توگه په کابل کې د پاکستان پر سفارت حمله، که څه هم تاسې څه کسان نيولي دي او موږ ستاسې په اقدام خوښ يو خو دا لومړی ځل نه دی، موږ د امريکا او افغان حکومتونو سره د پاکستانې بنديانو په هکله غږيدلي يو او يو زماني چوکاټ به ورته تعين کړو خو مگر موږ ته ويل شوي چې تقريباً (۱۰۵) کسه پاکستانې بنديان هند ته استول شوي دي او موږ يې ليست هم لرو.

د دې خبرو په جواب کې جلالي صيب وويل: غواړم د يوڅو خبرو وضاحت وکړم، پاکستانې کمپنۍ د امنيتي دلايلو پر بنسټ نه دي راوتلي، بلکې ستاسې کمپنيو د قرارداد مشخصات نه دي پوره کړي او همدا اوس په کندهار کې شپږزره پاکستانيان په کار بوخت دي، مامخکې هم وويل چې په کابل کې پر پاکستانې سفارت حمله غندو او د دې قضیې په اړوند مو کسان هم نيولي. بناغلي کرزي هم د پاکستان له حکومت نه بنسټه غوښتي او د اوبستي تاوان خساره يې هم ورکړې ده. په دې اړه زه هيڅ معلومات نه لرم چې گواکې پاکستانې بنديان دې هند ته استول شوي وي که تاسې ليست لرئ موږ ته يې راکړئ موږ به پرې غور وکړو او موږ چمتو يو چې ټول مسائل دخبرو له لارې حل کړو.

د پاکستان د داخله چارو وزير وويل: هغه افغانان چې اسناد نه لري نو د افغانستان سفارت دې همکاري وکړي چې دوی ته اسناد ورکړي شي، موږ ۷۷۰ کسه افغانان له بنده خلاص کړي دي موږ دځينو امنيتي ملحوظاتو پر بنسټ ځينې افغانان نيولي دي او په دې کې هم شک نه شته چې پوليسو به ځينې د پيسو په خاطر هم نيولي وي.

د افغانستان سفېر بناغلي ننگيالي طرزي وويل: هغه لستونه چې مور د افغان بنديانو برابر کړي دي هغه د بشر حقوقو او خبریه ادارو له خوا هم تائيد شوي دي، دابه مشکله وي چې مور ټولو افغانانو ته پاسپورټونه ورکړو او يا هغوی په ويزو دلته راشي، د مخدره موادو دمخنيوي په اړه په نږدې راتلونکي کې د افغانستان د ولسمشر د ملي امنيت سلا کار زلمې رسول او دمخدره موادو دضد ادارې رئيس مېرويس ياسني پاکستان ته راروان دي چې په دې اړه به تفصيلي خبرې په راتلونکې کې وشي. همدارنگه د مالي او تجارت وزېران هم راروان دي چې له پاکستان څخه افغانستان ته د غېرقانوني اجناسو په واردیدو او افغانستان ته د مالونو په ترانزيت، له پاکستاني چارواکو سره خبرې وکړي او په گډه به د دغه ستونزو د مخنيوي په موخه لارې چارې ولټول شي.

په پای کې جلالي صيب د پاکستان د کورنیو چارو وزېر بناغلي فيصل حیات ته بلنه ورکړه چې کابل ته راشي، ترڅو د دواړو هېوادونو ترمنځ اړيکي لا غښتلې شي.

په پاکستان کې د متحده عربي امارتو سفېر علي محمد الشامي غرمې تياره کړې وه چې غرمه موهلته تېره کړه، د جولای په څلور ويشتمه نيټه سهار په نهه نیمو بجو د استرالیا د مهاجرينو وزېر چې په اسلام اباد کې و، له جلالي صيب سره وکتل او په استرالیا کې دافغان مهاجرينو پر ستونزو خبرې وشوې، دغه وزېر وويل چې استرالیا ته دغېر قانوني مهاجرو شمېر ۳۹۰۰ کسو ته رسېږي چې يو شمېر يې افغانان هم دي، نوموړي ژمنه وکړه چې د استرالیا حکومت د افغان حکومت ملاتړ کوي خو د غېر قانوني کسانو پر وړاندې د استرالیا دريغ ثابت دی او استرالیا نه غواړي چې غېر قانوني کسانو ته پناه ورکړي او هغه کسان

چې هیڅ اسناد نه لري استرالیا حکومت یې له بنده خوشې کوي او خپلو هېوادونو ته یې استوي که افغانان هم په دې کې وي استرالیا به یې خپل هېواد ته واستوي.

جلالي صیب وویل چې تاسې قانوني ستونزه لرئ او موږ د امکاناتو نشتوالی، نوښه به دا وي چې د افغانستان دمهاجرینو وزارت سره اړیکې ونسیئ او دې ستونزې ته به دحل لارې چارې ولټوو. موږ هم پوهیږو چې د خلکو قاچاق یو نړیوال مشکل دی اوحتې داسې کسان هم شته چې دافغانانو په نوم پاسپورتونه اخلي او په اروپا کې او یا نورو هېوادونو کې د سیاسي پناه غوښتنه کوي، موږ حاضر یو تاسې سره په دې برخه کې همکاري وکړو.

په همدې ورځ یو ځل بیا افغان پلاوي د ښاغلي فیصل صالح حیات سره په کورنیو چارو وزارت کې وکتل، ښاغلي فیصل حیات وویل چې تقریبا په ټولو مسائلو خبرې وشوې خو جلالی صیب وویل یوه مسئله چې ډېره مهمه ده هغه دطالبانو هغه غړي او مشران دي چې په افغانستان کې وړانې کوي او دلته په پاکستان کې ازاد گڼي نو د دوی مخه باید ونیول شي، ځکه تروریزم د دواړو هېوادونو لپاره تهدید دی. جلالی صیب زیاته کړه چې ښاغلي کرزي صیب دې ته لیوال دی چې هم د ولسونو او هم په حکومتي کچه له پاکستان سره ښې اړیکې ولري.

ښاغلي فیصل حیات وویل هر هغه څوک چې د قانون خلاف فعالیت کوي مخه یې باید ونیول شي. په پاکستان کې داسې ډلې او گروپونه شته خو دا باید ووایم چې هیچا ته به اجازه ورنه کړو چې په افغانستان کې بې ثباتي رامنځ ته کړي او په افغانستان کې بې ثباتي زموږ په گټه هم نه ده. ځینې جهادي گروپونه بیانونه صادروي، موږ دا منو چې ځینې کسان تگ

راتگ کوي خو زموږ پوځونه په همدې موخه په سرحد کې ځای پر ځای شوي چې د دوی مخه ونیسي، موږ د امریکا نه هم غواړو چې د طالبانو مخه ونیسي، ځکه هغوی اوس یوازې د القاعدې د نیولو سره دلچسپي لري. موږ په افغانستان کې د هند د قونسلگریو په هکله تشویش لرو، ځکه دوی په افغانستان کې د پاکستان مخالفین روزي او حمایه کوي. بې، په پای کې ستاسې له راتگ څخه مننه کوو او تاسې ته هر وخت هرکلی وایو که د سفر په پای کې یو تفاهم نامه لاسلیک کړو نو ښه به وي. جلالی صیب په ځواب کې وویل: د اچې موږ په ډېرو مسائلو خبرې وکړې، موږ ستاسې د تعهداتو درناوی کوو، تاسې د هند سره زموږ د دوستۍ خبره بیا بیا تکرار کړه خو زه ډاډه درکوم چې افغانستان به هیڅاته اجازه ورنه کړي چې خاوره یې د گاونډیانو پر ضد استعمال کړي، د بلوچستان مسائل او پېښې د افراطیت پورې اړه لري. وروسته د پاکستان د کورنیو چارو وزیر څرگنده کړه چې د افغانستان د کورنیو چارو د وزیر بلنه ورته منظوره ده او ژمنه یې وکړه چې ډېر ژر به د افغانستان دوره وکړي او زیاته یې کړه چې ټول واره او غټ مسائل باید د خبرو له لارې حل شي.

له دې وروسته د وارهو وزیرانو ګډ خبري کانفرانس ته خبرې وکړې او د ژور نالستانو پوښتنو ته یې ځواب ووايه په کانفرانس کې لومړی د پاکستان د کورنیو چارو وزیر د افغانستان د کورنیو چارو وزیر او ورسره پلاوي ته هرکلی ووايه او بیا یې مننه وکړه چې د افغانستان د کورنیو چارو وزیر دده په بلنه د بناغلی حامد کرزي د سفر په تعقیب اسلام اباد ته تشریف راوړی دی. نوموړي زیاته کړه چې پاکستان او افغانستان له ډېر پخوا دیو بل سره همکاري لري او په راتلونکې کې به هم دغه همکاريو ته

دوام ورکړي موږ په ډېرو خبرو سره غږیدلي یو او دخپلو خبرو له پایلو راضي یو، موږ یو بل ته ضرورت لرو او دا زموږ په گټه هم ده، پاکستان چې څنگه زموږ کور دی داسې د ټولو افغاني خویندو او ورونو کور هم دی. پاکستان د افغانستان سره دوستی ته خاص ارزښت ورکوي ځکه چې موږ گډې کلتوري، اجتماعي او اقتصادي اړیکې لرو او موږ د بناغلي حامد کرزي د حکومت مؤفقت غواړو، موږ باید خپل کوششونو او گډو همکاريو ته دوام ورکړو ځکه دا زموږ د دواړو هېوادونو، سیمې او نړۍ په گټه ده، دا د ټولې نړیوالې ټولنې مسؤلیت دی چې د افغانستان سره مرسته وکړي، پاکستان هم په خپل وار د خپلو اقتصادي مشکلاتو سره سره سل میلیونه ډالره مرسته د افغانستان د بیا رغونې لپاره ځانگړې کړې ده، موږ د عدم مداخلت واضحه پالیسي په ټولو ملکونو کې او په ځانگړې توگه د گاونډیو هېوادونو پر وړاندې لرو، پاکستان به هیڅ ډلې او یا گروپ ته اجازه ورنه کړي چې د افغانستان پر ضد فعالیت وکړي ځکه تروریزم د دواړو هېوادونو د گټو پر ضد دی، په کویته کې وروستی فعالیت ددې نښه ده او دا زموږ شریک مسؤلیت هم دی.

د مخدره موادو د قاچاق او کرکیله زموږ د دواړو ملکونو گډه ستونزه ده او باید د ملگرو ملتونه او نړیواله ټولنه په دې برخه کې مرستې وکړي، دافغان مهاجرینو ستونزه موږ د UNHCR یا د مهاجرو د عالي کمشنري له لارې غواړو چې حل یې کړو تر څو افغان مهاجرین په عزت سره خپل وطن ته ستانه شي، همدارنگه موږ د سرحدی ستونزو، ترانزیت او د افغان پولیسو په روزنه هم خبرې وکړي.

ورپسې جلالی صیب خبرې وکړې او ویې ویل: لومړی دپاکستان د کورنیو چارو دوزېر څخه مننه کوم چې زموږ بڼه میلمه پالنه یې کړې

ده، موږ په مختلفو هراړخیزو مسائلو خبرې وکړې، دواړه ملکونه شریکې فرهنگي، اقتصادي او اجتماعي اړیکې لري او دواړه غاړې قوي نیت لري چې یو له بل سره همکاري وکړي او په دې اطمینان لرو. زه د دواړو خواو دمذاکراتو نه راضي یم، موږ په دې وخت کې کومک او همکاري ته ضرورت لرو ترڅو د خپلو ادارو ظرفیت لوړ کړو، افغانستان به هیچاته اجازه ورنه کړي چې زموږ خاوره د بل چا پر ضد استعمال کړي او موږ باید یو له بل سره همکاري وکړو او د تروریزم او بنیاد ګرایی مخه باید ونیسو، ځکه دا زموږ د سیمې او د نړیوالې ټولنې په ګټه هم ده، پاکستان د افغان مهاجرینو سره کومک کړی دی ترڅو چې د افغانستان اقتصادي وضعیت ښه کیږي هغه مهاجرین چې دلته اړیکې لري، دوی به ځي راځي، همدا شان د پولیسو په روزنه خبرې وشوې خو ډېر نور داسې مسائل لا پاتې دي چې باید په تفصیل خبرې ورباندې وشي، دبیلګې په توګه د پاکستان له لارې د افغان مالونو د ترانزیت مسئله او داسې نور...

وروسته جلالی صیب اسلام اباد ته څېرمه د پاکستان د پولیسو له اکاډمۍ نه لیدنه وکړه چې د پولیسو د اکاډمۍ قوماندان له خوا معلومات ورکړل شول، جلالی صیب وویل چې موږ غواړو زموږ پولیس خدمت په یو ځواک بدل شي ترڅو د خلکو او پولیسو ترمنځ همکاري زیاته شي. د پولیسو د اکاډمۍ له لیدنې وروسته ما زدیګر مهال جلالی صیب او ورسره پلاوی بېرته کابل ته راستون شو.

د کورنیو چارو په وزارت کې د ولسوالیو او ولایاتو اړوند ورکشاپ

د ۲۰۰۳ م کال د اکتوبر په یویشتمه نیټه د نړیوال بانک په مرسته د کورنیو چارو په وزارت کې د ولایاتونو او ولسوالیو د تقویې لپاره ورکشاپ جوړ شوی و چې په دغه سیمینار کې د کورنیو چارو وزیر او منسویینو برسېره دملگرو ملتونو استازي او د مالي وزیر ډاکتر اشرف غني احمدزي هم گډون کړی و.

د کورنیو چارو وزیر په خپلو خبرو کې لومړی په اداري اصلاحاتو رڼا واچوله او ویې وویل چې که څه هم دافغانستان د اداري فزیکي زېربنا له منځه تللې خو د دې سره په ادارو کې کارونه پرمخ ځي او خلک مختلفو ادارو ته مراجعه کوي، دافغانستان په تشکیلاتو باید تجدید نظر وشي او خارجي متخصصین باید یوازې دمشخصو ضروریاتو په بنیاد استخدام شي موز د فزیکي زېربنا د جوړولو لپاره یو جامع پلان جوړ کړی ترڅو په ولسوالیو کې امنیت او ثبات تامین شي او د دغې پلان په اساس به خلکو ته خدمات وړاندې شي. د دغه پلان په اساس، د ولسوالیو او ولایاتونو ترمنځ مخابراتي اړیکي به ټینګي شي ترڅو داسې یوه اداره رامنځ ته شي چې خلک پرې اعتماد وکړي. د جلالی صیب له خبرو وروسته، Dr. Andrew Wilder، د AREU یا دافغانستان د ارزیابۍ او تحقیق ادارې مشر خبرې وکړې او دخپل رئیس رچ او تحقیق پر پایله وغږیده. ده ویې ویل چې د افغانستان محلي ادارو اسکلیت سره له

دوه نیمو لسیزو جنگونو وروسته اوس هم موجود دی او خلک ورسره اشتیای لری. له دې وروسته د افغانستان دمالي وزېر ډاکټر اشرف غني احمدزي خبرې وکړې او وېې ويل: زموږ هدف واضح دی، موږ یو پرمختللی او مرفه افغانستان غواړو او داسې هېواد غواړو چې د ټولو حقوق په کې خوندي وي، دولت باید د خلکو خدمتگار وي نه بادار، دولت او حکومت باید د خلکو د حقوقو ساتونکی وي، نن ملت دی چې موږ رهنمای کوي، ملت د دولت نه حساب غواړي. ملت د دولت نه شفافیت غواړي، دا ټولې هغه خبرې دي چې د اسلام پیغمبر صلی الله علیه وسلم او خلفاء راشدینو یې بنسټ ایښی دی، هغوی د بیت المال دیوه خس حساب هم ورکاوه، ملت یو قوي دولت غواړي او دیو قوي دولت معنی دا نه ده چې هر څه په مرکز کې وي، افغانستان اجتماعي عدالت غواړي، افغانستان یوازې کابل نه دی بلکې کابل د اطراف لپاره وسیله د خدمت ده، زموږ دراتلونکي تصویر معلوم دی، دملي انکشاف په چوکاټ کې د حکومت پالیسي ده چې په لاندې ستونو ولاړه ده.

اوله ستنه: امنیت دی چې ملي اردو، ملي پولیس او ملي امنیت باید په وسلو مجهز وي ترڅو امنیت وساتي خو متأسفانه دتوکیو په کنفرانس کې دې اصل ته توجه ونه شوه او دا اشتباه وه مگر اوس دا نیمگرتیا مخ په ترمیمیدو ده.

دویمه ستنه: بشري قوت دی، موږ یو اداري نسل له لاسه ورکړی ځکه اوس یو وزېر د یو مدېر کار هم کوي او مدېر دکاتب کار کوي، بې صلاحیته مسؤلیت نه شي اخستل کیدای او همدا شان بې مسؤلیتته کار نه شي ترسره کیدای.

دریمه ستنه: اقتصاد دی او څلورمه ستنه: اداري اصلاحات دی، ډاکټر اشرف غني احمدزي زیاته کړه چې زموږ اداره معیوبه ده او له اداري اصلاحاتو پرته موږ نه شوای کولای چې نړیواله ټولنه په دې قانع کړو چې موږ سره مرسته وکړي، زورگویی او زیات گویی ځای نه نیسي، د دولت مامورین باید حساب ورکړي او هرڅوک باید خپل د داریې فورمه ډکه کړي چې څومره پیسې لري، زما په فکر وزارت مالیه لا تر اوسه مؤفقه نه ده ځکه په خپل وخت مامورینو ته معاش نه شي رسولی، وزارتونه باید د خپلو تشکیلاتو او افرادو صحیح لست وزارت مالیه ته راوړي. ده وویل چې هیڅوک د قانون نه اوچت نه دی افغانستان یو مشر لري چې هغه بناغلی کرزی دی او ولایات خود مختاره نه دي، اکثره بودجې د وزارتونو د ضرورت په مطابق نه دي، نو ځکه د مالي وزارت ته د قبول وړ نه دي. که موږ د جلالی صیب او ډاکټر اشرف غني پورته ته ذکر شوو خبرو ته وگورو، نو دوی د افغانستان د راتلونکې لپاره جدي او عمیق پلانونه درلودل خو متأسفانه چې د جناب کرزي صیب او د بین المللي ټولني له خوا د دوی ملاتړ ونه شو نو ځکه افغانستان په موجوده وخت کې له نامعلوم برخلیک سره مخامخ دی.

د دې ورکشاپ نه وروسته په سبا یعنی د اکتوبر د میاشتې په دوه ویشتمه نیټه د بهرنیو چارو د وزارت په تالار کې د افغانستان د والیانو او قوماندانانو یو سیمینار د ادارې او پولیسو د سمپوزیم په نامه جوړ شوی وو چې لومړی ورته جلالی صیب خبرې وکړې او ویې ویل: که له یوې خوا د ادارې د جوړیدو پروړاندې زیات چلنجونه شته، بل خوا امیدونه هم شته، ادارې باید د گروهې شکل نه ووځي، زموږ مشکل ډېر په دې کې دی چې زموږ ادارې گروهې بڼه نیولې او ستونزې یې پیدا کړي

دې، ددغو ادارو مؤثریت باید زیات شي تر څو خلکو ته ښه خدمات وړاندې کړي شي او امنیت برقرار شي، ترهغې چې محلي ادارې مرکزي حکومت ته وفاداره نه وي امنیت نه شي راتلای، زموږ پولیس گروهې شکل لري، په شمال کې امنیت د همدې رقابتونو او جگړو په پایله کې خراب شوي دي، کله چې یو قوماندان تبدیلیږي ټول پرسونل یې ورسره ځي، لکه چې په زابل، فراه، میدان او تریو حده په کندهار کې همداسې وشول، دا هم باید ووايم چې په اته سوه افغانیو موږ څنگه کولای شو چې ځوانان ملي پولیسو ته را جذب کړو، د پولیسو معاشونه باید لوړ کړای شي او د ملي اردو د عسکرو سره باید برابر شي. پولیس باید غېږ نظامي شکل ولري ترڅو د قانون حاکمیت تحکیم کړي او س پولیس د جگړې په لومړۍ کړښه کې دي، حتی ترافیک هم ثقیله وسلې او راکت انداز گرځوي، که اداره ښه شي او خلک پرې اعتماد وکړي امنیت په خپله راځي خومتاسفانه چې زموږ اکثریت ولسوالۍ ودانۍ نه لري او ولسوال په یو کرایي کور کې دفتر جوړ کړي، نه موټر لري او نه نور امکانات، نو څنگه به خلک داسې ولسوال ته د احترام په سترگه وگوري، موږ د محلي ادارو لپاره پلان ترتیب کړي او امېد دی چې نړیواله ټولنه به زموږ د دې پلان ملاتړ وکړي.

له جلالی صیب وروسته د ملگرو ملتونو د سرمنشي ځانگړي استازي لخداری براهیمي وویل: د افغانستان موجوده حکومت د نړیوالو له خوا په رسمیت پیژندل شوی خو امکانات نه لري چې خپله اداره وچلوي او حاکمیت تامین کړي، موږ باید خپل فعالیتونه سره هماهنگ کړو او هغه مخرب کسانو ته چې امنیت خرابوي دا وښایو چې دوی نور وس نه لري چې امنیت خراب کړي.

له لځدار براهیمې نه وروسته د مالي وزیر ډاکټر اشرف غني احمدزي خبرې وکړې او وېي ويل: زموږ اصلي مسئله دولت جوړول دي او موږ داسې دولت نه لرو چې دولس نمایندگي وکړي، دولت په ولس د زور وسيله نه ده بلکې د ولس خدمتگار بايد وي او ټول بايد د قانون په چوکاټ کې کار وکړي، د دولت د رئيس نه نيولې تر سرکاتب پورې، هر څوک چې له قانونه وځي ولس ته د منلو وړ نه دی.

دنيا له موږ سره کومک کوي نه له موږ نه تيل غواړي او نه اډه. د دولت ادارې بايد د عدالت بنياد وي، نن خلک د دې دولت نه شاکي دي که اساسي لاره د حل پيدا نه شي موږ به بيا دنيا او هم خدای جل جلاله ته خجله اوسو. نن تاسې (واليان او قوماندانان) د وضعې نه شکايت کوئ، د دې وضعې مسؤل موږ او تاسې يو ځانته بايد گوته ونيسو موږ د تاريخ نه عبرت نه دی اخستی چې بيا به قوماندانان بې سره نه وي، رشوت به نه وي، مگر داسې نه ده، دنيا دا وضعیت نه مني، اداري رشوت بايد ورک شي، دولتي موقف څخه شخصي استفاده بايد ودرول شي په خاصه توگه د مخدره موادو د قاچاق او کرکيلې په برخه کې، موږ له يو پلوه له دنيا نه کومک غواړو او له بل پلوه مخدره موادو ته توسعه ورکوو، دوه شیان په يو کميس کې نه ځايېږي، دافغانستان وگړی د حق خاوند دی، سپيڅلتيا بايد موجوده وي، دولت ماليه بنده کړې خو قوماندانان په خپل سر ماليه اخلي او حتی د اپينو (ترياک) نه هم ماليه اخلي او دغه اپين په دولتي موټرو کې انتقالوي، دا نه شي کيدلای چې دنيا ته يوه څېره او ځانته بله څېره وبنايو، له امنيت پرته اقتصادي رشد ممکن نه دی ترڅو چې سرمايه گذاري ته شرايط برابر نه شي تر هغې پورې زموږ مشکلات حل کيدای نه شي خو زموږ افغان پانگوال بايد د امنيتي

وضعیت څخه مطمئن شي او په اسانۍ سره ځمکې د دوی په اختیار کې ورکړل شي چې فابریکې په کې جوړې کړي، تر څو چې موږ خپله عادي بودجه دخپل ملک له عایداتو پوره نه کړو موږ په جرات له نړیوالې ټولنې سره خبرې نه شو کولای، موږ په دوه لاري کې ولاړ یو یا به مثبت طرف ته ځو او که نه منفي طرف ته ځو روان یو، د حکومت تصامیم باید په ټولو برخو کې عملي شي او هغه طرحه چې د کورنیو چارو وزیر د افغانستان حکومت او نړیوالې ټولنې ته وړاندې کړې ده هغه موږ ټولو ته دمنلو وړ ده او باید عملي شي، افغانستان یوه ټوټه ده او ولایات صرف اداري واحدونه دي، اجرات باید دقانون په چوکاټ کې ترسره شي، زموږ ناکامي په دې کې ده چې اول وزارت مالیه باید په یو وخت کې ټولو ادارو ته معاش ورکړي او موږ هیله لرو چې دا ستونزه به دکال تر پایه حل شي، دویمه خبره دا ده چې موږ نه پوهیږو چې موږ په ولایاتونو کې څومره مامورین لرو. دریم هغه کسان چې مقرر شوي ایا د دې وړتیا لري چې کار وکړي او کنه؟ د دوی سوانح باید وکتل شي. څلورم د وزارتونو تشکیلات باید اصلاح شي او بې ځایه کاغذ پراني باید ختمه شي ځکه یو وزارت په درېو میاشتو کې یو مکتوب تر وزارت مالیه نه شي رارسولی، د عاجل او غیر عاجل کارونو توپیر باید وشي، مثبت خبره دا ده چې زموږ خزاین اوس ټول کمپیوټري شوي دي او مستوفیتونو ته باید تخصیص ولېږل شي او دبانک دلارې باید پیسې حواله شي تر څو ولایتونو ته فزیکي بودجه ورسول شي.

دډاکتر اشرف غني له خبرو وروسته دپکتیا والي اسدالله وفا خبرې وکړې او ویې ویل: د دې خبرې یادونه ضروري گنم چې د طالبانو د سقوط نه وروسته دپکتیا امنیتي وضعه ډېره خرابه وه او بالاخره د افغانستان

حکومت او نړيوالې ټولنې په ګډه يو امنيتي پلان جوړ کړ چې هلته بايد PRT جوړ شي او هم په اداره کې بايد تغيرات راشي. د پکتيا PRT په افغانستان کې لومړنۍ PRT وه. کله چې د راز محمد دليلي پرځای اسدالله وفا د پکتيا والي شو. نو جنرال حى گل سلیمانخيل د امنيه قوماندان په توګه وټاکل شو او امنيتي وضعه د پکتيا په ولايت کې ښه شوله. په دغه شپو کې د حکومت او نړيوالې ټولنې د همکارۍ يوه ښه نمونه د پکتيا ولايت و. اسدالله وفا وويل چې د پکتيا نفوس نږدې ۱.۲ ميليونه دی، پاکستان سره ۹۲ کيلومتره پوله لري او نه لوی قومونه په پکتيا کې ژوند کوي، په پکتيا کې ۲۰ لیسې او ۱۹ متوسطې فعالې دي چې يولک او شل زره شاگردان پر زده کړو بوخت دي. ده وويل چې اول مو د هرې ولسوالۍ نه دوه دوه کسان ولايتي شورا لپاره تعين کړل او اوس مو په ولسواليو کې ادارې فعالې کړي دي او په مرکز کې مو د قوماندان سalarۍ مخه نيولې ده، د امنیې قومانداني، اردوملي او ملي امنيت سره په ګډه کار کوو، د پاچا خان خدران (۱) د ستونزې پرته بله ستونزه په پکتيا کې نه شته او PRT موږ سره د بيارغونې په پرگرامونو کې مرسته کوي.

دغه سيمينار ته جمهور رئيس کرزي هم خبرې وکړې نوموړي په خپلو خبرو کې وويل: وضع به شکل عمومي بهتره شوه، از لحاظ اقتصاد، زراعت وغېره، اما از لحاظ امنيت من راضي نیستم، ما خود را حکومت اسلامي مي گوييم اصل حکومت اسلامي بايد امن بيارد و عدالت تامین

۱- پاچا خان خدران په دغه وخت کې د مرکزي حکومت نه ناراضه و او د حکومت پر ضد يې فعاليت کاوه.

کند، حکومت کفر مې چله و بقا میداشته باشد ولی حکومت ظالم بقا کرده نمې تواند، متاسفانه در حکومت ما در بعضی نقاط ظلم موجود است و ما باید جلو ظلم را بگیریم.

ما باید در گریبان خود به صفت حکومت سیل کنم و ببینیم که بنام ولسوال، والي، وزیر، معاون ریاست دولت، و رئیس دولت آیا خدمت کرده یم یا نه. مردم های که من از اطراف ملاقات دارم هر هفته. از حکمران های محلی شکایت دارند از دست قوماندان بازی به تنگ رسیده، کسی به تجار گفته اگر پیسه نه دهی القاعده هستی و به خارجی میدهم ات.

اگر قصه های مردم رأست است و حقیقت دارد ما وقتی خود را حاکم عادل بگویم که مردم از دست ولسوال، قوماندان امنیه، و دیگر مسئولین امنیتی ترس نه داشته باشد، در ولایت جنوبی مردم ازار مې شود، اگر پول نه دهید نام القاعده را سرش مانده می شود، در شمال مردم از جنگسالاران روز نه دارند.

حکومت مسؤلیت بسیار بزرگ دنیاوی و هم اخروی است در دنیا بدنامی دارد و در آخرت بازخواست دارد، حکومت جای پیسه پیدا کردن نیست، اگر پیسه مې خواهید کار دیگری را باید بکنید حکومت جای این نیست که از بیت المال دزدی کنیم، این فکر و طرز باید عوض شود. حکومت جای ظلم و خود نمایی هم نیست، در هیچ جای دنیا نیست، و در افغانستان باید قطعاً نه باشد که ما از یوغ ظلم برخاستیم خواهش من از شما والي صاحبان و قوماندانان این است که با مردم رویه نیک کنید، حداقل باید باعث ازار شان نه شوید، روابط را کم کنید و به ضوابط اصرار کنید، در شهرها وضع شاید بهتر باشد اما در ولسوالی ها وضع بدتر است، به بازسازی توجه کنید ما مردم غریب هستیم مردم ما از ما

ابادی های بلند منزل یا سرک های شیشه آینه نه مې خواهد ، تنها زنده گی عادي مرفع مې خواهد. مهاجرین مې گوید که تا جمع آوری سلاح نه شود ، و امنیت نه بیاید و ایساف به ولایات نه رود نه مې آید یعنی ایساف باید توسعه پیدا کند. در جمع آوری اسلحه باید همکاری کنید تا افغانستان ازاد و مستقل سر پای خود ایستاده شود. بیدون این تا ابد احتیاج کشورهای خارج خواهیم بود ، امسال اوازه ها است که در اکثر نقاط تریاک کشت شده ، در ظاهر یک چند نفر محدود را پیسه دار مې سازد اما در حقیقت مردم ما را محکوم و بد نام مې کند ، زراعت ما را خراب مې کند از همه بالاتر ضد دین است این حرام است.

له دې وروسته د سیمینار گډون کوونکي په څلورو گروپونو تقسیم شول چې په مسائلو او مشکلاتو بحث وکړي او لازم پیشنهادات کابینې ته وړاندې کړي ، د دې گروپونو عمده پیشنهادات دا وو چې وسله باید ټوله شي ، ملي پولیس تقویه شي ، د بیارغونې پروسه باید گړندی شي ، که حکومت پولیسو ته معاش نه شي ورکولی نو د مکلفیت عسکري دوره دې بیا شروع شي. د دې والیانو او قوماندانانو یو پیشنهاد دا هم و چې د کابینې په سطحه تفاهم او صمیمیت نه شته نو ځکه اکثریت دغه مسلح قوتونه د کابینې په یو یا بل غړي پوري تړلي دي او دوی په اطرافونو کې مشکلات پیدا کوي ، باید داسې کابینه جوړه شي چې د خلکو د اعتماد وړ وي او د کابینې اعضا د تخصص تر څنگ باید د ملي خدمت تعهد هم ولري ، دمجاهد غېر مجاهد ، طالب غېر طالب په نامه اختلافات باید له منځه لاړ شي او د ملي پخلاينې پروسه باید پیل شي. د دې بر سپره د افغانستان سرحدات باید د ترورئستانو او قاچاقبرانو پر مخ وتړل شي چې د بد امنۍ باعث کیږي.

د سیمینار په اخر کې جلالی صیب په خپله اختتامیه وینا کې وویل: مهم مسائل مطرح شول او د حل لارې چارې پېشنهاد شولې مگر اوس عمل کولو ته ضرورت دی، بې له همکارۍ بله لار نشته دی ترڅو یوه فضیله کړی چې په اجتماعی عدالت ولاړه وې جوړه کړو او د دولت داری خبیثه کړی باید ماته شی.

روسیې ته د کورنیو چارو د وزیر پښاغلي علي احمد جلالی سفر ۲۰۰۳ کال د نومبر ۱۳-۱۵ نیټه پورې

د روسیې د کورنیو چارو وزیر خو ځلې د افغانستان د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی ته بلنه ورکړې وه چې د دواړو هېوادونو ترمنځ د ښه همکارۍ په خاطر سفر وکړي که څه هم دغه سفر خو ځلې وځنډیده خو جلالی صیب په عاجله توګه ومنله چې داسفرد ۲۰۰۳ م کال د نومبر په یولسمه نیټه ترسره کړي. په دغه سفر کې له جلالی صیب سره یوازې زه او د جلالی صیب یاور جنرال گل اغا روحاني ملګري وو. د مسکو په هوايي اډه کې د روسیې د کورنیو چارو وزارت د پروتوکول مشر، په روسیه کې د افغانستان سفیر احمد ضیا مسعود او د سفارت یو شمېر نور کارکوونکي د استقبال لپاره ولاړ وو. دا مسکو ته زما لومړنی سفر وو، مسکو یو ښکلی او تاریخي ښار دی او د پخوانیو امپراطوریو عظمت په کې له ورايه ښکاریده، زموږ موټرې د روسیې د کورنیو چارو وزارت د استقبالیه موټرو په واسطه بدرګه کیدلې او موږ ته یې د اوسیدلو لپاره د مسکو په (Presidential Hotel) کې ځای برابر کړی و. دغه هوټل چې ډېر پخوانی و، د پخواني شوروي اتحاد د سیاسي بېرو مشرانو به هغه مهال په دغه هوټل کې استوګنه کوله.

روسیې ته زموږ د سفر موخه له روسیې سره د ښو اړیکو جوړول او له بل پلوه که وتوانیږو چې د کورنیو چارو وزارت ته د روسانو له خوا پولیسو ته د تجهیزاتو او نقلیه وسایطو کمکونه راجلب کړای شو او همدارنګه

تاجکستان سره په پوله روسي ځواکونه میشت دي نو موږ غوښتل چې روسیه د مخدره موادو د قاچاق دمخنیوي په اړوند زموږ سره همکاري وکړي، له افغانستان څخه قاچاقبران مخدره مواد د تاجکستان له لارې روسیه او له هغه ځایه یې شرقي او غربي اروپا ته لیږدوي.

په همدې ورځ په هوټل کې د لږ استراحت وروسته زموږ پروگرام د روسیې د کورنیو چارو وزارت له خوا د روسیې د سلاح د خرڅولو یو شرکت سره برابر کړی و، کله چې موږ د دغې کمپنۍ له مشر سره وکتل، نو نوموړي وویل: دا لومړی ځل دی چې د افغانستان د حکومت له یو پلاوي سره گورو، نو جلالی صیب له دوی نه پوښتنه وکړه چې زه باید پوه شم چې د پولیسو په کومو تخنیکي برخو کې تاسې له موږ سره مرسته کولای شئ؟ د کمپنۍ مشر وویل: متاسفانه چې موږ کافي معلومات نه لرو خو د روسیې د سلاح خرڅولو ۹۵٪ صادرات زموږ د کمپنۍ له لارې کیږي چې تېر کال موږ د څلور ملیارده ډالرو په ارزښت سلاح خرڅې کړي دي او امید دی چې سرب کال دا رقم پنځه ملیارده ډالرو ته لوړ شي. زموږ ډېر صادرات هیلکوپتري او کشتۍ دي خو که کاماز یا نورې موټرو خریداري تاسې کوئ موږ کولای شو چې هغه هم تاسې ته برابرې کړو. د کمپنۍ مشر زیاته کړه، دا چې زموږ کمپنۍ یوه دولتي کمپنۍ ده، هغه څه چې د دفاع وزارت موږ ته راکوي هغه موږ خرڅوو خو زموږ قیمتونه د ټولو نه کم دي. د دی کمپنۍ هدف دا و چې موږ باید کمکونه د پیسو په مقابل کې واخلو. جلالی صیب وویل: هغه قرارداد چې تاسې د هیلکوپترو په اړه رالیږلی یو اندازه تخنیکي معلوماتو ته ضرورت لري، ځکه چې موږ وړو کشفی هیلکوپترو ته ضرورت لرو، بل دا چې موږ مستقیما ستاسې کمپنۍ سره قرارداد نه شو کولای ځکه زموږ د حکومت د تدارکاتو قوانین دا

ایجابوي چې ستاسې قیمتونه او مشخصات باید د نورو هېوادونو سره پرتله شي.

څرنگه چې روسیه ته زموږ سفر ژر برابر شو د روسیې د کورنیو چارو وزیر چې د جمهور رئیس پوتین سره د دغې هېواد یو بل ایالت ته په سفر تللی و زموږ دهیت د لیدو لپاره راونه رسیده. د نومبر په دیارلسمه نیټه مو د روسیه د کورنیو چارو په وزارت کې د دغه وزارت له مرستیال او ورسره پلاوي سره وکتل.

د روسیه د کورنیو چارو د وزارت مرستیال له هر کلي وروسته وویل: غواړو د مخدره موادو د قاچاق او تروریزم په هکله سره خبرې وکړو او موږ څنگه کولای شو د دغه دواړو پدیدو مخنیوی وکړای شونو موږي وویل چې دمخه مو د افغانستان د کورنیو چارو له وزیرانو محمد یونس قانوني او تاج محمد وردگ سره رابطه درلوده اوس موږ خوشاله یو چې تاسې سره په اړیکه کې یو.

جلالي صیب هم په خپل وار د نوموړي د میلمه پالنې نه مننه وکړه او ویې ویل: زما سلامونه د روسیې د کورنیو چارو وزیر ته ورسوه. تروریزم، مخدره مواد، د انسانانو قاچاق او نور سازمان یافته جرایمو پر ضد مبارزه، دواړو هېوادونو ته خورا ډېر ارزښت لري.

په دې وخت کې د افغانستان د سفارت ترجمان سمه ترجماني نه شوه کولای نو جلالي صیب پخپله په روسیې ژبه کله کله مداخله کوله او کوم ځای چې به په خبرو کې ترې پاتې کېده هغه یې تصحیح کوه، د روسیې د کورنیو چارو وزارت مرستیال وویل چې تروریزم موږ لپاره عمده مشکل دی او په خپل وزارت کې د تروریزم پر ضد اداره جوړه کړې ده نو د دواړو ملکونو ترمنځ ګډې همکارۍ ته اړتیا ده، ده وویل د قفقاز په سیمه کې

موږ د تروریزم له ستونزې سره مخامخ یو، زه علاقمند یم چې د دواړو هېوادونو ترمنځ د تروریزم پر وړاندې د مبارزې یو ګډ کمیسیون جوړ شي. د روسیې د تروریزم د ادارې رئیس چې په غونډه کې ناست و وویل: د تروریزم سره مشکلات په ټولو هېوادونو کې یو شانته دي او یوازې پولیس ورسره مبارزه کوي خو باید ټول ارګانونه په ګډه د تروریزم پر وړاندې مبارزه وکړي، موږ باید خپلې تجربې له یو بل سره شریکې کړو، د تروریزم پر وړاندې همکاري او د معلوماتو شریکول ټولو ملکونو ته ضروري دي او د راتلونکي کال په پیل کې باید دا کمیسیونونه جوړ شي که څه هم د تروریزم اداره په روسیه کې د دولتي امنیت د وزارت په غاړه ده خو د کورنیو چارو وزارت سره ګډه همکاري لري.

جلالي صیب په ځواب کې وویل: څه چې تاسې وویل زموږ برداشت هم همدا دی ځکه افغانستان زیات ضرر لیدلی او تروریزم زموږ سیاسي، کلتوري او اجتماعي اړخونه تخریب کړي دي او د دې ځای نه یې نه یوازې افغانستان ته ضرر ورساوه بلکې نورې نړۍ ته یې هم ضرر ورساوه، هغه رژیم چې د تروریزم ځانګړې حمایت یې کولو هغه اوس نه شته دی خو موږ اوس هم د تروریزم سره مبارزه کوو او د افغانستان امنیت ته یو جدي ګواښ دی، هغه تروریزم چې افغانستان ته راځي په یو ملک پورې تړاو نه لري او که خدای ناخواسته تروریزم یو ځل بیا په افغانستان کې غلبه کوي، نو موږ ټولو ته یې خطر دی، دې کې هېڅ شک نه شته چې د جناب کرزي د رهبرۍ لاندې افغانستان د تروریزم پرضد مبارزه کوي خو تر څو چې زموږ د ادارو ظرفیت لوړ شوی نه وي زموږ مبارزه کامیابېدای نه شي او موږ نړیوالو مرستو ته اړتیا لرو، په افغانستان کې ملي امنیت، ملي دفاع او د کورنیو چارو وزارت په شریکه سره همکاري

کوي خو پولیس په افغانستان کې د تروریزم سره د جگړې په لومړۍ کړنښه کې دي، موږ په سرحداتو کې په لسگونو حتی په سلگونو پولیس له لاسه ورکړي، نو په دې اساس د افغان ملي پولیسو تقویه ډېره مهمه ده، دا ډېر ښه کار دی چې د تروریزم پر ضد مشترک کمیسیون جوړ کړو چې زموږ د کورنیو چارو وزارت د تروریزم د ریاست سره اړیکې ولري او معلومات تبادلې کړي. زموږ د علاقې وړ بله مسئله زموږ د ملي پولیسو انکشاف سره د مرستې مسئله ده او امید لرم چې څرنگه روسیه له افغانستان سره تاریخي اړیکې لري نو په دې برخه کې دې موږ سره مرسته وکړي ځکه چې د پولیسو روزنه د اردو له روزنې په پرتله ارزانه ده، نړیواله ټولنه هم په دې فکر کوي چې د ملي اردو د روزنې سره د ملي پولیسو تقویه او روزنې ته هم انکشاف ورکړي نو امید لرم چې د روسیې کمکونه هم راجلب کړای شو.

د روسیې د کورنیو چارو وزارت مرستیال وویل: زه امید لرم چې د راتلونکي کال په لومړۍ ربعه کې به په همکارۍ پیل وکړو، بله مسئله چې موږ ته مهمه ده هغه د مخدره موادو قاچاق دی چې موږ د کورنیو چارو په وزارت کې د مخدره موادو پر ضد اداره لرو او د عدلیې وزارت سره ګډه همکاري لري او په تېرو نه میاشتو کې چې دا دفتر جوړ شوی د مخدره موادو د قاچاق یو غټه شبکه مونیولې او ۳۲۴ کیلو ګرامه هېروین مو ضبط کړي دي نو موږ حاضر یو چې په ټولو ساحو کې له تاسې سره همکاري وکړو.

جلالي صیب وویل: د مخدره موادو ترافیک نه یوازې تنظیمي او ډله ییزو جگړو سره مرسته کوي بلکې د تروریزم سره هم مرسته کوي نو موږ په دې عقیده یو چې د مخدره موادو سره مبارزه په عین زمان کې د

تروريزم سره مبارزه ده. او موږ په دې هکله جدي يو خو د تنظيمي جگړو له امله په افغانستان کې د کوکنارو کرکيله زياته شوې وه، مگر دهقانانو ته يې فايده ډېره کمه ده او زياته گټه يې قاچاق چيانو ته ده، دمخدره موادو پر ضد مبارزه د يو هېواد کار نه دی بلکې نړيوالې همکارۍ ته اړتيا لري ځکه د دغه توکو قاچاق له ډېرو سرحدونو نه تېرېږي نو ددی مسله حل يوسيمه يېز او نړيوال ميکانزم ته ضرورت لری چې د مخدره موادو قاچاق مخه ونيسو، که دملگرو ملتونو د UNODC اداره دا ابتکار په لاس کې واخلي نو ښه به وي.

د روسيې د داخله وزارت مرستيال وويل: زه ستاسې د ټولو نظرياتو ملاتړ کوم، موږ د مشترک المنافع دهېوادونو ترمنځ دا ډول همکاري لرو او کيدای شي قرغيزستان او تاجکستان هم په کې شامل شي، بله مسئله د افغان مهاجرينو مسئله ده چې يو تعداد يې په روسيه کې په قانوني توگه ژوند کوي خو يو تعداد نور بيا په غېر قانوني توگه په روسيه کې اوسېږي. د روسيې د مهاجرينو د ادارې مشر وويل چې دا مسئله هم د تروريزم او مخدره توکو د قاچاق نه کمه نه ده، ځکه چې په تېرو لسو کالونو کې تقريبا ۱۲۰۰۰۰ افغانان د روسيې له لارې اروپا ته تللي دي چې تقريبا ۲۰۰۰ يې غېر قانوني اسناد درلودل، تراوسه دولس زره افغانانو د روسيې څخه قانوني اسناد ترلاسه کړي دي، موږ کوشش کوو چې په روسيه کې ټول بهرني اتباع بايد قانوني اسناد ترلاسه کړي او يا بېرته خپلو هېوادونو ته وليږدول شي، په دې هکله موږ د ملگرو ملتونو د مهاجرت ادارې سره په تماس کې يو او يوازې څلور سوه کسان تر اوسه پورې موږ بېرته خپلو هېوادونو ته استولي دي، موږ پوهېږو چې

افغانان اقتصادي مشکل لري او دوی جعلی ویزې جوړوي نو باید په دې ساحه کې همکاري وشي.

جلالی صیب وویل: زموږ او ستاسې نظریات سره ډېر نږدې دي، مخکې وضعیت داسې وه چې افغانانو بهرته مهاجرت ته زړه ښه کاوه خو اوس په دې دوه کلونو کې نږدې دوه نیم میلیونه افغانان بېرته خپل هېواد ته راستانه شوي دي او دا سلسله دوام لري او زه هیله لرم چې افغانان دنړۍ په هر ګوت کې وي بېرته خپل وطن ته راستانه شي، زه امید لرم چې دافغانانو غیرقانوني مشکل هم راکم شي او موږ باید په دې هکله سره همکاري وکړو نو ښه به داوي چې په راتلونکې کې تاسې یو تخنیکي هیئت کابل ته را واستوئ چې په دې ټولو موضوعاتو زموږ له تخنیکي کسانو سره خبرې وکړي.

د روسیې د کورنیو چارو دوزارت مرستیال دجلالی صیب د دې وړاندیز سره موافقه وکړه، جلالی صیب یو ځل بیا یادونه وکړه که تاسې د پولیسو په تجهیزاتو کې مرسته وکړئ نو ښه به وي خو د کورنیو چارو وزارت مرستیال وویل ستاسې پیشنهادونه مې ولسمشر پوتین ته وړاندې کړي او موږ په منظمه توګه هغه ته معلومات ورکوو تر اوسه هغه موږ ته ځواب نه دی راکړی ځکه ددغه مسائلو په هکله تصمیم مشخصاً د ولسمشر پوتین پورې اړه لري.

په همدې ورځ مو د روسیې د دولتي امنیت له وزېر سره دهغه په دفتر کې ولیدل، جلالی صیب نوموړي ته وویل: داچې روسیه او افغانستان تاریخي روابط لري نو اوس دزیاتې همکارۍ لپاره زمینه برابره ده.

د روسیې د دولتي امنیت وزېرو ویل زه د تاسې سره هم نظره یم زموږ او ستاسې ادارې باید سره نږدې اړیکې ولري او زه هیله لرم چې دغه اړیکې لا پسې پراخې شي، موږ د افغانستان د ځینو ادارو سره یو لړ کمکونه کړي دي او امید لرم چې له نورو ادارو سره هم ورته کمکونه وکړو. موږ د بناغلي کرزي او دهغه دکابینې د غړو څخه حمایت کوو، موږ لیواله یو چې په دې سیمه کې سوله راشي ځکه چې د تروریزم، مخدره موادو قاچاق او غیرقانوني وسلو شتون او خرڅلاو لا هم په دې سیمه او نړۍ کې غټ مشکل دی نو موږ حاضر یو چې همکاري وکړو.

جلالي صیب وویل: هغه مشکلاتو ته چې تاسې اشاره وکړه واقعا عمده مشکلات دي خو په افغانستان کې ثبات دسیمې او نړۍ په گټه دی او گډې همکاري ته ضرورت دی، موږ باید خپلې ادارې لکه ملي پولیس، ملي اردو او عدلیه تقویه کړو ترڅو موږ په شریکه په سرحدي سیمو کې همکاري وکړو، موږ دولس زره سرحدي پولیس جوړو چې اته لخواوې به ولري چې د دې لوانانو نه پنځه لخواوې به د افغانستان په شمال او غرب کې ځای پرځای شي، د مخدره موادو د قاچاق د مخنیوي په اړه موږ له اېران سره موافقه کړې چې په سرحد کې ۲۵ تانې جوړې کړي، که ملي پولیس په افغانستان کې تقویه شي او په افغانستان کې امنیت ښه شي نو څرگنده ده چې په سیمه او نړۍ هم خپل اغیز لري. ستاسې له مرستیال سره مې په کابل کې لیدنه درلوده، که څه هم تاسې د مقاومت پر وخت د تروریزم پر ضد کمکونه کړي دي خو اوس چې په افغانستان کې حکومت جوړ شوی باید خپلې مرستې زیاتې کړئ.

د روسیې د دولتي امنیت وزېرو ویل: سړ کال د مارچ په میاشت کې د روسیې سرحدي قواوې د دولتي امنیت وزارت پورې وتړل شوې، موږ

امنیتي شورا لرو چې په رأس کې یې زه یم او باید دوه اړخیزه همکاري سره ولرو ځکه سرحدي مسائل موږ لپاره ډېر مهم دي او د پخواني شوروي اتحاد هېوادونه نه شي کولای خپل سرحدات په خپله وساتي، موږ په افغانستان کې سوله او امن غواړو خو موږ د تاجکستان په سرحد کې امنیتي ستونزې لرو.

جلالي صیب وویل: د تاجکستان سره په پوله یو څه پوستې شته خو د دغه سرحد کنترول مشکل دی نو د دې لپاره زموږ د سرحدې پولیسو تقویه ضروري ده چې هم امنیت وساتي او هم کشفی فعالیتونه ولري خو د دې تر څنګ موږ کشفی هوايي ځواک او چټک غبرګون قطعې ته اړتیا لرو البته ورته مشکل موږ په جنوب او جنوب ختیځ کې هم په خپلو سرحداتو کې لرو او هلته چیچن، ازبک، عرب او دنورو هېوادونو ډلې فعالیت کوي چې د روسیې او سیمې په امنیت تاثیر لري نو ښه به دا وي چې روسیه هم د سیمو په هېوادونو فشار راوړي چې د افغانستان په ثبات کې مرسته وکړي څرنگه چې تاسې د افغانستان د ملي دفاع وزارت سره یو څه کومک کړی نو د کورنیو چارو وزارت سره هم مرستې ته اړتیا شته دی.

د روسیې د ملي امنیت وزیر وویل: د سرحدي همکاريو لپاره به هم یو مشترک کمیسیون جوړ کړو او په هر حالت کې به موږ له تاسې سره مرسته کوو.

که څه هم په دې او نورو ورته سفرونو کې به روسیه د افغانستان د کورنیو چارو وزارت سره د مرستې وعدې کولې خو تر هغې چې جلالي صیب په کورنیو چارو وزارت کې و، روسیې هیڅ راز مرسته ونه کړه.

په همدې ورځ مو د روسیې د مخدره موادو د قاچاق پر ضد د کمیټې له رئیس Alexander Fedorov سره وکتل او نوموړي وویل: دغه ریاست په ۲۰۰۳ م کال د مارچ په میاشت کې جوړ او د جون په لومړۍ نېټه یې خپل کار پیل کړی او دغه ریاست رأساً د جمهور رئیس پوتین د قوماندې لاندې کار کوي چې دري څلویښت زره پر سونل لري او د روسیې د فدراسیون په ۸۱ ریاستونو کې په دندو بوخت دي. ډاکټر زلمي رسول مورې ته بلنه راکړې وه چې په افغانستان کې په هغه نړیوال کنفرانس کې گډون وکړو چې د مخدره موادو پر ضد مبارزې تر عنوان لاندې په کابل کې جوړېږي نوموړي وویل مورې غواړو تاسې سره همکاري وکړو، د ملگرو ملتونو د ارقامو پر اساس په راتلونکي کال کې به په افغانستان کې د مخدره موادو د تولید اندازه شاید ۳۶۰۰ ټنو ته لوړه شي نو په لومړي قدم کې باید د مخدره موادو د قاچاق مخه ونیسو او په دوی م قدم کې د مخدره توکو کرکيله له منځه باید یوړل شي، ده زیاته کړه چې د روسیې، ترکمنستان، قزاقستان او تاجکستان ترمنځ گډه همکاري شته مگر سره له دې د افغانستان مخدره مواد دروسیې له لارې اروپا ته انتقالېږي خو د دې تر څنګ مورې د روسیې د یورال په ایالت کې په مخدره توکو د روږدو کسانو لوړه شمېره لرو او په ټوله روسیه کې نږدې درې میلیونه وگړي په مخدره توکو روږدي دي چې نیمایې په هېروینو اخته دي.

جلالي صیب وویل: متأسفانه چې په افغانستان کې د مخدره موادو تولید زیات شوی چې دا اندازه ۳۴۰۰ ټنو ته رسېږي، هغه کسان چې کمې ځمکې لري گمان کوي چې له دې لارې به ډېرې پیسې ترلاسه کړي خو گټه په اصل کې قاچاقبران کوي نه کروندګر، ډله ییزو او تنظیمي جگړو د مخدره موادو د تولید په زیاتوالي کې مرسته کړې ده او ترورئستان هم

ورځنځه گټه اخلي نو دمخدره موادو پر ضد مبارزه یو پیچلي او اوږد مهالي مبارزې ته اړتیا لري، په افغانستان کې دمخدره موادو پر ضد د مبارزې پالیسي د ملي امنیت د شورا له خوا جوړېږي خو د تنفیذ برخه یې په کورنیو چارو وزارت پورې اړه لري، دمخدره موادو له منځه وړلو لپاره د افغان پولیسو او امنیتي ادارو تقویه او اقتصادي پرمختگ ته اړتیا ده، د دې برسېره دوه اړخیزو منطقي او نړیوالې همکارۍ ته هم ضرورت دی، د ۳۵۰۰ ټنو اپینو څخه ۳۵۰ ټنه هېروین جوړېږي او دیو کیلو گرام اپین قیمت درې سوه ډالره دی خو دسل گرامو هېروینو قیمت لس زره ډالرو ته رسېږي.

د روسیې دمخدره موادو رئیس وویل: موږ غواړو د مخدره توکو د قاچاق پر ضد څو کمربندونه جوړ کړو، ځکه څومره چې دمخدره موادو د قاچاق مخنیوی کېږي په همغه اندازه یې په کرکيلې کې هم کمښت رامنځ ته کېږي خو د دې لپاره د کدرونو تربیې او دوه اړخیزه همکارۍ ته ضرورت دی نو په دې هکله باید د همکارۍ یو سند هم امضاء کړو.

د نومبر د میاشتې په څوارلسمه نیټه موږ په مسکو کې د پولیسو د تجهیزاتو نندارتون ته لاړو او دوی غوښتل چې پر موږ خپلې وسلې او تجهیزات خرڅ کړي خو جلالی صیب ورته وویل چې ښه به دا وي چې خپل مشخصات او قیمتونه راولیږئ چې زموږ د مالي وزارت او تخنیکي هیئت سره په دې هکله خبرې وکړي موږ د چنې وهلو یا بارگین لپاره دلته نه یو راغلي.

د نندارتون له لیدنې وروسته مو د روسیې د بهرنیو چارو وزارت د لومړي مرستیال Vyacheslav Trubnikov سره په داسې حال کې ولیدل

چې په افغانستان کې دروسیې پخوانی سفیر بناغلي کابلوف چې تازه د افغانستان لپاره بیا ټاکل شوی و هم حاضر و.

د روسیې د بهرنیو چارو دوزارت لومړي مرستیال له هرکلي وروسته وویل: روسیه د افغانستان د حکومت او د اساسي قانون له مسودې نه حمایت کوي موږ په افغانستان کې ډېر ژر سوله او ثبات غواړو او موږ د افغانستان تحولات د نږدې نه تعقیبوو چې څرنگه پر مخ ځي او په افغانستان کې امنیت راوستل ضروري خبره ده، روسیه دې ته حاضر ده چې په دې هکله مرستې وکړي، موږ حاضر یو چې د ملي اردو په جوړولو کې مرسته وکړو، موږ د افغانستان سره د همکارۍ ښې تجربې لرو، موږ د اساسي قانون د لوی جرگې پایلو ته منتظر یو او غواړو چې د بن پروسه په سمه توګه عملي شي.

جلالي صیب وویل: له تاسې نه مننه چې په دې لنډ وخت کې مو له ماسره وکتل، د افغانستان وضعیت ساده نه دی افغانان له څو لسیزو جګړو وروسته غواړي اساسي قانون ولري او خپل راوبند راتلونکي په بنیاد ټینګ کړي نه د سابقه پېښو په بنیاد، موږ غواړو چې ټولو هېوادونو سره ګډې اړیکې ولرو او د نړیوالې ټولنې پرته موږ خپل هدف ته نه شو رسېدلی او د روسیې رول هم په دې اړیکو کې ډېر مهم دی، دوه اړخیزه او څو اړخیزه همکاريو ته ضرورت دی او د دې لپاره یو روډمپ **Road Map** یعنې تگلارې ته ضرورت دی، زموږ مسائل په درې اړخونو کې روان دي اول سیاسي ثبات، دویم امنیت او دریم د بیا رغونې پروګرام، روسیه په شپږ جمع دوه (۲+۲) هیوادونو، د بن په پروسه کې او هم په نورو مسائلو کې دخپله وه، زموږ روسي دوستان په دې پوهیږي چې زموږ مسائل ډېر مغلق دي، امید لرم چې راتلونکې اساسي قانون سياسي

فعالیتونو ته شرایط برابر کړي، د ټاکنو لپاره دنوم لیکنې پروسه په راتلونکې میاشت (ډیسمبر) کې پیل کېږي څومره چې خلک په سیاسي فعالیتونو کې برخه اخلي په همغه اندازه ثبات راتلای شي اما د سیاسي پروسې مؤفقتیت په امنیت پورې تړلی دی او دواړه مستقیما پر بیا رغونه تاثیر لري زموږ ټولې ادارې بیا رغونې ته ضرورت لري نو ددې لپاره دا یو مغلقه پروسه ده او حل یې هم مغلقې ستراتیژۍ ته ضرورت لري، روسیه د یو عنعنوي دوست هېواد په توگه باید په دې ټولو ساحو کې له موږ سره مرستې وکړي، په تېرو درې ورځو کې موږ ستاسې د کورنیو چارو وزارت، دولتي ملي امنیت (FSB) او د مخدره موادو ضد ادارې مسئولینو سره گټورې لیدنې درلودې، په دې لیدنو کې مو په دې بحث وکړ چې څرنگه سره گډ کار وکړو هغه څوک چې دامنیت دنده پر غاړه لري، هغه خوب نه لري ځکه دوی د تنظیمي او گروهی جنګونو، مخدره موادو قاچاق او سازمان یافته جنایاتو د خطر سره هره لحظه مخامخ وي، افغانستان کافي ظرفیت نه لري چې د دې ټولو چلنجونو سره مبارزه وکړي، موږ نړېوالو مرستو ته تر هغې ضرورت لرو ترڅو خپل ظرفیتونه لوړ کړو، موثره امنیتي قواوې یوازې کولای شي چې امنیت تامین کړي نه دکمیت لوړ والی، جلالی صیب زیاته کړه: دخپلې موجوده وظیفې (د کورنیو چارو وزیر) نه برسېره زه مسئولیت لرم چې د PRT او ISAF پراختیا او تقویې لپاره هڅه وکړم، تاسې کولای شئ هغه پروژو سره مرسته وکړئ چې تاسې دمخه په افغانستان کې عملي کړي دي، دافغانستان ثبات په سیمه او نړۍ کې له ثبات سره مرسته کولای شي.

د روسیې د بهرنیو چارو وزارت مرستیال د جلالی صیب نه وغوښتل که دروسیې آژانسونو سره مرکې وکړي ډېر به ښه وي او زما هیله د تاسې

نه دا ده چې دا کار وکړي، روسیه په افغانستان کې ثبات غواړي، مخدره مواد زموږ لپاره مشکل دی او زه چې په تېره اونۍ کې په اېران کې وم، دهغوی سره مې هم په دې هکله خبرې کړي او موږ غواړو چې دملگرو ملتونو اداره باید فعاله نقش ولوبوي.

جلالي صیب وویل: د مخدره موادو زیاتوالي موږ ټول نگرانې کړي یو، دروسیې د کورنیو چارو وزارت او مخدره موادو پر ضد ادارې مسؤلینو سره مو په همدې خبرې وکړې، همدا رانگه دروسیې د مخدره موادو پر ضد ادارې مسؤل ومنله چې په نږدې راتلونکې کې به په کابل کې د مخدره موادو په اړه په جوړیدونکي کنفرانس کې برخه واخلي.

د نومبر په پنځلسمه نیټه دروسیې د کورنیو چارو وزارت له مسکو نه بهر د پولیسو د وسلو د بندولو او تطبیقاتو یو پروگرام جوړ کړی و چې د سختې یخۍ سره بیا هم دلچسپه و، د پروگرام وروسته جلالي صیب هلته په یوه خبري ناسته کې خبرې وکړې او دخپل سفر پر موخو او اهدافو یې ژورنالستانو ته معلومات ورکړل. ماسپینین مهال مو د روسیې څخه بېرته افغانستان ته راستانه شوو، دیادلو وړه ده چې د دغه سفر په جریان کې جلالي صیب په مسکو کې له ځینو افغانانو سره هم وکتل.

**د ملګرو ملتونو د سر منشي ځانګړي استازي مرستیال ژان
ارنو (Jean Arnault) سره کندهار ته سفر
۲۰۰۳ م کال د نومبر اولسمه نیټه :**

څنګه چې دمسکو له سفر نه کابل ته راوړسیدو د ملګرو ملتونو دفتر د کورنیو چارو وزارت ته خبر ورکړ چې د کندهار ولایت وضعیت په دې څو ورځو کې ډېر خراب شوی دی که د کورنیو چارو وزارت کندهار ته پولیس ونه لیږي نو د ملګرو ملتونو او ځینې نور خبریه ادارې به په کندهار کې خپل دفترونه وتړي او دا به دا ساسي قانون د لوی جرګې او ټاکنو د ثبت نام پروسې ته صدمه ورسوي نوهماغه و چې د کورنیو چارو وزېر د ملګرو ملتونو د ځانګړي استازي د مرستیال ژان ارنو څخه وغوښتل چې د کورنیو چارو وزارت د یو لور پورې پلاوي په ملتیا دې د نومبر پر اولسمه نیټه کندهار ته سفر وکړي او وضعیت دې له نږدې وڅاري او خپل وړاندیزونه دې د کورنیو چارو وزارت سره شریک کړي.

د هټیت په رأس کې جلالی صیب زه تعین کړم او ماسره یې د کورنیو چارو وزارت د تروریزم پر ضد د مبارزې رئیس پاسوال (تورن جنرال) عبدالجمیل جنبش ولیږه چې په امنیتي او سیاسي لحاظ د کندهار وضعیت ارزیايي کړو. کندهار ته له رسیدو سره سم مو د کندهار والي انجنیر محمد یوسف پښتون سره وکتل او نوموړي وویل: پرون مو د امنیته قوماندان، د ملي امنیت رئیس، د قول اردو او ایتلافي ځواکونو د

قوماندانانو سره غونډه درلوده، دوی ټول په دې عقیده دي چې طالبانو د کندهار په شا او خوا کې ځانونه منسجم کړي دي او غواړي د کندهار امنیتي وضعه خرابه کړي، تېره شپه پولیسو یو کس چې په موټر سایکل سپور و او چاودیدونکي توکي ورسره وو نیولی دی همدا شان ټول هغه موټري چې نمر پلیټ نه لري نیسي، د کندهار شورا چې د هرې ولسوالۍ نه په کې دوه کسه دي دا اوازې یې تأید کړي دي چې طالبانو د کندهار ښار په څنډو کې ځانونه منظم کړي دي او غواړي چې د کندهار امنیتي وضعه خرابه کړي.

په همدې ورځو کې د کندهار، هلمند، زابل، ارزگان او نیمروز پښتو ولایاتونو دبیرنۍ لوی جرگې غړي په دې موخه سره راټولیدل چې په کابل کې د اساسي قانون د تصویب لپاره د جنوبي ولایتونو څخه ۵۳ غړي وټاکي، نو د دوی امنیت ساتل هم یو چلینج دی. مور وړاندیز وکړ چې د دې غونډې او هم دملگرو ملتونو او غېر دولتي ادارو د امنیت لپاره باید د کورنيو چارو وزارت له کابل څخه د پولیسو یو درې سوه کسيزه قطعه راوستاوي ترڅو په ولایت باندې فشار کم شي او ښه به دا وي چې د کندهار پولیس او امنیتي ارگانونه خپل فعالیتونه د کندهار ښار څخه بهر زیات کړي، د کورنيو چارو وزارت سره له تفاهم وروسته مور لا په کندهار کې ووچې درې سوه کسيزه قطعه د سمونوال لوگر شینواري په مشرۍ کندهار ته راورسیده او وظیفه ورکړل شوه چې دملگرو ملتونو دفاتر او غېر دولتي ادارو امنیت وساتي.

په همدې ورځ مو د کندهار امنیتي قومندان سمونوال هاشم خان سره وکتل. نوموړي وویل: د کندهار د پولیسو استخباراتي شبکه غېر فعاله ده، امنیتي پلانونه موجود دي خو مخبروي وسایط، موټري او نور

مهمات نه لرو، مسلکي پرسونل نه لرو چې د کندهار څخه بهر کمربندونه واچوو او هم دا کمربندونه کنټرول او حمايه ته ضرورت لري، د کندهار لپاره تقريبا دوه زره پوليس پکار دي خو موږ يوازې اته سوه کسه لرو، ده وويل چې د معروف، ارغستان او شورابک ولسواليو کې طالبانو بيا فعاليت پيل کړی دی پرون (۱۲ نومبر) يې په معروف ولسوالۍ کې يو قومي مشر چې د دولت طرفداري يې کوله په ډزو وويشته چې سخت تپي شوی دی.

په همدې ماښام د ملگرو ملتونو د يوناما ميلمستون ته لاړو او سهار يعنې د نومبر پر ۱۸ مه نيټه مو د يوناما کارکونکو، PRT او ايتلافي قواؤ له قوماندانا نو او د امريکا سفارت استازي سره غونډه درلوده، دوی وويل چې اصلي مشکل د دغو سيمو واليانو جوړ کړی دی. البته د کندهار له والي پرته چې فساد کې ککړ نه دی، نور ټول د دې سيمې چارواکي په بد امنۍ او دمخدره موادو په قاچاق کې لاس لري خو د کندهار والي سره محلي چارواکي همکاري نه کوي. دهلمند ولايت د څلورو کسانو په ولکه کې دی چې ټول دمخدره موادو په قاچاق کې لاس لري او په لوی لاس غواړي دهلمند وضع خرابه کړي، دوی نه غواړي چې غېر دولتي ادارې او حتی د ملگرو ملتونو د ادارو په شمول هلته فعاليت وکړي دوی وويل: دارزگان والي يوازې هغو سيمو ته ځي چې د حکومت په لاس کې ده خو په حقيقت کې ارزگان د حکومت په کنټرول کې نه دی او دنړيوالې ټولنې استازي هم هلته سفر نه کوي، دلته هم محلي چارواکي د مخدره توکو په قاچاق کې ښکيل دي او له خلکو نه ټکس اخلي حتی دهلک پر سر محلي چارواکي يو بل وژني، د جنگونې لپاره يو سپی په پنځه شپږ لکه افغانۍ رانيسي، دوی وويل چې د پاکستان حکومت د

کویتي په ژوب سیمه کې د طالبانو د روزنې لپاره یو کیمپ جوړ کړی اوله هغه ځایه په زابل کې فعالیت کوي، په زابل کې یوازې درې ولسوالۍ د حکومت په کنټرول کې دي او نورې ولسوالۍ د طالبانو سره دي، د زابل والي چې کرزي صیب سره خپلوي لري په خپل دفتر کې بې غمه ناست وي، هېڅ کار نه کوي، همدا علت و چې یوه نیمه میاشت د مخه ټولې نړېوالې غېږ دولتي ادارو په زابل کې خپل دفترونه وتړل او ووتل.

دوی وویل: په ډنډ، دامان، میوند او شگه په ولسوالیو کې امنیت ښه دی او د بیارغونې کارونه یو څه روان دي خو د شاه ولي کوټ، میانشین، شوراوک، لوی کاریز، معروف او سپین بولدک کې وضع خرابه ده، د کندهار والي غواړي د بیارغونې کارونه د سرحدې ولسوالیو نه پیل کړي خو کله چې حکومتي قواوې د سیمې نه ووځي نو طالبان هلته نفوذ کوي، که څه هم خلک طالبان نه غواړي، خو خلک د محلي چارواکو نه هم ناراضه او مایوسه دي، دملگرو ملتونو د یوناما د دفتر مشر طلعت بیگ موسیداکوف (Tolatbek Mosedykob) چې اصلا د قرغیزستان و او په پښتو ژبه یې روانې خبرې کولې وویل: ایتلافي قواوې هم د طالبانو پر ضد سم عملیات نه کوي او حکومت هم باید په کار پوه او مسلکي کسان د والیانو په توگه په دندو وگماري، ده وویل: د کندهار د پولیسو مشر مریض دی، ناوخته کارته راځي او د روژه ماتې وروسته یې هم درک نه لگيږي، یو نفر هم خپل نه لري چې د امنیت به ساتنه کې ورسره مرسته وکړي، دیادونې ورده چې دا مهال د روژې مبارکه میاشت وه. د امنیت امر چې د بارکزو د قوم نه دی زیات نفر لري خو داسې ویل کیږي چې د طالبانو سره اړیکې لري. محلي رقابتونه خاصا د پوپل زیو، الکوزیو او بارکزیو ترمنځ وضعیت نور هم خراب کړی دی. که څه هم جنرال اکرم او گل اغا

شپږزی د کندهار نه لرې شوي دي، خو دلته اوس هم نفوذ لري او په چارو کې لاس وهنه کوي، د استخباراتو مشر چې دشمالی سیمو څخه دی هیڅ فعالیت نه لري او اکثر پولیس په چرسو اخته دي، نو د کندهار په ولایت کې د پولیسو په لیکو کې جدي تغیراتو ته ضرورت دی.

په همدې ورځ په لسو بجو مو د کندهار د والي انجنیر یوسف پښتون سره د کندهار ولایت په مقام کې غونډه درلوده او په دې غونډه کې د کندهار چارواکو برسېره د PRT او ایتلافي قواؤ قوماندانان، دامریکا سفارت استازی او دملگرو ملتونو د ځانگړي استازي مرستیال برخه درلوده. په څلورو مسائلو مو خبرې وکړې:

۱- څنگه داساسي قانون د لوی جرگې ټاکنو ته په کندهار کې امنیت تامینولی شو؟

۲- څنگه دنړیوالو او غیر دولتي ادارو امنیت ساتلی شو؟

۳- څنگه د ټول کندهار امنیت تامین شي؟

۴- څنگه د راتلونکې کال ټاکنو ته د نوم لیکنې دپروسې امنیت تامینولی شو؟

په کندهار کې د اساسي قانون د پروسې د دفتر مشر ډاکټر همایون وویلي چې د زابل ولایت په پنځو ولسوالیو کې امنیت نه شته او دخلکو استازي نه شي کولای چې د کندهار بنارته راشي، ځکه دغه استازي د تهدید سره مخامخ دي. هغه زیاته کړه چې د خاص ارزگان خلک دارزگان مرکز ترینکوټ ته د حکومت له وېرې نه شي راتلای او دکجران خلک هم د چارچینو د ولسوالۍ له لارې مرکز ته د طالبانو له وېرې نه شي راتلای او هم د زابل په ولایت کې بنځې د اساسي قانون په لویه جرگه کې برخه نه شي اخستلای. تقریباً ۱۵۰ پولیسو ته ضرورت دی چې په کندهار کې د

لوي جرگې د ټاکنو د غونډې امنيت ونيسي خو په دې شرط چې بين المللي قواوې يې نظارت وکړي. جنرال سالم وويل چې دلوي جرگې د غونډې او ټاکنو د تامين لپاره بايد د بين المللي او افغاني امنيتي ارگانونو ترمنځ يو مشترکه کميسيون جوړ شي او لازم تدابير په شريکه ونيسي.

د امنيه قوماندان د دې پر ځای چې پر امنيتي پلان وغږيږي وويل: موجوده پوليسو چې زياترو يې پنځه ويشت کاله د يونيفورم په مقابل کې جگړه کړې ده او اوس چې دريشي اغوندي او او له يو نيفورم څخه دفاع کوي دا هم يو کاميابي ده.

د نومبر په ۱۹ مه نيټه مو سهار په جنوب غرب سيمه کې دغېر دولتي موسساتو دهماهنگۍ ادارې سوابک (SWABAC) سره د کندهار د امنيتي وضع او د دوی پر فعاليتونو خبرې وکړې چې دوی هم په چټکۍ سره د امنيتي وضعيت له خرابيدو اندېښنه درلوده. له دې وروسته مو د کندهار بناوال عبدالله پوپل سره وکتل نوموړي وويل: په کندهار کې امنيتي وضع ځکه خرابه ده چې گل اغا شپږزی تبديل شوی او اوس څوک له حکومت سره همکاري نه کوي او خلک په مرکزي حکومت بې اعتماد شوي دي.

په همدې ورځ مو داساسي قانون دټاکنو په دفتر کې ډاکټر همايون او عمر ساطي سره وکتل او ددوی نظر هم دا وو چې د هلمند، ارزگان او زابل واليان بايد تبديل شي او ورته وويل شي چې داساسي قانون دلوی جرگې د ټاکنو په پروسه کې مداخله ونه کړي. دوی سره له کتنې وروسته د کندهار والي انجنېر يوسف پښتون مو بيا وليده او نوموړي وويل چې هغه پوليس چې دکابل څخه دسپين بولدک د سرک جوړونې د هندي کمپنۍ د ساتنې په موخه راغلي دوی بايد خپله وظيفه اشغال کړي او يا

خو دې بېرته کابل ته ستانه شپي، ځکه هندي کمپنۍ وايي موږ دوی ته ضرورت نه لرو، که په راتلونکې کې کومه پېښه رامنځ ته کېږي نو مسؤلیت به یې د دوی پر غاړه وي. کندهار والي سره له لیدنې وروسته د ملگرو ملتونو په ځانگړې الوتکه کې بېرته کابل ته را ستانه شو او خپل راپور موږ د کورنیو چارو وزیر ته وړاندې کړ. د ملگرو ملتونو د سرممنشي د خاص استازي مرستیال ژان ارنو (Jean Arnault) د کورنیو چارو وزیر نه خاصه مننه وکړه چې د کندهار امنیتي وضعیت د ښه کیدو لپاره یې عاجل درې سوه کسيزه د پولیسو قطعه ولیږله او د ملگرو ملتونو او غېږ دولتي ادارو د دفترونو د بندیدو مخه یې ونیوله خو دې تر څنګ کندهار ته توجه په کار ده ترڅو یو بې طرفه او فعاله اداره چې ټول قومونه په کې استازیتوب ولري ضرورت دی.

د پروان د PRT افتتاح او دقبایلو او سرحدونو چارو وزیر عارف نورزي سره د دولت د مرستیال امین ارسلا په دفتر کې کتنه

د نومبر د میاشتې په دوه ویشتمه نیټه په بگرام کې ما د پروان PRT نوی دفتر د بگرام په سیمه کې د ایتلافي قواو د قوماندان سره یوځای افتتاح کړ چې د پروان، پنجشېر، کاپیسا، کابل، لوگر او وردگو په ولایتونو کې د بیارغونونې او امنیتي ارګانونو سره به د امنیت په راوستو کې مرسته کوي.

په همدې ورځ راته د کورنیو چارو وزیر هدایت راکړ چې د انتقالي دولت مرستیال هدایت امین ارسلا په دفتر کې دقبایلو او سرحداتو وزیر عارف نورزي سره په سرحدی ولایتونو کې د میشته قومونو په اړه مجلس دی نو ته باید برخه په کې واخلي خو هغه پلان چې د سرحداتو وزارت غواړي ځانګړې ملیشي جوړې کړي ونه مني.

کله چې د بناغلي هدایت امین ارسلا دفتر ته لارم نو دقبایلو وزیر عارف نورزي د پکتیا ولایت یو شمېر سپین ږيري هم رسمي مجلس ته له ځانه سره راوستل چې په اصولو کې باید دا کار نه وی شوی، ځکه د ارسلا صیب په مشرۍ د دواړو وزارتونو ترمنځ مجلس و.

د کورنیو چارو وزارت موقف دا و چې له یوې خوا د غېر مسؤلو قوماندانانو بې وسلې کولو پرګرام چې د DDR په نامه یادیده پیل کړي او له بلې خوا دوی غواړي چې قومي ملیشي جوړې کړي نو داسمه

پالیسي نه ده، دویم داچې داخلي امنیت ساتل یوازې د کورنیو چارو وزارت دنده ده نه دبل وزارت یا ارگان چې ځانونو ته امنیتي معینیتونه جوړ کړي حتی که ملي اردو او یا هم ملي امنیت په داخل دافغانستان کې په امنیتي چارو کې ونډه اخلي نو باید د کورنیو چارو وزارت سره په همغږۍ او غوښتنه فعالیت او همکاري وکړي، دریم داچې که قومي مشران غواړي حکومت نه حمایت وکړي نو ښه داده چې خپل ځوانان د سرحدې پولیسو او یا هم دملي اردو په لیکو کې ځای پر ځای کړي خو د سرحداتو دوزبر عارف نورزي دلیل بیا دا و چې په موجوده وخت کې ملي پولیس نه شته دی او امنیت نه شي ساتلی نو د قومونو ملیشې به په امنیت کې ښه رول ولوبوي، که څه هم زموږ بحث جدي شو خو دا پیشنهاد مې د سرحداتو د وزبر سره ونه مانه او د کورنیو چارو وزبر هم تر پایه دغه پیشنهاد ونه مانه او په خپل موقف کلک ودریده او د سرحداتو وزارت او یا هم کوم بل ارگان ته یې اجازه ورنه کړه چې قومي ملیشې جوړې کړي، ځکه په نږدې تاریخ کې همدغه ملیشې ډېر کرته د مرکزي حکومتونو د ضعف لامل گرځیدلي دي چې ښه بیلگه یې د ډاکتر نجیب الله د حکومت سقوط یادولی شو. خومتأسفانه چې دافغانستان حکومت او ایتلافي قواو په تیرو څو کلونو کې د کمکې پولیسو، محافظوی پولیسو او محلي پولیسو په نامه پروگرامونه عملي کړل چې په ځای د دي چې په امنیت کې مرسته وکړي، په زیاتو سمو کې همدا ملیشې د بدامنی سبب گرځیدلي دي.

د ترکی انجینر خوشې کیدل د نومبر د پرشمه نیټه ۲۰۰۳ کال :

د سیپټمبر په میاشت کې یو تن ترکی انجینر چې د کابل کندهار د سرک جوړولو په پروژه کې یې کار کاوه د زابل او غزني ولایتونو ترمنځ د طالبانو له خوا وتښتول شو خو د غزني والي اسدالله خالد په هلو ځلو دغه ترکی انجینر چې حسن اونال (Hassan Onal) نومیده خوشې شو او د کورنیو چارو وزارت ته یې راوست چې د ترکیې سفارت ته یې تسلیم کړي، کله چې دغه ترکی انجینر د کورنیو چارو د وزیر دفتر ته داخل شو او د ترکی سفارت استازی یې ولیدل نو په ژړا شو او جلالی صیب ته یې غیږه ورکړه، یوه عجیبه غونډې صحنه وه چې زموږ د ټولو احساسات یې هم را وپارول او د ټولو دسترگو نه اوبښکې توی شوې، دغه ترکی انجینر وویلي چې ده واقعا خپل مرگ په سترگو لیدلی او هېڅ تصور نه کوي چې دی خوشې شوی دی.

دهرات د PRT افتتاح

د ډیسمبر لومړۍ نیټه ۲۰۰۳ م کال :

دهرات والي اسمعیل خان سره د زیاتو لاندو او مذاکراتو نه وروسته بالاخره د هرات په ولایت کې د PRT جوړیدل، د ډیسمبر میاشتې په لومړۍ نیټه افتتاح شو. د هرات PRT افتتاح لپاره له کابل څخه د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی، د امریکا سفیر زلمی خلیل زاد، د ایتلافي ځواکونو قوماندان جنرال ډیویډ بارنو (Gen. David Barno)، د عامې روغتیا وزیر ډاکټر سهیلا صدیق، د پلان وزارت مرستیال علي اصغر پیمان او زه هرات ته لاړو. د هرات په هوایي ډگر کې د هرات والي محمد اسمعیل خان، د فراه والي عبدالحی نعمتی، د بادغیس والي گل محمد عارفي او په غربي سیمه کې د امریکایي قواؤ قوماندان جنرال استین (Gen Austin) د هرکلي لپاره ولاړ وو چې د هوایي ډگر نه راساً د PRT مرکز ته لاړو او د هرات PRT یې افتتاح کړه. د امریکا سفیر په خپلو خبرو کې وویل چې په څوارلسمه او پنځلسمه صدۍ کې هرات د یورپ د فلورانس د ښار سره مقابله کوله او دا سیمه د دنیا د غلې گدام و، علي شېر نوابي وايي: په هرات کې چې کله پښه غځوي نو پښه به دې په یو شاعر لږیږي خو دشلم قرن په اخره کې د روسانو د اشغال، تروریزم او داسې نورو عواملو په اساس په دې سیمه کې د تورتم سیوری خپور شو او امید دی چې هرات بېرته خپل تاریخي اهمیت په سیمه کې اعاده کړي.

**په جلال اباد کې د اساسي قانون د لويې جرگې د غړيتوب لپاره
د مشرقي د خورو ولايتونو ټاکنې
د ډيسمبر د مياشتې ۱-۵ نېټې پورې**

څنگه چې له هرات څخه رأستانه شولو زه جلال اباد ته د مشرقي د خورو ولايتونو د استازو ترمنځ د اساسي قانون د لويې جرگې د غړيتوب په ټاکنو کې د برخه اخستلو او نظارت لپاره لارم، څرنگه چې زه د خاص کنړ د ولسوالي څخه د بېرني لويې جرگې منتخب غړی وم، دغه ټاکنې هم دهغو دوه زره او خورسوو کسانو ترمنځ کيدله څوک چې د مشرقي څخه د بېرني لويې جرگې ته په لومړي مرحله کې تعين شوي وو.

د ډيسمبر په لومړي نېټه د جلال اباد په قبایلو رياست کې لومړي ټاکنې د لغمان ولايت د استازو ترمنځ وشوې چې دا لاندې کسان د اساسي قانون د لويې جرگې لپاره درايو په اساس انتخاب شول.

شمېره	نوم	ولسوالي
۱	الحاج سيد موسى	قرغه يې
۲	الحاج مکرم خان	قرغه يې
۳	معلم اسد الله	عليشنگ
۴	قاضي جبار	عليشنگ
۵	انجينېر محمد اکرام	دولت شاه

۶	انجنېر قرار	علینگار
۷	ډاکټر عبدالله لغمانی	مرکز (مهترلام)

د ډیسمبر په دریمه نیټه د ټاکنو د شکایاتو کمیسیون د پریکړې پر اساس چې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی یې مشري کوله انجنېر قرار یې له لست نه وویست ځکه د روژې په میاشت کې د ده د نفرو له خوا په یو برخورد کې دوه کسه وژل شوي وو او په عوض کې یې مولوي قیام الدین کشف چې په نوموړي پسرې یې زیاتې رای وړې وې د اساسي قانون د لوی جرگې د غړي په توگه وټاکل شو.

د ډیسمبر په دویمه نیټه د نورستان د استازو ترمنځ ټاکنې ترسره شوې او دالاندې کسان د اساسي قانون د جرگې د غړیتوب لپاره انتخاب شول:

شمېره	نوم	ولسوالي
۱	محمد تمیم نورستاني	برگمټال
۲	مولوي عبدالمنان	کامدیش
۳	وکیل غلام سخي	ننگراج
۴	امیر حمزه	دواب
۵	محمد مالک	ویگل

د ډیسمبر په دریمه نیټه د کنړ ولایت ۵۰۲ استازو د ټاکنو په نتیجه کې دالاندې اته کسان انتخاب شول:

شمېره	نوم	ولسوالي	د رای
-------	-----	---------	-------

شمېر			
۹۳	خوکی	مولوي شهزاده شاهد	۱
۳۸	ناری	قاضي عبدالستار	۲
۳۷	وټه پور	حاجي منگل	۳
۳۴	نورگل	مولوی محمد اسلم	۴
۲۸	مروره	سید احمد خان	۵
۲۸	خاص کنړ	استاد محمد رحیم	۶
۲۲	سرکانو	حاجي امانت خان	۷
۲۲	اسمار	جان سردار	۸

مخکې له دې چې دکنړ د ۵۰۲ استازي په خپلو منځو کې پورته اته کسه تعین کړي ما دخپلې ولسوالي منتخبو استازو ته وویل زه له تاسې ډېره مننه کوم چې دبیرنۍ لوی جرگې په وخت کې مو زه د ټولو په اتفاق سره خپل استازی تعین کړم نو داځلې زه او یا زما له کورنۍ څخه هیڅوک کاندید نه دی نو بڼه به دا وي چې تاسې یو کس ټول په اتفاق په خپلو مینځو کې تعین کړئ تر څو د ولایت په سطحه په ټاکنو کې یې د گټلو چانس زیات شي که څه هم په دې وخت کې زما ورور سلطان محمود میاخیل غوښته چې ځان کاندید کړي خو زما د اصرار په اساس د خپل

کاندیتوب نه تېر شو، ما دوی ته وویلې چې پښتنو کې متل دی چې وایي (ژړنده که دپلار ده هم په وار ده) دا چې زه او زما کورنۍ نه څوک نه دی کاندید نو ځکه په زغرده خبرې کولای شم نو لوی جرگې ته باید ډېر پوه کسان تعین کړئ، که څه هم د لوی جرگې ورځې کمې دي خو په دې باید پوه شو چې دغه جرگه اساسي قانون تصویبوي او اساسي قانون زموږ د ټولو په ژوند مثبت او منفي اغیز درلودی شي. دا خبرې مو د کنړ ټولو استازيو ته هم په عمومي غونډه وکړې.

د خاص کنړ ولسوالۍ نه په اخره کې مولوي مطیع الله د چندراو د کلي نه ډگروال محمد الله خان د شامکار د کلي نه او استاد محمد رحيم خان د برې اراضۍ د کلي نه کاندید پاتې شول. دوی یو بل ته نه تېریدل خو ما د دې درې وارو کاندیدانو څخه هیله وکړه چې تاسې بېرون ته ووځئ موږ د خاص کنړ نماینده گان په خپلو منځو کې به مشوره وکړو او موږ چې هره پریکړه وکړه هغه به تاسې منئ. موږ داسې فیصله وکړه مخکې له دې چې د ولایت په کچه په ټاکنو کې برخه واخلو بڼه به دا وي چې په خپلو منځو کې رایې گېږي وکړو او هر کس چې د دې درې کاندیدانو څخه زیاته رایه واخسته هغه به زموږ د ولسوالۍ څخه په شریکه کاندید وي.

کله چې رایې گېږي وشوه استاد محمد رحيم خان پنځلس رایې، مولوي مطیع الله یولس رایې او ډگروال محمد الله خان اته رایې اخستې وې نو په دې اساس مولوي مطیع الله او ډگروال محمد الله خان دخپل کاندیتوب څخه تېر شول.

زما دخبرو او د خاص کنړ د ولسوالۍ د فیصله نه وروسته د کنړ ولایت ۱۵۱ کاندیدانو نه یوازې څلور ویشته کاندیدان د مقابلي لپاره ودریدل چې مخکې ذکر شوی اته کس دزیاتو رایو داخستنې پر اساس انتخاب

شول. د دې خبرې يادونه ضروري گڼم چې د خاص کنړ ولسوالۍ د ۴۳ استازونه يوازې ۳۴ کسانو په ټاکنو کې برخه اخستې وه چې په دې کې شپږو کسو د خاص کنړ ولسوالۍ کانديد استاد محمد رحيم خان ته رايه نه وه ورکړې ځکه محمد رحيم خان ټولې ۲۸ رای گټلې وې. د دېسمبر په پنځمه نيټه د ننگرهار ولايت داستازو ترمنځ ټاکنې ترسره شولې چې دا لاندې ۲۳ کسه د اساسي قانون لوی جرگې لپاره انتخاب شول:

شمېره	نوم	د رايو شمېر	ولسوالي	سياسي اړيکي
۱	مېرويس ياسني	۷۱	کامه	ملي محاذ
۲	حاجي روح الله	۳۸	رودات	دخالص اسلامي حزب
۳	حاجي شهزاده	۳۱	کامه	اسلامي جمعيت
۴	ملک قيس (نوراغا حاجي)	۳۳	بنيوه	
۵	عبداللہ د عبدالرحمن زوی	۴۱	حصارک	
۶	حاجي داود ارسلايي	۳۵	سره رود	دخالص اسلامي حزب
۷	انجينر محمد غوث	۳۲	دره نور	دخالص اسلامي حزب
۸	حاجي شاه پور	۳۳	کوټ	

افغان ملت	شېرزاد	۲۸	معلم گل محمد	۹
ملی اسلامي محاذ	شېرزاد	۲۸	ضابط محمد ظاهر	۱۰
دخالص اسلامي حزب	دور بابا	۳۳	سوچه گل	۱۱
اسلامي جمعیت	خوگياڼي	۳۷	سید عبدالغفار پاچا	۱۲
	دره نور	۳۸	انجنېر عبدالغنی	۱۳
	گوشته	۳۳	فریدون مومند	۱۴
دخالص اسلامي حزب	حصارک	۴۰	حاجی محمد داود	۱۵
دحکمتیار اسلامي حزب	بهسود	۶۶	سید جمال پاچا	۱۶
دخالص اسلامي حزب	اگام	۳۹	ملک نظېر	۱۷
دخالص اسلامي حزب	چپرهار	۴۴	امان الله	۱۸
دملی جبهه نجات	اچین	۲۸	همایون شینواری	۱۹
دحکمتیار اسلامي حزب	بهسود	۴۵	انجنېر عبدالغفار	۲۰
افغان ملت	گوشته		روح الامین	۲۱

د حکمتیار اسلامي حزب	کامه		حاجی سید عزیز	۲۲
ملي اسلامي محاذ	خوگیاڼي		حاجي امان خبري	۲۳
	سره رود		صفیه صدیقی	۲۴

د اساسي قانون د لوی جرگې د امنیت د ساتلو او برگزاري په اړوند د دولت رئیس حامد کرزي د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی او د کورنیو چارو وزارت هغه ۸ کسيزه گروپ ته چې زه په کې هم شامل وم چې دلویه جرگه د امنیتي پلان څارنه یې کوله د خدمت مډال د ۲۰۰۴ز کال د جنوري په دولسمه نېټه ورکړل شو چې ددغه مډال پیشنهاد د لوی جرگې د کمیسیون د مشرتابه له خوا شوی وو.

د دېسمبر اومه نیټه ۲۰۰۳ کال
د جرمني په سفارت کې د مرستندویه هیوادونو
ترمنځ د پولیسو دهمکاری غونډه

د کورنیو چارو وزارت د مشرتابه ستونزه همدا وه چې څنگه د نړیوال او په خاصه توګه د امریکا متحده ایالات په دې قانع کړي چې د پولیسو سره باید عاجلې مرستې وکړي ځکه چې پولیس د حکومت لومړنۍ څېره او د تروریزم پر ضد د جنګ په لومړي صف کې ولاړ دي، په دې وخت کې د امریکا متحده ایالات یوازې دې ته حاضر وو چې د پولیسو سره یوازې د روزنې په برخه کې مرستې وکړي او د تجهیزاتو په برخه کې باید یو بل هېواد دا بار اوچت کړي، د ترکیې هېواد د مخابراتو تجهیزاتو و عده کړې وه خو تر اوسه یې څه درک نه لېږده، همدا شان ایټالیا و عده کړې وه چې د پولیسو د یونیفورم په برخه کې به مرسته کوي خو د امریکا د متحده ایالاتو د مرستو نه پرته نور د ټولو هیوادونو مرستې ډېرې کمې او ناچیزې وې، نو ځکه خو دغه غونډه هم ډېره موثره نه وه.

**په ترافیکي پېښه کې
زما ورور سید معصوم وژل کیدل
د ډیسمبر نهمه نیټه ۲۰۰۳م کال**

په خپله خونه کې ویده وم چې سهار وختي زما یاوړ سمونیار امرالله زما د خونې دروازه وټکوله چې زما ورور سید معصوم په ترافیکي پېښه کې د تخار ولایت د خوست او فرنگ په سیمه کې وژل شوی او جنازه یې کابل ته راوړې ده. که څه هم دوه ورځې دمخه ما په اوپراتیفي راپور کې لوستي و چې یو موټر د خوست او فرنگ په سیمه کې د گړنگ نه غورځیدلی او دولس کسه سورلی ټولې په کې مړې شوې دي خو په دې نه وم خبر چې زما ورور هم په دغه موټر کې دی، دا چې په دغه وخت کې د موبایل ټیلیفون سیستم په ټول افغانستان کې فعال نه و، نو زما ماما گان چې کله خبر شوي و، هغوی یې جنازه کابل ته انتقال کړې وه، زما د ورور د وژل کیدو خبره زما د پلار لپاره ډېره سخته وه ځکه چې دا یې دریم زوی و چې په ځوانۍ کې یې له لاسه ورکړ، له دې وروسته مونږ جنازه د گڼ شمېر دوستانو په موجودتیا کې دخاص کنړ ولسوالۍ ته انتقال کړه.

زما نورو ورونو او دوستانو زما د ورور د مرگ حادثه زما د پلار څخه پټه ساتلې وه خو هغه په دې پوه شوی و چې څه خبره شته او داسې گمان یې کاوه چې گوندې زه وژل شوی یم ځکه دخاص کنړ ولسوال او ځینې سپین ږيري زموږ کورته راغلي وو، پلار مې وروسته راته وویل چې هر زوی ځانته بیل ځای لري خو ما دا فکر کاوه چې ته وژل شوی یې او هر

خومره به چې خلکو تسلسل راکاوه خو زما تشويش تر هغه وخته پورې وه چې زه خپل کلي منگوال ته د جنازې سره ورسيدم، جنازه مو د چهارشنبې په ورځ په خپله پلارنۍ هديره کې خاورو ته وسپارله او د جمعې په ورځ بېرته کابل ته ستانه شولو او د ډيسمبر په څوارلسمه نيټه مو د کابل د وزېر محمد اکبر خان په جامع جومات کې عمومي فاتحه واخستله، ټولو هغه دوستانو ته چې مور سره يې په جنازه او فاتحه کې برخه واخسته د لوی خدای جل جلاله څخه ورته اجر عظيم غواړم او زما دورور روح دې ښاد وي. د يادونې وړه چې زما يو ورور سردامحمود په ۱۹۹۰ م کال کې په پېښور کې د نامعلومو کسانو له شهيد کړې شو او بل ورور مې امير محمود په ۱۹۸۷ م کال کې په پېښور کې زما د ماما د زوی اجمل خټک سره يو ځای لادرکه شول چې تر نن پورې لا درکه دی. د دوی د لادرکې قصه ما په خپل مخکنې کتاب کې چې د واقعيتونو په بهير کې نوميری ليکلې ده.

د استاد کریم خلیلي تر مشرۍ لاندې د بې وسلې کولو د کمیسیون

غونډه

جنوري دوه ویشتمه ۲۰۰۴ م کال

نن د صدارت په ماڼۍ کې د DDR یا بې وسلې کولو د کمیسیون د مشر او د دولت د مرستیال استاد کریم خلیلي تر مشرۍ لاندې د بیلابیلو وزارتونو او د مرستندویه هېوادونو د استازو سره غونډه درلوده. ستر جنرال عبدالرحیم وردگ د ملي دفاع وزارت لومړي مرستیال وویل چې د بې وسلې کیدو پروسه ته لا تر اوسه توجه نه ده شوې او دا چې ټاکنې راتلونکي دي باید د ټاکنو د مخه د پروسه تکمیل شي او دا لاندې کارونه باید ترسره شي:

۱. مستقیماً باید قوماندانانو سره خبرې وشي چې خپلې وسلې مرکزي حکومت ته وسپاري او له دې وروسته دوی یا په نورو ادارو کې جذب شي او یا اعزازي رتبې ورکړل شي.

۲. په اوله مرحله کې دوی باید ثقیلې وسلې مرکزي حکومت ته تسلیم کړي ځکه اوس دوی او هم حکومت یو قسم وسلې لري حتی ځینې د دوی نه له حکومته څخه هم بهترې وسلې لري دا توازن باید تغیر ومومي.

۳. هغه سیمې چې لومړی وسلې تسلیموي هغو سیمو سره باید اقتصادي مرستې وشي، خو یو تشویقي جنبه اختیار کړي، په دې هکله باید دولتي او بین المللي اداري خپل فعالیتونه سره همغږي کړي.

۴. د جمهوري ریاست ټاکنو پورې سل په سلو کې باید وسلې راټولې شي او د DDR پروسه باید حکومت رهبري کړي ځکه تر اوسه په دې برخه کې بهرنیان تصمیم نیسي.

د جاپان سفیر چې هېواد یې د DDR په پروسه کې مخکښه رول لوباوه وویل چې د DDR پروسه پنځه میاشتې دمخه پیل شوې ده خو اسانه کار نه و او اوس باید په نوي شکل عملي شي او د DDR پروسې ابتکار باید حکومت په لاس کې واخلي او په لومړۍ مرحله کې ټول پخواني قطعات باید منحل اعلان شي چې د دوی منحل کیدل به د ټاکنو سره هم کومک وکړي. د پوهنې وزارت مرستیال بناغلي حسيني وویل چې موږ یو کس استازی په دې کمیسیون کې لرو او هغه اشخاص چې د معلمۍ شرایط پوره کولای شي موږ حاضر یو چې هغوی د معلمینو په توګه استخدام کړو ځکه چې موږ ۳۵۱۰۴ تنه معلمین په ولایاتونو کې کمبود لرو او حتی موږ په سربکال بودجه کې هغه معلمینو ته چې اطرافو ته ځي یو څه اضافي امتیازات هم په نظر کې نیولي دي. د کار او اجتماعي امورو وزارت استازي وویل چې دوی هم درې سوه کسانو ته ضرورت لري چې په مختلفو ریشتو کې وروزي. د کلیو پراختیا وزارت استازي وویل چې موږ په ۹۰ ولسوالیو کې د ملي پیستون پروګرام پیل کړی او موږ کولای شو چې یو زیات شمېر کسان په دولتي، بین المللي او خصوصي سکتور کې جذب کړو او په دې هکله مو دوه پروپوزلې یا طرحې د DDR کمیسیون مرستیال محمد معصوم ستانکزي ته ورکړي دي.

په اخر کې استاد خلیلي وویل چې موږ ټول په دې موافق یو چې دولت باید د دې نوي پروګرام رهبري په خپل لاس کې واخلي او اوس د دولت په سطحه یوه هماهنگي رامنځ ته شوې ده.

که څه هم د DDR په هکله ډېر زیات تبلیغات وشول زیاتې پیسې مصرف شوې خو دی پروسې یوازې سیاسي شکل درلوده او د دې پروسې له لارې یوازې د پنځوس زره په شا او خوا کې وړې وسلې راټولې شوې خو په افغانستان کې په میلیونونو سپکې او درنې وسلې موجودې دي چې اوس هم شته. د DDR پروسې ته زیاتره قوماندانانو داسې زړې وسلې ورکړي دي چې نه ورڅخه ملي اردو او نه هم ملي پولیس استفاده کولای شي، حکومت د یو زاره او بې استفادې کلاشینکوف په مقابل کې ۱۵۰ ډالره ورکولې او که نور مصارف پرې ورواچول شي نو د یو کلاشینکوف مصارف تقریبا ۳۰۰ ډالرو ته رسيدل، حال دا چې یو کلاشینکوف په هغه وخت کې په بازار کې سل ډالر قیمت درلوده او حتی داسې ویل کیده چې بعضې قوماندانانو به د زرو کلاشینکوفونو په عوض بیا نوي کلاشینکوفونه چې له منځنۍ اسیا نه قاچاق کیدل پېرودل او بیا به دغه کلاشینکوفونه قاچاقبرانو د منځنۍ اسیا څخه د هیواد شمال او جنوب ته قاچاق کول او همدغو قاچاقبرانو به د مخدره موادو قاچاقبري هم کوله او د ترورېستي ډلو سره یې هم اړیکې درلودې.

بناغلی علی احمد جلالی د قطر حکومت له استازو او کنفرانس ګډونوالو سره (دوچه قطر)

بناغلی علی احمد جلالی او ورسره پلاوی د ایتالیا د بهرنیو چارو وزارت د مرستیالی سره کتنه (دوچه قطر)

د قطر شیخ حسن له خوا په جوړه شوي میلستیا کې بناغلی علي احمد جلالی او ورسره پلاوی
د کین خوا څخه په قطر کې د افغانستان سفیر ، ډگر جنرال هلال الدین هلال ، علي احمد جلالی ، شیخ حسن ،
شاه محمود میاخیل ، ډگر جنرال عبدالجمیل جنبش او ډگر جنرال صبغت الله صایق (دوچه قطر)

شاه محمود میاخیل او ترخنګ یی د کابل والی بناغلی سید حسین انوری او قومی مشران د کابل د استالف ولسوالۍ د تعمیر د بنسټ د ډبرې د ایښودلو په حال کې

بامیانو کې د نوي والي اغلی حبیبه سرايي معرفي کول (بامیان)

شاه محمود میاخیل په بامیانو کې د قومي مشرانو او د کورنیو چارو وزارت د منسویینو په منځ کې (بامیان)

د بامیانو د نوي والي اغلی حبیبه سرايي معرفي کولو مراسم (بامیان)

شاه محمود میاخیل د بامیان ولایت د چارواکو سره د بودا مجسمو د کتلو
پر مهال (بامیان)

د ۲۰۰۴ کال د جمهوري ریاست ټاکنې د ټاکنو د یوې حوزې څخه کتنه، شاه محمود میاخیل او د مکرویانو د سیمې د پولیسو مشر سمونوال گلا جان (کابل)

د شاه شهید په سیمه کې د ټاکنو له حوزې څخه کتنه (کابل)

په صدارت کې له رای اچونې وروسته شاه محمود میاخیل له خبریالاتو سره خبرې کوي

د کارته نو په سیمه کې شاه محمود میاخیل د ټاکنیزې حوزې څخه د کتنې پر مهال

شاه محمود میاخیل او د کابل والي بناغلی سید حسین انوري د کابل
د سروبي ولسوالۍ د بنسټ ډیره ږدی. په انځور کې عبدالمالک صدیقي هم تر سترگو
کیږي (سروبي ولسوالي کابل)

د کابل د کلکانو ولسوالۍ دنوې ودانۍ د بنسټ اېښودنې مراسم شاه محمود میاخیل د کابل والي انوري اونور قومي او دولتي مشرانوسره (کابل کلکان)

د پولیسو دفراغت او شهادتنامو د ویشلو مراسم د بنې خوانه ډگر جنرال نورالله خل ، ډگر جنرال شیرآغا روحانی ، امنیتي معین بناغلی ضرار احمد مقبل ، شاه محمود میاخیل ، ډگر جنرال سید محمد خان ، تورن جنرال سید کمال سادات او ډگر جنرال صبغت الله صایق

د لوگر ولایت د سرخ اباد ولسوالۍ د لومړني ښوونځي څخه کتنه دغه ښوونځی چې یوې امریکایي ښځې له خوا چې په عکس کې ښکاري رغول شوی دنوموړې ښځې زوی د ۱۱ سپټمبر په پېښه کې وژل شوی اوس دغه ښځه هم مړه ده په عکس کې د لوگر دمعارف ریس غروال ، او انجنیر محمد اشرف پوپل هم لیدل کیږي

شاه محمود میاخیل او د لوگر والي محمد امان حمیمي د قومي مشرانو سره د روغېر پر مهال (لوگر)

د بلخ ولایت د شولگری ولسوالۍ د صحي کلینک د منسوبینو څخه کتنه

د پکتیا ولایت له قومي مشرانو سره کتنه ، په عکس کې دمخابراتو وزیر محمد معصوم ستانکزی او د کورنیو چارو وزارت سلاکار معین مرستیال هم لیدل کیږي

کنړ نوي والي اسدالله وفا ته د کنړ د خلکو هرکلی

اماني کوي

شاه محمود میاخیل د پولیسو د اکاډمۍ د قوماندان ډگر جنرال محمد موسی نعیمی سره (د کورنیو چارو وزارت)

د کینډي خوا نه جنرال محمد شفیق فضلي، جنرال نعیمی، شاه محمود میاخیل، جنرال مطیع الله او جنرال محمد حبیب ناصري (د کورنیو چارو وزارت)

د کورنیو چارو وزارت د پیژنتون د اسنادو د کمپیوټري کولو مراسم: د کښې خوانه شاه محمود میاخیل، جنرال شیراغا روحاني، انجنیر محمد حسیب لطیفی، جنرال سید محمد خان او جنرال محمد ناصر هاشمی

د کورنیو چارو وزارت د پیژنتون د اسنادو د کمپیوټري کولو نه کتنه

بغلان ته دنوي والي جمعہ خان همدر د معرفي کولو لپاره تڼي او په سالنگونو کې د زیاتو واورو وړیدو له امله ودریدل

شاه محمود میاخیل د کورنیو چارو وزارت ریئسانو او قوماندانو سره (ارکې مانی)

افغاني پلاوی د بلجیم د بروکسل په ښار کې

شاه محمود میاخیل د کنړ ولایت د امنیه قوماندان جنرال مطیع الله خان ساپي او د کورنیو چارو وزارت د قرارگاه د قوماندان سمونوال عبدالوحید سره (د کورنیو چارو وزارت)

شاه محمود میاخیل د کنړ نوي والي اسدالله وفا د معرفي کیدو لویه مراسمو
کې د کنړ خلکو ته وینا پر مهال

د خاص کنړ د ولسوالۍ د قومي مشرانو سره لیدنه (د کورنیو چارو وزارت)

د پکتیا ولایت څخه کتنه په عکس کې له کبې خوا څخه بناغلي هر یو شریفی ، شاه محمود میاخیل ، محمد معصوم ستانکزی ، محمد احسان ضیا او معین مرستیال (د گردیز هوایی ډگر)

د پکتیا والي اسدالله وفا سره کتنه: د کبېې خوانه امنیه قوماندان جنرال حی گل سلیمانخیل، بناغلی هر یو فضل احمد عظیمي، شاه محمود میاخیل، اسدالله وفا او محمد معصوم ستانکزی (گردیز ښار)

د جمهورۍ ریاست د ټولټاکنو په مهال شاه محمود میاخیل د کورنیو چارو وزارت ویاند
لطف الله مشعل او جنرال عبدالمنان فراهی د استقلال لیسې په حوزه کې

پکتیا ولایت مشرانو سره د کورنیو چارو د وزیر کتنه مارچ څوارلسمه نیټه ۲۰۰۴ م کال

د پکتیا ولایت یو شمېر مشران د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی سره د لیدنې په موخه کابل ته راغلي وو چې دخپلو سیمو ستونزې د کورنیو چارو د وزیر سره شریکې کړي. دوی هیله درلوده چې د کورنیو چارو وزارت ورسره په دې برخه کې لازمه همکاري وکړي، د دغه مشرانو له ډلې څخه یو هم عبدالحکیم منیب چې دطالبانو په وخت کې د مخابراتو د وزارت مرستیال و وویل چې د پښتنو په سیمو کې درې قوتونه دي، دولت، ایتلافي ځواکونه او ترهگر او موږ د دې درې واړو څخه په عذاب یو، تروریزم (القاعده) دفتر نه لري چې عریضه ورته وکړو تر څو موږ ته ضرر ونه رسوي او تر اوسه ترې په عذاب یو، دولتي مامورین موږ په عذابوې رشوت رانه غواړي او نور مشکلات راته پیدا کوي، د ایتلافي قواؤ سره هم په مشکل کې یو زموږ نږدې ځایه نیسي. ده وویل چې څوک د حکومت سره جنگیږي او مجرم وي موږ یې هم مخالف یو او په شریکه باید مبارزه ورسره وکړو خو یوازې د زرمته په سیمه کې دوه سوه کوره په یوه وخت کې تالاشي شول او هیڅوک یې هم ونه نیوه خو بې عزتي یې وکړه او دوی په اخره کې راته یوازې SORRY یعنی بښنه غواړم ووايي او لاړ شي. ښاغلي منیب زیاته کړه چې د حاجي سپین ورور چې برات نومیده، هندوستان ته د تداوی لپاره تللی و کله چې له هندوستان څخه بېرته راغی نو امریکایانو ونیوه او ۱۳۸۲ هـ ش کال د جدي د اتمې نیټې نه تراوسه پوري نادرکه دی، د لوگر ولایت اداري رئیس د حاجي محمد ولي موټر وړی او اوس د موټر مصارف هم د ده نه

غواړي، همدا شان د دوی په سیمه کې د امنیتي پوستې قوماندان خلک راغواړي او وايي چې د ځمکو اسناد مو راوړئ او که نه ځمکې درنه ضبطوو او د خلکو نه پیسې غواړي حال دا چې په پکتیا کې اکثریت خلک د ځمکو اسناد نه لري، حال دا چې د دغه سیمې امنیتي قوماندان هم د امریکایانو سره ارتباط لري او هم د طالبانو سره، زما کوربې تلاشي کړ او دلته په کابل کې زما په جايداد دعوه لري یو بل تن وویل چې زما ورور تورن محمد امان چې پخوا یې د حزب اسلامي سره جهاد کړی و، نه میاشتي وړاندې امریکایانو نیولی او تر اوسه پورې بندي دی په داسې حال کې چې د پکتیا په قول اردو کې برحاله مدبر د پیژند و، د قول اردو قوماندان او والي هم د دې تصدیق کوي خو څوک یې نه خوشې کوي، دې مشرانو وویل چې بله مسئله د پاچا خان ځدران ده که دا حل شي نو په پکتیا کې به دا نیول او کمشکس راکم شي، همدا شان اکثریت قوماندانانو بیا د پخوا په شان پاتکونه اچولي او خلک ځوروي. د وزېرو یو تن مشر حاجي گل محمد وویل چې د وزېرستان، احمدزیو او اتمانزیو ټول مشران مور د تلته په اتفاق راغلي یو او د انگورو په اډه کې باید ولسوالۍ جوړه شي ځکه مور د دشمن په دروازه کې یو او دا زموږ عرض دی چې تاسې ته مو ورساوو او خپل راتلونکي نسل ته به زموږ غاړه ازاده وي چې مور د دوی عرض تر تاسې رارسولی دی.

همداشان د گومل دخروټو د قوم یو تن مشر د محمد حسن په نامه وویل چې تاسې باید له مور سره یو هیئت ولیږئ چې له نږدې نه سیمه وگوري او دا دوه کاله کیږي چې د سرحدې لوا په نامه تشکیل شته دی، معاشونه اخستل شوي دي خو هلته په سیمه کې نه نفره هم نه لري، دې مشرانو دا هم غوښتل چې په خپلو سیمو کې قومي ملیشې جوړې کړي

خو د کورنیو چارو وزارت د دوی دې غوښتنې سره موافق نه و، جلالی صیب دوی ته وویل چې ما د پکتیا والي راغونښتی او د پرژبه د پاچا خان مسئله حل شي ستاسې نورې ټولې خبرې سمې دي او دهر مشکل لپاره حل لارې چارې لټوو.

په همدې ورځ د غزني يو شمېر مشران د حضرت ابوبکر په مشرۍ چې دوه اونۍ دمخه د کليفورنيا نه راغلي و د کورنیو چارو د وزېر سره د کتنې لپاره راغلل او دا غوښتنه يې کوله چې ټول مجاهدين او عام طالبان چې بنديان دي بايد خلاص شي ځکه دوی جهاد کړی او مجاهدين دي، د جهاد په دور کې يوازې د غزني د اسفنده کلي کې يو کور چې څلور ويشت کسه په کې شهيدان شوي اوس دغه کلی د شهيد خيلو په نامه يادېږي، ده وويل چې پښتانه د سرکونو له سره نيول کېږي او بنديان کېږي حضرت ابوبکر خپله ملکي پخوله او غوښتل يې چې په دې توگه د ځان پسې يوه ډله جوړه کړي.

په همدې ورځ د هزاره جاتو دايکندي يو شمېر مشران د سليمان ياري په مشرۍ د کورنیو چارو دوزېر سره د کتنې لپاره راغلل او ددوی غوښتنه دا وه چې د رئيس جمهور له خوا د هزاره جاتو په سيمه کې د څلورو نورو ولايتونو او ۵۲ ولسواليو د جوړېدو امر موجود دی اما اجرات پرې نه دي شوي، دوی وويل چې ترڅو د احزابو نمايندگان زموږ په سيمو کې حاکمان وي هلته د خدمت هيله نه شته دی نو دوی بايد تبديل او هم بې وسلې شي ځکه چې د دوی دلاسه د شهرستان، ورس او پنجاب زيات ولس مهاجرت ته مجبوره شوی دی، د دوی ادعا دا وه چې محلي چارواکي د مخدره موادو په قاچاق کې لاس لري او د بيا رغونې د کارونو نه کمشن اخلي. د ايت الله بهشتي زوی بناغلي فخری وويل چې د شهرستان په سيمه

کې ټول چارواکي د یوې کورنۍ نه دي او یوازې درې زره منه اپین یې د عشر په نامه د خلکو نه ټول کړي دی زموږ مشکل د دولت سره دا دی چې په موږ یې ظالم حاکمان مقرر کړي دي. سلیمان یاري په اخره کې وویل چې یو وختې زموږ ټول محلي چارواکي پښتانه و خو موږ دومره شکایت نه درلوده خو اوس موږ د خپلو هزاره گانو نه په عذاب یو. دا خبره ریښتیا ده ځکه د هرې سیمې او هر قوم جنگسالارانو په خپلو سیمو کې خپل خلک زورولي او ظلمونه یې کړي دي.

**د کابل د پولیسو د تعلیمي مرکز څخه د پولیسو
د فراغت په مراسمو کې گډون
اپریل څوارلسمه ۲۰۰۴ز کال**

نن د PRT دمشرتابه د نظارت کمیټې دغونډې نه وروسته د جلالی صیب سره یو ځای په موټر کې د پولیسو د تعلیمي مرکز پر لور روان وو چې د ملي پولیسو د یو گروپ د فراغت په مراسمو کې گډون وکړو، په لاره کې راته جلالی صیب وویل چې پرون مې کرزي صیب ته وویل دا ښه نه ده چې د اسمعیل خان پر ځای یو بل هراتی د هرات د والي په توگه وټاکل شي ځکه دا کومه مېراني چوکۍ نه ده چې خامخا به هراتی ټاکل کېږي نوښه به دا وی چې د اسمعیل خان پر ځا باید یو بې طرفه کس وټاکل شي، له بله خوا دا امتیاز ورکول هم نه دی پکار چې دده زوی دې د هوانوردۍ او ترانسپورت وزیر شي ځکه په دې توگه دده نفوذ په مرکزي حکومت کې اضافه کېږي او په هرات کې به هم لاس وهنه کوي خو کرزي صیب زما دا پیشنهاد ونه مانه. جلالی صیب وویل چې که زما اصرار نه وای نو کرزي صیب جنرال دوستم د ملي دفاع د وزیر په توگه ټاکلو ما ورته وویل چې که دا کار وشي نو دا په دې مانا ده چې ده ته باج ورکوي، د دې خبرې یادونه ضروري ده چې د اپریل په اتمه نیټه د جنرال دوستم نفرو چې د فاریاب د والي په کور او دفتر برغل وکړ او د فاریاب والي عنایت الله عنایت چې ازبک هم و د جنرال دوستم دنفرو دلاسه وټنبتیده او دامنیه قوماندان هم ښار پرېښود، جنرال دوستم بیا وویل چې په دغه سیمه کې دا مشکل د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی او د ملي دفاع وزیر مارشال فهیم

جوړ کړی نو دوی دواړه باید دخپلو وظیفو نه لرې شي. جنرال دوستم ویلي چې والي د حکمتیار د اسلامي حزب پورې تړاو لري او دامنیه قوماندان هم طالبان تقویه کوي، حال دا چې د ۲۰۰۰ مې فرقي قوماندان هاشم حبیبی خو ورځې د مخه والي ته خبر ورکړی و چې جنرال دوستم خپل نفر په شخصي جامو کې په کورونو کې ځای پرځای کړي دي او د فاریاب په ښار کې د گډوډۍ تکل لري چې همداسې وشوله خو د فاریاب PRT، ښار د چوراو چپاول نه وژغورلو، د کورنیو چارو وزارت سمدستي درې سوه پولیس او ملي اردو ۷۵۰ کسه د میمنې ښارته ولیرل ترڅو وضع بېرته په کنټرول کې راشي.

د پولیسو د فراغت په مراسمو کې پولیسو ته په خطاب کې جلالی صیب وویل چې تاسې د افغانستان دخلکو به زړه کې ځای لري خو د هغه چا د سترگو اغزي یاستې څوک چې په افغانستان کې دامنیت د خرابې په لټه کې دي، دا ستاسې ملې افتخار دی او هم دا ستاسې مسلکې او شخصي افتخار دی ځکه تاسې دخلکو د امنیت مسؤل کېږی او تاسې وضعیت کنټرولوي، که په دې کار کې بریالی شولې نو دا به ستاسې لوی افتخار وی خو اصلي کنټرول تاسې باید دخپل ځان نه پیل کړي، امید لرم چې تاسې خلک وگوری نو تاسې ته مراجعه وکړی نه چې خلک د تاسې نه وتښتي او تاسې دخلکو د ځورونې سبب شي ځکه اوس زمونږ ولس د دولتې کسانو له خوا ځورول کېږي. زه له تاسې یوه هیله لرم چې تاسې خپل خدای حاضر وگڼې او د خدمت کولو شعار خپله دنده وگرځوي.

**جنوبي ولاياتونو (پکتيا ، پکتیکا خوست او لوگر) ته
د مخابراتو د وزېر په مشرۍ د يو لوړ پوړي پلاوي سفر
دمي دمیاشتي دلسمې نېټې نه تر دولسمې نېټې پورې ۲۰۰۴ز کال**

د وزېرانو شورا د پریکړې پر اساس د مخابراتو وزېر محمد معصوم ستانکزي په مشرۍ يو لوړ پوړي پلاوی تعین شو ترڅو د مې د میاشتي په لسمه نېټه د پکتيا ، پکتیکا ، خوست او لوگر ولایتونو ته سفر وکړي او د دغو سیمو د امنیتي ، اداري او هم د بیارغونې د کارونو نه مفصل راپور د وزېرانو شورا ته وړاندې کړي. د دغه پلاوي غړي په لاندې توگه وو.

۱. ډگر جنرال فضل احمد عظیمي د کورنیو چارو وزارت اداري معین
  ۲. بناغلی محمد احسان ضیا د کلیو او پراختیا د وزارت معین
  ۳. انجنیر جلال زاده د ښار جوړونې وزارت معین
  ۴. بناغلی صدیقي د مالي وزارت سلاکار
  ۵. محمد انور رحمانی د اداري اصلاحاتو د کمیسیون غړی
  ۶. معین مرستیال د کورنیو چارو وزارت سلاکار او د افغانستان د تحکیم ثبات د پروگرام مسؤل
  ۷. ارسلا جمال د افغانستان د تحکیم ثبات د پروگرام معاون
  ۸. شاه محمود میاخیل د کورنیو چارو وزارت ستر سلاکار
- د کابل د هوایي ډگر نه مو د ملي دفاع وزارت په الوتکه کې سهار اوه بجې او پنځه څلویښت دقیقې پرواز وکړ او د پنځه څلویښتو دقیقو الوتنې نه وروسته د سهار په اته بجو او دېرشو دقیقو د گردیز ولایت

هوایې ډگر ته ورسیدو او د ولایت په مقام کې مو د پکتیا والي او مشاور وزیر اسد الله وفا، د امینه قوماندان جنرال حی گل سلیمان خېل او نورو محلي چارواکو سره وکتل او د خپل سفر موخې مو ورته وویلې چې:

۱- د ولسوالیو عمومي ارزیابي، د پرسونل، ودانیو او تجهیزاتو له امله.

۲- د امنیتي وضع او اداري اصلاحاتو ارزیابي

۳- کومې یو میلیون ډالره چې د اساسي قانون په لویه جرگه کې د دولت رئیس کرزي صیب له خوا هر ولایت ته منل شوي دهغو لپاره د پروژو انتخابول.

اسد الله وفا زموږ د پلاوي د راتگ نه مننه وکړه او وویلې چې موږ دوه رهايشي يا استوگن ځایونو پروژې د مارانو چينې په سيمه کې چې هر یوه یې د دولس سوه کورونو لپاره د ځمکې نمرې په کې په نظر کې نیول شوي او هم د ۲۷ لوړ پوړو ودانیو پروژو او نقشې نهه میاشتي دمخه د کورونو او بناو جوړولو وزارت ته د منظورولو لپاره لېږلي خو تر اوسه یې هېڅ درک نه شته دی، د ولسوالیو ټول مرکزونه د ودانیو لپاره ځمکې لري او ودانۍ جوړولو لپاره څه مشکل نشته دي. اریوب ځایي، زرمتم، سید کرم او ځمکنی ولسوالۍ یو څه ودانۍ لري خو نورې ولسوالۍ هېڅ ودانۍ نه لري. ده وویل چې کله چې موږ دلته راغلو یو میل سلاح هم د امنیه په قوماندنې کې نه وه خو اوس د کورنیو چارو وزارت دوه سوه میله سلاح او ۸ جیپان رالېږلي دي خو د ولسوالیو سره مخابراتي سیستم نه لرو او صرف یو ستلايت تيلفون مو هرې ولسوالۍ ته ورکړی خو د ستلايت د کارت لپاره چې ولسوالان موږ ته تيلفون وکړي پيسې نه لرو. همدا شان د پکتیا د ټولو مشرانو دا خوښه ده چې په هغه یو میلیون ډالره چې د ولایت لپاره وعده شوې د پکتیا د پوهنتون په جوړولو مصرف کړو

او د پوهنتون د ځمکې نه دیوال پرې را تاو کړو. اسدالله وفا وویل د پکتیا لپاره مهمه پروژه دمچلغو بند جوړول دي او همدا شان د گردیز د ښارد سپکونو جوړول خورا مهم دي.

په هغه غونډه کې چې د قومي مشرانو او اداري پرسونل سره جوړه شوی وه، د پکتیا والي اسد الله وفا وویل چې دلته موږ قومي شورا او حتی د ښځو د چارو د سمبالښت لپاره شوراګانې جوړې کړي او د حکومت سره همکاري کوي او غواړي چې د ټاکنو لپاره د رایو د کارتونو په پروسه کې برخه واخلي. په پکتیا کې ټوپک سالاران ختم شوي او ټول عایدات د ګمرکاتو د حکومت په خزانه کې تحویلېږي، ده وویل چې تېر کال یوازې ۸ لکه افغانۍ حکومت ته تحویل شوې وې او سپکال تر اوسه پورې څلور میلیونه افغانۍ د حکومت خزانه ته تحویل شوي خو ده وویل چې په پکتیکا کې امنیت د قومونو له خوا نیول شوی دی خو د خلکو سره ډېرې وعدې شوي او تر اوسه پورې یوه یې هم نه ده عملي شوې.

د پکتیا د والي د خبرو نه وروسته دمخابراتو وزیر محمد معصوم ستانکزي د کابل نه راغلي پلاوي په استازیتوب لومړی د دولت رییس حامد کرزي سلامونه دوی ته ورسول او وویل چې په تېرو دوه لسیزو کې د افغانستان ټولو خلکو قرباني ورکړې مګر د افغانستان خلکو د آزادۍ د نعمت نه ګټه وانخستله او بالاخره نړېوال راغلل چې موږ بیا جوړ کړي، دا زموږ لپاره د تاسف ځای دی خو بیا هم باید موږ ددې فرصت نه ګټه واخلو، ځکه د ټوپک په زور وطن نه شي ابادیدای او د خلکو حمایت او همکاري ضروري ده که ډېر څه نه شو کولای یو څه خو کولای شو او هغه څه چې کولای شو هغه باید عملي کړو.

د ستانکزی صیب د خبرو نه وروسته د بیرنۍ لوی جرگې وکیل داود شاه نیازی خبرې وکړې او وویلې چې کله مشکل وي نو د پکتیا خلکو نه ملاتړ غوښتل کېږي خو چې کله د امیتاز وخت راشي بیا لویه پکتیا شاته واچول شوي. ده وویل چې شپږ میاشتې دمخه د پکتیا پوهنتون د کاغذ پر مخ منظور شوي خو عملي هېڅ گام نه دی اخستل شوی، په رېږه او لونگیۍ مور ته القاعده ویل کېږي خو دا زموږ کلتور دی او د دې نه تېریدی نه شو، موږ پوهېږو چې څوک د افغانستان د وحدت لپاره کار کوي نو موږ د هغوی په څنګ کې ودریږو. ده وویل چې موږ ۱۸۰۰ کسه ملي اردو ته لېږلي او دې ته حاضر یو چې ملي پولیسو ته هم نفر ورکړو.

د پکتیا په ولایت کې بل عمده مشکل د څلور غیر رسمي ولسوالیو موجودیت وو چې د ټولو داغونښتنه وه چې مرکزي حکومت هغه باید په رسمیت وپېژني او هم د پولیسو تشکیلاتو او تجهیزاتو ته جدي توجه وشي ځکه د گردیز د ښار لپاره یوازې ۴۵ پولیس په تشکیل کې نیول شوي دي. دوی وویل چې درې کسه د منگلو او یو کس د ځمکنیو په سیمو کې چې د پاکستان له خوا تقویه کېدل او بمونه یې ایښودل د اربکیو له خوا ورسره جگړه وشوه چې دوه یې مړه او یو یې زخمي شو او د دوی د له منځه وړلو نه وروسته په سیمه کې ارامي راغلې ده.

د پکتیا د خلکو یو مشکل دا وو چې دوی د هغه کسانو نه چې د امریکایانو سره کار کوي او د کمپاین په نامه یادېږي او په عملیاتو کې برخه اخلي شکایت درلوده چې دوی د کورونو د تالاشۍ په وخت کې غلاوي کوي او زیات مشکل دوی جوړ کړی دی.

د گردیز نه وروسته د مې د میاشتې په یولسمه نېټه مازدیگر په دریو بجو او پنځه څلوینست دقیقو د گردیز نه خوست ته په چورلکه کې لاړو او

د شلو دقیقو پرواز نه وروسته د خوست په هوايي ډگر کې کیناستو د خوست والي معراج الدین پټان، د خوست د ولایت مرستیال ډاکتر محمد ابراهیم، د امنیت قوماندان جنرال محمد ایوب، د فرقي قوماندان جنرال خیال باز او گڼ شمېر مشرانو سره د ولایت په مقام کې مو وکتل او د خپل سفر موخې مو ورته تشریح کړې د مخابراتو وزیر ورته وویلې چې افغانستان زموږ او ستاسې مشترک کور دی او دا وطن به د افغانانو په لاسونو جوړېږي ځکه نړیواله ټولنه یوازې د موږ سره مرسته کولای شي، مخدره مواد، بهرني مداخلې، بې اتفاقي او اداري فساد زموږ د نه پرمختګ اصلي دلیلونه دي.

د خوست والي معراج الدین پټان په خصوصي غونډه کې وویل چې د خوست د دېرشو ادارو د مشرانو نه ۲۷ یې غله دي او د دولت د جوړولو هېڅ اراده نه لري او ټول باید تبدیل شي، د خوست د والي احساسات او طرز تفکر دا و چې د خوست په سیمه کې Disney World (21) یعنی د دنیا د نندارې عجایب ګر جوړ کړي البته دا او داسې نورې پروژې چې ده په نظر کې درلودې د قدر وړ وې خو عملي اړخ یې نه درلوده، د خوست والي وویلې چې د ټنې، یعقوبي، صبری او سپېری ولسوالیو کې امنیتي یو څه مشکل شته خو په نورو سیمو کې امنیت ښه دی د خوست د ښار د اوبو د شبکې فعالول اساسي مشکل دي چې د خوست ښاریانو ته صحی اوبه ورسېږي او دا باید عاجل جوړ شي. د خوست د مشرانو یوه جدي غوښتنه دا وه چې که د خوست د طب فاکولته چې د لوړو تحصیلاتو وزارت له منځه وړي بېرته فعاله نه شي او د لوړو تحصیلاتو وزارت د

(۲۱) Disney world یا Disneyland عجایب ګر په ټوله دنیا کې په دريو ځایونو کې جوړ شوی دی چې دوه یې په امریکه او یو یې په فرانسه کې دی.

خپلې دغه پریکړې نه صرف نظر ونه کړي نو د خوست ولایت به د مرکزي حکومت سره هېڅ همکاري ونه کړي او هم به د خوست ولس په ټاکنو کې برخه وانخلي، زموږ د سفر نه وروسته د لوړو تحصیلاتو وزارت د خپل دغه تصمیم نه تېر شو او د خوست د طب فاکولته یې بېرته په رسمیت وپېژندله.

د خوست مشرانو د کورنیو چارو وزارت نه مننه وکړه چې د پاسپورت موده پنځه کاله کړي او د مخابراتو وزارت دوی ته یوه مخابراتي دستګاه منظوره کړي ترڅو په کار پیل وکړي او همدا شان یې د مالیه وزارت څخه چې د دوی پخوانۍ مالیه معاف کړې ده مننه وکړه. د مې د میاشتې په دولسمه نېټه مو سهار د پکتیکا ولایت مرکز شرنې ته سفر وکړ او په چورلکه کې د څلویښتو دقیقو پرواز نه وروسته هلته ورسیدو او د پکتیکا د نوي والي ګلاب منگل سره مو ولیدل. د شرنې ښار ډېر وړوکی ښارګوټي و او د نوي والي د راتګ سره د دولتي ادارو د ودانیو د جوړولو یوڅه کار د PRT په مرسته پیل شوي و. پکتیکا ۱۹ رسمي ولسوالي درلودې او د څلورو نورو ولسواليو پیشنهاد یې د کورنیو چارو وزارت ته لېږلی و چې منظور شي، د پکتیکا والي وویل چې د پکتیکا ولایت ۳۵۰ کیلومتره سرحد د پاکستان سره لري او د نفوسو شمېر یې ۵.۱ میلیونو په اندازه کې تخمین شوی دی. پخوا کتواز او ارګون دوه لوی ولسوالي وې چې د لوی پکتیکا ولایت پورې مربوط وې خو وروسته دغه دواړه لوی ولسوالۍ سره یوځای شوې او د پکتیکا په نامه ولایت چې مرکز یې شرنه شوه جوړ شو. د پکتیکا والي وویل چې په پکتیکا کې شپږ لیسې شته چې څلور یې ودانۍ لري او دوه یې نه لري. خو ابتدایه او متوسطه ښوونځي هېڅ

ودانۍ نه لري او یوه وړه شفاخانه په مرکز کې موجود ده او سرکونه حتی د ولایت په مرکز کې هم پاڅه نه دي، هر ریاست او س یوه خونه لري چې هم دفتر دی او هم د مامورینو د خوب ځای او هم پخلنځای (آشپزخانه)! گلاب منگل وویلې چې د برمل ولسوالۍ تقریباً شل ورځې دمخه بیا فعاله شوې او شپته کسه مسلح پېره او گزمه کوي ده وویل چې د ټولو ولسوالیو لپاره دولتي ځمکې شته چې ودانۍ په کې جوړې شي. که څه هم د شرني ښار ماستر پلان د داود خان په وخت کې ترتیب شوی خو ځمکه وجود نه لري او ددې ځای خلک ددې مانع گرځي چې دغه پلان دلته تطبیق شي ځکه دوی قبالي لري او دولت باید د دوی د ځمکو بیه ورکړي.

دامنیه قوماندان مرستیال سمونوال شاه ولي سروضة وال وویل چې د پکتیکا په ولایت کې یوازې پنځلس کسه مسلکي صیب منصبان شته او نور ټول یې غیر مسلکي دي فعلاً جنګي عملیات نشته خو د کتواز، وړمې، تروې، ډیله او جاني خېلو ولسوالیو کې طالبان تګ او راتګ لري او ددې ځای نه په زابل او نورو سیمو کې هم فعالیت کوي، دنوې والي د راتګ سره په زیاد ترو ولسوالیو کې قومي شوراګانې جوړې شوی او امنیتي وضع ښه شوې ده.

د پکتیکا والي گلاب منگل وویل چې زیاتره ولسوالي د محلي شوراګانو په قوت ساتل شوي او د تروې، وړمې او وازه خوا په ولسوالیو کې د شوراګانو او طالبانو ترمنځ یو څه تفاهم شته ځکه مور د دومره قوت د ملي اردو او ملي پولیسو نه لرو چې هلته یې ولېږو. خو ورځې دمخه د ائتلاف قواؤ د پکتیکا ولایت دمرستیال او د امنیت د رییس په کورونو چاپه واچوله او هغه یې تلاشي کړل چې دې کار د ولایت

موقف ته يو څه ضرر ورساوه. د پولسو په تشكيل کې ۲۴۰ صيب منصبان لرو چې يوازې شل کسه يې موجود دي گلاب منگل وويل چې مرستندويه خبريه ټولني شاگردانو ته يو څه کومک ورکوي مگر هغه هم د معارف رئيس په خپلو جیبونو کې اچوي او همدا شان د کليو پراختيا رياست پخوا قراردادونه يوازې يوې NGO ته ورکول خو اوس موږ دا ټول بند کړي او هر سړي د قراردادونو په داوطلبۍ کې برخه اخيستلي شي، ده وويل چې په جنوبي وزېرستان کې د پاکستان د قواؤ د عملياتو نه وروسته زيات طالبان افغانستان ته راغلي خو په ټول سرحد کې يوه امنيتي پوسته هم نشته چې موږ يې مخه ونيسو يوازې په شکين کې ائتلافي قواؤ يې مرکز لري. گلاب منگل وويل چې د پکتیکا ولايت هغه ولسوالۍ چې بيا فعاله شوي بايد ډېر ژر تقويه شي که نه د خلکو اعتماد پر حکومت کمېږي او دغه ولسوالۍ به بيا د مخالفينو له خوا ونيول شي. د والي د ليدو نه وروسته مو د يوناما او PRT د استازو سره وکتل او ټولو د پکتیکا دنوی والي د کار نه خوښي څرگندوله.

په همدې ورځ يعنې د مې د مياشتې په دولسمه نېټه د غرمې ډوډۍ نه وروسته په چورلکه کې د پکتیکا ولايت نه د لوگر ولايت په لور حرکت وکړ چې د دېرشو دقيقو دالوتنې نه وروسته د لوگر ولايت مرکز پل عالم ته ورسيدو. د لوگر والي محمد امان حميمي، د امنيه قوماندان پاسوال پکتين او نورو محلي چارواکو سره وليدل. د لوگر والي وويل چې د لوگر د شپږو ولسواليو له جملې نه يوازې د خروار په ولسوالۍ کې امنيتي وضع بڼه نه ده ځکه د غزني او پکتيا ولايتونو سره نښتې ده او دغه ولسوالي د طالبانو په وخت کې جوړه شوې ده چې پخوا د نرخ د ولسوالۍ مربوط سيمه وه خو خلک يې د لوگر ولايت نه ځان بېگانه

احساسوي نو ښه به داوي چې دغه ولسوالي د غزني يا پکتيا ولايت سره يو ځای شي ځکه خلک يې د دغه دوه ولايتونو سره زياتې اړيکي لري، ده وويل چې په عبوري دوره کې ددغه ولسوالۍ خلک د طالبانو په نامه د لوگر ولايت د چارواکو له خوا زوريدلي او تهديد شوي وو نو ځکه د لوگر ولايت د مرکز سره اړيکي نه نيسي او سرک هم دغه سيمې ته نشته چې موږ هلته زيات تگ راتگ وکړو.

د امنيه قوماندان وويل چې دوی اوس د ټولو ولسواليو سره مخابراتي اړيکي د دؤر بعد (لرې واټن) مخابراتي په اساس لري خو د پوليسو د جلب او جذب پروسه ورو روانه ده. ځينې ولسوالان او قوماندانان چې بې سواده دي او د دوی موقف په خطر کې دی يو څه گډوډي او تشنج جوړوي خو د ټاکنو نه دمخه بايد د لوگر ولايت په ټولو ولسواليو کې يو څه تغيرات راشي.

د لوگر والي وويل چې ټولې ولسوالۍ ودانۍ نه لري او په ځينو حساسو سيمو کې لکه تنگي واغجان، بيني شېرافگن او په څرخ کې بايد امنيتي پوستې واچول شي ترڅو امنيتي وضع مطمئنه شي.

د لوگر د والي او امنيه قوماندان سره د خبرو نه وروسته د پل عالم د کوچيانو مکتب سالون ته لارو چې ددغه ولايت د سپين رېږو او مشرانو سره وگورو. د مخابراتو وزير محمد معصوم ستانکزي زموږ د سفر موخې تشرېح کړې او د خلکو همکاري يې دامنيت په راوستلو، بيارغونې او اداري اصلاحاتو په برخو وغوښته.

د لوگر ولايت مشرانو لکه حاجي سيد محمد، ډاکتر فضل الله مجددی، محمد عثمان طارق، وکیل عنایت، وکیل بسم الله، ډاکتر اسدالله همتی او حاجي محمد عمر په خپل وار سره خبرې وکړې او د

سيمي په مشكلاتو وغړېدل. دوی د دولت د رييس د غوښتنې نه چې طالبان او اسلامي حزب کسان بايد راشي او په ټاکنو کې گډون وکړي خوښي ښکاره کړه دوی په خپلو خبرو کې د هغه کسانو په نيولو کې چې د حکومت سره همکاري هم کوي خو د ائتلافي قواؤ له خوا نيول کېږي انديښنه ښکاره کړه او وويل چې د ائتلافي قواؤ فعاليتونه بايد د لوگر په ولايت کې د امنيه قوماندان، ملي امنيت او د اردو د قطعاتو سره همغږي شي ځکه خلک دولت ته ضرورت لري او دولت خلکو ته د لوگر ولايت د کتنې نه وروسته زموږ د پلاوي ټول غړي په موټرو کې کابل ته ستانه شول.

ددې سفر نه وروسته موږ يو تفصيلي راپور کابيني ته وړاندې کړ چې په هغه کې مشخص امنيتي، اداري او بيارغونې کارونو د پرمختگ او د ولس د اعتماد د جلبولو لپاره په کې وړانديزونه موجود وو. همدارنگه د مې د مياشتې په شپاړلسمه نېټه د مخابراتو وزير او ما د ملگرو ملتونو د خاص استازي په کور کې ټولو مرستندويه هېوادونو استازو ته د خپل سفر په هکله معلومات ورکړل او د دوی نه مو وغوښتل چې خپل کارونه بايد د محلي ادارو سره همغږي کړي او د افغانستان د تحکيم ثبات پروگرام سره بايد مرسته وشي تر څو د افغانستان ولسوالۍ فعاله، ودانۍ يې جوړې او د شايستگۍ پر بنیاد پرسونل استخدام شي.

**په قطر کې د افغانستان د پولیسو سره د حمایت په کنفرانس کې د
کورنیو چارو د وزیر او ورسره پلاوي گډون
د مې میاشت د اولسمې نیټې څخه تر نولسمې نیټې پورې،
۲۰۰۴ ز کال**

د قطر کنفرانس لومړنۍ کنفرانس و چې د پولیسو سره د کمکونو د جلوبولو په منظور جوړ شوی و، په دغه کنفرانس کې د گاونډي هېوادونو د کورنیو چارو وزیرانو، د پولیسو سره د مرستو په برخه کې مخکښه هېواد جرمني د کورنیو چارو وزیر او د افغانستان د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی او د سیمې د یو شمېر نورو هېوادونو استازو گډون کړی وو. جلالی صیب سره په دغه سفر کې د کورنیو چارو د وزارت امنیتي مرستیال ډگر جنرال هلال الدین هلال، د ترویزم سره دمبارزې رئیس پاسوال عبدالجمیل جنبش، د پولیسو د ریاست مرستیال پاسوال محمد حسن اتمر د سرحدي قواؤ مرستیال مل پاسوال عبدالرحمن، د جنایې جرمونو رئیس پاسوال صبغت الله صایق د مخدره موادو پرضد دمبارزې رئیس سمونوال ستاري، د ترافیکو عمومي رئیس پاسوال عبدالشکور خپر خواه او زه ملگري وو.

د مې د میاشتې په ۱۸ مه نیټه مخکې له دې چې کنفرانس په رسمي توگه په لسو بجو پیل شي د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی د چین د خلکو د جمهوریت د پلاوي سره ولیدل او د چین پلاوي د پولیسو سره د کومکونو ژمنه وکړه، کنفرانس د قطر دولت د امنیت د وزیر له خوا پرانستل شو او ټولو راغلو پلاوو ته یې هرکلی ووايه. ورپسې جلالی

صیب خبرې وکړې او دافغانستان په روانو حالتو او د پولیسو په مشکلاتو یې رڼا واچوله او د ټولو گډونوالو څخه یې مننه وکړه چې په دې کانفرانس کې برخه اخستې ده نوموړي له ټولو وغوښتل چې د افغان پولیسو سره دې په تجهیزاتي برخه کې مرستې وکړي.

د کنفرانس په جریان کې د روسیه، پاکستان، تاجکستان، هند، متحده عربي امارات، انگلستان، ازبکستان او د امریکا متحده ایالاتو پلاوي خبرې وکړې او دافغانستان د ملي پولیسو د روزنې او مجهز کولو ژمنې یې وکړې.

د کنفرانس په ترڅ کې جلالی صیب د مختلفو هېوادونو د پلاوو سره دوه اړخیزې لیدنې هم درلودې نو په دې برخه کې یې د اېران د کورنیو چارو وزیر موسوي لاري سره دوه اړخیزه غونډه درلوده او دهغه غوښتنه دا وه چې د دواړو هېوادونو ترمنځ دې یو امنیتي کمیسیون جوړ شي تر څو په امنیتي مسائلو سره وغږېږي او دا غونډې باید منظمې وي، د اېران د کورنیو چارو وزیر دا پیشنهاد هم وکړ چې که دافغانستان د بهرینو چارو وزارت په غوښتنه د اېران د کورنیو چارو وزارت مرستیال ته د افغانستان د سفرزمینه برابره شي دابه ډېره ښه وي تر څو له نږدې په دې موضوعاتو مفصلې خبرې وکړای شو. ده وویل چې دا به ښه وي چې دکانفرانس د ختمیدو نه مخکې دافغانستان د گاونډیو هېوادونو پلاوي په خپلو منځو کې یوه مشترکه غونډه وکړي، د اېران د کورنیو چارو وزیر یادونه وکړه چې دوی د پاکستان سره هم د سرحدی مسائلو لپاره یو مشترک کمیسیون لري. د تاجکستان د کورنیو چارو وزیر سره په کتنه کې دهغه هم په دې نظر و چې د دواړو هېوادونو ترمنځ باید د سرحدی همکارۍ په اړوند یوه تفاهم نامه جوړه شي ځکه چې د تاجکستان سرحدی قواوې د

کورنیو چارو د وزارت پورې نه دې تړل شوي. دواړو وزېرانو د افغانستان د کورنیو چارو وزېر ته بلنه ورکړه چې په فرصت کې ددوی له هېوادونو نه لیدنه وکړي.

په همدې ورځ د ایټالیا د بهرنیو چارو وزېر مرستیالې د جلالی صیب سره وکتل او جلالی صیب ته یې د ایټالیا د کورنیو چارو وزېر له خوا بلنلیک ورکړ چې د ایټالیا نه کتنه وکړي. جلالی صیب هم په خپل وار د ایټالیا د حکومت او خلکو نه مننه وکړه چې په افغانستان کې د عدلی ریفورم په برخه کې مخکښه هېواد دی او زیاتې مرستې یې کړي دي. د ایټالیا د خارجه وزارت مرستیالې وویلې چې دوی په افغانستان کې د زندانونو او خاصاً په شبرغان کې د بندیانو د وضعیت په هکله اندیښنه لري ځکه په عراق کې د بندیانو سره د امریکایانو بد چلند مور په تشویش کې اچولې یو خو جلالی صیب اطمینان ورکړ چې د شبرغان بندیان د پلچرخي محبس ته انتقال شوي او مور ته هم مشکله ده چې دا پاکستاني بندیان د زیات وخت لپاره وساتو. نړیوال سره صلیب ته اجازه ورکړې شوې چې وخت په وخت ددې بندیانو نه لیدنه وکړي.

په همدې ورځ د افغانستان د کورنیو چارو وزېر د جرمني د کورنیو چارو د وزېر Otto Schily او د پاکستان د کورنیو چارو وزېر بناغلي فیصل سید صالح حیات سره ځانگړې دوه اړخیزې کتنې درلودلې دوی جلالی صیب ته د دوحا کنفرانس د بریالیتوب په اړه چې زیات کمکونه او حمایت یې د پولیسو لپاره جذب کړ مبارکي وویل.

د پاکستان د کورنیو چارو وزېر زیاته کړه چې عربي هېوادونو ونډه ډېره مهمه ده او د افغانستان سرحدي قواوې باید تقویه شي ترڅو سرحدي مشکلات حل شي ده زیاته کړه چې پاکستان د غلام خان په بندر

کې غواړي چې د پاسپورت دخولي او خروجي مرکز جوړ کړي ترڅو د تروريسټانو د تگ او راتگ مخه ونيسي ده زياته کړه چې امريکا په سيمه کې يوې اوږدمهالې پاليسي ته ضرورت لري او که افغانستان ته د ده د سفر په موقع يوه شريکه تفاهم نامه خاصاً د مخدره موادو د قاچاق د مخنيوي په لحاظ لاسليک شي نو زياته به ښه وي.

جلالي صيب د پاکستان د کورنیو چارو وزير ته په خبرو کې وويل چې لومړي ستاسې نه مننه کوم چې په دې کنفرانس کې مو برخه واخيسته او ستاسې د حسن نيت او ښه پيشنهادونو هرکلی کوم خو درې نقطې ډېرې مهمې دي: اول دا چې بايد يو بل سره ښه وپېژنو، دوهم دواړه هېوادونه د يو شان چيلنجونو سره لکه تروريزم او مخدره مواد مخامخ دي او بې له يو بل سره همکاري نه بله لار نشته ده، او درېيم افغانستان د پاکستان په اړوند ښه نيت لري او بې له ښه نيت درلودلو نه موږ کاميابيدای نه شو. جلالی صيب زياته کړه چې دا څلورم ځل دي چې زه او ته سره گورو او په هر ځل ليدو زموږ ترمنځ د اعتماد او باور فضا زياتېږي. فعلاً زموږ ۳۷ کسه افغاني پوليس په پاکستان کې د تربيه او روزنې لاندې دي د افغانستان د سفر په قول زموږ د پوليسو تربيه او روزنه په ښه توگه په مخ ځي. کله چې تاسې د جولای د مياشتې په يولسمه نېټه افغانستان ته تشریف راوړ دا تفاهم نامه به لاسليک کړو، موږ بايد د يو بل سره نږدې اړيکي ولرو او هر مشکل بايد د تفاهم له لارې حل کړو.

په همدې ورځ د ماښام په اته بجو د افغانستان، ايران او جرمني د کورنیو چارو وزيرانو يو ځای سره کتنه درلوده او درې اړخيزو مسائلو باندې سره خبرې وکړي.

د اېران د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب ته وویلې که دهقانانو ته په افغانستان کې د کوکنارو د نه کرلو پر ځای پیسې ورکړو ستاسې څه نظر دی. د جرمني د کورنیو چارو وزیر سمدستي وویل چې موږ ددې وړاندېز مخالف یو.

د افغانستان د کورنیو چارو وزیر وویلې چې دوه کاله دمخه دهقانانو ته په افغانستان کې پیسې ورکړل شوې خو د کوکنارو کرل نور هم پراختیا پیدا کړه. دوه گروپه کسان کوکنار کړي چې یو یې دهقانان چې د مجبوریت له مخې کوکنار کړي او بل جنایتکاران دي چې دهقانان د کوکنارو کرلو ته تشویقوي نو دهقانانو ته باید متبادل کرکيلي شرایط مساعد کړو او د جنایتکارانو په مقابل کې باید جدي برخورد وشي. جلالی صیب وویل چې موږ په افغانستان کې د جنایتکارانو لست برابر کړي او د دوی سره باید قانوني جدي برخورد وشي د بېلگې په توگه په بدخشان کې جنگسالاران د کوکنارو د حاصل نه فیصدی اخلي او خلک د کوکنارو کرلو ته هڅوي.

د اېران د کورنیو چارو وزیر وویل چې اوریدلي مې دي چې په هرات کې زعفران د کوکنارو نه زیات حاصل لاسته راوړي، په نورو سیمو کې چې هوا او شرایط د زعفرانو کرلو ته مساعد نه وي څه باید وکړای شي؟ ددې پوښتنې په ځواب کې د جرمني د کورنیو چارو وزیر د اېران د کورنیو چارو د وزیر نه پوښتنه وکړه چې ستاسې په نظر سیاسي تحولات په اېران کې څنگه دي؟

د اېران د کورنیو چارو وزیر په ځواب کې وویل چې اول باید د کوکنارو مسئله حل کړو خو د جرمني د کورنیو چارو وزیر بیا وویلې چې دا دیپلوماتیک ځواب و نو بڼه به دا وي چې تاسې د بهرنیو چارو وزیر شئ

ځکه د کورنیو چارو وزیر باید مستقیمې خبرې وکړي. ده د جلالی صیب نه پوښتنه وکړه چې آیا بعضې ددې جنگسالارانو نه ستاسې سره همکاري کوي او کنه؟

جلالی صیب ورته وویلې چې زه د عدلې او قضایې خانگو سره په تماس کې یم هغه مجرمین چې نیول کېږي باید محاکمه او محکوم شي ځکه یوازې نیول او ضبطول د مخدره موادو کافي نه دي.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې دا مشکل هر چېرته دی بیا د اېران د کورنیو چارو وزیر د جلالی صیب نه پوښتنه وکړه چې څومره کسان د اړتیا په بنیاد کوکنار کړي.

جلالی صیب ورته وویلې یوه برخه یې د اړتیا په اساس او دوه برخې یې د حرص په بنیاد کوکنار کړي. د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې دا یو جدي چیلنج دی که د افغانستان سرحدات بند شي شاید چې د مخدره موادو د قاچاق مخه ونیول شي.

د اېران د کورنیو چارو وزیر وویلې چې دا امکان نه لري چې سرحد بند شي ځکه د پاکستان سره موږ زیات مشکل لرو چې د هغه لارې نه مخدر مواد اېران ته وړل کېږي او ددې لپاره یوې نړیوالې همکاري ته د ملگرو ملتونو له لارې اړتیا ده.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې هر څوک باید خپل مشکل په داخل د خپلو هېوادونو کې حل کړي ځکه همکاري، دهقانانو سره کومک، محاکمه د خلکو او داسې نور خو دا مسائل په دې یوه ورځ نه شي حل کېدای او ښاغلي جلالی په مطبوعاتي کنفرانس کې ډېر ښه ځواب ورکړ چې یوه سمه اداره، ښه پولیس او صحیح محاکم کولای شي چې ددې مسائلو مخه ونیسي.

زموږ په هېواد کې یو متل دی چې وايي هېڅ شی مؤفقه نه دی بې له مؤفقیته نه (Nothing is very successful than success) د جرمني د کورنیو چارو وزیر زیاته کړه چې په افغانستان کې ټاکنې به هم یو مؤفقیته وي خو زه ددې کنفرانس د پایلې نه زیات راضي یم چې د افغانستان گاونډي او د سیمې هېوادو استازو پکې برخه واخیستله او بې له دوي دهمکاری افغانستان جوړول امکان نه لري.

د اېران د کورنیو چارو وزیر وویل چې دوه خبرې په دې کنفرانس کې ډېرې مهمې وې چې مرکزي حکومت او پولیس باید تقویه شي او دویم دا چې د ټولو په خبرو کې او خاصاً ستاسې (د جرمني د کورنیو چارو وزیر) په خبرو کې او هم د امریکا د استازي په خبرو کې وویل شول چې ترویزم د مخدره موادو قاچاق چیانو له خوا تقویه کېږي که چېرې موږ دغه دوه اصله په نظر کې ونیسو زیات مشکلات حل کېدای شي د اېران اسلامي جمهوریت دغه دوه اصلونو ته جدي پاملرنه لري.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویل چې د مخدره موادو د موضوع په هکله موږ ټول هم نظره یو. د اېران د کورنیو چارو وزیر په ځواب کې وویل چې په عمل کې به وگورو چې څه کېږي او گفتار او عمل ترمنځ څه فرق دی.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویل چې موږ باید ترورئستان او قاچاق بران په گوته کړو او هغه د عدالت منگولو ته وسپارو هغه ترورئستان چې هم ځان وژنې او هم خلک هغه باید ونيول شي او د دوی فکرونه باید روښانه کړای شي.

د اېران د کورنیو چارو وزیر وویلې چې زه د تاسې سره موافق یم چې د القاعدې غړو سره باید همداسې رویه وشي چې ونیول شي او محاکمه کړای شي خو نه چې گوانتانامو ته ولېږدول شي.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر په ځواب کې وویلې چې موږ د یو ملک سره په جنگ کې نه یو بلکې د اشخاصو او افرادو سره په جنگ کې یو چې د تمدن مخالف دي نو د جینوا قوانین دا مشکل حل کولای نه شي.

د اېران د کورنیو چارو وزیر وویلې: ښه داده چې دا بحث پرېږدو ځکه چې زموږ د نظریاتو ترمنځ زیات تفاوت شته دی، امریکایان په عراق کې یوازې فالوده خوري او وروسته خپل وطن ته گرځي.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې امریکا یو لوی هېواد دی او دې کې شک نشته چې امریکا د مشکل سره مخامخ ده خو د دنیا ثبات لپاره یې ډېر کار کړي دی هر څوک دې د خپل کورمخه په خپله پاکه کړي.

د اېران د کورنیو چارو وزیر وویلې چې موږ څه کولای شو؟ د جرمني کورنیو چارو وزیر وویلې چې موږ باید دا ابتکار په لاس کې ونیسو چې د افغانستان سرحدې پولیس تقویه کړو.

د اېران د کورنیو چارو وزیر وویلې چې د ښاغلي جلالی سره باید کومک او همکاري وشي.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې اوس ښاغلي جلالی ډېرې پیسې لري.

د دوی د خبرو وروسته جلالی صیب دوی ته وویلې چې ستاسې خبرې اترې ډېرې دلچسپه او ښې وې البته د پولیسو روزنه وخت او زیات لگښت ته اړتیا لري چې د ټولو اړخونو همکاري ته اړتیا لرو.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې چې موږ باید جوي مشکل لرو او د اېران په شان سرمایه داره نه یو، ستاسې د وخت نه مننه پر دلچسپه بحث زما لپاره هم و.

ددې خبرې یادونه په کار ده چې د اېران او غربي نړۍ اړیکې ښه نه دي او اېران هټیت غوښته چې ددې کتنې په اساس د جرمني او اېران ترمنځ د خبرو اترو لار پرانیزي خود جرمني موقف داسې و چې دوی نه غوښتل چې د افغانستان مسائلو نه په غېر په نورو مسائلو د اېران سره وغږېږي.

کابل ته د جرمني د کورنیو چارو وزیر Otto Schily سفر د مې د میاشتي شلمه نېټه

د قطر د کنفرانس د ختم نه وروسته د شپې له خوا د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی او ورسره پلاوی د مې په ۱۹ مه نېټه کابل ته ستانه شول ترڅو په سبا یې د جرمني د کورنیو چارو وزیر ته په کابل کې هرکلی ووايي. د جرمني د کورنیو چارو وزیر چې د لږ وخت لپاره د قطر نه کابل ته راغی لومړی یې د پولیسو د اکاډمۍ نه کتنه وکړه او بیا وروسته یې د جمهور رئیس کرزي سره کتنه وکړه او ورپسې یې د کورنیو چارو په وزارت کې دواړو وزیرانو دوه په دوه کتنه درلوده د کتنې نه وروسته د دواړو هېوادونو پلاوو په گډون دواړو وزیرانو غونډه وکړه.

د افغانستان د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی د جرمني د کورنیو چارو وزیر ته وویلې څه چې تاسې د پولیسو په اکاډمۍ کې ولیدل دا د جرمني د حکومت مرسته د افغانستان سره ده او جرمني پخوا هم (د پادشاه او داود خان په وخت کې) د پولیسو سره زیاتې مرستې کړي دي.

د جرمني د کورنیو چارو وزیر Otto Schily وویلې چې زه ستاسې د گرم او ښه هرکلی نه زیاته مننه کوم او خاصاً چې د پولیسو اکاډمۍ کې ماته د ماشومانو له خوا هرکلی ډېر زیات په زړه پورې و موږ د پولیسو سره مرسته دوه کاله د مخه پېل کړې او د افغانستان ښه راتلونکي ته سترگې په لار یو. د دولت رئیس د لیدو نه مننه کوم او ډېر ښه سیاست مدار دی همدا شان زه ستاسې د شخصي هلو ځلو نه مننه کوم چې د پولیسو په روزنه کې کونښن کوي. د جرمني د کورنیو چارو وزیر وویلې

چې زه به د دې مجلس نه وروسته هغه موټرې چې د جرمني حکومت د کورنیو چارو وزارت ته تیارې کړي تاسې ته وسپارم خو ما غوښته چې یو موټر ځان ته وساتم خو هغه به زه تاته درکړم. د جرمني د کورنیو چارو وزیر زیاته کړه چې سبا چې زه بېرته جرمني ته گرځم څه چې ما دلته ولیدل زما لپاره ډېر امید کننده دي او دا به د جرمني حکومت سره شریک کړم.

د ناټو د مشرانو سره د کتنې لپاره د افغانستان

د حکومت پلاوي سفر بلجیم ته

د ۲۵-۲۶ مې ۲۰۰۴ ز کال

د افغانستان حکومت پلاوي د جنرال شېر محمد کریمي په مشرۍ د کابل نه د مې د میاشتې په ۲۲ مه نېټه حرکت وکړ ترڅو د ناټو د ملګري او نظامي مشرانو سره په افغانستان کې د ناټو د قواؤ د پراختیا او د افغانستان شمالي او جنوب غربي سیمو ته د PRT د جوړولو په پروسه باندې خبرې وکړي په دغه پلاوي کې د اقتصاد د وزارت معین ډاکتر نظیر احمد شهیدي د مالي وزارت معین محمد طارق فرمولي، د بنځو د وزارت مرستیاله نجیبه شریف د ملي امنیت د شورا غړي ډاکتر عبدالقدیر امپر یار او ما د کورنیو چارو د وزارت په استازیتوب ګډون درلوده. په بروکسل کې مور د ناټو سکرتر جنرال جیک د هوپ شېر Jeap de Hoop Scheffer، د ناټو د سکرتر جنرال مرستیال په عامه

پالیسي کې Jenn Fovrnet په شپې کې

یا (Supreme Headquarters of Allied Powers Europe) SHAPE

د ناټو په نظامي مرکز کې، د پوځي مشرانو سره وکتل. د ناټو د چارواکو د معلوماتو په اساس په دې وخت کې ۲۵ هېوادونو د ناټو عضویت درلود او په شپې کې یوازې ۲۵۰۰ کسانو کار کاوه او د ناټو پوځي تړون هدف د سولې، بحران او د جنگ په وخت کې د یو بل سره د دښمن په مقابل کې همکاري ده، دوی وویل چې دوی لپاره اوسمهال موجوده خطر د تروریسم - د جنوب نه شمال ته او د شرق نه غرب ته مهاجرتونه - سرحدی لانجې - اقتصادي بحران - طبعي آفات، نژادي شخړې، افراطي

ناسونالیستي او مذهبي حرکتونه، منځنۍ ختیځ لانجه او خطرناکې جمعي تخریبي وسلو استعمال دي.

دوی وویل چې د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د ۱۱ مې نېټې نه وروسته د ناټو د تړون پنځمه ماده، د ناټو هېوادونو د لومړي ځل لپاره بیا احیا کړه چې حمله په یوه غړي هېواد باندې حمله د ناټو په ټول تړون ده. دوی وویل چې د ۹۰ نه تر ۱۸۰ ورځو پورې ناټو کولای شي چې ۲۰۰۰۰ هوايي او بحري قواوې د جنگ لپاره آماده کړي او همدا شان په یوه کال کې ۲.۲ میلیونه پوځ د جنگ لپاره تیارولی شي.

د ناټو سکرتر جنرال ته موږ وویل چې د ناټو ماموریت باید ډېر ژر د کابل نه ولایاتونو ته پراخ شي ځکه چې د افغانستان اردو او پولیس لا تر اوسه پورې په دې نه دي توانیدلي چې په ټول هېواد کې امنیت ونیسي. د ناټو سکرتر جنرال وویل چې ناټو هېوادونه دې ته حاضر دي چې خپل ماموریت د کابل نه برسېره د افغانستان نورو سیمو ته پراخ کړي، ده وویل چې افغانستان د ناټو لپاره لومړیتوب حق لري خو دا ددې معنی نه لري چې زموږ کومکونه به د تل لپاره وي ځکه موږ نه غواړو چې افغانستان همیشه مرستو ته اړ وي، باید افغانستان په خپلو پښو ودرېږي، د DDR (بې وسلې کولو) او د بن پروسه باید په بريالي توګه عملی شي ده وویل که موږ افغانستان له لاسه ورکړو نو دا ددې معنی لري چې موږ بېرته اولنې نقطې ته برگشت کوو، که څه هم بناغلی کرزی وايي هر چېرته چې دی ځي خلک PRT غواړي مګر دا هم مشکله پروسه ده چې د ټولو هېوادونو حمایت را جلب کړم نو د استانبول په کنفرانس کې چې د جون د میاشتې په اخره کې جوړېږي موږ به د ناټو د پراختیا په هکله فیصله وکړو.

**د سرپل په ولایت کې د جنرال دوستم د نفرو له خوا د کورنیو
چارو وزارت د پولیسو د ځای پر ځای کیدو مخنیوی
د جون د میاشتې یولسمه نېټه ۲۰۰۴ ز کال**

نن د کورنیو چارو وزارت د پولیسو یو سل کسيزه قطعه د سرپل ولایت ته په دې خاطر ولېږدوله تر څو د سرپل نوی والي غلام حسین شفق ته د تګ زمینه مساعده کړي. څو ورځې دمخه بناغلی شفق د سرپل د والي په توګه تعیین شوی و خو د جنرال دوستم دده د تقرر سره مخالفت کاوه. کله چې د کورنیو چارو پولیس سرپل ته رسېږي د جنرال دوستم نفر چې دمخه یې هلته ځای په ځای کړي و په پولیسو باندې د تېرو گذارونه کوي چې یو کس پولیس زخمي کېږي او ددوی د موټرو شیشې ماتوي او دغه پولیس دې ته مجبورېږي چې بېرته مزار شریف ښار ته وګرځي. په دې وخت کې د دولت رئیس حامد کرزي او د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی د امریکا په سفر وو او مارشال فهیم د دولت سرپرست رئیس و خو کله چې د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین ډګر جنرال هلال الدین هلال د مارشال فهیم سره تماس نیسي چې څه باید وکړو خو هغه په دې هکله هېڅ تصمیم نه نیسي. دولت داسې ښکارېده چې روح په کې نه وي او د مرکزي حکومت د عدم تصمیم له وجې امنیتي وضعیت ورځ په ورځ مخ په خرابېدو و. ددې نه څو ورځې دمخه د جون د میاشتې په اتمه نېټه ما د ائتلافي قواؤ مرستیال جنرال کوپر (General Cooper) سره دهغه په دفتر کې وکتل او د موجوده امنیتي وضعیت په هکله مو خبرې وکړې ما

ورته وویلې چې په دولت د خلکو اعتماد کم شوی دی او دولتي افرادو سره د خدمت کولو انگیزه ورځ په ورځ کمېږي ځکه چې دولت کوم کسان په بې کفایتۍ لري کوي هغه وروسته په اوچتو پوستونو مقررېږي او همدا شان زیاتره کسان چې د مخدره موادو په قاچاق اخته دي په لوړو چوکيو مقررېږي چې داسې مقرري گانې دا په خپله ثابتوي چې د مافیا او طالبانو نفوذ په دې حکومت کې ورځ په ورځ زیاتېږي که د بېړنۍ لوی جرگې نه را په دې خوا وگورو په هر مرحله کې په عوض ددې چې د خلکو اعتماد په دولت زیات شي کمېږي ددې لپاره چې د خلکو اعتماد په دولت زیات شي جدي او موثر اقدام ته اړتیا ده چې ددغه جنگسالارانو نه باید یو څو کسه چې د دولت د پالیسو خلاف عمل کوي او قوانین د پښو لاندې کوي باید ونيول شي او همدارنگه دولت باید یوه مشخه ستراتیژي او پلان طرحه او هغه عملي کړي ځکه د کرزي صیب او د بعضې تنظیمونو ترمنځ غونډې چې دټاکنو په سر معامله کوي د خلکو په منځ کې بې اعتمادی رامنځ ته کړې ده. ما جنرال کوپر ته وویلې چې په افغانستان کې استخبارتي شبکو تجارتي شکل نیولی او بې گناه کسان نیول کېږي همدا شان د ائتلاف قواوې باید د کورونو په تالاشیو کې احتیاط وکړي ځکه چې زموږ ولس پرې خفه کېږي او د حکومت او د ائتلاف د قواوې پر ضد د ولس کرکه زیاتېږي.

**د کورنیو چارو د وزیر علي احمد جلاي سره د وزارت
په چارو خبرې اترې او مشورې
د جون د میاشتي ۲۱مه نېټه ۲۰۰۴ز کال**

نن سهار زه د وزیر صیب داخله کور ته ورغلم چې تازه له امریکا د سفر نه راستون شوی و تر څو د افغانستان په حالاتو او خاصاً د کورنیو چارو د وزارت په ستونزو ورسره خبرې وکړم.

ما جلاي صیب ته وویلې چې د افغانستان د خلکو اعتماد په دولت او د بڼ په پروسه کم شوی او همدا علت دی چې اداري فساد، تخریبي عملیات او د مسلحو محلي چارواکو له خوا خودسري مخ په زیاتېدو ده. که موږ د افغانستان نقشبې ته نظر واچوو گورو چې په هر ولایت کې بدامني زیاته شوې ده که هغه د هېواد په شمال کې ده او که جنوب کې او که په ختیځ کې ده او که په لویديځه برخو کې، که دولت او نړیواله ټولنه جدي اقدام ونه کړي حالات نور هم خرابېږي او دغه حالاتو د کورنیو چارو وزارت په فعالیتونو باندې هم مستقیم اغېز کړی دی څومره چې خلک د کورنیو چارو وزارت فعالیتونو ته خوشبینه او امیدواره وو اوس د خلکو ناهیلې مخ په زیاتېدو ده، هم د وزارت په دننه او هم د وزارت نه بهر باید جدي فکر وشي. د وزیر صیب د قناعت لپاره ما په وزارت کې دننه د مختلفو ادارو په فعالیتونو رڼا واچوله.

د دې خبرو نه وروسته وزیر صیب د سه شنبې په ورځ چې د جون د میاشتي دوی شتمه نېټه وه د کورنیو چارو وزارت ټول رهبري هئیت (د

ټولو ادارو رئیسان) د معینانو په ګډون راوغوښتل چې د نوموړي د خبرو خلاصه یا نچور په لاندې توګه و:

جلالي صیب وویل چې ما خپلو همکارانو او هم هغه اشخاصو او ادارو ته چې د مونږ سره مرستې کوي دنده سپارلې و چې د کورنیو چارو وزارت ازونه وکړي او ماته راپور راکړي نو زه نن د تاسې سره دهغه ارزیايي پایلي شریکوم. ده وویل چې زه واقع بین یم او نه شو کولای چې داسې کدرونه ولرو چې د هره پلوه رسیدلې وي خو چې بعضی برخي ددی ارزیايي زه لولم نو زه خجالت وباسم ځکه اداري فساد داسې اوج ته رسیدلی چې شاید مونږ پکې اول نمره شوی یو. هغه پولیس چې د لوي لارو امنیت ساتنې ته لېږو پخپله غله کېږي، هغه پولیس چې د کابل د ښار د دخولي دروازو امنیت ساتي پخپله باج د خلکو نه اخلي، همداشان هر پولیس چې د وطن د خدمت په لاره کې شهید کېږي، په مسنقیمه یا غیر مسنقیمه توګه مونږ ټول پکې مسؤلیت لرو، پرون یو تن پولیس په کندهار کې شهید شوی دی نور زه دا وضعیت نشم تحمل کولای.

جلالي صیب زیاته کړه چې مونږ باید تشکیلاتی ساختار کې تغیر راوولو او باید یو شمیر کدرونه تبدیل کړم او ټول باید شریکه د اداري فساد پر ضد مبارزه وکړو، زه ستاسې د هر یو سره جلا جلا ګورم که څه مشکلات وي نو ما ته یې واضحه ووايي او که نه نو هیڅ دلیل نشته دی چې وضع سمه او ښه نشي. جلالي صیب زیاته کړه چې د وزارت په ځپنو تشکیلاتو کې پرسونل هسې عاطل او باطل ناست دي نو دي ته جدی توجه پکار ده چې دکدرونو نه صحیح ګټه واخستل شي، په بعضی حوزو کې چې ۱۰۳ نفر پرسونل لري یوازی درې کسه موجود دی نو په دا شکل مسلکې روزنه او امکانات هیڅ په درد نه خوري ځکه هیڅ تخنیک د انسان ځای نه شی.

نیولې، زه په عمومي توګه نه وایم ځکه ښه اشخاص شته خو په مجموعې توګه احساس د وظیفوي له منځه تللي دی نو مونږ ټول باید احساس د مسولیت وکړو.

جلالي صیب زیاته کړه چې ددی ټولو نیمګړتیاو سره سره یو څه ښه کارونه هم شوي دي د بیلګې په توګه ۱۹۲۰ کسه د پولیسو د تعلیمي مرکز نه فارغ شوي دي او ما د دولت د رئیس سره خبره کړې چې د پولیسو تنخواه باید د ملی اردو د عسکرو سره باید یو شان وی، زه کوشش کوم چې هغه کسان چې وطن ته د خدمت په ډګر کې شهیدان کیږي باید دهغوی کورنیو ته ترخوماشومان یې متکفل کیږي باید تنخواه ورکړل شی ځکه اوس چې کوم ناچیزه څه د شهیدانو کورنیو ته ورکول کیږي دا د دوی کورنیو لپاره اهانت دی.

د جون د میاشتې په څلورویستمه نېټه د پنجشنبې ورځې په خبرې کنفرانس کې د کورنیو چارو وزیر وویلې چې د غور ولایت وضع فعالاً آرامه ده او یو قطعه پولیس مو د کابل نه ولېږل چې د امنیې د قوماندان سره مرسته وکړي. همدا شان سرکال مو ۱۵ زره هکتاره ځمکه په شپاړسو ولایتونو کې د کوکنارو د کرولو نه پاکه کړې ده جلالي صیب وویل چې سرکال موږ اولس تنه دمخدره موادو توکي نېولي دي داسې اټکل شوې وه چې د جون د میاشې تر اخره پورې شل زره پولیس باید په تعلیمي مرکزونو کې وروزل شي چې زموږ د روزنو پولیس ددې نه زیاتېږي چې څلور زره ددې پولیسو نه د پولیسو په اکاډمۍ کې د ساتنمن او افسرانو په توګه روزل شوي دي.

څو ورځې دمخه د کندوز په ولایت کې څو تنه چینایانو چې د سرک جوړلو په پروژه کې کار کاوه وژل شوي وو نو د BBC نماینده دجلالي

صیب نه پوښتنه وکړه چې داسې ښکاري چې ددې چینایانو په وژلو کې ترهگری ډلې لاس نه لري بلکې دمحلې رقابتونو په نتیجه کې وژل شوي دي ستاسې نظر په دې هکله څه دی؟

د کورنیو چارو وزیر په ځواب کې وویل چې تحقیقات جریان لري او داسې ښکاري چې دا کار د ترهگرو کار نه دی او د نورو رقابتونو په نتیجه کې وژل شوي دي څرنگه چې تحقیقات جریان لري نه غواړم چې نور تفصیل ورکړم ځکه زموږ تحقیقاتو ته صدمه رسیږي خو دا وایم چې تر څو سلاح جمع نه شي او راتلونکي پارلمان ته دملت اصلي نماینده گان را نشي د افغانستان د خلکو مشکل حل کولای نه شي هغه پارلمان چې د زور او زړ په واسطه راشي د دې پر ځای چې ستونزې حل کړي لا به ستونزې جوړې کړي. ددې خبرونه وروسته د کورنیو چارو وزیر په وزارت کې دننه اساسی تغیر راوسته اود دولسو مهمو ریاستونو ریسان کې دتبدیل او یا د دندو نه لری کړل. همداشان د ولایتونو په پرسونل کې هم کافی تغیرات راوستل.

په انټر کانټیننټال هوټل کې د مخدره موادو سره د مبارزې د ورځې د لمانځلو په موقع د کورنیو چارو د وزیر علي احمد جلالی بیانیه او ملي دفاع وزارت ته رسمي لیک د ۱۷ غونډ د قوماندان د بندې کېدو په ارتباط د جون د میاشتې ۲۶ مه نېټه ۲۰۰۴ ز کال

نن سهار د ټاکنو د کمیسیون د دفتر په یوه موټر کې د قول اردو روغتون سره نږدې (قوای مرکز سره) چاودنه وشوه چې درې کسه په کې مړه او یوولس زخمیان شول. دا پېښه په داسې حال کې وشوه چې د کورنیو چارو د وزیر په دفتر کې د ملگرو ملتونو د عمومي سرمنشي خاص استازي ژان ارنو، ډاکتر فاروق وردگ د ټاکنو د کمیسیون د دارلانشأ رئیس، د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال، د کورنیو چارو د وزارت د دفتر رئیس جنرال سید شېر آقا روحاني او ما د ټاکنو د امنیت د ساتلو په اړوند غونډه درلوده. ددې غونډې نه وروسته د کابل په انټرکانټیننټال هوټل کې د مخدره موادو پر ضد د مبارزې نړیوالې ورځې په اړوند کنفرانس جوړ شوي و او موږ هلته لاپرو. جلالی صیب او زه په یوه موټر کې و او په لار کې یې مصلحت کاوه چې څه باید په خپلو خبرو کې ووايم ما ورته وویل تر اوسه پورې چې د مخدره موادو د مبارزې پر ضد څه فعالیتونه شوي د هغه یادونه وکړه او په راتلونکي کې څه پروگرامونه په نظر کې لرو؟ خو چې کله هلته لاپرو د جلالی صیب لهجه بالکل بدله وه. په دغه کنفرانس کې د ملگرو ملتونو د سرمنشي خاص استازي ژان ارنو، د دولت د رئیس مرستیال هدایت امین ارسلا،

د عدلیه وزیر ډاکټر عبدالرحیم کریمی او د بهرنیو چارو وزیر ډاکټر عبدالله عبدالله هم برخه درلوده.

جلالی صیب په خپلو خبرو کې وویل: دمخدره موادو په قاچاق کې دولتي کسان لاس لري او ما د کورنیو چارو په وزارت کې دمخدره موادو د کنټرول او ارزیابي شعبه جوړه کړي ده.

ده وویل هغه کسان چې دولتي بانفوذه کسان او یا ملیشه دي او دمخدره موادو په قاچاق کې لاس لري لستونه یې برابر شوي دي. ددې لپاره چې د دوی نومونه د جنگسالارانو، دمرگ سالارانو او هېروین سالارانو په قطار کې رانشي نو باید دمخدره موادو د قاچاق نه ځانونه لري کړي که نه نو زه د دوی نومونه اعلانوم او په تاریخ کې به د دوی نومونه د مرگ سالارانو، جنگ سالارانو او قاچاق برانو په لست کې د تل لپاره پاتې وي.

د جون د میاشتې په ۲۹ مه نېټه چې د سه شنبې ورځ وه سهار دکورنیو چارو وزارت د دفتر د رئیس خونې ته ورغلم چې جنرال سید عزیز احمد دمخدره موادو پر ضد د مبارزې رئیس هلته ناست دی او د پزې نه یې وینې روانې دي او زخمې دي. ده وویل چې سهار پنځه بجې امنیتي معین ډگر جنرال هلال الدین هلال په امر او دمخکنې اطلاع په اساس چې موجوده وه، په یو کرولا موټر کې څلویښت کیلوگرامه هېروین بار دي او شمال ته د قاچاق په توگه ورل کېږي کله چې د خېرخانې کوتل سره د ښار د خروجي دروازې موظفین موټر نیسي او فاعلین ولچک کوي نو د گارنیزون نفر چې هم په دغه دروازه کې موظف دي دوی نه پرېږدي چې دغه قاچاقبر او هېروین دمخدره موادو د مبارزې پر ضد ریاست ته راوړي. هماغه و چې دکورنیو چارو موظف کسانو جنرال سید عزیز احمد ته تېلفون کوي او دې

په خپله د څلورو کسو سره د خپرخانې کوتل ته ورځي چې دغه نفر او هېروین خپل ریاست ته راوړي خو په دې وخت کې د کابل د مگارنیزون د ۷۱۷ قطعه قوماندان جنرال نجیم د یو شمېر مسلحو کسانو سره رسېږي او غواړي چې دغه نفر او هېروین د ځان سره یوسي. جنرال سید عزیز احمد ورته خپل د هویت کارت ورنښکاره کوي او ورته وایي چې دا صحیح نه ده ځکه د قانون په اساس دا نفر سره له موادو باید د مخدره موادو د مبارزې پر ضد ریاست ته یوړل شي ځکه چې دا زموږ وظيفوي مسؤلیت دی چې د دوی نه تحقیق وشي خو په دې وخت کې جنرال نجیم په جنرال سید عزیز گذار کوي او وایي چې تاسې ځاننن د کورنیو چارو په وزارت کې جمع شوي یاست او اخ و ډب رامنځ ته کېږي، کله چې د کورنیو چارو وزېر علي احمد جلالی د دغه واقعي نه خبرېږي ډېر سخت په غوسه کېږي او دا لاندې مکتوب د ملي دفاع وزارت او نور دولتي ارگانونو او غېر رسمي کاپي ISAF، امریکا او انگلستان سفارتونو ته استوي.

د مکتوب متن په لاندې ډول و:

به مقام محترم وزارت دفاع ملي!

موضوع: در حین تعقیب و گرفتاری موتر کرولاي (سرمه یی رنگ) که حامل تریاک و هېروین بوده در پوسته تلاشی کوتل خپرخانه رئیس مبارزه بامواد مخدره این وزارت از جانب قواندان ۷۱۷ و گروپ مسلح او مورد توهین، لت و کوب و جرحه قرار گرفته است:

با ارائه احترامات قبلی:

نظر به احکام مواد (۷)، (۵۲) و (۵۷) قانون اساسی کشور و فرمان نمبر (۴) مورخ ۹/۱/۱۳۸۲ مقام ریاست دولت انتقالی اسلامي افغانستان حفاظت جان و مال اتباع کشور، رعایت قانونیت، تامین امنیت داخلی،

مبارزه با جرایم، ترور و دهشت افگنی، مبارزه با زرع، تورید، ترافیک و قاچاق مواد مخدر از جمله وظایف قانونی وزارت امور داخله بمشابه یگانہ ارگان مسؤل توجیه و توضیح شده است.

در حالیکه متاسفانه به صبح ۹/۴/۱۳۸۲ در پوسته کنترول و تالاشی کوتل خپر خانہ قضیہ اتفاق افتیده که فشرده آن ذیلآ ارائه می شود:

نظر به راپور های قبلی در یک موتر سرمه بی رنگ کرولا بدون نمبر پلیت ترافیک مقدار زیاد تریاک و هپروین جابجا شده در حال انتقال و فرار بوده، در ساحه دروازه کنترولی کوتل خپر خانہ از جانب موظفین پولیس و پرسونل آن حوالی ساعت پنج بجه صبح ۹/۴/۱۳۸۳ متوقف و دستگیر شده در حالیکه موتر و متهمین مورد بررسی عاجل قرار داشته غرض رسیدگی به وزارت امور داخله انتقال گردند، جنرال نجیم قوماندان (۷۷۷) به همراهی گروپ مسلح خود وارد پوسته تالاشی شده مستقیماً و عملاً به جانب داری قاچاقبران به تهدید تفنگ مداخله نموده نخست رئیس مبارزه با مواد مخدره را به کلمات رکیک توهین و دشنام داده، زمانیکه جنرال عزیز احمد خود رامعرفی و قوماندان مذکور را به کودینه وظیفه قانونی متوجه گرداینده از طرف قوماندان (۷۷۷) مورد لت و کوب قرار گرفته که از ناحیه (انف و جبهه) مضروب و مجروح گردیده که جرح باز خون ریزی دارد، و سپس موتر را با مواد مخدر جبراً با تهدید سلاح از پوسته گرفته متهمین را از ولچک رها نموده با خود به جانب شهر برده اند، از اینکه قوماندان ۷۷۷ عملاً و عمدتاً به گروپ مسلح خویش برغم مصرحات مندرج قانون اساسی، مشی و پالیسی بین المللی دولت انتقالی اسلامی افغانستان در جهت مبارزه با (ترافیک و تهدید مواد مخدر) با سو استعمال و استفاده از قدرت مفوضه دولتی

(وظیفه و گروپ مسلح) خویش جنرال سید عزیز احمد رئیس مبارزه با مواد مخدر را در حال اجرای وظیفه قانونی و مشروعات توهین و دشنام گفته و بعداً مورد لت و کوب قرار داده است که جریان و حقایق بررسی وظیفوی پوسته تالاشی کوتل خبر خانه، تیم بررسی محل واقعه صریحاً و دولت به تداخل و تجاوز وظیفوی قوماندان ۷۱۷ می نماید.

مزید به آن:

- ۱- جرم توهین و دشنام
- ۲- جرم لت و کوب رئیس مواد مخدر
- ۳- ادعای حق العبدی رئیس مبارزه با مواد مخدر
- ۴- جرم جانبداری از شبکه توریید و ترافیک مواد مخدر.
- ۵- جرم حمایت و پشتیبانی از قاچاقبران مخدر
- ۶- جرم رهایی و استخلاص متهمین و بردن موتر بامواد محموله مخدر

آن

فوتوکاپی تذکره حاجی علم الدین متهم مسکونه (جرحسن تال بغلان) که در پوسته اخته شده بملاحظه ضمناً ارائه میشود.

۷- جرم توجه و تهدید تفنگ علیه ممثل سلطه عامه (افسران پوسته - رئیس مبارزه بامواد مخدر)

۸- اینکه بحیث ممثل و نماینده قوای مسلح (ارودی ملی) شخصاً و عمداً ثبات، نظم و دسپلین اداری، امنیت را در حوزه صلاحیت پوسته و شاهراه عامه قصداً مختل و بی ثبات گردانیده است.

بناً خواهشمندیم در جهت اجرا و رسیدگی قانونی قضیه محترم قوماندان (۷۱۷) را باکرولا حامل مواد مخدر بامواد محموله آن به وزارت امور داخله معرفی اعزام و همکاری بفرمایند تا جهت رسیده گی

و تحقیقات قانونی به معنیت نظامي څارنوالی قوای مسلح معرفی و
احاله گردد، در اخبر احترامانه خواهشمندیم تا به منظور پیشگری از
تداخل و تشبیت غیر موجه و غیر قانونی در امر پیشبرد وظایف امن و نظم
عامه در آینده شهر کابل و جلوگیری قبلی از تکرار همچو جرایم و تخطی
صریح و وظیفوی و تضعیف نه شدن اداره دولتی رجعت قطعه ۷۷۷ را از
دروازه های تلاشی (دخولی و خروجی) شهر کابل به وضع الجیش اصلی
اش هدایت بفرمایند.

توجه و همکاری های بی شایبه و متداوم آن مقام را آرزو می بریم.

با احترام

علی احمد جلالی

وزیر امور داخله

کاپی ها:

- بریاست محترم عمومی اداره امور
  - بریاست څارنوالی وزارت امور داخله
  - به معنیت محترم امور امنیتی وزارت داخله
  - به مدیریت محترم و قوماندانی امنیه ولایت کابل
  - به ریاست محترم مبارزه با جرایم جنایی
  - به ریاست محترم لوی څارنوالی
- کاپی غیر رسمی به ISAF، سفارت امریکا و انگلستان
په همدې ورځ ماسپینین لوی درستیز جنرال بسم الله محمدی، د
گارنیزون قوماندان جنرال ایوب سالنگی مشهور په دل آغا او رئیس
ارکان د ۷۷۷ قطعه د عذر په شکل د کورنیو چارو وزارت ته راغلل چې د

کورنیو چارو له وزیر علي احمد جلالی نه معذرت وغواړي خو وزیر صیب دوی ته وویل چې دا د عذر مسئله نه ده. ددغه مکتوب په استناد باید عمل وکړي. قوماندان نجیم - مخدره مواد، متهمین سره د کرولا موټر باید د کورنیو چارو وزارت ته وسپاري.

په همدې ورځ سهار د کورنیو چارو وزیر د امریکا د جمهور رئیس خاص استازی او سفیر زلمی خلیل زاد سره وکتل او د جلالی صیب په قول هغه ته یې ویلي و چې دا د مافیا او قاچاقبرو یو بانډ دی او باید چې په دې هکله جدي اقدام وشي دا بانډ چې د دولت په داخل کې وي نور زما له دوی سره جنگ اعلان دی اوزه نور مطبوعاتو ته د دوی نومونه افشا کوم او که بین المللي ټولنه جدي اقدام او ملاتړ نه کوي نو دا ددې معنی لري چې نړیواله ټولنه هم د قاچاقبرو ملگري ده او دا حکومت د مافیا حکومت دی د دې نه وروسته زلمی خلیل زاد د دفاع وزیر او د دولت مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم سره کتلی وو او نوموړي د جنرال نجیم د بندي کولو شفاهي امر ورکړی و خو تر مازدیگر پورې جنرال نجیم ونه نیول شو. د کورنیو چارو وزیر په قول ده پخپله هم مارشال فهیم ته په سهار کې ویلي و چې دا جدي مسئله ده او داسې نفر چې ستا په شاوخوا کې دي ددې ضرر هم تاته دي او هم ملت ته ځکه څه موده دمخه مو د شلمې فرقي قوماندان سره ۳۲۰ کیلوگرامه مواد مخدر و نیول او اوس دا پېښه وشوه، همداشان په زابل کې مو ۸۰ کیلوگرامه هېروین و نیول چې په موټر کې د امنیت د معاون مکتوب او کارت ورسره و.

مازدیگر پنځه بجې او دېرش دقیقې د انگلستان سفیر ران نش Ron Nash د کورنیو چارو وزیر لېدو ته راغی او هغو ته یې وویل چې دا د مخدره موادو د قاچاق پر ضد جنگ دي او موږ دې ته حاضر یو چې تر

اخي سرحده پورې که په هر چا تمامېري و جنگېږو. که حکومت دا مبارزه جدي نه کړي حکومت خپل اعتبار له لاسه ورکوي او د مخدره موادو مافيا د حکومت په داخل کې ده.

يو څه غواړم چې ضروري بولم اکثره کسان چې به د مخدره موادو او يا نور درندو جرايمو باندې نيول کېدل د عدلي او قضايي ارگانونو له خوا به خلاصيدل چې دا هم يوه لويه ستونزه امنيتي ارگانونو ته وه.

د مارچ د مياشتې په څوارلسمه نېټه د مخدره موادو د نظارت د کميټې مشر او د کورنیو چارو وزارت امنيتي معين ډگر جنرال هلال الدين هلال را ته وويل چې يو کس مجرم مو د ۳۲ کيلوگرامو اپين سره څارنوالی ته و سپاره خو وروسته محکمې حکم وکړ چې دا مجرم سره له اپينو خوشې کړئ او فيصله کې يې ليکلې چې کافی شواهد ددی مجرم سره نه وي معنی ۳۲ کيلوگرامه کافی شواهد نه حسابېږي نو څنگه به پوليس بيا خپل ژوند په خطر کې واچوي او د مخدره موادو قاچاقبران به ونيسي.

همدا شان ۲۰۰۳ م کال د جولای د مياشتې په درېمه نېټه د بي بي سي د پښتو څانگې خبريال ملالی شينواري زما دفتر ته راغله او وويل چې د بي بي سي پښتو څانگه غواړي چې تاسې سره خبرې وکړي څنگه چې ملالی شينواري د بي بي سي خبريال په خپله ستوديو کې زما سره په تيلفون رخ کړ نو د مانه يې پوښتنه وکړه چې د مزار شريف په ښار کې ۳۲ کيلوگرامه اپين نيول شوي او د استاد عطا محمد نور نفر وايې چې د دغه اپينو انتقال کې د مزار د امنيه قوماندان جنرال محمد اکرم خاکريزوال لاس لري خو خاکريزوال وايې چې دا يوه دسيسه ده او دروغ دي کله چې ما له خاکريزوال څخه په تيلفون کې پوښتنه وکړه هغه وويل چې د کندهار يو تجار په سرای کې خپل موټر جوړو او استاد عطا محمد نور ورغلي او دا

تجار یې له ځان سره بیولې دی او ورته ویلې دي چې په دې موټر کې تریاک دي حال دا چې دا دروغ او دسیسه ده.

په همدې ورځ سهار شپږ بجې راته د کورنیو چارو وزیر سریاور جنرال امین الله امرخېل تېلفون وکړ چې د استاد عطا محمد نور نفرو د خاکریزوال ۲۰۵۰ کسه بې وسلې کړي او هغه یې په کور کې محاصره کړي دی نو ما ورته وویلې چې همدا اوس وزیر صیب خبر کړه ځکه چې دامهمه مسئله ده. PRT هم ماته خبر راکړ چې استاد عطا محمد نور وايي چې خاکریزوال باید تبدیل شي. اصلاً د امنیت د امر جنرال عبدالرزاق چې د اسلامي جمعیت سړي و او د خاکریزوال تر منځ اختلاف و او استاد عطا محمد نور غوښتل چې د بلخ ولایت په ټولو مهمو وظيفو کې خپل نفر مقرر کړي او د بلخ په ولایت باید تسلط ولري ځکه جنرال دوستم د فاریاب او سرپل په ولایتونو کې خپل نفر ځای په ځای کړي وو او داسې راپورونه هم وو چې د جنرال دوستم او د وحدت اسلامي گوند (هزارگانو) هم خپل نفر د مزار په ښار کې بیا ځای په ځای کړي دي نو ددې موضوع د حل لپاره د کورنیو چارو وزارت او د ملي دفاع وزارت یو مشترک هیئت مزار ته ولېږه چې دا مسائل له نږدې نه بررسی کړي. د استاد عطا محمد نور ادعا دا وه چې دا تریاک دده د نفرو له خوا نه بلکې د امنیت ملي د نفرو له خوا چې مشري یې سروري دي نیول شوي دي. دا لانجه بیا وروسته حل شوله او څه موده وروسته جنرال خاکریزوال د بلخ د ولایت نه تبدیل او د کابل د امنیت قوماندان په توگه او جنرال خان محمد مجاهد د کندهار د بلخ د امنیت قوماندان په توگه تعیین شولو.

د جولای د میاشتې په څلورمه نېټه دا افغانستان د دولت او نړیوالې ټولنې ترمنځ د امنیتي ستراتیژیک گروپ (Strategic Security Group)

غونډه وه چې د بې وسلې کولو پروسه ارزیابي کړي په دې غونډه کې د ملي دفاع د وزارت نه جنرال شپږ محمد کریمې او جنرال نوری، د ائتلاف د قواؤ مرستیال جنرال جان کوپر General Croper، د ISAF د قواؤ مرستیال جنرال کورتی (General Korte)، د یوناما د دفتر نه د ملگرو ملتونو د عمومي منشي خاص استازي مرستیال فلیپو گرندي (Flippo Grandi) او د ملي امنیت شورا استازی موجود و د ټولو ارزیابي داوه چې د روان کال د پارلماني ټاکنو پورې په سلو کې ۱۰-۱۲ پورې غېر مسؤل وسله وال نشي بې وسلې کېدای او ښه به داوي چې پارلماني ټاکنې معطله شي او یوازې د جمهوري ریاست ټاکنې باید ترسره شي همدا شان د ایساف قواؤې هم نه شي کولای چې شمال او غرب د افغانستان ته پراختیا ومومي، د یوناما استازي وویل چې یوناما دواړو ټاکنو ته همزمان تیاری نیسي خو امنیتي ستونزې یو مشکل دی خو د اگست په میاشت کې دواړه ټاکنې (پارلماني او ریاست جمهوري) ښايي امکان ولري او کنه ده وویل چې تراوسه پورې ۵.۵ میلیونه کسانو ثبت نام کړي چې په سلو کې ۳۸ یې ښخې دي، په دې غونډه کې دا تصمیم هم ونيول شو چې د کورنیو چارو په وزارت کې باید د ټاکنو یو عملیاتي مرکز هم جوړ شي چې امنیتي وضعیت د نږدې نه وڅاري.

که موږ پورته جریانونو او پېښو ته وگورو د افغانستان د حکومت زیات وخت، انرژي او امکانات په دې مصرفیدل چې څنگه په داخل د حکومت کې د هغو ډلو او اشخاصو سره په بې امنۍ او گډوډۍ کې خپله بقا لتوي مبارزه وکړي نو اصلاً ستراتیژیکي مسایلو لکه د تروریسم سره مبارزه، د ادارې پیاوړي کیدل او خلکو ته د روزگار پیدا کول په اړه هېڅ فکر نه و او همدا علت و چې کله د ۲۰۰۵م کال په اخرو کې د کورنیو

چارو وزیر علي احمد جلالی او یو شمېر نور فعاله وزیران او چارواکي د حکومت نه ووتل، امنیتي وضع ورځ په ورځ مخ په خرابیدو شوه او خود سره چارواکو ته موقع په لاس ورغله چې د دولت ټول امکانات د ځان په ګټه استعمال کړي. نړیوالې ټولنې هم یې تفاوتی اختیار کړه چې اوس هم د دولت او هم د نړیوالې ټولنې نه لار ورکه ده.

د جولای د میاشتې په اومه نېټه د RPT د نظارت په عالی کمېټه کې چې مشري یې د کورنیو چارو وزیر علی احمد جلالی کوله د نورو کسانو سرېره د ائتلاف د قواؤ مشر جنرال ډیویډ بارنو (Gen. David Barno)، د ایساف د قواؤ د قوماندان مرستیال جنرال کورتي Gen. Korte او د مالي وزیر ډاکتر اشرف غني احمدزي هم برخه درلوده. د کورنیو چارو وزیر وویل چې د هرات، غور، فاریاب، سرپل او د بلخ ولایتونو په ځینو سیمو کې امنیتي وضع د محلي جنگسالارانو له امله مخ په خرابیدو ده. د تشنج د رفع کولو لپاره موږ د چټک غبرګون قطعات دغه سیمو ته لېږدو چې وضعیت نورمال شي خو ددې لپاره چې وضع په دایمي توګه ښه شي جدي تصامیمو ته هم د حکومت له خوا او هم د نړیوالې ټولنې له خوا ضرورت دی. موږ ددې کال تر اخوا پورې شاید پنځه دېرش زره پولیس وروزو خو دا کافي نه دي او باید PRT فعاله رول د امنیت په راوستلو کې واخلي. په تېرو دوه میاشتو کې چې په شمال کې وضع خرابه وه د مزار PRT چې د انگلستان د حکومت قواؤې هلته دي ډېر مهم رول ولوباوه مګر د نورو هېوادنو PRT چې جوړېږي دوی سمه همکاري نه کوي.

د ایساف قواؤ قوماندان مرستیال جنرال کورتي وویل چې د جولای د میاشتې د لومړۍ نېټې نه ایساف د مزار د PRT قوماندان په لاس کې

اخستلې ده او په بغلان کې به هم PRT جوړ شي چې د امنيتي وضعيت په برخه کې کومک وکړي.

ډاکټر اشرف غني احمدزي د PRT ستيرينگ يا نضارت کمېټې ته وويل چې د افغانستان څلور ميليونه کسان په ورځ کې دنيم امريکايي ډالر نه کم عايد باندې ژوند کوي نو امنيت د انکشاف لپاره حتمې او ضروري دی که امنيت نه وي مور نه شو کولای چې خصوصي پانگوال دې ته تشويق کړو چې په افغانستان کې پانگه واچوي . ده وويل چې د ۲۰۰۴ز کال د جنوري نه را په دې خوا د افغانستان امنيت خراب شوي او خلک لږ ځانونه مصون گڼي. هسې شيندل د پيسو څه فايده نه کوي اوس هم په سلو کې ۴۰ نه تر ۵۰ پورې پيسې بې ځايه مصرفېږي، خلک د جنگسالارانو د ژغ لاندې ژوند کوي او د خلکو اساسي حقوق د پښو لاندې کېږي. په سلو کې ۲۰ د ښوونځيو زده کوونکي په اول يا دويم صنفونو کې دي او په سلو کې ۲ خلک برق لري. ډاکټر غني وويل چې ما اته مياشتې دمخه خبرداري ورکړه چې د افغانستان دولت په يو مافيایي هېواد باندې بدلېدونکی دی ځکه چې که يو متر مربع کار حکومت په ۴۸ امريکايي ډالره کولی شي هغه NGO گانې او قرارداديان يې په ۱۵۰۰ ډالره کوي نو دا د پيسو د مصرف طريقه ډېره مهمه ده بايد شفافيت او هماهنگي د حکومت او د نړيوالې ټولنې ترمنځ موجوده وي.

د ائتلافي قواؤ قوماندان جنرال ډيويد بارنو (Gen. David Barrno) وويل چې په افغانستان کې موږ د درې قسمه جنگ سره مخامخ يو.

۱- د تروريستان سره جنگ چې القاعده، طالب او اسلامي حزب په کې شامل دي. (!!)

۲- د جنگ سالارانو او د مواد مخدر مافيا د بېلا بېلو گروپونو سره. (!!)

۳. سازمان يافته جنايي گروپونو او لوربه (فقر) سره (!!)

د جولای د میاشتې په اتمه نېټه د کورنيو چارو وزیر علي احمد جلالی په خپل اوښ مطبوعاتي کنفرانس کې د پنجشنبې په ورځ وویل چې په سلو کې ۷۵ د دنیا اپین یعنی ۳۵۰۰ تنه اپین سرکال په افغانستان کې تولید شوي دي. دا امکان نه لري چې ددې توکو قاچاق دې د دولتي افرادو له مرستې پرته سرته ورسېږي. موږ شواهد ټولوو او داسې ورځ به ورسېږي چې ددې قاچقبرانو سره به محاسبه وشي.

د بي بي سي خبريال خپلواک ساپي پوښتنه وکړه چې د مزار وروستی پېښې (د استاد عطا محمد او خاکریزیوال تر منځ پېښه چې مخکې یې یادونه شوې) او په کابل کې د خارجیانو له خوا د شخصي زندانونو په هکله ستاسې نظر څه دی؟ ایا ریښتیا ده چې د مخدره موادو سره د مبارزې رئیس د قاچقبرانو د دستگیری په وخت کې د یو گروپ سره د جگړې پرمهال زخمي شوی دی؟

جلالی صیب په ځواب کې وویل چې د مزار د مسئلې په هکله تحقیق لا روان دي او زیات څه نه شم ویلی خو یو طرف ته قانون موجود دی او بل طرف ته ملیشه یې نظام دی چې دواړه سره متضاد دي. ملیشه گران دوه کارته په جیبونو کې لري چې کوم یو یې په گټه دی هغه راوکاږي او استعمالوي یې خو خلک باید په سیاسي لحاظ بسیج یعنی منظم شي چې خپل غږ او وخت کړي خو متاسفانه چې اوس د خلکو غږ نه پورته کیږي او د ملیشه گرانو او قدرت سالارانو غږ او وخت دی، ابتدايي رپوټ دادی چې د یو سړي موټر یې نیولې او په امنیه قوماندان یې اتهام لږولی او امنیه قوماندان د قول اردو په قوماندان اتهام لږولی دی.

د خارجیانو د زندان په هکله جلالی صیب وویل چې په کابل کې درې خارجیانو په غېږ قانوني توګه یو ګروپ جوړ کړی وو چې ګوندې وښایې چې د ترورټیستي ډلو پر ضد فعالیت کوي او د ائتلاف د قواؤ سره اړیکې لري، دوی اته کسه نیولي وو او هم دې کسانو جعلې صادراتي کمپنۍ جوړه کړې وه. په شپږم د جولای ۲۰۰۴م امنیت ملي او پولیسو په شریکه دا درې خارجیان او د دوی څلور ترجمانان د کارته پروان په سیمه کې په یوه کور کې ونیول او ۸ کسه د دوی سره بنديان وو، دوی افغانان د القاعده او د اسلامي حزب په نامه نیول، شکنجه کول او د هغوی نه یې پیسې اخستې. ددې ډلې مشري یو تن امریکایي د Jonathan k. Idema په نامه کوي او د دوی د کور نه زیاتې وسلې له څه نورو شواهدو سره هم پیدا شوي دي او د امنیت ملي له خوا ترې تحقیق روان دی. موږ د امریکایي قواؤ او د امریکا سفارت سره هم تماس نیولی او هغوی هم د دې خبرې پخلی کړي چې دوی د امریکا سفارت یا ائتلافي قواؤ سره هېڅ تړاو نه لري جلالی صیب وویل وطن چې خاوند ونه لري نو هر څوک په تناره کې خپلې پیږې (زغالی) پورې کوي.

**د دولت رئیس حامد کرزي د ۲۰۰۴ ز کال د جولای په میاشت کې د
ریاست جمهوري د ټاکنو نه دمخه دخپلو معاونینو ټاکل
د جولای د میاشتي ۲۲ مه نېټه ۲۰۰۴ ز کال**

نن د افغانستان د دولت رئیس حامد کرزي د روان کال د جمهوري ریاست د ټاکنو لپاره د اساسي قانون په اساس خپل دوه معاونین احمد ضیا مسعود د لومړي معاون په توګه او استاد عبدالکریم خلیلي د دوم معاون په توګه وټاکل او د مطبوعاتو له لارې یې اعلان کړل. د احمد ضیا مسعود ټاکل د اکثریت ولس د توقع په خلاف و چې ګوندې دی به د مارشال محمد قسیم فهیم پر ځای چې دواړه د پنجشېر دي وټاکل شي او هم به احمد ضیا مسعود دې ته چمتو نه شي چې د مارشال محمد قسیم فهیم چوکۍ قبوله کړي.

دمخه اکثریت ناظرین په دې عقیده وو چې که مارشال فهیم بیا انتخابېږي نو دا به په دې معنی وي چې وضع نه ښه کېږي او هر څه به په خپل ځای پاتې وي او دا به د ولس لپاره چندان د قبول وړ نه وي. IRI (International Republic Institute) هم یوه سروې خپره کړې وه چې مارشال فهیم او استاد خلیلي په تاجکو او هزارګانو کې خپل محبوبیت د لاسه ورکړی او د دوی نفوذ په سلو کې ۲۷٪ نه زیات نه دی. د IRI د دفتر د سیمې یوتن مسؤل ماته وویل چې دوی ددې سروې پایلې د دولت رئیس ښاغلي حامد کرزي ته هم ښودلي دي.

د انگلستان د سفېري Rosalind Marsden سره په یوه کتنه کې څو ورځې دمخه جلالی صیب یادونه وکړه چې مارشال فهیم اوس د دولت لپاره بوج یا Liability ده او که هغه بیا انتخاب شي نو د دولت اعتبار

نور هم کمېږي. په دغه کتنه کې جلالی صیب دا هم وویل چې د دولت رئیس به په طالبانو هم غږ وکړي چې په ټاکنو کې برخه واخلي او د هېواد په ثبات کې باید رول ولوبوي. همدا شان په شمال او لويديځ کې به د دولت تصامیم (د چارواکو بدلون) به جنوب او ختیځو سیمو باندې هم تاثیر واچوي. جلالی صیب د انگلستان د سفېرې سره په کتنه کې وویل چې دغه ملیشه یې چارواکي دوه کارتونه په جیب کې لری یو یې ملیشه او بل یې دولتي! ددې ملیشه یې چارواکو پر ضد باید جدې موقف و نیول شي تر څو امنیت گډوډ نه کړي او ددې کار لپاره د نړېوالې ټولنې حمایت ضروري دي هغه کسان چې قابل اصلاح نه دي باید د هغوی په مقابل کې جدي تصمیم و نیول شي.

کله چې مارشال فهیم خبر شو چې د دولت رئیس دی د خپل معاون په توگه نه انتخابوي نو یو شمېر سرشناسه پنجشېریان او د هغوی هوا خواهان لکه محمد یونس قانوني، ډاکتر عبدالله عبدالله، بسم الله خان محمدي او محمد یوسف اعتبار په صدارت کې د مارشال فهیم په گډون راټول شوي وو چې تعداد یې تقریباً پنځوسو کسو ته رسیده او احمد ضیا مسعود یې په دې قانع کړی و چې د جمهوري ریاست د مرستیالی دنده قبوله نه کړي. د جلالی صیب او د ملي امنیت دمشر امرالله صالح له قوله احمد ضیا مسعود ماسپینین ارگ ته ورغی او د دولت رئیس ته یې وویل چې دی د خپل کاندیتوب نه د جمهوري ریاست د مرستیال په توگه منصرف شوی دی. دوی وویل چې احمد ضیا مسعود هم دا خبره تائید کړه چې یو تعداد پنجشېریان چې تعداد یې پنځوسو کسو ته رسیده په دې فشار اچوي چې باید دخپل کاندیتوب نه تېر شي. دوي وویل چې کرزي صیب هم دا خبره تېنګه کړه او احمد ضیا مسعود ته یې وویل چې

د پنځو سو کسو په خاطر ددې نه منصرف کېږي نو دا ښه کار نه دی. هماغه و چې احمد ضیا مسعودیې بیا قانع کړ چې د کرزي صیب د مرستیالی کاندیتوب ومني.

ددغه فیصلې سره سم محمد یونس قانوني هم دپوهنې د وزارت نه استعفا ورکړه او د جمهوري ریاست لپاره یې ځان کاندید کړ چې تاج محمد وردګ او عالم بلخي یې خپل مرستیالان وټاکل. همدا علت و چې په دې ټاکنو کې کرزي صیب د پنجشېر نه یوازې ۳۲۷ رای اخستې وې حتی په پنجشېر کې د مسعوده جلال او عبدالحفیظ منصور نه هم کمې رای د کرزي صیب وې.

د دولت د رئیس حامد کرزي د اعلان سره سم چې گوندې احمد ضیا مسعود به لومړی مرستیال وي دا اوازې د کابل په ښار کې خپرې شوې چې د مارشال فهیم طرفداران شاید کومه گډوډې جوړه کړي خو د کورنیو چارو وزارت، ایساف او د ائتلاف قواؤ د کابل ښار د امنیت لپاره لازم ترتیبات نیولي وو. په همدې ورځ په یولسو بجو مور د یونا ما په دفتر کې د ټاکنو په هکله اونیزه ناسته درلوده چې په هغه کې د ایساف مرستیال Gen. John Cooper، د ائتلاف د قواؤ قوماندان مرستیال Gen. Korte، د ملگرو متلونو د خاص استازې مرستیال Filippo Grandi او ما برخه درلوده خو مور په غونډه کې د ټاکنو د امنیت په اړه خبرې و نه کړې او د کابل د ښار امنیت د ساتلو په ارتباط لازم ترتیبات ونیول شي.

له دې غونډې وروسته د ایساف قوماندان Gen. Rick Hillier او د ائتلاف د قواؤ قوماندان مرستیال Gen. John Cooper په اړه کې د جلالی صیب سره وکتل او دا فیصله یې کړې وه چې د کورنیو چارو په وزارت کې باید یوه مشترکه قومانداني د ایساف، ائتلافي قواؤ، امنیت

ملي او ملي دفاع وزارت په گډون جوړه شي او په دې هکله بايد د مابنام په اوه بجو د کورنیو چارو په وزارت کې اضطراي غونډه وشي. د مابنام په اوه بجو غونډه کې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی، د ائتلافي د قواؤ مرستیال Gen. Cooper، د ISAF قواؤ قوماندان Gen. Rick Hillier د ملي امنیت مشر امرالله صالح، د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال، د کورنیو چارو وزارت ویاند لطف الله مشعل او ما برخه درلوده.

ددې نه دمخه د مازدیگر په شاوخوا کې د کورنیو چارو په وزارت کې د قوماندانۍ گډ مرکز فعال شو او د کورنیو چارو وزیر ماته دنده را وسپارله چې د ائتلاف او ایساف د قواؤ سره په تماس کې باید او سپرېم او هر عاجل خبر باید هغه ته ورسوم.

په همدې ورځ بله مهمه پېښه وشوه چې د کورنیو چارو وزارت سره مخامخ د صدارت په څلور لارې کې د جمهوریت روغتون ودانۍ چې یوې چینایي کمپنۍ پرې کار کاوه د بیخه راوړنېده چې دوه ویشت کسه په کې زخمیان او درې کسه په کې مړه شوي وو. د سه شنبې په ورځ مابنام د کورنیو چارو وزیر او زه پیاده دغه ودانۍ ته ورغلو چې وگورو د ژغورنې کار څنگه روان دي. په سلگونو کسانو کار کاوه خو داسې وسایط نه و چې دغه درې مړي ژر را وکارې چېرته چې د دوی جسدونه د ودانۍ د یو غټ کمر لاندې پراته وو.

کله چې مارشال فهیم د ایساف او ائتلافي قواؤ جدیت ولیده نو په کابل کې هېڅ داسې پېښه ونه شوه چې امنیت خراب کړي. د جولای د میاشتې په اوه ویستمه نېټه مابنام په شپږو بجو د کورنیو چارو په وزارت کې د ملي امنیت عمومي رئیس امرالله صالح، د کورنیو

چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال د ایساف مرستیال جنرال کورتي Gen. Korte، د ائتلافي قواؤ مرستیال جنرال کوپر Gen. Cooper، د ملي دفاع وزارت د پالیسي رئیس جنرال محب الله او ما د کورنیو چارو په وزارت کې غونډه درلوده. امر الله صالح وویل چې ده د سهار په لسو بجو مارشال فهیم سره غونډه درلوده او ورته یې ویلې و چې ښه به داوي چې مثبت رول ولوبې او په کابینه کې برخه واخلي. دده په قول مارشال فهیم ویلې و چې تر هغه به دی د حکومت پر ضد بیانیه ورنه کړي ترڅو دی د حکومت په کابینه کې وي یعنې د ټاکنو تر وخته پورې.

جنرال محب الله هم وویل چې لوی درستیز بسم الله خان ټولو قطعاتو ته ویلي که هره قطعه د یو ځای نه بل ځای ته حرکت کوي او یا د بې وسلې کولو پروسه عملي کوي نو باید چې دوی د تحرکاتو نه د مخه د ایساف او ائتلاف قواؤ ته خبر ورکړي ترڅو سو تفاهم پیدا نه شي.

د اگست د میاشتې په لومړۍ نېټه یعنې د یکشنبې په ورځ ماښام ډاکتر فاروق وردگ د ټاکنو د کمیسیون د دارلانشأ مشر، محمد عمر داودزی د دولت د رئیس د دفتر مشر، زلمي غازي عالم او زه د کاؤن کاکړ په کور کې مېلمانه وو، مور د داود زی نه پوښتنه وکړه چې کله کرزي صیب د ټاکنو د مبارزې لپاره خپل معاونین تعیینول د ارگ په داخل کې فضا څنگه وه او ددې جریان په هکله مو ترې وغوښتل چې یو څه رڼا واچوي.

داود زي وویل چې تېرې یکشنبې په ورځ چې د جولای د میاشتې په پنځه ویشتمه نېټه شی د ملگرو ملتونو د عمومي سرمنشي خاص استازي ژان ارنو (Jean Arnanlt) د ائتلاف د قواؤ قوماندان جنرال ډیوید بارنو Gen. David Barno، د ایساف د قواؤ قوماندان جنرال

ريک هيلبر Gen. Rick Hillier، او د امريکا سفير زلمي خليل زاد په ارگ کې د دولت رئيس حامد کرزي سره غونډه درلوده او دا يې ورته وويل چې مارشال فهميم بايد په راتلونکي ټاکنو کې ستا مرستيال نه وي. نوماته رئيس صيب (کرزي) وويل چې احمد ضيا مسعود سبا سهار ۹ بجې د مسکو نه بايد کابل ته راوستل شي. بالاخره د آريانا سره مو تماس ونيوه او يوه الوتکه چې د سعودي نه ناوخته راتله هغه مو ترميز ته ولېږله ترڅو د ترميز نه احمد ضيا مسعود کابل ته راولي ځکه چې د مسکو نه ترميز ښار پورې الوتکې پيدا کيدلې، نو د شپې په دولس بجو مو زلمي خليل زاد د خوبه راوينس کړو چې د امريکايي قواؤ سره تماس ونيسي ترڅو ازبکستان د آريانا الوتکې ته په ترميز ښار کې د کيناستو اجازه ورکړي، هماغسې وشو او سهار احمد ضيا مسعود کابل ته راوړسېد او رأساً مو ارگ ته يوړو نوره قصه هماغسې د پورته په شان وه چې احمد ضيا مسعود د جمهوري رياست معاونيت ومانه.

د کورنیو چارو وزارت د اداري معین په توګه زما ټاکنه

د اګست ۱۲مه نېټه ۲۰۰۴ز کال

۲۵ سرطان ۱۳۸۳هـ ش

د کورنیو چارو په وزارت کې د سرمشارو په توګه له دندې نه د څه د پاسه یو کال وروسته د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی چې زما عملي کار او تجربه ولیده نوزده یې د کورنیو چارو د معین په توګه پیشنهاد کړم او دغه پیشنهاد د سرطان د میاشتي په پنځه ویشتمه نېټه د دولت د رئیس حامد کرزي له خوا منظور شو (پیشنهاد او د منظوری سند ددې کتاب په اخره کې ضمیمه دی). که څه هم ددې دمخه د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب ماته د پولیسو د وجهې صندوق، د PRT او د افغانستان د تحکیم ثبات پروګرام د چارو مسؤلیت په مستقیمه توګه راسپارلی وو خو ددې نه برسېره ډېرې نورې مهمې دندې او خاصاً د نړیوالې ټولنې سره روابط یې هم ماته سپارلي وو خو تقریباً د شپږ اوه میاشتو راپه دې خوا جلالی صیب غوښتل چې د پورته وظایفو برسېره د کورنیو چارو د وزارت د اداري معین دنده هم ما ته راوسپاري تر څو زه د کورنیو چارو په وزارت کې اجرائیوي صلاحیت هم ولرم خو دا کار د سیاسي ملحوظاتو په اساس او خاصاً پخواني معین ته چې د جمعیت اسلامي د سهمې په چوکاټ کې د جلالی صیب د راتګ نه دمخه مقرر شوی و کوم بل ځای پیدا کړو. په وروستیو میاشتو کې جلالی صیب او د کورنیو چارو د وزارت امنیتي معین هلال الدین هلال او هم نړیوالې ټولنې دا هڅه کوله چې ګوندي زه د مخدره موادو پر ضد د مبارزې د معین په توګه مقرر شم

خو ما چې حالاتو ته کتل نو دا راته گرانه وه چې زه پورتنې دنده په ښه توگه اجرا کړم نو جلالی صیب ته مې وویل چې د ادارې معینت دکارونو سره یو څه اشنایې لرم او که دا امکان نه لري نو خپله موجوده دنده چې د کورنیو چارو وزارت سر مشاوریته دی راته بهتر دی .

بالاخره جلالی صیب د کارونو د ښه والي په خاطر زما د تقرر منظوري د دولت د جمهور رئیس حامد کرزي نه واخستله او پخوانی معین ډگر جنرال فضل احمد عظیمي یې د مشاور په توگه مقرر کړ خو هغه د مشاوریته وظیفه قبوله نه کړه او په کور کیناست.

څنگه چې مخکې ما یادونه وکړه د معینت سره زما مسؤلیت نور هم زیات شو ځکه چې د مشاوریته دندې هم زما په خپل حال پاتې شوې او د محلي ادارې د جوړولو لپاره چې د هېواد د اداري سیستم اصلي رکن جوړوي زیات کار ته اړتیا درلوده.

په دې وخت کې د افغانستان اکثریت ولسوالیو کې دولسوالیو ودانۍ موجودې نه وې، د پرسونل د ظرفیت ارتقا یا اوچت والي لپاره باید جدي کار شوی وای، اداري اصلاحات هم باید د کورنیو چارو وزارت کې عملي شوي وې. البته دې کار د نړیوالې ټولنې نه د مرستو جلبولو او یو قوی سیاسي حمایت ته اړتیا درلوده چې له نیکمرغه د کورنیو چارو وزیر پر ما پوره اعتماد درلوده او د وزارت ټول صلاحیت یې ما او امنیتي معین ته را کړی و او دوزارت د ادارو کارونه د وزیر لاسلیک ته نه معطل کېده خو له بده مرغه د کورنیو چارو وزیر په سلو کې ۹۰ وخت په سیاسي کشمکشونو تېریده او دی یې نه پریښوده چې په ستراتیژیکه توگه په هېواد کې د امنیت راوستلو او د ادارو په ښه کولو فکر وکړي. چې څه نمونې یې ما مخکې په دې کتاب کې یادې کړي دي.

کله چې زه اداري معين شوم نو ما د دې معينت اداري پرسونل يعنې کارکوونکو ته په لومړۍ غونډه کې چې د کورنيو چارو وزارت په پخواني تالار کې جوړه شوې وه وويل چې که زه وکړي شم د خپل دې ماموريت په دوره کې درې کارونه چې يو يې د نوو تذکرو ويشل، د ولسواليو د ودانيو جوړول او د اداري اصلاحاتو پروسه چې د اداري اصلاحاتو او ملکي خدماتو د کميسيون له خوا پيل شوي عملي کړم نو دا به زما ډېر مؤفقيت وي.

که څه هم موږ د کورنيو چارو د وزارت د رئيسانو او خاصاً د ثبت احوالو نفوس د رئيس عبدالرحمن معقول په مرسته د تذکرو د ويش پروسه، د کارتونو ټول ډيزاين، د تذکري ارتباط د پاسپورت، د ټاکنو د ثبت نام، د موټرو د نمبر پليت او ليسانس سره برابر کړي و او دوه کمپنۍ يوه يې جرمني او بله يې چې انگليسي وه دې ته حاضر و چې د دې پروسې قرارداد امضاً کړي تر څو عملي کار پيل شي خو بعضې داخلي او بين المللي ادارو د دې کار مخالفت کاوه. د ماليه وزير ډاکتر اشرف غني هم په اخره کې دامنلی وه چې دا پروژه د مالي وزارت له خوا بايد يو له دې دوه کمپنيو ته ورکړي شي خو متاسفانه چې هم ډاکتر اشرف غني او هم موږ د وزارت نه ډير ژر لارو او دا پروژه تر اوسه پورې عملي نه شوه. دا پروژه د افغانستان د اداري سيستم اساس تشکيلوي چې په راتلونکي کې يې د ميليونو ډالرو د مصرف مخه نيوله او هم په اداري او امنيتي چارو کې خورا موثره و.

په هغه وخت کې په دې پروژې تقريباً څلوېښت ميليونه ډالره مصرف په دريو کلونو کې راتله خو د ملگرو ملتونو د راپورونو له مخې يوازې د

ټاکنو د نوم لیکنې په پروسه تر اوسه پورې تقریبا د دوه سوو میلیونو ډالرو نه زیاتې پیسې لږېدلې دي.

دودانیو د جوړولو په برخه کې د ۳۲۰ ولسوالیونه تقریبا د ۱۵۰ ولسوالیو دودانیو ته داب زموږ په وخت کې کېښودل شو خو متاسفانه چې د بعضې ولسوالیو ته داب چې تقریبا اوه نیم کاله دمخه ایښودل شوي و تر اوسه پورې تکمیل شوی نه دی حال دا چې په هماغه وخت کې ددی و دانیو د جوړولو لپاره کافی پانگه موجوده وه. د افغانستان د تحکیم د ثبات یا (Afghanistan stabilization Program) ASP پروگرام لپاره مونږ تقریبا ۷۸ میلیونه ډالرو ژمنه د نړیوالې ټولنې نه اخیستې وه چې تقریبا ۴۷ میلیونه ډالره یې د مالي وزارت ته انتقال شوې وې خو متاسفانه چې د تحکیم ثبات پروگرام د اداره د منجمنت د بې کفایتۍ په وجه تقریبا دېرش میلیونه ډالره چې مرستندویه هېوادونو ژمنه کړې وه، ورنه کړې او د خپلې ژمنتیا نه په شا شول.

د اداري اصلاحاتو پروسه هم د کورنیو چارو وزارت د همکارانو په مرسته پېل شوه چې لومړۍ مرحله یې د بلخ، شبرغان او سمنگان په ولایتونو کې عملي شوه خو وروسته زموږ د تگ نه دا پروسه هم ډېره بطی وه چې کلونه یې و نیول او څنگه چې لازمه وه هغسې عملي نه شوه او په عوض ددې چې اداري اصلاحات او د پولیسو ریفرم په افغانستان کې اداري ثبات راوړي او امنیت ښه شي برعکس یې د ادارې ثبات له منځه یوړل، په وظایفو کې بې ثباتي رامنځ ته شوله او امنیتي وضعیت نور هم خراب شو.

د DynCorp د دفتر سره چادونه د اګست د میاشتي د پر شمه نېټه ۲۰۰۴ ز کال

نن ما بنام د شپږو بجو په شاوخوا کې په خپل دفتر کې ناست وم او د خپل میز د سرکاغذونه مې لټول چې د یوې درندې چاودنې آواز مې تر غوږ شو چې زما د دفتر او دهلیز شیشې یې هم ماتې کړې ما فکر وکړ چې زما د دفتر تر شا چا بم ایښی دي څنگه چې د له دفتر نه راووتم کتل مې پولیسو منډې وهلې او ما فکر وکړ چې د کورنیو چارو دوزیر دفتر ته چې زما د دفتر د ودانۍ تر څنګ و، چا بم ایښی دی خو هلته هم څه نه و. موږ د کورنیو چارو د وزیر د دفتر د ودانۍ سر ته (بام) وختلو کتل مو چې د انصاري چوک سره نږدې د کورنیو چارو وزارت شمال لویديځ برخې ته د اور لمبې ښکاري، دغه چاودنه دومره درنده وه چې موږ فکر کاوه چې په لسگونو کسان به مړه یا ژوبل شوي وي. د ما بنام په اوو بجو تقریباً یو ساعت د پېښې نه وروسته د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی او زه د پېښې ځای ته ورغلو چې لیدل مو د سپکونو شاوخوا او حتی د ډېرو لږې پرتو ودانیو او کورونو شیشې ماتې شوي دي. په کومه کوڅه کې چې دا چاودنه شوې وه د موټرو پرزې حتی دوه درې سوه متره لږې پرتې وې. په دې پېښه کې لس کسه وژل شوي وو چې درې یې امریکایان، درې نیپالي پېره داران چې د گورکه (Ghurkha) په نامه یادیدل او څلور محلي کارکوونکي وو، دغه چادونه ډېره دقیقه طرح ریزی یا پلان شوی وه ځکه چې په همدې وخت د DynCorp د موسسې غړي چې د مخدره موادو پر

ضد د مبارزې سره د کوکنارو په چپه کولو کې او هم د پولیسو په روزنه کې مرسته کوله په دغه ودانۍ کې د ډوډۍ خوړلو وخت و خو په دې ماښام ددې دفتر ډیرې خارجیانو په یوه بله نږدې ودانۍ کې د ماښام ډوډۍ خوړه ځکه چې په دغه ودانۍ کې چې دوی همپشه په همدې وخت د ماښام ډوډۍ خوړله څه د ترمیم کارپکې روان و نو په دې ماښام دوی تغیر د ځای کړي وو اصلاً دا چاودیدونکي مواد د یوه ډاینا ورې لارې په منع کې چې دې ودانۍ ته یې شگه راوړله ځای په ځای شوې وو نو ځکه د چاودنې طاقت یې د نورو چاودنو پرتله زیات و. که د DynCorp امریکایي کارکوونکو په دې ماښام ځای نه وای بدل کړی نو شاید چې په لسگونو امریکایان به په دې چاودنه کې وژل شوي وای، په دې پېښه کې اته اوږدې امریکایي شورلټ جیپان هم له منځه تللي وو.

د هرات والي اسمعیل خان تبدیلیدل

د سپتمبر ۱۱ مه نېټه ۲۰۰۴ ز کال

نن د سپتمبر د میاشتې په یولسمه نېټه د امنیت شورا بالاخره د اتصمیم ونيوه چې د هرات والي اسمعیل خان باید تبدیل شي، د اسمعیل خان د تبدیلیدو اوازې او کار د یو کال نه را په دې خوا روان و خو د دولت رئیس حامد کرزي فکر کاوه که اسمعیل خان تبدیل شي نو د افغانستان غربي سیمې ولایتونو امنیتي وضعیت به ناآرامه او بې ثباتي به زیاته شي خو د کورنیو چارو وزیر نظر دا و چې کله د مرکزي حکومت لمن ولایتونو ته پراخه شي او افغانستان د ملک الطوائفي نه خلاص شي نو د خلکو اعتماد به په حکومت زیات شي او که په موقتی توګه وضعیت یو څه خراب هم شي خو په اوږدمهال کې د خلکو به مرسته او ملاتړ امنیت ښه کېږي.

د اسمعیل خان د لری کیدو نه مخکې د کندهار والي گل آغا شېرزی هم د کندهار د ولایت نه لرې او د فواید عامې د وزیر په توګه تعین شوي و، له بله پلوه په دې وخت کې زیاترو پښتنو هم دا شکایتونه کول چې ګوندي مرکزي حکومت یوازې په پښتنو زور رسېږي او له جنرال دوستم، استاد عطا محمد نور او اسمعیل خان ته څه نه وايي چې په خپل سر د سیمې پاچیان دي. د پکتیا په سیمه کې خاصاً پاچا خان خدران حتی په بیړنۍ لویه جرګه کې دا ادعا کوله چې دوی ټول د بن د پروسې په اساس او د B-52 طیارو په زور بېرته افغانستان ته راغلي نو څنګه چې حاجي قدر د ننگرهار ولایت، اسمعیل خان د هرات ولایت، جنرال دوستم د شبرغان او استاد عطا محمد مزار ونيوه نو دی باید د لویې پکتیا د والي په توګه

تعیین شي، کله چې باچا خان خدران د پکتیا د والي په توګه تعیین نه شو نو د مرکزي حکومت پر ضد یې مسلحانه فعالیت پیل کړ. ددې فیصلې نه دمخه جلالی صیب امریکا ته تللي و او بېرته دوی ته را ستون شوی و او یو شرط یې دا و چې دی بېرته کابل ته نه ستونږي ترڅو اسمعیل خان د هرات نه بل چېرته بدل نه شي. د امریکا سفېر زلمی خلیل زاد هم په دې وخت کې د اسمعیل خان د لرې کولو طرفدار نه و ځکه چې په عراق کې امریکایي قواوې د سخت مقاومت سره اخته وې او د بوش ادارې غوښتل چې په ظاهري توګه د افغانستان جنګ مؤفقه ارزیابي کړي نو زما په اند خلیل زاد په دې فکر و چې د جنگسالارانو سره باید ګذاره وشي ترڅو امنیتي وضع خرابه نه شي ترڅو جمهور رئیس بوش د دویم ځل لپاره د امریکا جمهور رئیس شي. د افغانستان د جمهوري ریاست ټاکنې چې په اکتوبر کې پلان شوې وې د همدې لپاره وې چې د نومبر په میاشت کې د امریکا د ټاکنو نه باید دمخه ترسره شي ترڅو بوش په امریکا کې خپل ولس ته وښايي چې په افغانستان کې د دیموکراسۍ پروسه په مؤفقه توګه روانه ده او دوی په افغانستان کې بریالي دي نو کرزی صیب هم د خپلو راتلونکو انتخاباتو په مقصد د زیاتې ګذاره نه کار اخسته.

خو بالاخره د جلالی صیب په اصرار زلمی خلیل زاد هم مجبور شو چې د دولت رئیس حامد کرزی په دې قانع کړي چې اسمعیل خان د هرات نه لرې او د حکیم تنوال پر ځای یې د کانو او صنایعو وزیر مقرر کړي، د کورنیو چارو امنیتي معین چې د کورنیو چارو وزارت سرپرست و راته وویل چې پرون دوی اسمعیل خان ته وویل چې کابل ته راشي او هم مو ورته نن سهار تېلفون وکړ چې د دولت د رئیس هدایت دی چې ته باید

کابل ته راشي خو اسمعیل خان ورته ویلي و چې نه درځم او همدلته پاتې کیږم. د بڼاغلې هلال په قول اسمعیل خان ورته ویلي و زه په هغه حکومت کې چې د افغانستان د رهبرۍ قابلیت نه لري برخه نه اخلم. د ما بنام په اوه بجو او پنځوسو دقیقو د کورنیو چارو وزارت سرپرست او امنیتي معین جنرال هلال راته تېلفون وکړو چې نن ما بنام پنځه بجې مونږ په ارگ کې د هرات د مسئلې په هکله غونډه درلوده او کرزي صیب وویلې چې د ریاست دولت مرستیال پوهاند نعمت الله شېراني او زه سبا ته باید د هرات د نوي والي سيد محمد خېر خواه سره باید هرات ته لاړ شو او دی د نوي والي په توگه معرفي کړو. سيد محمد خېر خواه له دې نه مخکې په اوکراین کې د افغانستان سفېر و او په هرات کې د اسلامي جمعیت د بلې ډلې چې د شهید افضلي د ډلې په نامه یادېږي غړي و چې د اسمعیل خان سره مخالف و، که څه هم د اسمعیل خان لري کېدل ښه کار و خو د خېر خواه تعیندل د والي په توگه ښه نه و ځکه دا داسې ښکارېده چې گوندې دی د شخصي خصومت په اساس لري کېږي نه د ادارې د ښه والي په منظور، او همداسې وشو، خېر خواه چې چندان فعاله سړي نه و او هم یې د خپلې ډلې نفر مقرر ول نو د هرات وضعه ډېر ژر په دريو علتونو خرابه شوه یوه دا چې اسمعیل خان هم خپل طرفدارانو ته ویلي و چې د نوي والي سره همکاري ونه کړي، دویم دا چې خېر خواه هم چندان فعاله اداره چې نه وواو په خپلې گوندي بازی اخته و او درېیم دا چې د دولت مخالفینو ته هم له دې موقع څخه گټه پورته کړه چې د هرات وضع ناآرامه کړي.

په هر حال د سپټمبر د میاشتې په دولسمه نېټه په آریانا الوتکه کې شېراني صیب - زه او د هرات نوي والي سيد محمد خېر خواه د یوه

پلاوي په مشرۍ د ماسپښين په يوه نيمه بجه د کابل نه حرکت وکړ او په دوه نيمو بجو هرات ته ورسيدلو په دغه پلاوي کې مشاور و زېران شهزاده مسعود، محمد عالم رأسخ عرفاني او د ملي دفاع وزارت وياند جنرال محمد ظاهر عظيمي چې د اسمعيل خان د مخالفې ډلې نه و هم د مونږ سره و.

کله چې هرات ته ورسيدو د هرات په هوايي ډگر کې د هرات د ولايت مرستيال حاجي مېر د قول اردو قوماندان باز محمد حمدي، د ملي دفاع وزارت نه جنرال نوري او جنرال معين، امنيه قوماندان جنرال ضياء الدين محمودي، د هرات د سرحدي قواؤ قوماندان غازي محمد، د ملي امنيت رئيس جنرال مايل او يوگني شمېر سپين ږيري او مشران هرکلي لپاره ولاړ و و.

په همدې ورځ جلالي صيب د دوبي نه کابل ته راغی او چې څنگه هرات ته ورسيدو نو ماته يې د کابل هوايي ډگر نه تيلفون وکړو په داسې حال کې چې مونږ د هرات د هوايي ډگر نه د هرات ولايت په لوري روان وو چې وضعيت څنگه دی.

ددې نه دمخه د سهار له خوا د اسمعيل خان يو شمېر طرفدرانو د بسم الله ديوانه، حاجي عبدالباقي، معروف لنگ، غلام يحيي سیاوشان (۲۲)، فيض محمد قوماندان او امين الله د امنيت امر په مشرۍ د دوه درې سوه

۲۲- غلام يحيي سیاوشان چې مخکې د هرات ښاروال و د همغه وخت نه يې د حکومت پر ضد وسلوال فعاليت کاوه چې بالاخره د ۲۰۰۹م کال د اکتوبر د مياشتې په شپاړسمه نيټه د سیاوشان په سيمه کې د افغاني او بهرنيو قواؤ له خوا په يو عملياتي بريد کې د يوشمير ملگرو سره ووژل شو.

کسانو په حدود کې مظاهري کړې وې چې د زراعت د ریاست دروازي او د یوناما په دفتر کې یې څلور موټري سيزلې وې. د هرات د ملي امنیت رئیس جنرال مایل راته وویل چې سهار یحی سیاوشان په موټرو کې څلویښت کسه راوستي او په ښار کې یې خوشې کړي وو چې تخریب وکړي، سهار چې امریکایي قواؤ خپل کماندو ښکته کړه دوی هلته دمخې نه ځای په ځای وو چې د اخ وډب په نتیجه کې یو امریکایي مړ او یو تن زخمي شو. ما د ملي اردو د قطعې قوماندان جنرال معین ته وویل چې تاسې ولې دا نفر نه نیسئ ځکه چې دا خو مسلح آمیزه مظاهري نه دي او د ودانیو او د موټرو سیټل او د خلکو وژل جرم دی نو دوی باید ونیسئ. جنرال معین راته وویل چې کرزي صیب دوی ته امر کړی چې څوک ونه نیسي ځکه چې وضعیت باید نور خراب نشي نو په دې وخت کې زه د جلالی صیب سره غږېدم او راته یې وویل چې هر څوک تخریب کوي هغه ټول ونیسئ نو ما ورته وویل چې ښه ده همدا امر د ملي اردو قوماندان جنرال معین ته هم وکړه. جلالی صیب جنرال معین ته هم وویل چې څوک تخریب کوي هغه ونیسي. زه او د امنیت ملي رئیس جنرال مایل چې مخکې د کورنیو چارو په وزارت کې د موږ سره کار کاوه یو ځای په موټر کې کیناستو او ماته یې وویل چې د ټولو کسانو نیولو ته اړتیا نشته که یوازې غلام یحی سیاوشان، فیض محمد او حاجي عبدالباقي نیول شي او امین الله د امنیت امر برطرف شي هېڅوک نور نشته دی چې په مظاهره کې برخه واخلي ځکه چې د مظاهره چیانو تعداد د اخري راپور له مخې د څلویښت نه تر پنځوسو کسانو نه زیات نه دی. ما دې ته وویل چې د کورنیو چارو د وزیر همدا امر دی چې څوک تخریب کوي هغه ونیسئ.

کله چې د دوی د نیولو هڅې پیل شوې مظاهري ختمې شوې. د ماسپینین په درې بجو او شلو دقیقو د هرات ولایت مقام ته ورسیدو او شدید امنیتي تدابیر د PRT او افغاني قواؤ له خوا چې د مرکزي دولت طرفدار و نیول شوي و نو د هرات سالون چې ډېر لوی و نیمايي ډک و کله چې موږ په سالون کې کیناستو د هرات ولایت اداري رئیس صمیمي ماته راغي او وویلې چې اسمعیل خان وايې چې کرزي صیب هغه ته تېلفون کړې چې نوی والي نن مه معرفي کوئ. ده دا خبره په داسې حال کې وکړه چې د هرات ولایت نه بهر د پراگنده ډزو آوازونه هم اوریدل کېږي. ددې خبرې سره د استاد شېراني رنگ هم یو څه ژیر شو او وویل چې دا یو بل شرم دی خو ما ورته وویلې چې کله موږ دې سالون را ننوتلو نو زه د کورنیو چارو د وزېر سره په تېلفون کې وم او راته یې وویلې چې والي همدا اوس معرفي کړئ نو کرزي صیب چې اسمعیل خان ته په دې وخت کې تېلفون کوي ولې موږ ته تېلفون نه کوي چې موږ یې دلته رالېږلي یو. موږ یې نن معرفي کو او کرزي صیب دې سبا ته بېرته برطرفه کړي په همدې موقع جلالی صیب ماته په درې بجو او پنځه پنځوسو دقیقو بیا تېلفون وکړ چې نوی والي مو معرفي کړې که نه؟ ما ورته وویلې چې په سالون کې ناست یو او د معرفي پروگرام مراسم روان دي خو د هرات اداري رئیس وايې چې اسمعیل خان ته کرزي صیب ویلي چې نوي والي نن مه معرفي کوئ. جلالی صیب وویلې چې زه د کرزي صیب سره ناست یم او دا خبره دروغ ده او داسې آوازي چې څوک خپروي هغه هم ونیسئ. ددې نه وروسته د کرزي صیب د دفتر رئیس جاوید لودین هم تېلفون راته وکړ چې حالات څنگه دي نو ما ورته وویلې چې څه خبره نشته او نوی والي مو معرفي کړو او مظاهري په ختمیدو دي.

د هرات د نوي والي د معرفي کېدو غونډه د قرآن عظیم الشان د شو ایاتونو په تلاوت پېل شوه لومړی د هرات د والي مرستیال حاجي مېر په مختصره توگه وویل چې زه اسمعیل خان او خېرخواه دواړه د نږدې نه پېژنم او د جهاد د ابتدا نه یې زیات زحمتونه ویستلي او موفقیت ورته غواړم خو د اسمعیل خان د فعالیتونو ستاینه یې وکړه.

شهراني صیب هم مختصرې خبرې وکړې او وویل چې دا د دولت لږوم دید دی چې تغییرات راوړي. هرات نوي والي هم ډېره مختصره وینا وکړه او وویل چې یوه آزاده ټولنه د یوې واقعي ډیموکراسۍ د راوستلو په اړوند کومک کولی شي، د هرات د نوي والي د معرفي کېدو نه وروسته د هرات وضع عادي شوه او د مازدیگر په پنځو بجو بېرته کابل ته راستانه شو. څنگه چې د کابل هوايي ډگر ته راوړسیدم د کابل د هوايي میدان مشر راته وویل چې کرزي صیب غوښتل چې د تا سره خبرې وکړي خو څنگه چې تاسې په هوا کې وی نو موږ ونه شو کړای چې تاسې سره تماس ټینګ کړم. کله چې زه د کورنیو چارو وزارت ته راوړسېدم او جلالی صیب ته مې تفصیلي راپور ورکړ نو ترې پوښتنه مې وکړه چې د کابل د هوايي ډگر مشر راته وویل چې کرزي صیب غوښتل چې ما سره وغږیږي څه خبره خو نشته ده؟ جلالی صیب راته وویل چې کرزي صیب غوښتل چې زه باید یو څو ورځې په هرات کې د نوي والي سره هلته تېرې کړم خو دا چې تاسو بېرته کابل ته حرکت کړي وو نو موږ ونه شو کړای چې د تاسې سره تماس ونیسیم او نور څه خبره نه وه.

د سمنگانو د ولایت د مرستیال حاجي غلام سخي معرفي کپدل د سپتمبر د میاشتي خوار لسمه نېټه ۲۰۰۴ز کال

د کورنیو چارو وزارت له خوا د بغلان ولایت پخوانی مرستیال حاجي غلام سخي د سمنگانو د ولایت د مرستیال په توګه تعین شوی و خو د سمنگانو والي غلام حسین شفق ددې معرفي کول دوه درې اونۍ ځنډولی و، څرنگه چې د سمنگانو والي د هزاره د قوم نه او د امنیه قوماندان سید احمد د ازبک د قوم نه و نو د کورنیو چارو وزارت دا لازمه وګهله چې حاجي غلام سخي چې د بغلان د پښتنو د قوم نه دی هلته د والي د مرستیال په توګه تعین کړي ترڅو یو نسبي توازن هلته برابري شي ځکه چې په دغه سیمه کې چې پښتانه اقلیت وو او په تېرو څو دورو کې ورسره یو څه زیاتې شوی وو. حاجي غلام سخي چې پخوا بغلان کې د والي مرستیال و او کافي تجربه یې درلوده نو د کورنیو چارو وزارت په دې اند و چې دده په مقرري سره به پښتانه هم په دغه ولایت کې د حکومت نه ځانونه بېګانه احساس نه کړي او هم به د حکومت سره همکاري وکړي.

د حاجي غلام سخي د تقرر نه وروسته بعضې هزاره ګانو دا ادعا وکړه چې ګوندي حاجي غلام سخي د جهاد په دوره کې ددغه سیمې بعضې کسان وژلي دي نو شاید چې خلک ورسره یو څه حساسیت ښکاره کړي، ما د سمنگانو والي بناغلی شفق ته تېلفون وکړ چې که دې خلکو څه ادعا درلودې نو ولې ددې د تقرر نه دمخه یې دا مسئله نه مطرح کوله نو بڼه به دا وي چې تاسې د سمنگانو د ولایت دا نوی مرستیال معرفي کړئ خو د سمنگانو والي هغه او دغه کول نو ماسپښین ما د کورنیو چارو وزېر ته

وویل چې د سمنگانو والي، حاجي غلام سخي نه معرفي کوي څه باید وکړو. جلالی صیب ډېر زیات په قهر شو او وویل چې ته دې بې انصافی. ته گوره چې د سمنگانو ولایت په ټوله اداره کې دا یوازینی پښتون دی چې هلته معرفي کېږي خو دوی یې تحمل نه شي کولی بیا یې ماته هدایت راکړ چې والي ته ووايه که دا نه معرفي کوي نو موږ د مرکز نه هدایت درلېږو او هلته به دا معرفي کړي خو په هغه صورت کې به دا ستا بې کفایتي وښايي او دی به هم له خپلې دندې نه لرې کړي شی.

کله چې ماښام زه د سمنگانو د والي سره وغږیدم او د جلالی صیب دا پیغام مې ورته ورساوه هغه بیا هغه دغه کول نو ما ورته وویل چې یوه خبره راته وکړه چې معرفي کوي یې او کنه؟ که نه یې معرفي کوي یې نو موږ سبا ته هدایت درلېږو او دا معرفي کوو. نو بیا والي زړه نا زړه وویل چې سمه ده خو که چا قبول نه کړ نو زه ورسره بیا هم بیرته درځم. ما ورته وویل چې فرق نه کوي نو بیا تاسې هم وظیفه پرېږدئ او کابل ته راشئ. نو والي بیا یې راته وویل چې که ته د امنیت قوماندان ته تېلفون وکړي نو ښه به وي چې امنیت ونیسې، ما ورته وویل چې ته حاکم او مشر د منطقي یې، ته ورته ووايه او که هغه ستا امر ونه مانه نو بیا موږ ته شفر یعنی مخابراتی خبر راکړه نو موږ به د هغه هم څه چاره وکړو. هماغه وه چې سبا د سمنگانو ولایت مرستیال حاجي غلام سخي معرفي شو او هېڅ څه پېښه ونه شوه او حتی تر اوسه هم هلته د سمنگانو د والي مرستیال دی. واقعا په داسې مواردو کې قاطع تصمیم ډېر زیات تاثیر لري او همپشه چې موږ د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب نه د مهمو مسائلو په هکله هدایت اخستی ډېر قاطع هدایت یې راکړی.

د فراه ولايت د PRT افتتاح

د سپټمبر د مياشتې پنځلسمه نېټه ۲۰۰۴ز کال

نن د فراه ولايت د PRT د افتتاح لپاره د دولت يو لوړ پوړي هيئت د کابل نه فراه ولايت ته سفر وکړ ترڅو د بيارغونې کارونه هلته گړندي شي. په دې سفر کې موږ سره د عدليه وزېر ډاکټر عبدالرحيم کریمي د عامې روغتيا وزېره ډاکټر سهيلا صديق، د بنځو د چاره وزېره مېرمن حبيبه سرايي، د کرهڼې وزارت معين غلام مصطفي جواد، د اوبو او انرژي د وزارت معين بناغلي عزيزي، د مخابراتو وزارت امنيتی مسوول جنرال محمدايوب اصيل، د امريکا ژاژ دافېر بناغلي ډيويد سډني، د ملگرو ملتونو او د ائتلاف د قواؤ استازې موږ سره ملگري وو. د کابل د هوايي ډگر نه په C-130 الوتکه کې لومړی د شين دنډ هوايي ډگر ته په پنځه څلويښت دقيقو کې ورسيدو او د هغه ځای نه په څلورو امريکايي الوتکو کې د نيم ساعت پرواز نه وروسته د فراه ولايت مرکز ته ورسيدو. د هوا نه مو چې د فراه ولايت ته نظر اچوه په غېر د خړو غرونو، د شنو شگو او گرد غبار نه نورڅه نه ښکارېدل. کله چې د PRT مرکز کې زموږ چورلکي کيناستې هم غېر د شگو باديدلونه پرته نورڅه نه و. د فراه والي اسدالله فلاح او امنيه قوماندان محمد شاه کاکو، د فراه ولايت د يوشمېر سپين ږېرو او مخورو، بنځو او ماشومانو سره د هر کلي لپاره ولاړ وو. د فراه وضع ته چې سړي گورې ډېره وروسته پاتې ولايت دی او دا چې خلک څنگه هلته ژوند تېروي دا د هغوی د همت پورې اړه لري چې څنگه د ژوندانه ستونزې گالي.

که څه هم د فراه ولایت ډېر زیات لوړ رتبه کسان په اوسني حکومت او هم په پخوانیو حکومتونو کې د جمهور رئیس د معاون تر څوکۍ پورې لوړ پوړې عهدې درلودې خو د دغه ولایت خلکو ته چندان کار نه دی شوی.

د حضرت اکبر وفادار شعر د سپتمبر د میاشتي شلمه نېټه ۲۰۰۴ ز کال

په افغانستان کې دا رسم او رواج شته څوک چې چېرته مقررېږي نو یو شمېر دوستان او ملگري ورته مبارکۍ ته ورځي نو په دې لړ کې د کنړ ولایت د پشد د کلي یو تن تکړه شاعر او لیکوال حضرت اکبر وفادار هم زما د نوي وظیفې مبارکې ته راغی او وویل چې د گلانو په بدل کې ما درته دا لاندې شعر راوړي دي:

د مبارکي مراتب

راتلم مبارکۍ ته خو ناوخته شو په دې
ما ویلې درته جوړي کړم د سرو گلو غنچي
چمن خزان وهلی دی گلونه تالا شوي
ددې وطن مسکون خلک کوم بل وطن ته تللي
دریم قیامت تېر شوی خو حساب او کتاب نشته
ددې ملت تاریخ کې کوم صحیح انتخاب نشته
لیکمه، ټولومه مرغلي د ادب
په تا باندې شیندمه دا خبرې د ادب
پند لیکه وفاداره له میاخیله څه پرده ده
باران دې د ډالرو خو کنړ باندې سوکړه ده
په درناوی
حضرت اکبر وفادار پشدي
۲۸ سنبله ۱۳۸۳ هـ ش کال

البته ددې شعر مطلب دا و چې دکنړ ولایت اوس هم وروسته پاتې دي او باید چې ددې ولایت بیارغونې ته مور توجه وکړو، حضرت اکبر وفادر اوس په حق رسیدلی او روح دې ښاد وي.

د زابل ولایت یوه دردونکې پېښه: د سپتمبر د میاشتې په شپږویشتمه نېټه د زابل ولایت د خاک افغان د ولسوالۍ سپین رېږي د کورنیو چارو وزارت ته راغلل چې زما سره وگوري او وپې ویلې چې د دوی مشران طالبانو نیولي او هغه یې حلال کړي دي او بیا یې د مرو سره کاغذ (لیک) پرېښی و او لیکلي و: دا چې مور بندي خانې نه لرو او بنديان نشو ساتلي نو ځکه دوی دغه کسان حلال کړي دي. د دوی په قول په وژل شوو کسانو کې د ارغنداب د سیمې د سایگس د ولسوالۍ شاه صیب چې د توخو د قوم مشر او ضابط عزت الله هم شامل و. افسوس په داسې محاکمه او داسې وحشت چې د افغانستان مشران په ډېره بې رحمۍ سره له منځه ځي او نه پوهیږو چې دا سلسله د ورور وژنې به تر څه وخته پوري روانه وي.

**په افغانستان کې د جمهوري رياست لپاره لومړنۍ ټاکنې د شنبه
ورځ دمیزان ۱۸مه نېټه ۱۳۸۳هـ ش کال
(۲۰۰۴ز کال د اکتوبر نهمه نېټه)**

د ۲۰۰۴ز کال د جمهوري رياست د ټاکنو امنيت او هم دخلکو برخه اخستنه په ټاکنو کې يوه تاريخي موضوع وه چې شخصاً زما لپاره چې په لومړي ځل مې په افغانستان کې په ټاکنو کې برخه واخستله ډېره په زړه پورې وه ځکه چې الله تعالي يو ځل بيا موږ ته دا موقع په لاس راکړه چې د خپلې خوښې کاندید ته رایه ورکړو. کله چې زه په پاکستان او يا امریکا کې ؤم نو کله به چې ټاکنې کيدې نو موږ د رای اچونې حق نه درلوده او د يوه عاطل مخلوق غوندې به د ټاکنو په هکله بې تفاوته وواو همدا ارزو مې د مهاجرت په وخت کې درلوده چې که خدای افغانستان آزاد کړی نو په ټاکنو کې به برخه اخلم او هم به ځان دولسې جرگې ته کاندیدوم او دا خو زما په فکر کې هم نه وه چې گوندی زه به داسې دنده ولرم چې دټاکنو په امنيت کې به عمده رول ادا کوم.

که څه هم زموږ په هېواد کې د ډيموکراسۍ نه دوه معنې خلک اخلي يوه دا چې په ډيموکراسۍ کې د چا څه خوښه وي هغه بايد وکړي او دويمه دا چې بعضې خلک ډيموکراسي يوازې ټاکنې گڼي ، په تېرو څو ټاکنو کې موږ وليدل چې په ټاکنو کې درغلی له حده زياته وه نو د خلکو په منع کې د ټاکنو پروسه هم بې اهميته شوه حال دا چې ټاکنې د ډيموکراسۍ يوه برخه ده چې چارواکو ته مشروعيت ورکوي او که آزادانه او شفافه ټاکنې نه وي نو مشروعيت هم نه شي ورکولی خو اصلاً اداره يا حکومتداري په اعتبار چلېږي چې خلک په خپلو مشرانو که هغه منتخب وي او که

انتصابي اعتماد وکړي او د هغوی د پروگرامونو، پالیسو او سیاسي روند ملاتړ حاصل کړي. اصلاً ډیموکراسي که د لفظي معنی نه وکارو نو ډیموکراسي د قانون د حاکمیت په معنی ده چې په یو هیواد کې وضع شوي قوانین به په ټولو اتباعو باید په یو شان تطبیق شي.

د ۲۰۰۱م کال نه راپدی خوا ما په ټولو ټاکنو او جرگو کې برخه اخستلې ده او امید لرم چې په راتلونکې ټاکنو کې هم برخه اخلم که ژوند و او همدا زما غوښتنه د ټولو افغانانو خویندو او ورونو نه ده چې په ټاکنو کې باید همیشه فعاله ونډه واخلي او بې تفاوته پاتې نه شی ولو که انتخابات د دوی له نظره ناسم او نیمگړي هم وی ځکه هغه څوک که په درغلی او نورو هیلو هم انتخابات وگټي خو دانه شي ویلی چې گوندی ده او هغې څوکې په زور گټلی او دا د دوی میراث دی او دا اندیښنه به ورسره همیشه وي چې گوندی ولس د دوی نه یوه ورځ خامخاپوښتنه کوی.

البته دا ډېر لوی بحث دی او زه به ترې تېر شم خو زه غواړم په اصله موضوع چې د ۲۰۰۴ز کال د جمهوري ریاست ټاکنې دي او په دې برخه کې د کورنیو چارو وزارت رول څه و په هغې به یو څه رڼا واچوم.

د ټاکنو دمخه د یوناما دفتر چې د بن د پروسي پر اساس یې د ټاکنو اصلي مسؤلیت په غاړه درلوده په رابطه کې ورسره و چې تقریباً پنځه زره د رای ورکونې مرکزونو امنیتي پلان جوړ کړو ځکه چې د حکومت د مخالفینو له خوا داسې اندیښنې موجودې وې چې د ټاکنو په ورځ به گډوډي جوړه کړي او یا د رای ورکولو په مرکزونو باندې به بریدونه وشي.

ددې لپاره چې صحیح امنیتي تدابیر ونیول شي د کورنیو چارو وزېر په امر مو د ملي دفاع وزارت، د ملي امنیت، ایساف، یوناما او ائتلافي

قواؤ ترمنځ د کورنیو چارو په وزارت کې ګډه عملیاتي مرکز جوړ کړ او هم د معینانو په کچه کاري گروپ چې په پیل کې یې په اونۍ کې یوځل او وروسته هره ورځ او د ټاکنو ته په نږدې ورځو کې یې سهار او ماښام غونډې کولې ، ددې غونډو مشري به د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال او ما کوله او د اړتیا په صورت کې ددې ادارو مشرانو هم عاجلي غونډې داېرولې او همدا شان د همغږۍ عملیاتو مراکز مو په ولایاتونو کې جوړ کړي وو چې د کورنیو چارو وزارت له خوا مو ورته یو تن د جنرال په کچه ټاکلی و چې د محلي امنیتي چارو او سره امنیتي چارې سمبال کړي.

د اکتوبر د میاشتې په اومه نېټه د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی په خبرې کنفرانس کې وویل چې ټاکنې په خپل وخت یعنی دوه ورځې وروسته ترسره کېږي او تقریباً یو لک (۱۰۰.۱۰۰) امنیتي پرسونل د هېواد په بېلا بېلو سیمو کې ځای په ځای شوی دی. د ټولو امنیتي ارګانونو ترمنځ تشریک مساعي یا ګډه هکاري موجوده ده او چېرته چې امنیتي قواؤې ضعیفه دي هلته د چټک غبرګون له قطعې څخه پولیس لېږل شوي دي د بېلګې په توګه نن سهار سل کسه پولیس د بدخشان ولایت مرکز فیض آباد ته ولېږل شول.

جلالی صیب وویل چې د ټاکنو پر ضد فعالیتونو هم داخلي عوامل درلودل او هم بهرني. داخلي عناصر د مخدره موادو مافیا وه ځکه که په افغانستان کې ثبات راشي نو دوی فعالیت نه شي کولی نو باید چې ګډوډي جوړه کړي څوک چې د ثبات مخالف دي هغه د وطن دښمنان دي، ده زیاته کړه چې ترورئستان او جنگسالاران هم نه غواړي چې ثبات رامنځ ته شي، د جمهوري ریاست د کانديد مرستیال احمد ضیا مسعود

موټر ته چې پرون (یعنې د اکتوبر په شپږمه) د بدخشان د هوايي ډگر نه فیض آباد ته تللو ورته ماین ایښودل شوی و چې په دغه چاودنه کې یو کس مړ او څلور کسه زخمیان شول او داسې شواهد شته چې دا کار د مخدره موادو مافیا کړی دی، د کورنیو چارو وزیر زیاته کړه چې په دې میاشت کې لس داسې پېښې شوي چې هغو کسانو چې ماینونه یې ایښودل په خپله د ماینونو د ایښودلو په وخت کې د چاودنې له امله وژل شوي دي، ددې نه برسېره د کورنیو چارو وزارت پولیسو د شلو واقعاتو مخنیوی کړی او د سلو نه زیات کسان د چاودیدونکو موادو سره نیول شوي دي، که څه هم د شپیتو نه زیات بریدونه شوي دي چې ۲۰ کسه مړه او د شپیتو کسو په شاوخوا کې زخمي شوي دي خو ددې سره شل کسه تخریب کار هم وژل شوي، د برش زخمي شوي او ۴۴ ژوندي نیول شوي دي.

په همدې ورځ مازدیگر په څلور بجو په امنیتي غونډه کې راپور ورکړ شو چې په هېواد کې نن کومه مهمه پېښه نه ده شوې او د درې تخریبي عملیاتو مخه پولیسو نیولې ده چې په هغه کې یوه پېښه د کابل قلعه فتح الله په سیمه کې په یوه بوجی کې چاودیدونکي مواد چې پتاقی هم په کې ځای په ځای شوي وې پولیسو پیدا کړي دي. په همدې ورځ د کورنیو چارو ویاند لطف الله مشعل چې د گډې هم آهنگې د مطبوعاتی دفتر مشری یې هم کوله وویل چې ۷۷۴ ژورنالستانو په خبري کانفرانس کې برخه اخیستې وه چې ۴۱۷ یې د نړیوالو رسنیو او ۳۵۷ یې د افغاني رسنیو وو.

په همدې ماښام ناوخته د کابل د امنیتي قوماندانۍ مرستیال مل پاسوال محمد شفیق فضلي او ماد کابل ولایت امنیتي حوزې او یو شمېر د ټاکنو مراکز وکتل تر څو د انتخاباتو لپاره امنیتي ترتیباتو

کنترول او نظارت وکړم. څرنګه چې د کورنیو چارو وزیر له خوا د لومړۍ درجې د تیاري امر ورکړل شوی و نو ټول امنیتي پرسونل باید په خپلو دندو کې حاضر وي او یوازې په استثنايي حالاتو کې که کوم څوک ضرورت ولري باید د وزارت د مقام نه د رخصت اجازه اخستی شي.

د نهمې امنیتي حوزې امر سمونوال محمد اکبر د خپل ټول پرسونل سره چې ۲۸۰ کسه وو په خپلو ګمارل شوو دندو کې موجود وو چې بیا مو په همدغه سیمه کې د رای اچونې دوه مرکزونه هم وکتل چې د پلان له مخې شپږ کسه په هر مرکز کې حاضر وو.

همدا شان د اتمې امنیتي حوزې امر ملا عبدالصبور د خپل ټول پرسونل سره په خپلو دندو کې حاضر وو او په دې سیمه کې مو هم د رای اچولو دوه مرکزونه ولېدل او امنیتي ترتیبات یې سم وو ورپسې مو د کابل دویمه امنیتي حوزه وکتله چې مل پاسوال محمد عظیم د خپل پرسونل سره حاضر وو او په استقلال لیسې کې د رای اچونې مرکز نه مو هم کتنه وکړه چې امنیتي کسان ټول موجود وو، ورپسې مو د کابل لسمه حوزه وکتله او د حوزې امر مل پاسوال اکرام الدین د خپل پرسونل سره حاضر وو او همدا شان د کابل د ښار په ټولو لارو او چوکونو کې امنیتي تدابیر ښه وو چې واقعاً د پولیسو او نورو امنیتي ارګانونو کار د قدر او ستاینې وړ وو.

د اکتوبر د میاشتې په اتمه نېټه اوپراتیفي راپورونه راغلل چې په کندهار کې یو د تیلوتانک چې چاودیدونکي مواد په کې ځای په ځای شوي وو ونیول شو په دغه پېښه کې د تانکر ډرېور او دوه پاکستاني اتباع هم نیول شوي وو، د جلال اباد نه د کورنیو چارو وزارت د PRT نماینده سمونوال محبوب راپور راکړ چې د جلال اباد په ښار کې د زړې

څارنوالۍ سره نږدې درې راکټونه په دغه ماښام ولوېدل چې دوه ماشومان په کې زخمیان شوي وو.

همدا شان په جلال آباد کې لس تختې تروټیل انفجاریه مواد و نیول شول چې دوه کسه هم ورسره نیول شوي دي همدا شان د کنړ او نورستان ولایتونو ترمنځ د پیچ درې او غازي اباد ولسوالیو په سیمه کې په لارو کې ماینونه ښخ شوي وو خو د ائتلافي قواؤ له خوا خنثی یا شندل شول.

په همدې سهار ما او مه امنیتي حوزه ولیده او د کورنیو چارو وزیر او امنیتي معین هم څو امنیتي حوزې او د رای اچونو مرکزونه ولیدل او امنیتي ترتیبات د دوی د قناعت وړ وو. په همدې ماښام د شپې په اوه بجو د کورنیو چارو وزیر په لسمې امنیتي حوزه کې د ژورنالستانو سره په خبرې کنفرانس کې د امنیتي وضعې په هکله خبرې وکړې او وویلې چې د افغانستان د ګوډ ګوډ نه موږ ته د امنیتي تدابېرو په هکله ډاډه راکړل شوی او د امنیتي ارګانونو پرسونل سبا ته د ټاکنو د ترسره کولو لپاره تیار او آماده دی.

سهار وختي د کورنیو چارو وزیر د وزارت معینانو او رئیسانو ته وظيفه ورکړه چې په امنیتي حوزو او د رای ورکولو په مرکزونو یو ځل بیا وګرځي او که چېرته څه مشکلات وي هغه حل کړي، زه پخپله د زرو او درېیم مکروریانو سیمې ته لاړوم چې سهار وختي اوو بجو نه دمخه خلک په قطار کې د رای ورکولو مرکزونو مخې ته ولاړو، که څه هم ډېره سخته یخني وه خو خلک راتلل او په ډېرې آرامۍ سره په قطار کې ودرېدل بې له دې چې څه ګډوډي جوړه کړي. ما هیڅ فکر نه کاوه چې د افغانستان خلک پس له څو لسيزو جنگونو او ګډوډۍ نه، څنګه په یوه شپه کې راغی تغیرپکې راغی چې په خپله منظم په قطارونو کې ودرېږي او د قوانینو او

اصولو مراعات کوي. زه شخصاً د ټاکنو په ورځ د امنیتي وضعې نه سربېره د رای ورکولو په مرکزونو کې د ازدحام او گډوډي په اړه ډېر اندیښمن وم چې څنگه به دا خلک کنټرول شي. خو د افغانستان خلکو په دې ورځ دا ونډوله چې دوی د افغانستان د سیاسي پروسې سره مینه لري او حاضر دي چې د وطن د سولې په پروسه کې برخه واخلي.

ما خپله رایه د لسو بجو په شاوخوا کې د صدارت په حوزه کې واچوله او د ژورنالستانو سره مې هم د امنیتي وضعې په هکله خبرې وکړې او ورته مې وویلې چې تراوسه موږ ته د نورو سیمو نه داسې خبر نه دی راغلی چې کومه امنیتي پېښه شوي وي همداسې راپورونه موږ ته د ولایاتونو نه هم را ورسېدل چې خلکو ډېر په منظمه توګه رای اچولې. په بدخشان، نورستان او د افغانستان په مرکزي سیمو کې د اورښت او اوږي د ورېدو له امله یو څه مشکلات و خو بیا هم ډېرو خلکو په ټاکنو کې ګډون کړی وو.

ماسپښین څلور بجې د ټاکنو نړیوال ناظرینو لکه د اورپا اتحادیه، افغاني ناظرینو، FIFA او د بشر د حقوقو ادارو دغه ټاکنې د قناعت وړ وبللې خو د کانديدانو دډلې نه څوارلسو کانديدانو چې کمې رای وړې وې دا ټاکنې د قناعت وړ ونه ګڼلې او د دوی شکایت داو چې په ځینو سیمو کې د دوی ناظرینو ته د نظارت اجازه نه ده ورکړل شوې.

دا اعداد د دوی سمه نه وه ځکه چې کله زه د کابل د مکروریانو د الفتح په سیمه کې د رأی اچونې مرکز ته ورغلم نو ددې کانديدانو یو شمېر ناظرینو غوښتل چې د بنځود حوزو په منځ کې نظارت وکړي خو د افغاني کلتور له مخې دا سمه نه وه او ما ورته وویلې چې ښه به دا وي چې ښځینه نظارت کوونکي باید راولېږي. یو کس یې وویلې چې موږ ښځینه نظارت

کونکي نه لرو نو ما ورته وویلې چې ریاست جمهوري ته کاندید یاستی او په سلو کې پنځوس رایه له ښځو غواړئ او یو کس نظارت کونکي نه شی پیدا کولی نو دا سمه نه ده چې نارینه دې د ښځو د رای اچونې مرکز ته داخل شي.

د ټاکنو د کمیسیون په اټکل د دوه لکو کسانو په شاوخوا کې د سختې یخني له امله رای نه وې اچولې چې هغه هم یوازې شمال ختیځ، نورستان، کنړ، پنجشېر او مرکزي افغانستان سیمې وې، د کورنیو چارو وزارت د صندوقونو د انتقال او هم احتمالي مظاهرو ته ترتیبات نیولي وو، د ټاکنو او هم د ټاکنو نه یوه ورځ وروسته هېڅ داسې پېښه په افغانستان کې ونه شوه چې د ذکر وړ وي.

د اکتوبر د میاشتې په اوه ویشتمه نېټه په امنیتي غونډه کې او هم د اکتوبر د میاشتې په اته ویشتمه د PRT د نظارت کمیټې په غونډه کې ټولو د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب ته د مؤفقه ټاکنو د ترسره کېدو په اړوند او په خاصه توګه چې په امنیتي لحاظ سم تدابیر نیول شوي وو مبارکي ورکړه، په همدې غونډه کې د مالیې وزیر ډاکتر اشرف غني احمدزي هم جلالی صیب او نورو داخلي او نړیوالو امنیتي ارګانو ته مبارکي وویلې.

په دغه غونډه کې ډاکتر صیب اشرف غني وویل چې اوس موږ باید د بیارغونې پروسه په انکشافی پروسه تبدیله کړو ترڅو خلکو ته کار پیدا شي او د افغانستان د یو شخص کلنی عاید د ۲۰۰ ډالرو نه باید ۵۰۰ ډالرو ته لوړ شي او همدا شان د افغانستان بودجه د ۳۰۰ میلیونو ډالرو نه باید ۵۰۱ میلیونو ډالرو ته ورسېږي. همدا شان موازي ادارې باید جوړې نه شي او کومکونه باید د دولت له لارې مصرف شي. د افغانستان لپاره سړک،

برق او د اوبو لږولو د سیستم جوړول لومړیتوب لري او یو اوږدمهاله پلان باندې باید کار وشي. ده زیاته کړه اوس د ټولو کمکونو په سلو کې ۵۲ د کابل په ښار کې او په سلو کې ۴۸ نور افغانستان کې مصرف شوي نور نو د اتوازن باید سرچپه شي چې زیاتې پیسې باید په ولایتونو کې مصرف شي.

د ټاکنو نه وروسته د کورنیو چارو وزارت او امنیتي ارګانونه په دې مؤظف شول چې د منتخب جمهوررئیس د تحلیف مراسم ته د ډسمبر په اومه نېټه باید تیاری و نیول شي.

په کابل کې د ملګرو ملتونو د درې کارکوونکو پر عمل (اختطاف) او

د هغوی خلاصون

د اختطاف نېټه ۲۸ اکتوبر ۲۰۰۴ ز کال

د خلاصون نېټه ۲۳ نومبر ۲۰۰۴ ز کال

د اکتوبر د میاشتې د جمهوري ریاست د ټاکنو نه وروسته د کورنیو چارو په وزارت کې د ورځني کارونو او متینګونو (کتنو) بوج یا اندازه یو څه کمه شوې او د روژي مبارکه میاشت وه نو ما د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین ډګر جنرال هلال الدین هلال سره مصلحت وکړ چې ډېر وخت کېږي چې موږ دواړه کورونو ته تللي نه یو نو دا به ښه وي چې په نوبت سره باید د کورنیو چارو له وزیر جلالی صیب نه رخصت واخلو او دخپلو کورنېو د لیدو لپاره باید لاړشو. هلال صیب راته وویل چې لومړی به دی لاړ شي او د اختر نه مخکې به بېرته د جرمني نه راوگرځي ځکه چې د هغه کورنۍ په جرمني کې وه او بیا به زه لاړ شم. د وزیر صیب سره د مصلحت نه وروسته هلال صیب جرمني ته لاړ او د اداري معنیت تر څنګ د امنیتي معنیت د سرپرست په توګه مې هم کار اجرا کاوه. په دې وخت کې چې د کورنیو چارو وزارت د دولت د ثقل د مرکز په توګه وه، د دې لپاره چې کارونو ته رسیده ګي وشي نو د کورنیو چارو وزیر موږ دواړه معینانو ته ټول صلاحیت رأسپارلی وو چې د وزارت کارونه اجرا او ورځني کارونه لاسلیک کړو ترڅو د کوم ریاست او یا مراجعینو کارونه وروسته پاتې نه شي. هغه چا چې په دغه وخت کې د کورنیو چارو په وزارت کې کار کړی وي هغوی پوهېږي چې کارونه په څه شکل او څومره زیات وو که څه هم

مور دواړو معینانو ډېرې دندې تېټو قدمو ته سپارلې وې خو ددې سره سره د افغانستان د اداري بېرو کراسی له امله مور دواړه معینان مجبور و چې د ورځې په سلگونو لاسلیکونه وکړو.

د اکتوبر په اته ویشتمه نېټه چې پنجشنبې ورځ وه د ماسپینین په دولسو بجو او ۵۰ دقیقو په شاوخوا کې د پولیسو اکاډمۍ په لور روان وم ترڅو د مخدره موادو پر ضد د مبارزې پولیسو ته چې تازه فارغ شوي و د فراغت سندونه تقسیم کړم، نو کارته پروان په سیمه کې وم چې د کورنیو چارو د وزیر د دفتر نه راته تېلفون وشو چې وزارت ته ژر راشه ځکه شل دقیقې دمخه د کارته پروان د برکي په سیمه کې د ملگرو ملتونو درې کارکوونکي چا تېستولي دي. د کورنیو چارو وزیر سمدستي کابل امنیه قوماندنۍ اود کابل د ښار خروجي دروازو ته امر ورکړی وو چې ټولې لارې بندې او هر موټر باید تالاشي کړي او زه هم سمدستي د کابل د امنیه قوماندان جنرال بابه جان سره وغږیدم چې مور په جریان کې واچوي او په منظمه توگه دخپلو فعالیتونو راپور د وزارت مقام ته ورکړي.

وزارت ته لا رسیدلی نه وم چې د ملگرو ملتونو د عمومي سرمنشي خاص استازي ژان آرنو Jean Arnault راته تېلفون وکړ چې د جلالی صیب سره غږیدلی يم او په دوه بجو د تاسې سره د کورنیو چارو په وزارت کې غونډه لرم. څنگه چې وزارت ته راوړسیدم د کورنیو چارو وزیر راته هدايت وکړ چې څنگه دا مسئله ډېره حساسه او مهمه ده نو زه شخصاً باید د کاري گروپ مشري او سرپرستي وکړم. د کورنیو چارو وزیر زما په مشرۍ دا لاندې د بررسی کاري گروپ تعین کړو چې د موضوع ټول اړخونه وڅېړي او وخت په وخت باید زه هغه ته راپور ورکړم. د بررسی د گروپ غړي په لاندې ډول وو:

- ۱- جنرال عبدالجمیل جنبش د تروریزم پر ضد د مبارزې رئیس
  - ۲- جنرال محمد حسن اتمر د پولیسو د عمومي ریاست مرستیال
  - ۳- جنرال عبدالمنان فراهي د کورنیو چارو وزارت د استخباراتو د ریاست مرستیال
  - ۴- جنرال بابه جان د کابل امنیه قوماندان
  - ۵- جنرال محبوب امپري د چټک غبرگون یا واکنش سریع د قطعي قوماندان.
- د ملگرو ملتونو کارکونکي دوه ښځې او یو سړی و چې یو یې د انگلستان تبعه Ms. Annetta Flanigen، بل یې د فلپین تبعه Mr. Nayan Angelito او درېیم یې کوسوو تبعه Ms. Hebibi Shqipe نومیدل چې د جمهوري ریاست د ټاکنو په دفتر کې یې کار کاوه او د ماموریت دوره یې مخ په ختمیدو وه.
- دا پېښه په تفصیلي توگه ځکه لیکم چې د پرمخ مسئله په ظاهره ډېره ساده ښکاري خو په حقیقت کې دا ډېره مهمه مسئله ده چې څنگه تښتول شوي کسان روغ رمټ خلاص شي او په څه شکل د پرمخ عمل کوونکو سره تماس ونيول شي..

که څه هم د کورنیو چارو وزارت د لوړ پوړو چارواکو، رئیسانو، ولایتي او امنیتي قوماندانو دندې همپشه لپاره ۸ ساعته نه بلکې څلورویشت ساعته دندې دي خو بیا هم ددې موقع وی چې سړي ځینې وخت خوب یا استراحت وکړي او خپل ورځنې کارونه څه نا څه پلان کړي خو په داسې عاجلو وختونو کې د استراحت یا خوب وخت هم نه وي او ما لپاره په څو لحاظو سخته وه اول دا چې ددې کسانو د کمیسیون مشري زما په غاړه وه او د ټولو فعالیتونو جریان باید په منظمه توگه حتی په

بعضی مواردو کې ساعت واریوازي د کورنیو چارو وزیرته ورکړم او ټولې خبرې باید یواري دما سره مخفي پاتې وي دویم ما پخپله باید ټولو اړخونو سره تماسونه نیولي وي، درېیم دا چې ما باید د ورځې څو ځلې د مختلفو امنیتي ادارو چارواکو ته او خاصاً د ملگرو ملتونو د عمومي سرمنشي خاص استازي ته معلومات ورکړي وی چې زموږ فعالیتونه په څه شکل روان دي تر څو د هغوی ټیم د برمه کسانو کورنیو ته معلومات ورکړي وي. همدا شان ټولو امنیتي استخباراتي ادارو معلومات لحظه په لحظه را کړي وای او د هدایت په صورت کې باید ما لازم او ضروري هدایت د کورنیو چارو د وزیر څخه اخستي وای.

ددې ترڅنګ یوازي زه مؤظف ؤم چې محدود معلومات د کورنیو چارو وزارت د ویاند له لارې د نورو ادارو سره په همغږۍ مطبوعاتو ته ورکړم او د اړتیا په وخت کې یوازي زه او یا د کورنیو چارو وزیر باید د مطبوعاتو سره غږیدلی وی، ددې نه برسېره ما باید د وزارت کارونه هم په نورماله توګه سرته رسولې وای او هم په لسگونو دولتي او غیر دولتي سرچینو سره د ورځې کتلي وای یعنې تر دوه اونيو پورې ما په څلور ویشتنو ساعتونو کې ایله څلور ساعته خوب کاوه، د کورنیو چارو وزیر سره یوځای کله کله د شپې له خوا په دفتر کې هم پاتې کېدو خو که په کور کې به هم وو نو آماده باش یا تیاری به وم چې باید د ټولو موظفو قطعاتو سره باید په اړیکه کې او وسم.

ددې لپاره چې د پرمخ دا مسئله بررسی شي موږ د ملگرو ملتونو د عمومي سرمنشي خاص استازي نه وغوښتل چې ددغه موټر ډرپور باید د تحقیقاتو لپاره د کورنیو چارو وزارت ته وسپاري د ملگرو ملتونو ډرپور چې محمد رفیق نومېده اصلاً د پغمان د سیمې و او د ملگرو ملتونو د

یوناما د دفتر مامورین یې وړل خو په دغه ورځ ورته د ترانسپورت مؤظف مامور ویلي و چې دا درې کسه نړیوال کارکوونکي د نوي ښار د یوه رستوانت څخه کانتیننټال هوټل ته یو سه.

ددغه ډرېور په قول د کارته پروان د بره کي په سیمه کې د دوی د موټر نه یو تور سرف (4- Runner) موټر چې ۷۲۲۴نمبر پلیټ یې درلوده مخکې کېږي او د دوی موټر تر مخه یې دروي او درې کسه چې پلنگي (کماندويي) دريشي یې اغوستي دي رابښکته کېږي او دوه کسه یې په موټر کې پاتې کېږي نو څنگه چې دا درې کسه رابښکته کېږي یو تن یې د ملگرو ملتونو ډرېور په څپیره وهي او بهانه کوي چې ولې د دوی د موټر نه مخکې شوی یې او نور دوه کسه د ملگرو ملتونو کارکوونکي د خپل موټر نه په زوره راکاږي او خپل موټر کې یې وراچوي او د پېښې د ځای نه تښتي. د ملگرو ملتونو درېور وویل چې د یو کس په غاړه چارخانه دستمال و که دی یې وگوري شاید چې ویې وپېژني.

ددې ابتدايي معلوماتو د حاصلولو نه وروسته د ملگرو ملتونو عمومي سرمنشي خاص استازی په دوه بجو د ماسپښین د کورنیو چارو وزارت ته راغی او د کورنیو چارو وزېر وویل چې دمازديگر په څلور بجو باید عاجله امنيتي جلسه د ټولو امنيتي ارگانونو، ايساف او ائتلاف د قواؤ د مشرانو په گډون د کورنیو چارو په وزارت کې باید جوړه شي ترڅو ټول په گډه امنيتي پلان ترتيب او ټول باید د یوبل په هڅو خبر او سوو.

مازديگر په څلورو بجو په دغه جلسه کې چې د کورنیو چارو وزېر په رياست وشوه د ملي امنيت رئيس امر الله صالح، د ائتلاف د قواؤ مرستيال جنرال جان کوپر Gen. John Cooper، د ايساف د قواؤ قوماندان مرستيال جنرال لویزر (Gen. Loeser)، د ملگرو ملتونو د

سرمنشي د خاص استازي مرستيال فليپو گریندي (Fellipo Grandi) او ما برخه درلوده. په غونډه کې فیصله وشوه چې په درېو موضوع گانو باندې کار وکړو اول د برغمل کونکو ځای باید پیدا کړو، دویم دا چې څنگه هغه ونیسو او درېیم دا چې دا عمل سیاسي دی او که جنایې، په دې غونډه کې دا پریکړه وشوه چې د امنیتي ادارو ترمنځ د رهبرۍ په کچه دي باید د مسئلې د حلولو پورې د ورځې دوه ځلې یعنی د سهار په یولسو بجو او د ماښام په اوه بجو باید غونډې وشي.

په لومړي ورځ د کورنیو چارو وزارت د تروریزم پر ضد مبارزې ریاست رئیس جمیل جنبش او د امنیت قوماندان جنرال بابه جان دا ثابته کړه چې د اختطاف کونکو مشر یو تن شریف الله نومېږي چې د پغمان دولسوالی دی او سازمان یافته جنایې باندونو سره اړیکې لري او د دې ډلې نور غړي د کچکول، رئیس خدایداد، مالک او یو شمېر نور کسان دي چې دا راپورونه وروسته د ملي امنیت د ادارې له خوا هم تائید شول. د شریف الله د نیولو لپاره دوه ځایونه په خوشحال خان مېنه، یو ځای د پغمان په چنډل بایي سیمه کې، دوه ځایونه د گذرگاه په سیمه کې او څلور ځایونه د خېرخانې په سیمه کې تالاشي شول چې د تالاشۍ په دوران کې د شریف الله پلار او دهغه ورور د تور په نامه چېرته چې شریف الله پټ په خوشحال خان مېنه کې او سپدل و نیول شول، تر څو د شریف الله په هکله ترې معلومات حاصل کړو. د تحقیق په نتیجه کې د شریف الله هغه کور چې دې په کې اوسیده په نښه شو خو کله چې امنیتي پولیس دغه کور ته رسېږي تقریباً شل دقیقې دمخه د یولسمې حوزې د پولیسو نه یو تن په اغلب په گمان امر د جنایې، شریف الله ته تېلفون کوي چې پولیس درېسې درغلل او ددغه ځای نه باید وتښتي. شریف الله شل دقیقې دمخه

ددغه کور نه تښتې او دوه کسه چې په دغه کور کې چې په خوشحال خان مینه کې وو، او سیدل وویل چې شریف الله د درې کسانو سره چې پلنگي دریشي یې په غاړه وې له دې ځای نه وتښتېدل او یوه جوړه بله پلنگي دریشي یې هم په دغه کور کې پاتې وه چې هغه پولیسو له ځان سره راوړه.

په دغه کور کې یو بې نمبر پلیټه کرولا موټر چې تازه تورې شیشې یې ورته سپینې کړې وې هم ولاړ و، د ملگرو ملتونو د رپورټ د معلوماتو په اساس پنځو کسو چې پلنگي دریشي یې درلودې په دغه اختطاف کې شامل وو نو شواهد را پیدا شول چې شریف الله او ملگرو یې پلنگي دریشي په ځان کې درلودې نو دا موټر ته ثابت شوه چې دا اختطاف د غلو د همدې ډلې له خوا شوی دی. د شریف الله ورور د خپرځانې په سیمه کې یو بل کور په گوته کړو چې کله کله شریف الله هلته اوسېږي خو کله چې هغه کور تالاشي شو شریف الله هلته نه و.

د تحقیقاتو په نتیجه کې د ملگرو ملتونو په رپورټ باندې هم اشتباه زیاته شوه ځکه چې دی هم د پغمان و او د جهاد په وخت کې د نادریه لیسې په سیمه کې یې مرکز درلوده.

کله چې موټر د شریف الله عکس دغه رپورټ ته ونښوده نو ده وویل چې هو دا شریف الله دی او د جهاد په وخت کې یې په پېښور کې لیدلی دی او دغه کس چې دې یې په څپېړه وهلی دی شریف الله دی.

خو ده دا خبره د عکس د لیدو نه دمخه ونه کړه چې گوندې شریف الله دی په څپېړه وهلی دی خو دې دا دلیل راوړه چې گوندې ده شریف الله څو کاله دمخه لیدلی و نو ځکه یې ونه پېژنده، د ملگرو ملتونو د رپورټ ددې

اقرار نه وروسته مور سل په سلو کې متیقین شولو چې دا اختطاف د شریف الله او د هغه ډلې له خوا شوی دی.

د اکتوبر په ۲۲ مه نېټه د جیش المسلمین په نامه یوې ډلې چې تازه د طالبانو نه جدا شوې وه او مشري یې د اکبر آغا (۲۳) په نامه یو تن کوله اعلان وکړ چې د ملګرو ملتونو کارکوونکي د دوی د یوې ډلې له خواتنستول شوي دي خو مور په دې مطمین وو چې دا کسان د طالبانو له خوا نه بلکې د غلو د یوې ډلې له خوا تښتول شوي او د دې فرصت باید دوی ته ورنه کړل شي چې دوی دا بندیان د کابل له ښار نه کومې بلې سیمې ته وکارې او یا یې طالبانو ته ورکړي.

په همدې ورځ جنرال بابه جان وویل چې یو تن طلاګی او د یوه قوماندان ځوی د سیفور په نامه هم دې غلو د ډلې ملګري دي او دده یو تن همکار د ذبیح الله په نامه کونښ کوي چې موثق معلومات ده ته ورکړي خومشکل داوه چې نه استخباراتي شبکې او نه امنیتي ارګانونو خپل همکاران یو بل ته ښودل ځکه چې همکارانو یوازې د هغه چا سره تماس نیوه چې په هغوی یې اعتماد درلوده.

د اکتوبر د میاشتې په دېر شمه نېټه د کورنیو چارو وزیر ماته یو تن د راتب پوپلزي په نامه چې د جمهور رئیس کرزي سره خپلوي لري او هم د طالبانو او خاصاً د اکبر آغا سره ښې اړیکې درلودې معرفي کړ چې د اکبر آغا سره په تماس کې وي او د طالبانو له خوا به معلومات راکوي، له دې برسېره د طالبانو پخواني د کورنیو چارو وزارت معین

(۲۳) اکبر آغا د ۲۰۰۴ ز کال د دسمبر په میاشت کې په کراچۍ کې د پاکستان د امنیتي اورګانونو له خوا ونیول شو او افغانستان ته یې ورکړ خو وروسته جمهور رئیس کرزي د ۲۰۰۹ ز کال کې د یو فرمان په اساس اکبر آغا د بندي ځانې نه خوشي کړو.

ملا عبدالصمد خاکسار (۲۴) هم وزیر صیب را معرفي کړ چې دا کبر آغا دنفرو سره تماس ونیسي.

د اختطاف په مسئله کې به د ټولو اړخونو سره تماس ټینګوي ترڅو اختطاف کوونکو ته امید ورکړي چې که د هر هدف لپاره دوی کسان اختطاف کړي دي مقابل لوری خبرو او تماسونو ته حاضر دی ترڅو د بندیانو سره سمه رویه یا برخورد وکړي او هم هغوی بیخایه ونه وژني. البته حکومتی ټولې ادارې خپل کونښنونو ته دوام ورکوي ترڅو د اختطاف چیانو او بندیانو ځای پیدا کړي او د هغوی د خلاصون لپاره هلې ځلې وکړي.

په همدې ورځ ماسپینین یوه سپینه کرولا چې دولتي نمبر پلیت یې درلوده او داسې گمان کېده چې شریف الله په کې دي د باغ بالا د گردنې په سیمه کې پولیس ورته لاس ورکړی خو موټر یې درولی نه و او د پولیسو سره د ډزو په نتیجه کې تښتیدلی و ددې ډزو په جریان کې دملګرو ملتونو یو تن بل ډرپور چې په دغه وخت کې ددغه سیمې نه تېریده زخمي شو چې وروسته هماغه کرولا موټر د نادریې لیسې سره نږدې په یوه کوڅه کې پیدا شوه.

د اکتوبر دمياشتې په یو دېرشمه نیټه د پرغمل کسانو ویډیو د الجزیرې د تلویزیون له خوا خپره شوه او داسې ښکارېده چې دغه ویډیو په کابل کې اخستل شوې ده ځکه چې یو تن د اختطاف کوونکو چې په فلم کې ښکارېده چارخانه دستمال یې په غاړه درلوده او پتلون یې اغوستي و په دغه خبر کې اغا ویلي و چې د گونتانامو نه باید ټول بندیان

(۲۴) ملا خاکسار د ۲۰۰۶ ز کال د جنوري په څوارلسمه نېټه د طالبانو له خوا په کندهار کې ووژل شو.

خوشې او د ملگرو ملتونو اداره دې خپل ټول دفترونه له افغانستان څخه وکارې نو دوی به بیا دا بنديان خوشې کړي، د دواړو چينلونو له لارې چې موږ د اکبر اغا سره اړیکې نیولې وې نو هغوی ته یې هم دغه پورتنۍ غوښتنې تکرار کړې وې.

ملي امنیت او نورو استخباراتي ادارو به هره ورځ راپورونه ورکول چې گواکې دغه بنديان له کابل څخه ویستل شوي او د میدان بنار او یا هم د لوگر په کومه سیمه کې ساتل کېږي خو عملاً دا ټول راپورونه غلط وو. پرغمل کوونکو دمخلفو لارو غلط یا ناسم معلومات خپرول چې د دولت توجه هغه خوا ته وگرځوي ترڅو د دوی پسې تعقیب کم شي خو دا چې د کورنیو چارو وزارت اطلاع همدا وه چې بنديان د کابل د بنار نه دي ویستل شوي نو د کابل بنار په مختلفو سیمو کې کشفی او عملیاتي فعالیتونو جریان درلوده.

کله کله به د کوم مهم راپور و نو په بنسټ حتی د شپې په دوه یا درې بجو به هم د امنیتي گروپ مشرتا به په کورنیو چارو وزارت کې غونډې درلودې. د دې لپاره چې معلومه کړو چې ایا اکبر اغا په رښتیا د پرغمل نیوونکو سره اړیکې لري او که نه؟ نو موږ د هغه سره د ارتباطي کسانو له خوا د بنديانو په هکله یو څو پوښتنې ورکړې او هغوی بېرته موږ ته سم ځوابونه راکړل نو موږ ته معلومه شوه چې دوی اړیکې لري.

د نومبر د میاشتې په څلورمه نیټه اکبر اغا مطبوعاتو ته ویلي و که د افغانستان حکومت د دوی سره د مازدیگر پورې خبرې اترې پېل نه کړي نو دوی به بنديان یو په یو ووژني، ده ویلي و چې یوه ښځه ډېره مریضه ده او که مړه شوله نو دوی یې مسؤلیت په غاړه نه اخلي ځکه چې دوی ډاکتر نه لري چې هغه تداوي کړي، نو موږ مولوی خاکسار ته وویل چې ته د

اکبر آغا سره تماس ونیسه چې که د بندیانو لپاره دوا او جامې واخلي نو دا په خپله د مذاکراتو پېل دی خو د ماسپښین په دوه بجو مولوي خاکسار بېرته خبر راکړ چې هغوی دوا او جامې نه اخلي او وايي چې تاسې د مذاکراتو اعلان وکړئ نو بیا به موږ د مذاکراتو ځای در وښايو.

په همدې ورځ سهار په شپږو بجو راته د کابل امنیه قوماندان جنرال بابه جان تېلفون وکړ چې یو تن ددې غلو د ډلې نه د کچکول په نامه د پغمان د زرشخ په کلی کې نیولی دی.

د سهار دنهو بجو او پنځه څلویښت دقیقو په شاوخوا کې بیا بابه جان راته تېلفون وکړ چې د غلو یوه بله ډله چې آصف موش او زلمی کوه بند یې مشري کوي د زرو مکروریانو په سیمه کې ونیول.

په همدې شپه د اتصمیم ونیول شو که د اکبر آغا د ضرب الاجل وخت پوره شي څه باید وشي؟ د کورنیو چارو وزیر وویلې که د هغوی غوښتنه همدا وي چې خارجیان د افغانستان نه ووځي دا خبره د منلونه ده او بل دا چې پر عمل د اکبر آغا په کنټرول کې نه دي خو د ملگرو ملتونو خاص استازی په دې فکر و چې د مذاکراتو چینل باید د اکبر آغا سره بېرته وي او هم مولوي خاکسار ته ده ویلې و دی په خپله غواړي چې د اکبر آغا سره مستقیم تماس ټنېگ کړي خو د کورنیو چارو وزارت نظر دا و چې بېلا بېل چینلونو په واسطه خبرې فایده نه لري او دا کار باید ونه شي. د ملگرو ملتونو د مذاکراتو ټیم وویلې چې د ملگرو ملتونو پالیسي داده، چې د پر عمل کوونکو د خلاصون لپاره موږ هېڅ پیسې او یا خاص امتیاز نه ورکو او همداشان په دې قضیه کې شاملې خواوې لکه د افغانستان حکومت یا نړیواله ټولنې باندې موږ دا فشار نه اچو چې د برغملو د خوشې کېدو پر ځای دې د طالبانو یو څه بندیان خوشې کړي، د کورنیو

چارو وزیر وویلې چې زموږ د دولت پالیسي هم داده او موږ هېڅ امتیاز طالبانو ته نه ورکوو.

بالاخره اصلي مظنون شریف الله د نومبر د میاشتې په شپږمه نیټه د تېلفون په ذریعه د جنرال جنبش سره اړیکې نیولې وې او ویلې و چې دی د دې کسانو په تېستولو کې برخه نه لري او دا کار د طلا ه ګي او شاه محمد له خوا چې د غلو یوه بله ډله ده شوی دی څرنگه چې د کابل امنیه قومانداني هم فعالیت زیات کړی و او د غلو څه کسان یې نیولي وو نو د غلو په ډلو فشار زیات وو او نه یې شو کولی چې پر عمل کسان د یو ځای نه بل ځای ته انتقال کړي. د کورنیو چارو وزیر جنرال جنبش ته هدایت ورکړ چې د شریف الله سره بیا اړیکې ونیسي او که همکاري وکړي نو دوی به یې پلار خوشې کړي خو ورور به یې تر هغې پورې بندي وي تر څو ټول پر عمل کسان نه وي خوشې شوي.

د نومبر د میاشتې په اومه نیټه د مازدیګر څلور بجو امنیتي جلسه کې تصمیم نیول شو چې د دې غلو د بانډ یو تن چې روښان نومېږي او پلار یې د نیمروز ولایت د امنیه قومانداني د لوژستیک امر دی کابل ته راوغوښتل شو تر څو د خپل زوی سره اړیکې ونیسي او د دې بندیانو په خلاصون کې مرسته وکړي.

په همدې ورځ اکبر آغا زموږ ارتباطي نفر ته وویلې چې هغه مجاهدین چې د ملګرو ملتونو کارکوونکي یې پر عمل کړي درې میلیونه ډالره غواړي چې پر عمل کسان خوشې کړي او هم ۳۲ کسانو د طالبانو د بندیانو لست یې ورکړی و چې دوی هم باید خوشې شي. اکبر آغا وویلې کله چې د افغانستان حکومت درې میلیونه ډالره ورکړل نو یوه انگلیسي پر غمله به

خوشې کړي او کله چې د طالبانو بنديان خوشې شول نو دوی به دوه نور کسان هم خوشې کړي.

په همدې ورځ یو تن چې ځواني نومېده د جنرال جنبش او شریف الله تر منځ یې اړیکه برابره کړه او ورته یې وویل چې موږ دې مصونیت ساتو خو همکاري وکړه. شریف الله بیا وویل چې ددې کسانو په تښتولو کې طلاګی، شاه محمد او ظریف لاس لري او دا پرغمل کسان یې د ریشخورو سیمې ته وړي دي.

د نومبر د میاشتې په اومه نېټه د کورنیو چارو وزېر د طالبانو په وخت کې د مخابراتو د وزارت پخواني معین په ذریعه یې د منځګړیتوب یو بل چینل پرانیست او د کورنیو چارو د دفتر رئیس جنرال سید محمد قدوسي، د کورنیو چارو د وزارت د استخباراتو د ریاست مرستیال جنرال عبدالمنان فراهي او د کورنیو چارو وزارت ویاند لطف الله مشعل ته وظیفه ورکړه چې ددوی سره دې په تماس کې وي.

د کورنیو چارو وزېر راته وویل چې د طالبانو دوخت پخوانی د مخابراتو وزارت مرستیال جمهور رئیس کرزی ته ورغلي و او ورته یې ویلي و چې د طالبانو دوه تنه پخواني قوماندانان چې د کندوز او تخار ولایتونو اوسیدونکي دي وايې چې د پرغمل کونکو مشر چې ځان د پهلوان په نامه یادوی او د شکر درې د سیمې اوسیدونکی او په قوم ناصر دی ددوی سره په اړیکه کې دی چې وايې پرغمل کسان د دوی سره دي. دوی دا ویلي چې پهلوان په پېښور کې دی او د پرغمل کسانو ویډیو یې فلم یې هلته وړی و بېرته نه دی راغلی خو دوی دوه میلیونه ډالره غواړي ترڅو پرغمل کسان خوشې کړي. دوی یو میلیون ډالر د حوالې په توګه په پېښور کې او یو میلیون په کابل کې غواړي.

د کورنیو چارو وزیر وویلې چې ددې ګروپ سره په هغه صورت کې خبرې کوو چې دوی موږ ته دا ثابته کړي چې دوی د پرغمل کوونکو سره اړیکې لري هماغه و چې ددې خبرې د اثبات لپاره درې واړه بنديانو په خپلو ملکونو کې د خپلو خپلوانو سره خبرې وکړې او دا یې ثابته کړه چې پهلوان د پرغمل کوونکو سره اړیکې لري.

د پهلوان په قول پرغمل کوونکي د پنجشېر دي او دی یې ځکه پېښور ته لېږلی چې پښتون دی تر څو هلته په پېښور کې د طالبانو سره اړیکې ونیسي او ددې بنديانو په مقابل کې ترې پیسې ترلاسه کړي.

پهلوان دا هم ويلي و چې پېښور کې د اکبر آغا مرستیال یې دمولوي ولسوال په نامه په اکوړه خټک کې لیدلی او د ویدویې فلم په بدل کې یې ورته لس زره ډالره ورکړي دي، مولوي ولسوال ورته دا هم ويلي و که دا بنديان یې دوی ته په قبایلي سیمه کې وسپارل نو دوی به ورته دهر بندي په بدل کې یو لک ډالرو ورکړي او که دا بنديان یې ووژل نو د هر بندي په بدل کې به ورته پنځوس زره ډالره ورکړي.

کله چې پهلوان په کابل کې د خپلو ملګرو سره اړیکې نیسي ملګري یې زیاتې پیسې غواړي، هماغه و چې د کورنیو چارو وزارت د طالبانو پخوانی قوماندان پېښور ته لېږي او د لارې یو څه خرچه ورکوي تر څو د پهلوان سره د نږدې نه وګوري دا قوماندان د یوې شپې نه وروسته بېرته کابل ته راځي او د کورنیو چارو موظفو کسانو سره یې د نومبر په اتمه نېټه په مکروریانو کې وکتل، دغه قوماندان وویلې چې ده د پېښور په نوی اډه کې د پهلوان سره وکتل چې دوه کسه نور چې تازه د کابل نه راغلي وو او یو تن یې په ویدویې فلم کې هم وولیدل او دواړه د پنجشېر وو. ده وویلې چې هغوی دوه میلیونه ډالره غواړي چې نیما یې پیسې باید

پېښور ته حواله شي او زه بايد د حوالې رسیده هلته یو سم او چې کله رسید دوی ته ورسېده نو دوی به پر عمل کوونکي په موټر کې خوشي او دده ملگري ته به یې وسپاري او د کورنیو چارو وزارت به باقی نورې روپې د طالبانو دویم قوماندان ته ورکړي او لومړی قوماندان به تر هغه پورې پهلوان سره ناست وي ترڅو دوی ته ټولې پیسې ورسېږي.

دغه قوماندان وویل چې د پیسو د تسلیمیدو په وخت کې باید په هغه محل کې پولیس یا نور امنیتي کسان نه وي او هم دا تعهد باید وشي چې دوی اختطاف کوونکي نه تعقیبوي او که تعقیب یې کړل نو دوی به په پېښور کې د دوی ملگری ووژني. دوی دا هم ویلې چې ددې معاملې نه وروسته باید یو جعلی (ساختگي) داخ وډب صحنه جوړه کړئ ترڅو دا وښایې چې پولیسو دا بندیان داخ ډوب په پایله کې خلاص کړي ځکه چې دوی د جیش المسلمین سره اړیکې لري او که هغوی پوه شي چې موږ د حکومت سره معامله کړې نو بیا په پېښور کې د دوی ژوند د خطر سره مخامخ کېږي. ددې پلان د تطبیق لپاره د ملي امنیت په ریاست کې ددې پلان د عملي کولو لپاره د شپې تر نیمایې پورې پلان جوړ شو او داسې اټکل شوه چې سبا ته تر پنځو بجو پورې به دا پلان عملي شي او بندیان به خوشي شي.

پنځه بجې ځکه وټاکل شوې چې د ماښام د اذان وخت دی او ټول خلک به د روژې ماتولو لپاره په خپلو کورونو کې وي نو په سرکونو کې به بېروبار هم نه وي او په دې توگه به دا پلان عملي شي خو د نړیوالې ټولنې د آماده گي د نشتوالی په نتیجه کې د ملي امنیت ریاست دا پلان چې د خپرځانې د کوتل تر شا یې یوځای په نښه کړي و معطل شو، هماغه و چې د شپې په اوه نیمو بجو پهلوان د پېښور نه تیلیفون وکړ او دا پلان یې

فسخه او گواښ یې وکړ چې دوی به پر عمل کوونکي ووژني ځکه د دوی د توافقاتو په خلاف هغه سیمه د ملي امنیت او نړیوالو قواؤ له خوا محاصره ده، نو اوس ټولې پیسې پېښور ته حواله نه شي نو دوی پر عمل کسان نه خوشې کوي.

ددې نه وروسته په سبا یعنی د سه شنبې په ورځ چې د نومبر نهمه نېټه وه د پهلوان سره بیا رابطه ټینګه شوه او هغوی ټولې پیسې غوښتلې چې د کابل بانک له لارې هلته ولېږل شي او تر څو چې پیسې یې نه وي اخستي د طالبانو دغه قوماندان به د هغوی سره برمه وي. هماغه و چې د طالبانو دغه قوماندان مور د پولیسو په موټر کې د شپې طور خم ته ولېږلو تر څو د پهلوان سره اړیکې ونیسي. خو پهلوان بیا اخطار ورکړ چې تاسې د پر عمل کسانو مړي د جبل السراج د پله لاندې وگورئ، هر څومره چې د کورنیو چارو وزارت نماینده گانو ددې اخطار نه وروسته د هغه سره اړیکې ونیولې ځواب یې رانه کړ خو چې کله د طالبانو د قوماندان سره اړیکې ونیول شوې هغه وویل چې دې د پهلوان سره ناست و چې د کابل بانک مشر شېر خان هغه ته تېلفون وکړ چې تاسې پیسې د بانک نه نه شئ ویستلی ځکه چې د امریکا سفېر زلمي خلیل زاد د کابل بانک مشر ته ویلي و چې پهلوان ته باید پیسې ور نه کړئ ځکه چې د افغانستان حکومت او نړیواله ټولنه نه غواړي چې د پیسو په مقابل کې بندیان خوشې کړي. د افغانستان حکومت او نړیوالې ټولنې دوی په دې توګه پر عمل کوونکي تطمیع کول. خو پهلوان دې قوماندان سره رابطه پرېښوده او وویل چې د تاسې سره دامعامله نه کوم خو د زیاتو هلو ځلو نه وروسته دغه قوماندان د پهلوان سره بیا اړیکې ونیولې چې خبرو اترو ته باید دوام ورکړي خو د پهلوان ټینګار په دې و چې پسي باید د مخه

ترلاسه کړي اما یوناما، حکومت او نړیواله ټولنه دې ته حاضر نه وه چې د پیسو په بدل کې دې پرغمل کسان خوشي کړي. د چهارشنبې په ورځ د طالبانو پخوانی قوماندان بیا کابل ته راغی او وویل چې ددغه پرغمل کوونکو یو تن چې په پېښور کې و نن کابل ته د ټورخم له لارې راغی او دې یې پېژني. نو هماغه و چې د کورنیو چارو وزارت د څرخي پله په سیمه کې د طالبانو دې قوماندان او پولیسو ته دنده ورکړه چې هر موټر تلاشي کړي خو په دې وخت کې هغه نفر ده ته تیلیفون وکړ او وویل چې کابل ته رسیدلی او د پهلوان له خوا دا پیغام لري چې د دوی ملگری په کابل کې بې څرخه شوي او نه شي کولای چې پرغمل کسانو ته خواړه او نور د اړتیا وړ توکي ورسوي نو پنځه زره ډالره حکومت پرغمل کوونکو ته باید ډېر ژر ورکړي.

دملگرو ملتونو دفتر او د انگلستان سفارت دې ته حاضر شو چې پنځه زره ډالره د خوراكي موادو او ضروري توکو په خاطر ورکړي. دغه قوماندان د پرغمل کوونکو سره اړیکې ټینګې کړي او ورته وویل چې حکومت دې ته حاضر دي چې پنځه زره ډالره درکړي هماغه و چې پرغمل کوونکو وویل چې د دوی یو تن ملگری چې فوځي دریشي به یې اغوستې وي د ماسپینین په درې بجو او لسو دقیقو د شاه دوشمېرې سیمې ته درشي او پیسې هغه ته ورکړي. داموضوع مو د ملي امنیت سره مطرح کړه او تر څو چې ملي امنیت تیاری نیوه دطالبانو دغه قوماندان شاه دوشمېرې سیمې ته یو ساعت ناوخته ورسیده او نیم ساعت انتظار نه وروسته یو تن په موټر سائیکل باندې راغی او د مخکې ښې په ښودلو سره یې دغه نفر ته پیسې ورکړې. د ملي امنیت کارکوونکي چې دمخکې نه مؤظف شوي و دغه نفر چې د میوند جاده په لوري تللو تعقیب کړي خو

دغه نفر د بالاحصار د سیمې سره د ملي امنیت د کارکوونکو نه ورک شو او وی نه شو کړای چې دوی دغه نفر تعقیب کړي. دوه ساعته وروسته پهلوان د پېښور نه تېلفون وکړ چې پیسې دوی ته ورسېدي او په دې پیسو به پرغمل کوونکو ته اوبه، ډوډۍ او څو جلدې انگلیسي کتابونه واخلي او حاضر شو چې خبرواترو ته دوام ورکړي. د پهلوان تېنگار په همدې و چې تر څو پیسې هغه ته ونه رسېږي دوی پرغمل کوونکي نه خوشي کوي خو د ملگرو ملتونو دفتر او د افغانستان حکومت دې ته حاضر نه وو چې پیسې ورکړي نو پهلوان وویل چې د اختر د څلورمې ورځې پورې نور مذاکرات نه کوي او د مذاکراتو دا چینل هم په تعویق پریوت.

په همدې ورځ چې نهایت زیات سترې وم د آزادۍ راډیو ما سره ددې موضوع په هکله ژوندۍ مرکه وکړه نو ما ورته وویل چې د افغانستان حکومت د پرغمل کسانو د خوشې کېدو لپاره هلې ځلې کوي او څه امکانات چې په لاس کې لري د هغه نه کار اخلي، نو د آزادۍ راډیو خبریالی بله پوښتنه وکړه چې د طالبانو غوښتنې دادي چې ملگري ملتونه باید د افغانستان نه ووځي او د طالبانو ټول بنديان باید خوشې شي ستاسې نظر څه دی؟

ما ورته په ځواب کې وویل چې طالبانو موږ ته په رسمي توګه دا غوښتنې نه دي راکړي او دا غوښتنې موږ د خبرې رسنیو له لارې اوریدلي دي، هغې بیا پوښتنه وکړه چې که دا غوښتنې په رسمي توګه درکړي نو د حکومت نظر به څه وي نو ما ورته وویل چې خبرې دا غوښتنې وي نو دا غوښتنې د افغانستان حکومت ته د قبول وړ نه دي، ددې نه مخکې داسې خبرونه مطبوعاتو خپاره کړي وو چې د طالبانو او د افغانستان د حکومت

ترمنځ خبرې راوړنې دي، سبا ته ټولو مطبوعاتو دا خبر زما له قوله خپور کړ چې د افغانستان حکومت د طالبانو غوښتنې رد کړي، البته باید ما ویلي وی چې کله دا غوښتنې موږ ته د دوی له خوا راکړل شوې نو د افغانستان حکومت به بیا پرې غور وکړي خو له مانه دا خبره وشوله. جلالی صیبا راته وویلې چې څنگه ده دا خبر سهار واوریده نو د قهر نه یې د چایو پیاله چې په لاس کې وه په دیوال وویشتله او راته تیلیفون یې وکړ چې داسې مصاحبه څوک کوي او کېدای شي چې طالبان په غلو فشار راولي او دا بنديان ووژني.

ددې نه وورسته د نومبر په لسمه نېټه د کورنیو چارو امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال د جرمني نه راغی او زه چې ډېر زیات ستړي وم د نومبر په یولسمه نېټه امریکا ته لاړم او امنیتي چارې اوهم د ادارې معنیت چارې مې هغه ته وسپارلې.

ددې نه وروسته شریف الله که څه هم همکاري کړي وه خو د برغمل کسانو صحیح ځای یې نه ورنښودلی.

د کورنیو چارو د امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال او د کابل د امنیتي قوماندان جنرال بابه جان په قول بالاخره د نومبر د میاشتې په دوه ویشتمه نېټه د قره باغ په سیمه کې د طلاګي ډله د قوماندان امان الله گذر د نفرو سره تصادفي برخورد کوي چې ددې اخ و ډب په پایله کې د طلاګي دوه ملګري د بیژن او الله محمد په نامه وژل کېږي او دی په خپله د دوه ملګرو (اجمل او یاسین) سره ټپیان کېږي او درې واړه د کابل څلورسوه بستریزه روغتون ته انتقالوي څرنگه چې روغتون دوی نه شو ساتلی نو د امریکا سفیر زلمي خلیل زاد نه غوښتنه کېږي چې دا درې واړه ټپیان د بگرام هوايي ډګر روغتون ته انتقال کړي. ددې پېښې نه وروسته ددې

ډلې یو بل تن ملگری حبیب استالفی د کابل امنیه قوماندان بابه جان ته تیلیفون کوي او ورته وایې چې طلاګی او د هغه ملګري باید له منځه لاړ نه شی او دوی به درې واړه پرغمل کسان خوشي کړي. هماغه و چې د شپې په لسو بجو درې واړه پرغمل کوونکي بې له کومې معاملې د شهرنو سره نږدې د بنځو باغ (باغ زنانه) ترمخه خوشې کوي. خو طلاګی په سبا د بگرام د روغتون نه تښتي او بیا جنرال بابه جان ته تیلیفون کوي چې زه خو خلاص شوم او اخطار ورکوي چې زه به تاسره گورم. د جنرال هلال الدین هلال په قول طلاګی د بگرام د روغتون نه د نورو پای وازانو په قطار کې فرار کوي خو جنرال بابه جان او جنرال جمیل جنبش راته وویلې چې طلاګی د پرغمل کوونکو کسانو د خوشې کېدو په بدل کې خوشې شوی و خو په هر حال پرغمل کسان خوشې کېږي او د نومبر په درویشتمه نېټه د کورنیو چارو وزیر د یو خبرې کنفرانس په ترڅ کې د پرغمل کسانو د خوشې کېدو اعلان کوي او وایې چې د پرغمل کوونکو هېڅ شرایط نه دي منل شوي او هر هغه څوک چې د دوی په تښتولو کې لاس لری هغوی به د قانون منگولو ته وسپارل شي.

د کورنیو چارو په وزارت کې د واقعاتو یا پېښو یو څو نوري بیلګې

د کورنیو چارو وزارت مشرتابه هره ورځ په لسگونو مهمو پېښو سره لاس او ګریوان وو چې دا پېښې د قتل، اختطاف، جنایې جرمونو او د قوانینو د تطبیق نه نیولې تر ترورېستي پېښو پورې شاملې وې چې ددې ټولو واقعاتو تعقیب، تحقیق او بررسي او نظارت زیاتو امکاناتو او ظرفیت ته اړتیا درلوده او ددې ټولو پېښو مرتکبینو او یا مظنونو کسانو به د مختلفو ډلو، مشرانو او لوړپوړو دولتي چارواکو سره هم اړیکې درلودې او په عوض ددې چې دوی د قوانینو په تطبیق کې مرسته وکړي دوی به همیش ددې مانع کېدل چې د مرتکبینو سفارش وکړي او یا دوی خلاص کړي او حتی په بعضې وخت کې ددې مجرمینولکې به د نړیوالې ټولنې ځواکونو ته هم رسیده او یا به د هغوی له خوا هم په یو شکل د اشکالو حمایت کېدل. دا مداخلې نه یوازې د قوانینو د تطبیق مانع ګرځېدلې بلکې د بې ثباتۍ اصلي لامل ګڼل کېده او هره مسئله به د تحقیق په نتیجه کې دومره مغلقه کېدله چې اصلي مرتکب کونکي به په کې ورک شول او د یو نوي تحقیق لپاره به یې زمینه پرانیستله د بېلګې په توګه دا لاندې مسئله څېرم:

د ۲۰۰۴ ز کال د دسمبر د میاشتې په پنځمه نېټه د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی، د کورنیو چارو امنیتي معین جنرال هلال الدین هلال، د ټاکنو د کمیسیون د دارالانشا رئیس ډاکتر فاروق وردګ او ماته وظيفه

راکړه چې د ولسمشر حامد کرزي د تحلیف مراسم لپاره د مېلمنو لستونه د اخرې ځل لپاره وگورو ترڅو د مراسمو په منع کې کومه امنیتي ستونزه رامنځ ته نشي. د شپې د اوه بجو پورې مو په دغه لستونو کار وکړ او د کار نه وروسته ما ډاکتر صیب فاروق وردگ ته وویل چې حاجي محمد نصیب د ودان افغانستان رئیس چې زموږ د دواړو نږدې ملگری دی د ما بنام ډوډۍ لپاره دعوت کړي یو نو هلته به لاړ شو. ډاکتر فاروق وردگ خپل موټر او باډي گارډ رخصت کړ او موږ دواړه زما په موټر کې د ودان دفتر ته چې په کارته پروان کې ولاړو. هلته د USAID او IRI د دفتر درې کسه خارجیان هم وو او هم ډاکتر امان الله حمیدزی (۲۵) چې د امریکا نه تازه راغلی و هم موجود و. د ډوډۍ خوړلو نه وورسته، ډاکتر فاروق وردگ د ما سره په موټر کې سپور شو او هغه مې ده پورې سره نږدې خپل کور ته ورساوه او ډاکتر امان الله حمیدزی د ودان افغانستان په موټر کې خبرخاني ته د خپل ورور کور ته لاړ.

سهار شپږ بجې راته د ودان افغانستان مرستیال روح الامین (26) تیلیفون وکړ چې د دوی ډرېور کوچي (۲۷) چې ډاکتر امان الله حمیدزی یې تېره شپه وړی و چا وژلي او موټر یې ترې تېنټولی دی. ما سره سمدستي اندېښنه پیدا شوه چې گوندې ډاکتر امان الله حمیدزی به هم وژل شوی او یا تېنټول شوی وي.

۲۵ ډاکتر امان الله حمیدزی وروسته د ننگرهار د پوهنتون رئیس مقرر شو او اوس په کابل کې د تعلیم او تربیې د پوهنتون رئیس دی.

کوچي ډرېور د شنوارو د ماما زرغون شاه د تره د زامنو له جملې نه و.

26 روح الامین اوس د فراه ولایت والي دی

۲۷ کوچي ډرېور د شنوارو د ماما زرغون شاه د تره زامنو له جملې څخه وو.

نو سمدستي مې ډاکټر حمیدزي ته تېلفون وکړ او رأسره یې خبرې وکړې او وویلې چې کله دوی د شپې په لسو بجو د خپل ورور کور ته نږدې شول نو د دوی موټر دوه کسو چې د پولیسو دریشي یې په غاړه وې ودراره او کوچي استاد ورته د موټر دننه چراغ روښانه کړ، نو پولیسو پوښتنه وکړه چې سلاح در سره شته دی او کنه؟ موږ ورته وویلې چې سلاح نه لرو. ډاکټر حمیدزي وویلې چې کله دی د خپل ورور کور ته ورسیدو نو کوچي استاد د موټر چراغونه هغه کوڅي ته برابر کړ چې تر څوزه کور ته ننوځم. ډاکټر حمیدزي وايي کله چې زه کور ته ننوتم نو کوچي استاد حرکت وکړ نور نو زه خبر نه يم چې څه پېښ شوي دي.

کله چې موږ پولیس محل د واقعي ته ولېږل نو کوچي استاد په هماغه ځایه کې چې دغه پولیسو دوی ودرولي وو، په اغلب گمان بېرته د راگرځېدو په وخت کې کوچي استاد دلته ودرول شوی، او بیا همدلته ځای په ځای وژل شوی او موټر ترې تښتول شوی دی. د کوچي استاد د مرگ او د موټر د پیدا کولو لپاره ما د کورنیو چارو وزارت جنایې ریاست او د کابل امنیه قوماندان ته دنده وسپارله چې خپل ټول امکانات په کار واچوي او باید جدي پلټنه وکړي. دغه موټر چې شین رنگي پرادو لیند کروزر موټر وو ما لیدلي و او چې کله به په ښار کې گرځېدم او دغه قسم موټر به مې لیده نو اشتباه به مې پرې راتله.

د دسمبر د میاشتې په ۱۸مه نېټه چې د شنبې ورځ وه د کنړ نه کابل ته راغلم او په لاره کې خبر شوم چې د ډاکټر فاروق وردگ کوم خپلوان مړ دی او د وزیر اکبر خان په جومات کې یې فاتحې ده نو د لارې نه هماغسې د وزیر اکبر خان جومات ته ستون شوم او د فاتحه نه وروسته د کورنیو چارو وزارت په لورې روان وم چې د اېران د سفارت سره نږدې هماغسې

یو شین پرادولیند کروزر چې نمبر پلیټ نه لري او یوازې ډرېور په کې دی روان دی نو ما خپلو باډي گارډانو ته وویلې چې دا موټر ودرول چې ولې نمبر پلیټ نه لري ډرېور راته وویلې چې دا موټر د ایساف دی نو ځکه نمبر پلیټ نه لري خو ما ورته وویلې چې که د ایساف هم دی نو باید اسناد ولري، ډرېور وویلې چې اسناد لري نو ما ورته وویلې چې اسناد یې ماته راوړئ، بیا ډرېور وویلې چې اسناد په دفتر کې پاتې دي.

زما اشتباه زیاته شوله نو خپلو باډي گارډانو ته مې وویلې چې دا موټر او ډرېور وزارت ته راولئ چې زه ورسره خبرې وکړم. کله چې ډرېور یې زما دفتر ته راوست نو ما د ډرېور نه پوښتنه وکړه چې دا موټر د څومره وخت نه را په دې خوا چلوي. ډرېور وویلې چې د یوه کاله زیاته موده کېږي نو ما بیا د ډرېور نه پوښتنه وکړه چې همدا موټر د څومره وخت نه را په دې خوا چلوي ده وویلې چې همدا موټر د یوه کاله نه زیات وخت کېږي چې چلوم یې. نو بیا ما ډرېور ته وویلې چې ایساف ته تېلفون وکړه چې موټر د کورنیو چارو وزارت نیولی دی او د موټر اسناد راوړي.

ډرېور تېلفون وکړ او تقریبا دوه ساعته وروسته دوه امریکایي صیب منصبان چې د ائتلاف د قواؤ پورې اړه درلوده راغلل چې یو ترجمان هم ورسره دی نو ما ترجمان ته وویلې چې ته بهرون ووځه چې زه په خپله په انگلیسي خبرې کولی شم او د دوی سره غږېږم، زما اشتباه نوره هم زیاته شوه چې دا موټر د ایساف سره نه بلکې د ائتلاف قواؤ سره په کرایه دی. کله چې زه د ائتلاف د قواؤ د دې افسرانو سره وغږېدم نو دا ټوله کیسه مې ورته وکړه چې داسې یو موټر ورک شوی او ډرېور یې وژل شوی دی نو موږ غواړو چې د دې موټر اسناد دهغه ورک شوي موټر د اسناد سره

مقایسه کړو نو بڼه داده چې اسناد راوړئ نو پس له اسنادو د بررسی نه به موټر او ډرېور بېرته درکړو په دې شرط چې دا هماغه موټر نه وي. د ائتلاف افسرانو خپل د ترانسپورت دفتر ته تېلفون وکړ او پوښته یې ترې وکړه چې دا موټر موڅه وخت په کرایه نیولی دی هغوی ورته وویل چې دا موټر مو د ډسمبر په اومه نېټه کرایه کړی دی یعنې دوه ورځې وروسته د کوچي استاد د وژنې نه نو زما اشتباه نوره هم زیاته شوه ځکه چې دغه ډرېور مخکې ویلي و چې دا موټر د یو کال نه د زیاتې مودې را په دې خوا چلوي. د ائتلاف دا افسران لارل چې استاد راوړي مگر لا درکه شول او تر دوه ورځو پورې هېچا نه د ډرېور او نه د موټر پوښتنه وکړه، زما اشتباه زیاتیدله او همدا شان روح الامین او د ودان دفتر نور ډرېوران مو راوغوښتل چې دا موټر وگوري او د ټولو اشتباه همدا وه چې گوندې همدا موټر به وي.

څرنگه چې ما سهوه کړي وه چې د ائتلافي قواؤ د افسرانو نومونه نه وو اخیستي نو نه پوهېدم چې د چا سره اړیکي ونیسم او مجبور شوم دا مسئله د ائتلاف د قواؤ د مشرتابه سره مطرح کړم او هم د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب او امنیتي معین هلال الدین هلال ددې مسئلې نه خبر کړم.

هماغه و چې د ائتلاف د قواؤ مرستیال جنرال بیل کرسټ ته مې تېلفون وکړ که زما دفتر ته راشې نو بڼه به وي چې د یوې مهمې مسئلې په هکله د تاسې سره غږېږم، هغه ما زدیگر زما دفتر ته راغی او هغه ته مې ټوله قصه وکړه چې ستاسې دوه صیب منصبان هم بېرته رانغلل او دا مسئله جدي ده ځکه چې د ټولو امنیت ته زیان رسوي.

د ډسمبر په يويشتمه نېټه د ائتلاف د قواؤ د قوماندان مرستيال بېرته زما دفتر ته راغی او وويلې چې دغه موټر صفي الله چې سکرتر دی او د اسد په نامه چې ترجمان دی دوی ته په کرایه ورکړی او يو تن دمعين په نامه دا قرارداد کړی دی خو درې واړه تنستيدلي دي او بل دا چې دا موټر هېڅ اسناد نه لري. ده وويل چې دا يوازېنی موټر نه دی بلکې داسې تقريبا دوه سوه بې اسناده موټرې د ائتلاف قواؤ په کرایه نيولي او په همدې رنگ او ماډل د دوی سره پنځه شپږ نورې موټرې هم شته دي او دا چې ايساف او يا نورو نړيوالو ادارو څومره بې اسناده موټرې په کرایه نيولي دي د هغوی خو هېڅ اندازه نشته دي. په دې وخت کې د ليندکروزرو موټرو غلاوې هم زياتې شوې وې. ما د ائتلاف د قواؤ معاون ته وويل چې تاسې بايد همکاري وکړئ او ترڅو چې هر چا دخپل موټر لپاره صحيح اسناد نه وي راوړي تر هغه پورې نه کرایه دموترو ورکړئ او نه موټر بېرته په خپلو خاوندانو وسپارئ او موږ به ددغه کسانو دنيولو لپاره اقدام وکړو. که دا موټرې دغلا نه وي خو دې کسانو لاقبل دگمرک محصول هم نه دی ورکړی او داموتري بايد ټولې محصول شي نو په دې توگه به د دولت بودجې ته يو څه پيسې تحويل شي. ده دا ژمنه وکړه او موږ ددې کسانو په پلټنه کې شو چې پيدا يې کړو او واقعيت معلوم کړو.

په همدې ورځ راته حاجی محمد نصيب تيلفون وکړ چې صفي الله چې زموږ د يو بل ملگري محمد نيسم چې د امريکا په کلفورنيا کې اوسېږي، دهغه اوبنې دی او دده دفتر ته تللی او وايي چې ما د دوی موټر نيولی دی او که دی واسطه شي چې موټر او ډرپور خوشي کړي. دې په دې خبر نه دی چې دا موټر د محمد نصيب د دفتر په قضيه کې نيول شوی دی. محمد نصيب وويل چې ترڅو اصلي مسئله معلومه شوي نه وي که هر څوک ددې

موټر په تېستولو او دده د ډرېور په قتل کې لاس لری باید سزا وویښي ولو که زموږ اولادونه هم وي. ما ورته وویلې چې ته صفی الله په خبرو مصروفه کړه ترڅو زه د جنایې د ریاست نه دده د نیولو لپاره کسان در ولېږم او چې څنگه ستا د دفتر نه را ووت نو دوی به یې ونیسي هماغه و چې د جنایې د ریاست کارکوونکي مې د محمد نصیب دفتر ته ولېږل او چې څنگه صفی الله راووت نو پولیسو هغه ونیوه. د صفی الله د نیولو نه وروسته اسد او معین هم ونیول شول. زما ملگری ماته دکلفورینا نه تېلفون وکړ او هم یې ایمیل راولېږه چې که ته دوی په ضمانت پرېږدې نو ښه به وي ما ورته وویلې چې دا مسئله د قتل ده او په دې کې ضمانت نه کېږي او مسئله د موټر مې ورته تشریح کړه خو بالاخره هغه چې د شل کلونو ملگری مې و رانه خفه او تر اوسه سره خفه یو او دا کسان مې خوشې نه کړل ترڅو تحقیقات تکمیل شوي نه وي.

په سبا یې صدیق چکري زما دفتر ته راغی او وویلې چې استاد رباني سلام کاوه او که ته دا نفر په ضمانت خوشې کړې نو ښه به وي نو ما صدیق چکري ته ټوله قصه وکړه او ورته مې وو یلې چې استاد رباني ته احترام لرم خو دا کار نه شم کولای.

بالاخره ددې موټرو اسناد مو د انجن او شا سي نمبر سره مقایسه کړل او هم مو هغه نور ټولې همدارنگه موټرې چې ائتلاف ته ورکړل شوې وې د خارجي او داخلي متخصصینو په واسطه سره مقایسه کړل خو دا هغه موټر نه و او ددې موټر نمبر مو د هرات د گمرکاتو د لارې چیک کړ چې دا هغه موټر نه دی خو دوی هم د گمرک محصول نه و ورکړی او په غیرقانوني توگه یې داموتر په کرایه ورکړی و نوځکه تېستیدلي وو. دا تحقیقات په دوه اونیو کې تکمیل شول او وروسته مو دا درې کسان د توقیف نه خوشې

کپل خوموټر مو تر هغې ورنه کړ تر څو محصول د گمرک یې تحویل کړی
نه وو. د دې موټرونو تصفیه تر هغه پورې روانه وه چې ما د کورنیو چارو
په وزارت کې څومیا شتې نور هم کار کاوه دا چې وروسته څه پېښ شوي
ماته معلومات نشته دی.

د والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو تقرر او خودسري

کله چې موږ د ادارې په اړه بحث کوو نو بڼه اداره ددې وسیله ګرځي چې په هېواد کې اقتصادي پرمختګ زیات او امنیت بڼه شي. د بڼې ادارې لپاره بڼه اشخاص ضروري دي چې بڼه اداره وچلوي خو د افغانستان په اداري چوکاټ کې د والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو رول ډېر زیات مهم دی ځکه دوی د قانون اصلي تطبیق کوونکي دي. خوله بده مرغه چې په افغانستان کې د څو لسيزو جنګونو له امله د والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو د بي کفایتۍ او شخصي ګټو له امله بې ثباتي زیاته شوې او اداره خرابه شوې او فقر زیات شوی دی. البته څوک چې دوی مقرر وي او یا حمایت یې کوي د هغوی رول هم خورا مهم دي چې داسې کسان باید مقرر نه کړي چې اداره خرابه کړي. د افغانستان په اوسنۍ اداره کې حتی ولسوال هم د ولسمشر د فرمان په اساس مقررېږي او حتی ډېر وخت وزراتونه هم خبر نه وي یو څوک رأساً د رئیس، والي او یا ولسوال په توګه مقررېږي.

د بېلګې په توګه د ۲۰۰۴ز کال د دسمبر په شپږویشتمه نېټه مې ما بنام د تلویزیون خبرونه اورېدل چې ولسمشر فرمان صادر کړي و چې گل آغا شېرزی د کندهار د والي او محمد حسین انوري د هرات د والي په توګه تعیین شول. زه چې د کورنیو چارو وزارت اداري معین وم نو ددې مقررې نه د سره خبر نه وم او نه ما حتی ددوی پیشنهادونه لیکلي و، نو ما جلالی صیب ته چې دا وخت په امریکا کې وو تېلفون وکړ او د روغ بړ نه وروسته

بې رانه پوښتنه وکړه چې په کابل کې څه خبرې دي ما ورته وویلې چې همدا اوس تلویزیون له لارې اعلان وشو چې گل آغا شېرزی دکندهار د والي په توګه او محمد حسین انوري دهرات د والي په توګه تعین شول. یادونه په کار ده چې گل آغا شېرزی او دکندهار یو شمېر نور چارواکي دوه درې میاشتي دمخه د خلکو د شکایتونو له امله دکندهار نه د جلالی صیب په هڅه دخپلې دندې نه لرې شوي وو او د فواید عامه د وزېر په توګه په کابینه کې د کرزي صیب له خواتعین شوي وو خو دی په وزارت کې خوشحاله نه و او غوښتل یې چې بېرته کندهار ته د والي په توګه لار شي.

جلالی صیب راته وویلې چې داسې به نه وي نو ما ورته وویلې چې همدا اوس مې په تلویزیون کې ددوی د تقرر خبر واوریده نو ځکه مې درته تېلفون وکړ کېدای شي چې تاسره مصلحت شوی وي ځکه زه خو دسره د دوی د تقرر نه خبر نه یم. بیا راته جلالی صیب وویلې چې د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین جنرال هلال نه پوښتنه وکړه چې هغه خو د دوی پیشنهاد نه دی امضا کړی نو کله چې دهلال صیب نه مې پوښتنه وکړه هغه هم وویلې چې دی هم هېڅ خبر نه دی او ده هم پیشنهاد نه دی امضا کړي. نو جلالی صیب ته مو بیا تېلفون وکړ چې موږ دواړه د دوی په تقرر هېڅ خبر نه یو نو جلالی صیب د پریزیاټ خفه شو او وویلې چې ددې حکومت سره نور کار امکان نه لري. دا چې دا دواړه والیان موثر وو او که نه جدا خبره ده خو یو والي یا د وزارت مامور چې رأساً د ارګ نه بې له دې چې وزارت په جریان کې وي مقررېږي نو داسې والي او یا مامور به خپل وزارت وزیر ته څنګه د احترام په سترګه گوري او یا به د وزېر یا معین امر یا خبره ومني نو خامخا به په خپل سر په خپله سیمه کې کار کوي.

د موجوده ادارې د خرابۍ یو عمده عامل همدا دی، چې سلسله مراتب هېڅ نه مراعات کېږي.

خو د دې سره سره د ۲۰۰۵ ز کال دمې د میاشتې په نهمه د سهار په نهو بجو او دېرشو دقیقو په هغه غونډه (۲۸) کې چې د کابینې اعضا، والیان او د ادارو مشران حاضر وو، کرزي صیب هم په ارگ کې د ادارې نه شکایت وکړ او وویلې «حکومت باید خدمتگار مردم باشد یک قسمت مشکل اداری است که سی سال تخریب شده و وقت مې خواهد که اصلاح شود، چیزی که باعث اذیت و آزار مردم میشود نیت اداره است. احساس من این است که مرا ملت بحیث یک باغبان و نوکر رای داده و انتخاب کرده، از استبداد، ظلم و اراکین دولت شکایت مې رسید. از قضات، والی ها، ولسوال ها، قوماندان ها وغیره - اداره را باید به اساس قانون اداره کنیم - والی باید از ولسوال باخبر باشد، هئیت که از بادغیس آمده، راپور بسیار خراب آورده که ۱۴ زن را قوماندان ها از شوهرهایش جدا کرده و به کسی دیگر داده. اسلحه باید جمع شود هنوز اسلحه سر مردم حاکم است. من از شما نه مې خواهم که همه اداره به یک روز جور شود - وقت مې خواهد. من یک چیز از شما مې خواهم که از راه مرحمت و انسان دوستی با مردم روش شود. من نمې خواهم که مامورین دولتی از نفوذ حکومت استفاده کند و وکیل انتخاب کند. به هیچ وجه جهان نمې ماند که (افغانستان) جای تریاک باشد. اگر گم نه شد همین خارجی ها ما را به

۲۸ د ۲۰۰۵ د مې د میاشتې په نهمه نیټه د کورنیو چارو وزارت د والیانو یو کنفرانس راغونښتی وو ترڅو په خپلو سیمو کې په ستونزو او د حل په لارو چارو خبرې وکړي نو کرزي صیب دغه والیان د سهار چایو لپاره دعوت کړي وو.

پاکستان تسلیم مې کړه. این بسیار مسئله حیاتی است که افغانستان را از این شر (تریاک) خلاص کنیم، پول اش را خارجی ها می برد و بدنامی اش از ما است».

که مورد کرزي صیب دغه بیانیه وگورونود پورته ذکر شوي مقرريو په شان دی پخپله سلسله دمراتبو نه مراعات کوله او نه یې کوی.

کله چې زه د کورنیو چارو وزارت اداري معین شوم او د والیانو، ولسوالانو او قوماندانانو احصائیه مې راټوله کړه نو د څلور دېرش والیانو له جملې نه ۹ کسه یې لسانس او ه نفره یې دولسم پاس او یونفر یې خصوصي تعلیمات درلودل او د اولسو نورو والیانو د سره سوانح موجودې نه وې چې دوی تحصیل لري او کنه؟

همدا شان د ۳۲۴ ولسوالانو نه یو کس ماستري، پنځه کسه لیسانسه، نه کسه فوق د بکلوریا، ۲۷ کسه دولسم پاس، څلور کسه متوسط تعلیمات او ه نفره د خصوصي تعلیماتو او د ۲۷۱ ولسوالانو د سره سوانح نه درلودې چې سواد یا تحصیل لري او کنه؟

د ۳۲۴ ولسوالانو له جملې ۲۲۲ ولسوالانو د مرکز نه د تقرر منظوري درلوده او ۹۸ ولسوالان د مرکز نه بېخي مقرر شوي نه وو یا خود والیانو له خوا مقرر شوي وو او یا خو په خپل سربې کار کاو.

د ۳۲۴ ولسوالیو د امنیه قوماندانانو نه ۱۲ کسه یې لیسانسه، ۵ نفر فوق د دولسم ټولگی، ۱۱۵ کسه دولسم پاس، ۳۹ کسه متوسط تعلیمات، ۲ کسو خصوصي تعلیمات او د ۱۸۳ کسو هېڅ د تحصیل درجه نه وه معلومه.

د ۳۲۴ دولسوالیو د امنیه قوماندانانو د جملې نه ۲۷۰ کسو د مرکز نه د تقرر سلسله درلوده او ۹۴ کسو په خپل سر وظیفه اجرا کوله یعنې په دې

توگه یو ثلث یا درېیمه برخه د ادارې د مرکزي حکومت سره هېڅ ارتباط نه درلوده او نه د دوي معاشونه د مرکزی حکومت له خوا ورکول کېدل. تصادفاً د ۲۰۰۴ز کال د ستمبر د میاشتې په نهه ویشتمه نېټه د ملي امنیت د شورا مرستیال انجنیر محمد ابراهیم سپین زاده ماته تېلفون وکړ چې رئیس صیب (کرزی) وايي چې د هرات ولایت د غوریانو او کهسان په ولسوالیو کې څوک ولسوالان دي، څرنگه چې د کورنیو چارو وزارت د اسنادو په استناد په دغه ولسوالیو کې یو څوک ولسوالان وو او هلته نور کسانو په خپل سر یا د والي په مشوره ولسوالي کوله نو ما انجنیر محمد ابراهیم ته وویلې چې مازدیگر پنځه بجي به زه د نږدې نه ارگ ته درشم او د اداري معنیت مشکلات به درته ووايم. انجنیر صیب محمد ابراهیم ته ما پورتنۍ احصایې ورکړې او په ضمن کې مې ورته دا لاندې پیشنهادونه هم ورکړل چې د رئیس صیب سره یې مطرح کړي ترڅو باید یو اساسي تغیرات په اداره کې رامنځ ته شي.

زما پیشنهادونه په لاندې ډول وو:

۱. د منتخب حکومت نه دمخه په عبوري او مؤقت حکومتونو کې ولسمشر کرزي پرېه یا ملامتي په جنگسالارانو یا د حکومت په جوړښت کې د بن د پریکړو پر اساس جوړ شوی او ائتلافي شکل یې درلوده اچوله خو د ۲۰۰۴ز کال د ټاکنو نه وروسته د حکومت ټوله پرېه، بریالیتوب او یا ناکامي په ده اچول کېږي او دی مستقیم مسؤولیت لري چې د ادارې د ښه والي لپاره جدي او گړندي قدمونه واخلي.
۲. د افغانستان ولس د محلي چارواکولکه مسلح قوماندان، ولسوالان، والیان او امنیه قوماندانانو نه په عذاب دي نو موږ غواړو چې

د کورنیو چارو په وزارت کې د دوی په هکله یوه عاجله سروې وکړو او دهغه ولسوالانو، والیانو او یاقوماندانانو نه چې ولس ترې شکایت کوي باید سمدستي د خپلو دندو نه لرې او په ځای یې پوه، مسلکي او پاک کسان چې پارت او پارت بازي ونه کړي مقرر یا وگمارل شي. دا هم ضروري ده چې د خپلې سیمې کسان باید په خپلو سیمو کې دنده ونه لري او دا فارموله باید له محاکمو، څارنوالیو او بناروالیو په چارواکو هم عملي شي.

۳. ددې لپاره چې دا ډول تغیرات یا بدلونونه رامنځ ته شي دا نوې مقرري باید یو با صلاحیته کمیسیون له لارې وشي او ټول لورپوړي چارواکي حتی د ولسمشر په گډون، جهادي مشران یا تنظیمي ډلې باید په دې پروسه کې مداخله یا لاسوهنه ونه کړي ځکه د دوی لاسوهنه بیا پارت او پارت بازي رامنځ ته کوي.

۴. د اداري اصلاحاتو کمیسیون پروگرام باید صحیح ارزیابي شي چې ډېریات نواقص یا نیمگړتیاوې لري او په دغه شکل دا په افغانستان کې د تطبیق وړ نه دی ځکه چې ریفورم همپشه د پاس نه د بنسخته په لوري عملي کېږي او که دا پروسه د والیانو د خوښۍ پورې تړاو پیدا کړي وظیفوي بې ثباتي رامنځ ته کوي او منفي تاثیر په اداره لري. آزاد رقابت کې د ترفیع او تقاعد مسائل ډېر مهم دي او که دولتي مامورین د خدمت انگیزه ونه لري نو بیا دوی د خدمت لپاره نه بلکې د شخصي گټو لپاره کار کوي او دا کار په افغانستان کې ځکه عملي کېدای نه شي چې مور د نورې نړۍ په شان بیکاره کسانو لپاره د معاش ورکولو یا اجتماعي ضمانت چې (Social Security System) ورته وايي نه لرو.

۵. د تذکرو بیا ویشل د افغانستان لپاره ډېره مهمه ده او موږ ټول ډیزاین او اړوند کارونه چې په نوي يا عصري توگه د هويت کارتونه وويشو تيار کړي دي او حتی دوه نړيوالې کمپنۍ هم دي ته چمتو دي چې دا قرارداد وکړي نو ښه به داوي چې د ماليې وزارت ته هدايت ورکړي ترڅو دا پروسه گړندی کړي ځکه د يوه کال نه زياته موده وشوه چې د ماليې وزارت په دې هکله هېڅ اقدام نه دی کړی. د هويت د کارتونو ویشل په سمه توگه په اداري او امنيتي مسائلو باندې ډېره مهمه اغيزه لري او بلکې د ښه حکومتدارۍ اساس تشکیلوي.

۶. زما د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب او هم تاسې ته دا وړاندیز دی چې د یو میانه رو حزب د جوړېدو لپاره ډېر زیات ضرورت دی ځکه د دیموکراسۍ په لسيزه کې د میانه رو ډلو د نشتوالي او نه ودې له امله اکثره ځوانان چې او ښي افراطي گوندونو ته لارل چې زموږ د تېرو درې لسيزو ستونزې د همدې خلا زېږنده ده.

۷. راتلونکي پارلماني ټاکنو ته باید خاصه توجه وشي او یو صحیح ټیم باید پرې کار وکړي چې صحیح کسان منتخب شي. داسې ټیم باید نه وي چې کوم د جمهوري ریاست د ټاکنو لپاره تعیین شوی وو او دا چې تاسې ته خلکو رای درکړي دا د خلکو شعوري قضاوت وو نه ستاسې دکمپاین دکمیسیون فعالیت.

۸. د افغانستان د ثبات د تحکیم پروگرام ډېر مهم پروگرام دی چې دولسوالیو جوړیدل او فعالول د دولتدارۍ مهمه برخه ده هغه ته د رئیس صیب توجه پکار ده. د لوگر د محمد آغه د ولسوالۍ (۲۷) ودانۍ.

(۲۷) د محمد آغه ولسوالي ودانۍ د ولسمشر کرزي او د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی له خوا په گډه د ۲۰۰۵ ز کال د مې د میاشتې په اومه نېټه پرانستل شوه.

تقریباً پرانستلو ته تیاره او آماده ده نود کورنیو چارو وزیر جلالی صیب ته هم پیشنهاد وکړ چې دا ودانۍ په شریکه پرانیزی نو دا به خورامهمه وي ځکه چې درئیس صیب توجه به ولسوالیو ته واړول شي. تراوسه د ۱۴۹ ولسوالیو د جوړېدو قراردادونه ورکړل شوي دي او هم یو شمېر نورې ولسوالۍ د PRT له لارې جوړېدای شي البته د کورنیو چارو وزارت په تاریخ کې د ۱۴۹ ولسوالیو تهداب د لومړي ځل لپاره کېښودل یو لوی مؤفقتیت و چې محلي ادارو ته په دومره لویه کچه توجه وشوله (خوله بده مرغه او ه کاله وروسته اوس هم ځینو ددې ولسوالیو ودانۍ لا هم نه دي تکمیل شوي).

۹- بله مهمه مسئله داده چې ولسمشر باید په خپله سلسله مراتب مراعات کړي او دا ضرور نه ده چې هره اونۍ ولسمشر والیان یا حتی ولسوالان گوري که رئیس صیب ۲۲ کسه وزیران، تقریباً سل کسه معینان، د مستقلو ادارو رئیسان، ۳۴ والیان، گن شمېر جهادي مشران او قوماندانان، مخور او سپین رېږي ټول په خپله گوري نو وزارتونو ته هېڅ اړتیا نشته دی په دې کتنوکې د ولسمشر په سلو کې ۹۵ وخت ضایع کېږي او دولتي پروگرامونو ته هېڅ وخت نه پاتې کېږي.

انجینر صیب محمد ابراهیم ته مې وویلې دا زه چې نن ارگ ته راغلي یم ځکه راغلم چې وزیر صیب بهر ته تللی خو که هغه موجود وی نو ما ځانته دا حق نه ورکاؤ چې رئیس صیب وگورم او یا د هغه وخت ضایع کړم. ځکه زه باید هر څه خپل وزیر سره مطرح کړم او هغه باید رئیس صیب سره وگوري.

د ۲۰۰۵ ز کال د جنوري د میاشتې په لومړۍ نېټه د مازدیگر په شپږو بجو ولسمشر کرزي راته تېلفون وکړ چې د خوست والي نه سخت شکایت دی

او هغه عاجل راوغواړه او په عوض یې بل څوک تعین کړه ما ورته وویلې چې ښه ده او ورته مې وویل چې ما یو څه پیشنهادونه انجینر صیب ابراهیم ته ورکړي که وخت راکړې چې په هغه پیشنهادونو باندې خبرې وکړو نو ښه به وي. کرزي صیب راته وویلې چې هو هغه پیشنهادونه ماته رارسیدلي او په دې دوه درې ورځو کې خامخا راشه چې پرې خبرې وکړو. خو له بده مرغه چې د کورنیو چارو د وزارت نه د رخصتیدو پورې ما ونه شو کړای چې کرزي صیب وگورم. کله چې د خوست والي د کرزي صیب سره گوري نو بیا د هغه د برطرف کېدو نه تېریږي او نوموړی تر ډېره وخته پورې نور هم د خوست والي و.

د جنوري په نهمه نېټه چې کله د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب دامریکا نه راغی په دفتر کې ناست وو چې دکارونو پوښتنه یې کوله نو دنوي کابینه په هکله پوښتنه وکړه. جنرال جمیل جنبش چې هم ناست و وویلې چې دخلکو نظر مثبت دی خو ما ورته وویلې چې خلک ډېري وزیران نه پېژني خو ماته کاري کابینه نه ښکاري، جلالی صیب هم زما خبره تائید کړه او وویلې څلور والیان چې موږ په بې کفایتۍ لري کړي وهغه اوس ددې کابینې غړي دي نو دوی به څنگه خپل وزارتونه رهبري کړي.

په اخري درې میاشتو کې رئیس صیب هره ورځ کوشش کاؤ چې دتنظیمونو د مشرانو په غوښتنه او هڅو بېرته هغه کسان چې موږ دوه کاله د دوی په لري کیدو تېري کړي و بیا مقرر کړي نو یو ورځ د PRT اجرائیوي کمیټې غونډې ته د جلالی صیب سره یو ځای په موټر کې روان وم ماترې پوښتنه وکړه چې تاسې ولې دا وروستی مقررۍ د پولیسو او یا په کورنیو چارو وزارت په ملکي ادارو کې قبولې کړې، نو جلالی

صیب راته وویل چې نور ددې حکومت سره کار نه کیږي ځکه چې هره ورځ
ارگ ته ځم نو رئیس صیب د غوشایې دوه چنډې په لاس کې نیولې او ماته
وايې چې کومه اخلې نو ما لپاره هېڅ فرق نه کوي که احمد مقررېږي او یا
کلبې دواړه د غوشایې چنډې دي.

د امریکا د متحده ایالاتو سره د ستراتیژیکي همکارۍ په اړوند جرگه

د ۲۰۰۵ م کال د مې د میاشتې په لومړۍ نیټه راته د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب تلیفون وکړ چې کابینې فیصله کړې چې د مې د میاشتې په اتمه نیټه یوه جرگه را غواړو چې په هغه کې د اساسي قانون د لوی جرگې غړي ، د هر ولایت نه لس کسه مخور سپین زېري او علماء ، دکابینې غړي جهادي او تنظیمي مشران باید پکې وي ترڅو امریکا ته د جمهور رئیس کرزي د تگ نه مخکې د امریکا متحده ایالاتو سره د ستراتیژیک تړون د لاسلیکولو په هکله ورسره مشوره وکړي. جلالی صیب د دې جرگې د ابرېدو او انسجام چارې ماته را وسپارلې البته د دې جرگې چارې باید په شپږ اوه ورځو کې سمبال شوي وي او وخت ډېر کم و ، د دې برسېره مو د مې د میاشتې په نهمه نیټه د افغانستان د والیانو سیمینار هم راغونښتی و او په همدې اونۍ کې یعنی د مې د میاشتې په اومه نیټه جمهور رئیس کرزي او د کورنیو چارو وزیر د گڼ شمېر بهرنیو د پیلوماتانو سره د لوگر ولایت د محمد اغه ولسوالۍ د ودانۍ د جوړېدو د افتتاح مراسم هم پلان شوي و چې د دې درې واړو مراسمو مسؤولیت په یوه اونۍ کې زما په غاړه و خو د کورنیو چارو وزارت د پرسونل په همکارۍ دا درې واړه مراسم په ډېر ښه توگه ترسره شول چې د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی او هم د جمهور رئیس کرزي له خوا یې مننه وشوه که څه هم د محمد اغه ولسوالۍ د افتتاح په مراسمو کې زما او د امریکا د سفارت ترمنځ یو څه ستونزه رامنځ ته شوه خو دا چې د کورنیو

چارو وزیر علي احمد جلالی زما سخت ملاتړ کاوه مگر داسې ملاتړ د کرزي صیب له خوا نه و او بالاخره یوه میاشت وروسته چې د جون میاشت وه ماته جلالی صیب وویلې چې نور ددې حکومت سره کار نه کېږي او یوه میاشت وروسته د کورنیو چارو وزارت پرېږدم نو ستا څنگه خوښه ده؟ که څه هم زه د جلالی صیب د استعفا سره راضي نه ټم او دا مې د افغانستان په څېر نه گڼله خود هغه وخت شرایط او د کرزي صیب له خوا د کورنیو چارو وزارت د فعالیتونو د مخنیوي کومې بېلگې چې موږ لیدلي بله چاره نه وه چې وزارت پرېږدو. په دې مسئلې به وروسته رڼا واچوم خو اوس به د محمد آغه ولسوالۍ مسئلې ته راشم چې مشکل څه وو.

د مې د میاشتي په اومه نېټه چې سهار وختي د محمد آغه ولسوالۍ ته لاړم نو د افغانستان د بېرغ تر څنگ د امریکا د سفېر زلمي خلیل زاد مؤظفو امنیتي کسانو د امریکا بېرغ هم ودرولی و نو ما د افغانستان د تحکیم ثبات د پروگرام سرپرست مسوول عبدالملک صدیقی او د کورنیو چارو وزارت ویاند لطف الله مشعل ته وویلې چې دا بېرغ باید دلته نه وي ځکه چې دا د افغانستان په خلکو او هم د تحکیم ثبات د پروگرام په نورو مرستندویه هېوادونو په استازو چې دلته راځي ښه تاثیر نه کوي. ددې نه برسېره د امریکا حکومت تراوسه ددې پروگرام سره مرسته نه ده کړې او زیاتي پیسې تر اوسه د انگلستان حکومت او د ملگرو ملتونو مرستندویه ادارې یعنی یوناما ورکړي دي، یا خو دا بېرغ باید نه وي او یا باید د نورو مرستندویه هېوادونو بېرغونه هم دلته وي تر څو هغه خفه نشي خو دا چې وخت ډېر کم دی او موږ نور بېرغونه دلته نه شو را رسولای نو ښه داده چې د امریکا بېرغ هم ددې ځای نه لرې کړو. خو

لطف الله مشعل او عبدالمالک صدیقی راته وویلې چې موږ د دوی سره خبرې کړې او دوی یې نه لرې کوي. نو زه د امریکا د سفیر زلمي خليل زاد امنیتي کسانو سره وغږېدم خو د هغوی تېنگار په دې وو چې چېرته د امریکا سفیر داسې مرأسمو ته ځي نو د امریکا بېرغ باید هم هلته وي لکه څنگه چې د PRT د افتتاح په مراسمو کې د دواړو هېوادونو بېرغونه موجود وي. ما ورته وویلې چې PRT د دواړو ملکونو ترمنځ دوه اړخیزه همکاري ده نو هلته څه فرق نه کوي خو دا ولسوالي ده او دلته دا د افغانستان حاکمیت د سوال لاندې راوړي او ددې تر څنگ په دې پروگرام کې د امریکا حکومت تر اوسه مرسته نه ده کړې او نورو هېوادونو کړې ده او دا چې د نورو هېوادونو سفیران راځي او د هغوی بېرغونه نه وي نو دا په هغوی باندې شاید ښه ونه لېږي نو ښه ده چې دا لرې کړئ. دوی د امریکا سفارت سره په اړیکه کې شول او بیا یې تېنگار کاوه چې دا بېرغ دې دلته وي ما ورته وویلې چې گورنر زه هم په امریکا کې اوسېږم او د امریکا د حکومت پالیسي دا نه ده چې د افغانستان د حکومت حاکمیت د سوال لاندې راوړي خو دوی دا خبره ونه منله نو بالاخره ما ورته وویلې چې تاسې ما دلته دعوت کړي یاستئ یا دا بېرغ لرې کړئ او کنه د امریکا د سفیر راتگ ته اړتیا نه شته دی او دا خبره سفارت ته ورسوه.

ددې خبرې نه وروسته هغوی د امریکا سفارت سره اړیکې تېنگې کړې او بېرغ یې لرې کړ. ددې مسئلې نه دمخه یو بل مشکل هم پیدا شو چې یوه ورځ دمخه موږ ددې پروگرام لپاره اجندا داسې جوړه کړې وه چې د قرآن کریم تلاوت نه وروسته به د لوگر والي محمد امان حمیمي مېلمنو ته هر کلی ووايي، ورپسې به زه د افغانستان د تحکیم ثبات په پروگرام

باندي رڼا واچوم، بيا به د سيمې يو تن سپين رېبري خبرې وکړي. څرنگه چې زلمي خليل زاد هم د خبرو تقاضا کړې وه نو ورپسې به هغه خبرې وکړي او د هغه نه وروسته به جلالی صيب او په آخره کې به کرزی صيب خبرې وکړي.

څرنگه چې کرزي صيب ويلي و چې دی يوازې شل دقيقې وخت لري چې د محمد آغه په ولسوالۍ کې يې تېر کړي نو جلالی صيب ته يې ويلي و چې د لوگر والي، زه او خليل زاد به هم خبرې نه کوي او يوازې جلالی صيب، د سيمې يو تن سپين رېبري او کرزی صيب به خبرې وکړي. که څه هم ما جلالی صيب ته وويلې که نور کسان خبرې ونه کړي فرق نه کوي خو د لوگر والي د سيمې د مسؤل په توگه بايد مېلمنو ته مختصر هرکلی ووايي خو جلالی صيب وويلې چې ده کرزي صيب ته ويلي خو هغه يې نه مني. زه فکر کوم چې زلمي خليل زاد شايد دا فکر کړي وي چې د بېرغ د مسئلې نه وروسته ما دده نوم د خبرو د لست نه ويستلی دی خو دا کار ما نه وکړی بلکې کرزي صيب په خپله دهغه په نوم خط ويلي و.

کله چې کرزي صيب د محمد آغه ولسوالۍ افتتاح يا پرانيستلو لپاره راغی نو د شل دقيقو په عوض يې د يوه ساعت نه زيات وخت تېر کړ هو! هم ډېره ښه وه او د سنځلو ونو ونو گلان کړي وو او ډېر ښه بوی يې کاوه نو کرزي صيب او اکثريت مېلمنو د ودانۍ ټولې خونې وليدلې. د افغانستان بېرغ يې په ولسوالۍ کې اوچت کړ حتی هغه نوی موټرې چې ولسوالۍ ته ورکړل شوي وي په هغه کې کرزی صيب کيناسته او هغه يې چلان کړ او په سرک يې پياده مزل هم وکړ او ډېر زيات ددې پروگرام نه او د محمد آغه ولسوالۍ ته د تگ نه خوښ شو.

د محمد آغه ولسوالۍ د افتتاح نه وروسته مور د افغانستان د بېلا بېلو ولایتونو نه د اساسي قانون د لوی جرگې د غړو په ګډون تقریبا یو زراو دوه سوه کسان د امریکا سره د اوږد مهاله ستراتیژیکي همکارۍ په اړوند د مشورې لپاره چې راغونډتلی و و هغه جرگه مو په ډېره ښه توګه د کورنیو چارو د وزارت د همکارانو او په خاصه توګه د جنرال گل نبي احمدزي په همکارۍ تنظیم کړه او دا جرگه د مې د میاشتې په اتمه نېټه د ارګ د سلام خانې په تالار کې افتتاح شوه چې ددې جرگې عمومي ناظم د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی و.

د مې د میاشتې په اتمه نېټه جلالی صیب ماته وویلې چې زه باید ارګ ته لاړ شم او د کرزي صیب سره ددې جرگې په اجندا وغږېږم که څه هم ما جلالی صیب ته وویلې چې تاسې ورسره وغږېږئ نو ښه به وي خو جلالی صیب وویلې چې زه ستړی یم او ته لاړ شه ، په یولس نیمو بجو زه ارګ ته لاړم او د کرزي صیب د دفتر رئیس داود زي صیب ماته وویلې چې د غرمې د ډوډۍ نه وروسته به په ګډه رئیس صیب وگورو او ددې جرگې د اجندا په هکله به سره وغږېږو ځکه چې د غرمې ډوډۍ ته کرزي صیب د هزارګانو قوم یو شمېر استازي راغونډتلي او د هغوی او د کوچیانو ترمنځ په ستونزو وغږېږي، د هزارګانو ادعا دا وه که کوچیان سرکال هزارجاتو ته لاړ شي نو دوی مهاجر کېږي او دا به د دولت لپاره یو مشکل را پیدا کړي، د ډوډۍ په وخت دوی په خبرو کې دا هم وویلې چې دولت باید کوچیانو ته ځمکې ورکړي ترڅو دوی د مدنیت سره آشنا شي.

ورپسې بناغلي کرزي صیب وویلې : بزرگان قوم بسیار خوش آمدید. امروز شما مشکلات خود را بیدون ملاحظه گفتید خوب شد مشکل کوچی ها مشکل قدیمی افغانستان است این مشکل تنها در هزارجات

نیست در خوست و گردیز هم است ، در جلال آباد هم است ، در تخار هم است این مشکل از یک و دو قوم نیست ، کوچی ها طرز زندگی اش همین است که از یک چراگاه به دیگر مېرود ، آنها هم حقوق و امتیازات در کشور دارد و راه حل این مشکل باید پیدا شود ، نفوس افغانستان زیاد شده و مشکل زمین است و در سی سال مشکلات زیاد شده و راه حل را باید پیدا کنیم ، کوچی ها عریضه کرده که جای برایش بدهم دو راه دارد که این مسئله حل شود اول مشکلات اولیه و فوری را حل کنیم از طریق ایجاد کمیسیون که عرفانی ، شهزاده مسعود ، رأسخ و مولوی بلوچ تعیین شده و دوم حل دوامدار که به کابینه این مسئله را پیشنهاد کنیم و کمیسیون مقتدر انتخاب شود و پیشنهادات خاص نماید که چطور مشکل کوچی ها را حل کنیم در کمیسیون دولتی باید نماینده گی هر دو طرف باشد.

د بناغلی کرزی صیب د خبرونه وروسته هزارگانو وویلي چې په دې مشرانو دا مسئله نه حل کېږي ځوانانو ته وخت ورکړي نو کرزي صیب په ځواب کې ورته وویلي: این جوانان است جرگه را نمې فهمد ، ریش سفیدان مې فهمد که چطور (این مسئله را) حل کند.

ددې مجلس نه وروسته د کرزي صیب دفتر ته لارو چې کاوون کاکړ ، ډاکتر فاروق وردگ ، شهزاده مسعود ، عمر داود زی او ولی منور هم وو. څنگه چې کرزی صیب راغي او د خپل میز تر شا کیناسته نو وویلي چې خبرې ژر کوی زما وخت مو ضایع کړ ، زه غلې شوم نو ډاکتر صیب فاروق وردگ راته وویلي چې اجنډا ورته تشریح کړه ځکه زه د کمیسیون مشر وم نو ما کرزي صیب ته وویلي چې موږ خو لا خبره پېل کړي نه ده نو څنگه موږ وخت ضایع کړ. په هر حال د اجنډا په تفصیل چې مو خبرې پېل کړې

نو کرزي صیب راته وویلې چې تاسې خلک (د جرگې غړي) راولئ نورزه پوهېږم چې څنگه خبرې ورسره وکړم مشکل ددی مشرانو (تنظیمي او جهادي) سره دی چې خلک باید دوی پوه کړي نو ماته یې د کورنیو چارو په وزارت کې د یو تن رئیس نوم واخیست او ویې ویلې چې هغه ددی خلکو نه لرې وساته چې دخلکو جیبونه ونه وهي د کرزي صیب دا خبره زما خوبه نه شوه ځکه چې د موضوع سره یې هېڅ ارتباط نه درلوده او زما وپه داوه چې په ارگ کې د دوی نه څوک جیبونه ونه وهي. بېرته چې وزارت ته راغلم نو جلالی صیب ته مې دا قصه وکړه.

په دغه جرگه کې لومړی د قرآن عظیم الشان د تلاوت نه وروسته چې د مولانا قیام الدین کشاف په واسطه تلاوت شو جلالی صیب د جرگې اهداف تشریح کړ او ورپسې کرزي صیب خبرې وکړې او وویلې:

مجلس امروز ما یک مجلس مشوره است. مجلس تصمیم گیری یا فیصله نیست بخاطر اینکه چار ماه بعد افغانستان صاحب پارلمان مې شود و پارلمان درباره مسائل تجدید نظر مې کند که خدمات ملل متحد و جامعه بین المللی که به همین ترتیب امروزی بماند و یا افغانستان را کامیاب فکر کند که باشد و یا برود (به اساس) فیصله ۱۳۷۳ شورا امنیت (ملل متحد) که امریکا (به افغانستان) آمد، باشد یا برود به هر دو زبان مې خواهم که مسائل را توضیح نمایم اگر کسی نمې فهمد دست خود را بالا کند. (یو شمېر کسانو لاسونه اوچت کړل چې مور نه پوهېږو) کرزي صیب وویلې: ملل متحد د مور نه سوال وکړ چې د پارلمان نه وروسته به کومکونو ته دوام ورکړو او کنه؟ په جاگارتا کې. د ملل متحد مشر ته ما وویلې چې زه به دملت سره مشوره وکړم، د تروریزم پر ضد

جنگ او هم ایساف څه وکړي ځکه چې امریکایان غواړي چې د خپلو قواؤ قوماندانده ناتو (NATO) ته وسپاري.

اوس چې افغانستان ټاکنې وکړي او اساسي قانون جوړ شو تر اوسه پورې د افغانستان حکومت د ملل متحد په فیصلو کې برخه نه درلوده اوس حکومت باید برخه ولري.

په داخل د افغانستان کې ټول عملیات باید د یو دو جانبه توافق په صورت کې په نظر کې ونیول شي چې آیا ضروري ده او کنه؟ آیا ددې توان لرو او کنه چې د ملل متحد او نړۍ د مرستو پرته پاتې شو؟ آیا د امریکا سره ستراتیژیک اړیکې ولرو کنه؟ امریکا موږ ته وویلي چې پس له دې تاسې باید د اردو خرچ ورکړئ. ۱۳ بلیونه (ډالر) مصرف، حال دا چې زموږ یوازی د اردو مصرف ۲۲۰ میلیونه ډالره دي حال دا چې عادی بودجه ۵۵۰ میلیونه ډالره ده، تا ده سال آینده بودجه عادی مملکت خود را داده نمې توانیم، امریکا باید برآید مثل که بعد از شکست روس دست خود را قطع کرد و ما باز در بدر شدیم. ما باید جهان را نه گذاریم که برود خصوصاً امریکا و ملل متحد. امریکا باید با ما تا ده - پانزده سال کومک منظم کند مثل که بلیون ها دالر امسال کومک کرده. ما تازه بیست هزار اردو ملی و چهل هزار پولیس داریم، قوه هوایی مطلق از بین رفته، رادار نه داریم، هر کشور که طیاره اش داخل میشود ما خبر نه داریم ما باید رادار داشته باشیم ما از بودجه خود خرید یک طیاره را نه داریم، ما به امریکا گفتیم که با ما دوست باشید، و تعهد دوامدار بسپارد آنها گفت که ملت افغانستان با ما رابطه داشته باشد، منظور از پایگاه نیست، اگر امریکا به ما بگوید که به ما پایگاه بدهید و بیست میلیون دالر مې دهیم ما این را قبول نمې کنیم پایگاه مثل گراج است که به کرایه مې دهیم ما از امریکا

ضمانت عدم مداخله کښورهای بین المللی و کومک به بهبود افغانستان مې خواهيم ما با جنگ با تروريزم با امريکا شريک هستيم، ولی بايد اين طور نه شود که امريکا به خانه (افغانها) برود و کسی را بگيرد. (په دی وخت کې د جرگه غړو چک چکي وکړي نوبناغلی کرزی صیب وويلي چې چک چکي مه کوی چې زه خبری کوم. حضرت صاحب صبغت الله مجددي وويلي چې مزه يي په چک چکو کې ده او ستا دخبرو تأيد دی).

بناغلی کرزی صیب خپلو خبرو ته دوام ورکړ او وويل: ما بايد به سی يا چهل، پنجاه سال بعد فکر کنيم تا اولاد ما باز مهاجر نه شود و مملکت ماتحت تهاجم واقع نه شود. (بيا چک چکي وشوی).... اين در صورت شده مې تواند که جهان را نمانيم که بی وقت از افغانستان برآيد. اگر اسامه را کسی تسليم کند يا پاکستان و باز امريکا بگويد که کار ما خلاص شد و برود، اگر بکند (خارج شود)، باز اين بلا پس به جان شان مې رود.

کرزی صیب په پښتو ژبه خپلو خبرو ته دوام ورکړ او وي وويل: نن زه د تاسې سره په دوه مسئلو مشوره کوم سبا ته د اروپا پارلمان ته هم او ورته وایم چې د مور سره بايد کومک وکړي او لار نه شي، او د چارشنې په ورځ ناپو ته هم ۲۲ تاريخ (مې)، د امريکا يو پوهنتون ته دعوت شوی يم او ورپسې د امريکا د ولسمشر سره گورم نوزه ورته څه ووايم. مور بايد ورته خپل شرايط ووايو او هغوی هم شرايط لري، مور خپل بنديان بايد په خپله وساتو، که پارلمان راغی او قبول يې کړ او کنه؟ الله بلا در گردن ملا (بيا چک چکي وشوي).

د کرزی صیب د خبرو نه وروسته جهادي او تنظيمي مشرانو او د هر ولايت نه يو کس د خپل ولايت په استازيتوب خبرې وکړي. لومړی حضرت صیب صبغت الله مجددي خبرې وکړې او وويل: تمام چيزها را که

آغای کرزی گفت به مصلحت مردم افغانستان است. همه می گفتند که آغای بناغلی کرزی نفر امریکا است اما معلوم شد که این نفر افغانستان است امریکای ها به راپور می آمدند و نفر را می گرفتند و عملیات می کردند. سفیر امریکا گفت که دیگر ما بیدون مشوره حکومت عملیات نمی کنیم. وقتیکه ما احتیاج به کومک نه بودیم دیگر ضرورت نیست و این منافع آنها هم است تا جای که عقل من می رسد این به خبر مردم است.

د حضرت صیب نه وروسته استاد عبدالرب رسول سیاف خبرې وکړې او وویل: زه به مخامخ بې مقدمې خپله خبره وکړم، دې کې هېڅ شک نشته چې افغانستان ږنگ دی او امنیت یې د خطر سره مخامخ دی ددې ټولو تر څنګ افغانستان یو با عزته ملک دي، جهادي ټولنه ده او کمونیزم سره یې جنگ کړی او شکست یې ورکړی، موږ مسلمان ملت یو، باعزته ملت یو (چک چکې شولې) موږ مشورې کړي او یو څو وړاندیزونه لرو، موږ په نړۍ ډېر حق لرو، په امریکا باندې نړۍ برید کړی، افغانستان نه ده کړی، القاعده نړیوالو موږ ته راوستې ده او موږ د نړۍ د ثبات لپاره خپلې ککړۍ قربان کړې، د شرقي اروپا آزادي د دې نښه ده، نړۍ باید موږ سره بې شرط او قیده کومک وکړي، موږ ضرورت لرو چې د دنیا کومک جذب کړو او منتخب حکومت باید دا کار وکړي چې استقلال او ملي عزت د پښولاندې نه شي، د ټولې نړۍ نه باید دولت خواهش وکړي چې زموږ د حکومت په داخلي چارو کې گوتې ونه وهي ځکه حکومت ضعیف کېږي، موږ منتخب حکومت جوړ کړ او زموږ حکومت پرېږدي چې بهرني هېوادونه مداخله ونه کړي، موږ سره دې نړۍ کومک وکړي خو موږ باید خپله اردو په خپله جوړه کړو که اوس شپږ ډالره د ورځې په اردو مصرف کوو که دا کومک نه و سبا ته ټوله له منځه ځي دولت چې د هر چا سره

قرارداد کوي یو بین المللی چتر باید ولري، ښه ده چې ملل متحد باید ناظروي چې څوک خلاف ورزي ونه کړي، زه د یو آزاد، مستقل او په پښو دریدلای افغانستان لپاره دعا کوم. (چک چکې شولې).

د استاد سیاف نه وروسته پېر سید احمد گیلاني په مختصره توګه وویل څه چې رئیس صیب (ښاغلي کرزي) وویل هغه باید په موافقه راشي او موږ یې تائیدو او د خلکو عزت او آبرو باید وساتل شي.

ورپسې محمد یونس قانوني خبرې وکړې او وویل: از جناب رئیس جمهور افغانستان تشکر، سر مسائل بسیار مهم ابتکار مشورت نمود، با همه احزاب، مشران جهادی، رئیس صاحب گفت که بسیار خوب است که مشوره کنیم تصمیم گیری مربوط پارلمان است، تعهد جامعه بین المللی برای بازسازی و دفاع افغانستان، بحیث یک افغان آزاد، ما دوام متعهد جامعه بین المللی را می خواهیم و بیدون کومک آن ها نمی توانیم که جامعه خود را آباد کنیم و خاصاً از امریکا شکر گذار هستیم بخاطر حمایت علیه تروریزم، به حضور نبروهای نظامی دنیا باید تنها تکیه نه کنیم و با ملت باید اتکا کنیم اگر ما می خواهیم که متکی به خود باشیم باید اردوی ملی و پولیس ملی خود را جور کنیم به کومک و پشتیبانی جامعه بین المللی، اگر مشکل اقتصادی داریم ما می توانیم که به شکل جلیبی عسکر بگیریم، حضور نبروهای خارجی مربوط به پارلمان است و نماینده های ملت افغانستان باید تصمیم بگیرد.

د محمد یونس قانونی دخبرو نه وروسته د وحدت ملي د حزب مشر حاجي محمد محقق خبرې وکړې او وویل: دفع کمونیزم محصول قربانی مردم افغانستان بود گرچه جهان کومک کرده حالاً که به طرف آرامی میرویم قانون اساسی داریم و رئیس صاحب (ښاغلی کرزي) که امروز

مشوره کرده از ایشان تشکر می کنیم گرچه وظیفه دولت است و با ما مشوره کرده تشکر میکنم از خاطر که حکومت منتخب است تا دایر شدن پارلمان حق دارد. ما که پارلمان داریم، چند ماه بعد تصمیم می گیرد. ما از دنیا گدایی نمی کنیم، آنها رسالت انسانی دارد که با ما کمک کند، دنیا به اساس فیصله سازمان ملل متحد اینجا است و فیصله های بن، پس حضور شان قانونی است، بعد از پارلمان ما هم ضرورت به قوای خارجی و کمک ملل متحد را ضرورت داریم و باید ما از دنیا تقاضا کنیم که باشد در افغانستان، کمک های اقتصادی، سیاسی و نظامی کند و این حکومت صلاحیت و قانونیت دارد.

د حاجی محمد محقق د خبرو نه وروسته د هر ولایت نه یو یو کس په استازیتوب وغریده.

د لغمان ولایت نه مولانا قیام الدین کشف وویلې چې دا د اسلام سره سم کار دی چې مسلمانان سره مشوره کوي، کومې خبرې چې ولسمشر زموږ مخې ته کیښودې یو شمېر سوالونه یې حل کړي دي. یوه مشوره داده څه چې زموږ دین ته ضرر رسوي هغه نه شو منلای او بیا استقلال او ملي حاکمیت مهم دی، په هره ساحه کې موږ پنځه قدمه په خپل سر نه شو اخیستلای فلها موږ د نړیوالې ټولنې مرستې ته په هره ساحه کې ضرورت لرو. د ۱۱۰ (۲۸) ماده د قانون اساسي به عملي کېږي وروسته د پارلمان نه.

۲۸-داساسي قانون ۱۱۰ ماده د لوي جرگې په هکله ده چې وايي: لويه جرگه دافغانستان د خلکو دارادې ترټولو ستر مظهر دی.

ناصر جمال د سمنگانو ولایت نه وویل چې عامل د ټولو بدبختیو خارجي مداخلات دي، مولوي شهزاده شاهد د کنړ نه وویل چې د افغانستان مسائل په مشورو ختم شوي نه په زور اوس چې منتخب حکومت لرو موږ په دې اعتماد لرو چې د افغانستان په څېر به کار کوي. داود اکبری د بامیانو ولایت نه وویل چې دا یو سنت دی چې منتخب حکومت تل په مسائلو کې د خلکو نه مشوره اخلي نن چې منتخب حکومت د نړیوالو قواؤ د شتون په هکله له موږ نه مشوره اخلي نو د دې حکومت د فیصلو تائید کوو ځکه چې موږ اردو ملي نه لرو نو د دوی سیاسي حضور غواړو.

حاجي گل احمدزی د پاکستان د مهاجرو په استازیتوب وویل چې موږ کله نړۍ پرېښودو افغانستان کې وینې توی شوې کومه فیصله چې ولسمشر کرزی کوي هغه د ملت فیصله ده او موږ یې تائید وو. وکیل غلام سخي د نورستان په استازیتوب او سید حسین فیضاني د سرپل د خلکو په استازیتوب هم د ولسمشر د خبرو تائید وکړو. د پنجشېر نه مولوي حبيب الله وویل چې: ما در هر ملک سه مرز داریم، جغرافیوی، عقیدوی و ناموس و عزت، در صورتیکه به قوای خارجی ضرورت است این تضمین را که می دهد که تجاوز به این مرزهای مانه شود این همه بدبختی ها چرا؟ زیرا که بیرونی ها مداخله کرده، دنیا باید مداخله نه کند و ما با ملت خود متکی بمانیم. د لوگر د ولایت نه مېر صیب هم د کرزي صیب د خبرو تائید وکړو. داکتر نوشابه شهاب د غور د ولایت په استازیتوب وویل چې موږ باید د ملت منافع په نظر کې ونیسو او خارجي کومک باید په همدې خاطر وي او د اساسي قانون په اساس.

د بغلان ولايت په استازيتوب ملا شېر محمد وويلې ترڅو چې کله موږ د اردوی ملي او پوليس ملي خاوندان شولو نو بيا دې خارجي قواوې ووهي تر هغه وخته موږ خارجي قواو ته اړتيا لرو.

د زابل ولايت نه څارنوال نظر محمد هم د ولسمشر د خبرو تائيد وکړ. د خوست ولايت په استازيتوب محققه سائره شريف د ولسمشر کوزي د خبرو تائيد وکړ او وويلې چې کومکونه بايد د دولت له لارې کنترول شي چې ضايع نه شي. د فراه ولايت نه وکیل عبدالصمد وويل چې د نړيوالو قواو او امريکا موجوديت د افغانستان په څېر دي. حاجي ناصري د غزني ولايت په استازيتوب زياته کره چې د افغانستان د ملت ارزو امنيت، اقتصادي او نظامي استقلال دی او دا اروز چې د هرې لارې تامين کېدای شي موږ هغه غواړو او موږ د ولسمشر حمايت کوو ده وويلې چې ولې استاد رباني په دې مجلس کې نه شته دی نو کوزي صيب ورته وويلې چې هغه په خارج کي دي.

د پکتيا ولايت نه ډاکتر اکرم خپلواک هم د ولسمشر کوزي د خبرو تائيد وکړو. د کندوز د خلکو په استازيتوب حکيم سالم وويل چې ما فکر کاؤ چې دا جلسه به د ناندریو جلسه وي خو چې ولسمشر خبرې وکړې ټول يې تائيدوی او دا دافتخار ځای دی چې ټول همونو يو. د ننگرهار ولايت نه ملک نظير، د میدان وردگ ولايت نه حاجي صيب محمد، د نيمروز ولايت نه امان الله عابد، د پروان دولايت نه عبدالواحد عايل، د بلخ د ولايت نه محمد گل يونسې، د دايکندي د ولايت نه صادقي زاده، د پکتیکا د ولايت نه وکیل حاجي سرور، د بدخشان د ولايت نه مېر بهادر، د کندهار د ولايت نه خالد پښتون، د هلمند ولايت نه حاجي سيد عمر آغا، داورزگان ولايت نه عبدالعزيز آغا، د فارياب د ولايت نه وکیل

محمد طارق، د جوزجان د ولايت نه وکيل عبدالحي ياسين، د بادغيس د ولايت نه مولوي نظام الدين، د هرات د ولايت نه مولوي جمعه خبرې وکړي او د جمهور رئيس کرزي د خبرو تائيد وکړ او زياتره په دې نظر وو چې بنايې نهايې فيصله بايد پارلمان وکړي. د کابل ولايت په استازيتوب انجينر احمد شاه احمدزي خبرې وکړي او وويلې چې شکر گزار يم چې د مشورې مجلس دی، هغه کارونه چې په جرگو او مشورو کېږي جنگ ته ضرورت نشته دی نو دا سلسله بايد باقې وساتل شي، نړۍ بايد د افغانانو د احسان مرهون وي او خپل فلسفي او کلتوري فعاليت بايد ونه کړي ځکه افغانستان عقيدتي هېواد دی، افغانان بايد خپل وطن ته راشي، وحدت ملي بايد قايم شي ځکه بې له دوی امنيت نه شي راتلای. هغه کسان چې دولت ته مزاحمت ايجادوی بايد راوغوښتل شي.

د تخار د ولايت نه مېرولي خان وويل چې زموږ وطن روسانو خراب کړي نو ولي تری جنگي غرامات يا تاوان نه اخلي او حتماً بايد شل ميلونه ډالر کومک وکړي.

د ټولو د خبرو نه وروسته ولسمشر کرزي د خبرو نچور تکرار کړ او وويل چې موږ دنړيوالې ټولنې همکاري ته ضرورت لرو، د افغانستان استقلال، عزت، دين او نواميس بايد وساتل شي، اجباري عسکري او د خارجي قواؤ د شتون دوام د پارلمان کار دی چې تصميم ونيسي. پيشنهادات دادې:

۱. د جهان مرستې ته افغانستان ضرورت لري زموږ د قانون، دين او استقلال خيال بايد وساتي.

۲. دنيا دې موږ ته خپل بنديان تسليم کړي او بې اجازې دي عمليات نه کوي.

دا ستاسې نظریات به ولرم خو زه په یوه ټکي کې د تاسې سره اختلاف لرم چې موږ خپل استقلال په خپله ساتو ، دنیا که وي او که نه وي ، کومک کوي او که نه بې کوي ، مستقل یو ولې غریب یو او باید په خپلو پښو وردیږو ، شیطانک ها را از خاک ما بند کند ، مداخلات بهرون را در افغانستان نه ماند ، خداوند به آن ملت سروری نه داده که تقدیر خویش را خودش ننویشت.

د دې خبرو نه وروسته د جرگې مراسم په رسمي توگه پای ته ورسیدل.

د بغلان، سمنگان او بلخ ولایتونو ته د جمهور رئیس له مرستیال

کریم خلیلي سره کاري سفر

۲۰۰۵م کال د مې د میاشتې ۱۲-۱۸مې نیټې پورې

۲۸-۲۶ د ثور میاشت ۱۳۸۴ کال هـ ش

د مې د میاشتې په پنځلسمه نېټه د کورنیو چارو وزیر علي احمد جلالی راته وویلې چې د جمهوري ریاست مرستیال کریم خلیلي دکابینې د ځینو غړو سره د بغلان، سمنگان او بلخ ولایتونو د کارونو د ارزیابۍ په خاطر سفر کوي نو د کورنیو چارو وزارت نه باید زه ورسره لاړ شم. د دوشنبې په ورځ چې د مې د میاشتې شپاړلسمه نېټه وه سهار مو د کابل نه حرکت وکړ چې د سالنگ نه تېریدو نو زموږ د کاري سفر کاروان د موټرو تعداد چې اکثره یې لیند کروزری او نوې پرادو موټرې وې تعداد پنځه ویشته شاوخوا ته ورسیده او کله چې د سالنگ نه تېر شولو نو زموږ د موټرو تعداد تر اویا موټرو هم زیات شو چې له مانه یې بیا حساب غلط شو. د مخابراتو وزیر محمد معصوم ستانکزی او زه چې په یوه موټر کې ناست وو او قصې مو کولې نو ما ورته وویلې چې دا کاري سفر نه دی بلکې یو نمایشي سفر دی چې سیاسي ملحوظات لري ځکه چې دا د ۲۰۰۱م کال نه را په دې خوا د کریم خلیلي لومړی سفر و شمال ته بل دا چې ولس دا دومره لیند کروزری گوري نو دا په خلکو بڼه نه لږېږي او دخلکو اعتماد په مرکزي حکومت نور هم کمېږي ځکه چې دوی به دا فکر کوي چې مرکزي حکومت ټولې پیسې په دې لیند کروزرو او په کابل کې د خپلو ځانونو لپاره حیف او میل کوي. په کاري سفر کې باید ډېر محدود غږې وي چې کارونه صحیح بررسی کړي.

خو په هر حال د خنجانو په سيمه کې د بنوونځيو زيات شاگردان او محلي سپين رېبري زموږ د کاروان هرکلي ته ولاړ وو خو جناب خليلي صيب ورته نه ودریده او همداسې د لاس په خوزولو ترې تېر شو. ستانکزی صيب او ما سره وويل چې دا بڼه کار ونه شو او بايد دوی ته ودریدلي واي.

د کيلگي په سيمه کې چې زيات هزاره هلته مېشت شوي وو هم د هر کلي لپاره ولاړ وو او خليلي صيب وربنکته شو او څو شيبې يې هلته توقف او دخلکو سره يې روغ پر وکړ. د کيلگي له دمې نه وروسته دغرمي نه لږ د مخه پلخمرې ته ورسیدو او په جامع جومات کې مو دخلکو سره وليدل.

يو تن د حاجي محمد داود په نامه ډېر جامع وغږېده، په سياسي، امنيتي او بيارغونې په مسائلو يې او د خلکو په مشکلاتو يې هر اړخيزه رڼا واچوله. ورپسې د بغلان والي جمعه خان همدرد خبرې وکړې او وويلې: موږ تصور درلوده چې تاسې به څو ورځې دلته تېروئ او د دولتي ادارو کار و کیفیت او مشکلات به د نږدې نه گورئ خو دا چې تاسې ډېر لږ وخت لرئ چې دلته يې تېر کړې نو زموږ مشکلات دا دي چې د باز سازی (بيارغونې) په ساحه کې دلته کم کار شوی دی، مخکې (پخوا) چې موږ به چېرته تلو دخلکو سلاح او مهمات غوښتل خو اوس مکتب او بيارغونې پروژې غواړي، په ولسواليو کې ودانۍ نشه دي او موږ مخابراتي اړيکي ورسره نه لرو. PRT وعدې راکوي خو تراوسه پورې څه يې نه دي کړي، دلته (بغلان کې) نسبي امن شته دي خو متأسفانه چې د مرکز نه (کابل نه) گوتې وهل کېږي، د مرکز نه د ولسوالانو په تقرر اصرار کېږي خو د ولسوالانو بڼه او بد موږ پيژنو، کابينه له موږ سره همکاري نه کوي،

باید زموږ په کارونو کې مداخله ونه کړي، یو وزیر باید موږ ته خپل او خپلوان مقرر نه کړي خلکو زما د تقرر پر بڼه استقبالی کړي خو همداسې موږ نه د کار انتظار هم لري.

ورپسې د بغلان ولایت د کلیو د پراختیا رئیس په خپلو کارونو رڼا واچوله: په دې سفر کې د کورونو او ښار جوړولو وزیر انجنیر محمد یوسف پښتون هم له موږ سره وو.

د دوی د خبرو نه وروسته استاد محمد کریم خلیلي وویل: من از طرف خود و همراهانم تشکر میکنم که با شما میبینیم، غرض از آمدن ما هم خبرگیری و هم چنین رسیدگی به اداره بود، مشکلات مردم زیات است و بازسازی کند است، آنچه که مهم است مرور اجمالی به وضعه و اداره می کنیم. ارتباط مرکز با ولایت باید هماهنگ باشد و هم ارتباط ولایت با ادارات و مردم باید همونوا باشد، ما حاکم نیستیم بلکه نوکر و خدمت گذار مردم هستیم، نقص در مرکز است و هم در ولایات، امروز مردم از حکومت ما ناراض است و این نارضایتی به اوج رسیده و مخالفین حکومت از این سوا استفاده می کند، پس چطور اداره را به سوی اصلاح به پیش ببریم. در سه روز، ولایت که یک سلسله مشکلات و پیشنهادات دارد کتبی بدهد و راه حل اش را نیز بدهد و هم یک لست روسای ادارات با درجه تحصیلی و ترکیب قومی بدهد، ما باید خود را قانون مند بسازیم و صفحه نو باید واز کنیم، این عصر از هر کس تقاضای جدید می خواهد و خود را باید عیار کنیم.

موږ گورو چې د بغلان د والي او د ولسمشر د مرستیال د خبرو ترمنځ څومره تفاوت موجود دی او د ادارې د نه همغږۍ همدا بڼه نمونه ده. د استاد خلیلي د خبرو نه وروسته د کورونو او ښار سازی د وزارت وزیر

انجينر محمد يوسف پښتون وويلې چې مشکل په افغانستان کې د صحيح ادارې پرسونل نشتوالی دی هغه څوک چې دېرش کاله پخوا لسانسه يا تحصيل يافته وو مگر د اوسني نړۍ د پرمختگ سره د دوی تحصيل ډېر فرق کوي نو زيات تعليم او تربيه ته ضرورت دی.

ددې نه پس محمد معصوم ستانکزی چې د بې وسلې کولو د کميسيون مرستيال هم و ، خبرې وکړې او ويلي چې تراوسه يوازې شل په سلو کې سلاح او مهمات جمع شوي او په سلو کې ۸۰ سلاگانې نه دي ټولې شوي چې دې وسلو يو اجتماعي مشکل رامنځ ته کړی دی ، د ائتلاف قواوې هر چېرته ځي او د خلکو کورونه تلاشي کوي او سلاوې پيدا کوي چې دا ښه کار نه دی ، ددې لپاره چې دا سلاوې راټولي شي نو بايد په هر ولايت کې کميسونونه د وسلې د راټولو لپاره جوړ شي چې په هغه کې افغاني او نړيوال امنيتي اداره د يوناما په شمول بايد برخه ولري ترڅو د بې وسلې کولو پروسه چټکه شي که دا سلاح ژر راټولې نه شي او صحيح تدابېر ورته ونه نيول شي نو د بغلان ولايت د باجگاه د سيمې په شان ناورين به رامنځته کړي. د بغلان ولايت د باجگاه په سيمه کې د مهماتو يو ډيپو بې انفجار کړي و چې ډېر کسان په کې مړه او ژوبل شوي وو.

د بغلان نه په همدې ورځ د ماښام په شپږو بجو د سمنگانو ولايت مرکز د ايک ښار ته ورسيدو چې گڼ شمېر محلي سپين رېبري او مشران او د مکتب زده کوونکي د سمنگانو ولايت دوالي غلام حسين شفق په شمول په دې ناوخته کې هر کلي لپاره ولاړ وو. د سمنگانو والي وويل چې د سمنگانو ولايت هم په تېرو څو لسيزو کې تخريب شوی او د دې ولايت د ادارو دروازې د مرکز د عالي رتبه هټيت د غړو پر مخ بېرته دي او هر ډول بررسې چې دوی غواړي کولی شي.

ده وويل: که ولايت مامورينو د قوانينو مطابق خپل کارونه سرته رسولي وي بايد مکافات شي او نه يې وي رسولي نو بايد مجازات شي. د سمنگانو والي زياته کړه چې ۹۵ زره هکتاره ځنگلات لرو خو ددې ځنگلاتو د حفاظت لپاره تراوسه پورې يو بايسکل هم چا نه دی ورکړی همدا شان يوه بوجی سره يا تخم هم دې ولايت ته چا نه دي ورکړي او موږ ۲۴۸۰۰ هکتاره زراعتي ځمکه لرو خو دريمه حصه يې هم د اوبو دنشتوالي له امله نه ده کرل شوې او حتی د ايک په بنار کې د څښلو اوبو هم يو لويه معضله ده نو د يو بند جوړول نهايت ضروري دي.

ورپسې استاد خليلي خبرې وکړي او وويلې چې حکومت د خلکو خدمتگار دی او دا د ولسمشر نظر دی او موږ نوکران يو که چېرته مقاومت د افغانستان نه وي نو د افغانستان وضع به د عراق نه هم بدتره وي.

په همدې ماښام راته د جلالی صيب يا ورجنرال گل آغا روحاني تيلفون وکړ چې يوه ايتالوي بنځه د شهر نو نه چا تښتولې ده. (۲۹)

شپه مو د والي په کور کې تېره کړه چې خليلي صيب، ستانکزی صيب، پښتون صيب او زه هلته پاتې شولو او نور مېلمان په بنار کې د مختلفو

۲۹- دغه بنځه Clementina Contoni نومیده چې د Care International په دفتر کې يې کار کاوه او وروسته معلومه شوه چې دا بنځه د تيمور شاه په نامه د يو مشهور غله له خوا تښتول شوې ده، تيمور شاه د خليل ځداران د زوی حفيظ الله ځداران په تښتولو او وژلو کې هم لاس درلوده چې وروسته تيمور شاه ونيول شو، د اعدام حکم پرې وشو خو کله چې دی د پنځلسو نور کسانو سره چې هغوی هم په اعدام محکوم شوي وو، په ۲۰۰۷ ميلادي کال کې پلچرخي زندان ته څيرمه د اعدام ځای ته وړل کيده په داسې حال کې چې د نوموړي لاسونه تړل شوي هم وو، د پوليسو د منگولو څخه په تښته بريالی کيږي او باقي نور کسان اعداميږي او دی تراوسه ازاد گرځي داسې ويل کيده چې دنوموړي په خلاصون کې دپوليسو او جيگپورو چارواکو لاس درلوده.

کسانو سره تقسيم شول ځکه چې د اييک په ښار کې کوم غټ هوټل يا مېلمستون نه و. د سهار چای مو د جهادي فرقې قوماندان احمد خان سره وڅښه چې ډېر زيات مصرف يې کړي و. قسم قسم کبابونه، فرنی، ماسته او وچې ډوډۍ چې په پخوانيو ښايسته گردنر لوبښو کې تيار کړي وو. خليلي صيب، د سمنگانو والي او زه چې په يوه غوري ناست وونو ما دخليلي صيب نه پوښتنه وکړه چې دا مصارف د حکومت دکوم باب او فصل نه ورکول کېږي؟ د سمنگانو والي شفق وويل چې ماته معلوم دي يعنې مطلب يې دا و چې د نامشروع لارې نه يې پيدا کړي دي. دچای نه وروسته د ولايت مقامت ته راغلو او د مامورينو سره مو وکتل. د سمنگانو والي د مسلح قوماندانانو نه سر ټکاوه او وويلې چې محاکم ډېر غېر فعاله دي او حتی په يوه ولسوالۍ کې فعاله محکمه نه شته دی ده وويلې چې يو غل مو چې د فېروز چونټه په نامه و، ونيوه او مکرر مجرم و چې د هغه دنيولو نه وروسته ټولې غلاوې ورکې شوې خو اوس څارنوالۍ بېرته هغه پريښودلی دی او آزاد په بازار کې گرځي او پوليس هم هغه اوس نه نيسي ځکه چې بېرته يې قضا او څارنوالي خوشي کوي. په ولايت کې مامورينو سره د کتنې وروسته سمنگانو کې تخت رستم او د هغه د ښار گوټي نه چې تاريخي ځای دی کتنه وکړه او ددغه ځايونو د کتنې نه وروسته مو د مزار شريف د ښار په لورې حرکت وکړ. د ستانکزي صيب سره په موټر کې يو ځای ناست ؤم چې ډاکتر فاروق وردگ راته تيلفون وکړ چې داودزي صيب ده ته ويلي چې د باميانو والي حبيبه سرايي د کرزي صيب سره کتلی او رئيس صيب امر کړي چې د داخله، ښار جوړولو او ماليه وزېران را وغواړه چې ددې سره وگوري او څه مشکلات چې لري هغه ورته حل کړي. ما ورته وويلې چې دا خبره د اداري

پرنسپ په خلاف ده چې دوی وزیران یو والي ته احضار او راوغواړي که والي مشکلات لري نو مربوط وزیرانو دفترونو ته دي ورشي، ډاکتر فاروق وردگ هم زما خبره تائید کړه او وویل چې دی به بېرته داودزي صیب ته ووايي چې دا سمه نه ده.

په لاره کې زموږ کاري سفر په سیاسي سفر بدل شو په لاره کې د وحدت د حزب زیات کسان هر کلي ته ولاړو او د بلخ والي استاد عطا محمد نور هم مخې ته راغلی و. لومړی مود حضرت علي کرم الله وجهه د روضه زیارت وکړ او دهغه ځای نه د بلخ ولایت صالون ته لاړو ترڅو د خلکو سره وگورو.

استاد عطا محمد نور د هر کلي نه وروسته وویل چې مرکزي حکومت د بلخ په ولایت کې حاکم دی او د قانون نه څوک تېښته نه شي کولای ده وویل: مخکې د بلخ ولایت عواید د څو قدرت لرونکي کسانو ترمنځ تقسیمیدل خو اوس دا عواید سل په سلو کې د دولت حساب ته تحویلېږي، پروسې کال ۵۲۰ میلیونه افغانۍ د دولت په حساب کې اچول شوي مگر سرکال د دولت عاید ۱۲۰۰ میلیونه افغانیو ته رسیدلي دي، ده زیاته کړه چې د بلخ ولایت لومړنۍ ولایت دی چې د اداري اصلاحاتو پروسه یې دلته عملي کړي ده.

استاد خلیلي په خپلو خبرو کې هماغه خبرې چې په بغلان کې یې کړې وې بیا تکرار کړې، د ښار سازی او کورونو جوړولو وزیر وویل چې د ځمکو غصب یوه مهمه مسئله ده چې په لومړي درجه په کابل کې او په دویمه کچه په مزار کې د زورواکو کسانو له خوا ځمکه غصب شوي ده.

د ماښام ډوډۍ مو د بلخ دروازي سره نږدې د استاد عطا محمد نور په شخصي مېلمستون کې چې ډېر ښایسته یې جوړ کړی و وخوړه. دغه

صالون د امریکا د دولتي ودانیو د سالونونو نه هم ښه او لکس و چې په تشابونو کې ښایسته جیکوزي لږیدلي وو سړي ورته حېران پاتې کېده چې په داسې غریب ملک کې دومره مصرف د کوم ځای نه کیږي.

د چهارشنبې په ورځ چې د مې د میاشتې اتلسمه نېټه شي زه د دې هیئت نه جدا شوم او د بلخ ولایت د مرستیال ښاغلي وحدت او د کورنیو چارو وزارت د ثبت احوال نفوس د رئیس مېر عبدالرحمن معقول سره یوځای د شولگرې ولسوالۍ ته لارم ترڅو د افغانستان د تحکیم ثبات د پروگرام له خوا د ولسوالۍ د ودانیو د جوړولو کارونه وگورم. د شولگرې د ولسوالۍ پورې د موټر په واسطه دوه نیم ساعته لار وه او د ولسوالۍ د ودانۍ کار مو ولیده چې په چټکۍ سره روان و او هم مو د خلکو سره په جامع جومات کې خبرې وکړې. د ولسوالۍ د لیدو نه وروسته بېرته د مزار ښار ته راستانه شولو.

په همدې ماښام راته د کورنیو چارو وزارت نه تېلفون وشو چې د هلمند په ولایت کې د USAID د کیمانیک د دفتر څلور کسه کارکوونکي او یو ډرېور مخالفینو وژلي دي او د دوی جنازې یې د پنجشنبې په ورځ چې د مې د میاشتې نولسمه نېټه کیږي د کندهار نه کابل ته انتقالولې چې د زابل ولایت د شاه جوی په سیمه کې بیا طالبانو د جنازو په دغه موټرو حمله کړې وه او شپږ کسه نور یې هم وژلي دي.

موږ د پنجشنبې په ورځ ټول بېرته کابل ته وگرځېدو. دا وو زموږ د کاري سفر جریان.

د پنجشېر د والي ضابط بېلول تقرر

۱۲ د ثور ۱۳۸۴

نن راته د پنجشېر ولایت نوي والی ضابط بېلول د بلنې کارت راو لېږه چې دی مقرر شوی او د ولسمشر د مرستیال احمد ضیا مسعود له خوا خپلې نوې دندې ته معرفي کېږي نو که تاسې هم راشئ. دده تقرر هم په داسې وخت کې وشو چې بناغلی کرزی صیب ایتالیا ته د پاپ ژان پال د بنځیدو مراسمو ته تللی و او احمد ضیا مسعود د ولسمشر د ریاست د سرپرست په توګه دنده اجرا کوله او نوموړی د هغه له خوا وټاکل شو.

د ضابط بېلول د تقرر نه زه او نه د کورنیو چارو په وزارت کې څوک خبر و او رسماً ورته د دولت سرپرست رئیس د تقرر فرمان ورکړی و نو ما ورته وویل چې زه پنجشېر ته ددې د معرفي مراسمو ته نه شم تللی او دا چې د ولسمشر معاون په خپله یې معرفي کوی دا د هغه کار دی. خو د څه مصروفیت له امله احمد ضیا مسعود هم ونه شو کړای چې پنجشېر ته لاړ شي نو بیا یې د مانه وغوښتل که زه یې معرفي کړم نو ما هم د معرفي کېدو نه ډډه وکړه ځکه زه لکه د واده د مراسمو په شان د کارت رالیږلو په ذریعه بلل شوی وم او دا ما د کورنیو چارو وزارت ته توهین ګاڼه نو په خپله خبره ودرېدم او لاړ نه شوم. که یو والي په داسې شکل مقررېږي نو هغه به څنګه د خپل مربوط وزارت او امر و ته احترام وکړي. دداسې والیانو د شایستګي دوه بیلګې ددی کتاب په اخره کې کتلي شي چې یو والي هم د تقرر پیشنهاد پخپله کوی او هم احکام پخپله ورکوی او بل والي صیب د خپل د بندي کېدو امر پخپله صادروي.

د قاضي القضاة له خوا ټیلفون ۱۴ ثور ۱۳۸۴ هـ ش کال

نن سهار راته د سترې محکمې ادارې رئیس ټیلفون وکړ چې قاضي القضاة مولوي فضل هادی شینواری غواړي درسره خبرې وکړي. د ټیلفون په لیکه د رخ کېدو نه وروسته راته شینواری صیب وویل چې پرون یې د کرزي صیب سره خبرې کړي چې د قلعه فتح الله په سیمه کې د جمعیت العلماء یوه حویلی ده او هغه لپاره باید امنیتي پوسته تشکیل شي. ده وویل چې کرزي صیب راته وویل چې د کورنیو چارو د وزارت امنیتي معین ضرار احمد مقبل سره وغږېږه چې امنیتي تدابیر ونیسي خو ما ورته وویل چې زه میاخیل پېژنم او هغه ته به ووايم. په دغه وخت کې بناغلي مقبل تازه دامینتي معین په توگه مقرر شوی و. قاضي القضاة صیب ته ما وویل چې دا اسانه ده څه مشکل نه دی او زه به د کابل امنیتي قوماندان ته ووايم چې هلته امنیتي پوسته واچوي. که موږ دغه پورته موضوع ته وگورو چې د افغانستان د اجرائیه او قضائیه قواؤ مشران د یوې پوستې په اچولو چې دا اصلاً د مربوط حوزه په سطحه کار دی او ولې دوی خپل وخت په دومره وړو خبرو ضایع کوي. دا د سترې محکمې د ادارې څانگې کار دی چې د امنیتي قوماندانې سره اړیکه ونیسي او خپل مشکل ورته ووايي او یا رسمي مکتوب د کورنیو چارو وزارت ته راوړي او اجرات به وشي.

د ادارې د اصولو په اساس په کار نه ده چې د یو هېواد ولسمشر او قاضي القضاة دې په داسې وړو خبرو چې د یوې امنیتي حوزې د امریت پورې اړه لري ضایع کړي. د ادارې په لحاظ دې ته مایکرو منجمنټ (Micro Management) وایې یعنی ډېر واړه کارونه لویان کوي او اصلي کارونه چې ستراتیژیک مسائل دي پاتې کیږي او بالاخره داسې ادارې د ناکامۍ سبب گرځي

د کورنیو چارو د وزارت نه زما استعفا

کرزی صیب ما د ۱۹۸۷ کال نه را پدې خوا پیژنده ځکه په دغه کال د اگست په میاشت کې مور دواړه د اوه نورو افغانانو سره امریکا ته یو ځای رسمی سفر وکړ تر څو د امریکا د مطبوعاتو، دولتي او غیر دولتي ادارو سره وگورو او د افغانستان د جهاد په هکله حمایت ترلاسه کړو. مور سره په دې سفر کې بناغلي سردار روشن د ملي محاذ د تنظیم نه، بناغلي حامد کرزی د ملي نجات د جبهې نه، بناغلي محمد یعقوب شرافت د خالص د اسلامي حزب نه، بناغلي انجینر محمد کریم د حرکت انقلاب اسلامي د تنظیم نه او بناغلي سید فضل اکبر، بناغلي حاجي سید داود، بناغلي سید مسعود مجروح، بناغلي زرغون شاه شینورای او زه د آزادو مطبوعات په استازیتوب په دې سفر کې ملگري وو. په هغه وخت کې زه د امریکا غږ راډیو محلي خبریال وم او دغه سفر چې د امریکا د فرهنګي مرکز له خوا برابر شوی و یوه میاشت یې دوام وکړ او بېرته چې پېښور ته راغلو نو مور ټولو سره ښې اړیکې درلودې خود حکومت سره د کار کولو موقع ماته جلالی صیب برابره کړه او څرنگه چې زما لومړی امر جلالی صیب و نو په دوه کالو کې ما یوازې یو ځلې د کرزی صیب سره دوه په دوه کتلي و او یو ځلې هم د جلالی صیب له خوا ولېږدول شوم چې د امریکا سره د ستراتیژیکي همکارۍ د راغونښتل شوې جرګې په اجنډا خبرې وکړم. ما په دوه کلونو کې دا غوښتنه نه وه کړې چې زه کرزی صیب یو په یو وگورم او یوازې په رسمي مجلسونو او محافلو کې به مو سره

لیدل او یا په اصطلاح یوازې ستړي مشي مو کوله ځکه چې ما ځانته دا حق نه ورکاؤ چې زه د کرزي صیب وخت ضایع کړم ځکه سلسله مراتب دا ایجابولو چې زه باید خپل نظریات د جلالی صیب سره مطرح کړم او دا د هغه کار دی چې د دولت د رئیس سره یې مطرح کوي او کنه؟ کوم وخت کې چې ماته کرزي صیب په خپله وویل چې یو ځلې راشه ترڅو زما په هغه پیشنهادونو وغږیږم چې ما انجینر صیب ابراهیم ته ورکړي و خو زما د واورار غوښتنې سره ماته د کرزي صیب د لیدو زمینه برابره نه شوله. په هر حال کله چې جلالی صیب د کورنیو چارو وزیر شو د کابینې د یو وزیر (...) په قول ماته یې وروسته وویل چې په هغه وخت کې دی د کرزي صیب سره ناست و چې مارشال فهیم تازه د روسیې نه راغلي و او د روسیې مشر ولادیمبر پوتین سره یې لیدلي و نو کرزي صیب ته یې وویل چې پوتین ده ته ویلي و چې د جلالی صیب حمایت امریکایان ددې لپاره کوي چې گوندې دی به یو ورځې د کرزي صیب ځای نیسي. زما په اند کرزي صیب همیشه کونښن کاوه چې په یو شکل د اشکالو د جلالی صیب د محبوبیت منځه ونیسي ځکه دی د کورنیو چارو په وزارت کې ډېر مؤفقه و او د خلکو په منځ کې شهرت یې ورځ په ورځ زیاتېده. کله چې په ۲۰۰۴م کال کې د جمهوري ریاست لپاره دکاندیدو شپې او ورځې نږدې شولې دسر چوک داسې آوازي وې چې گوندې جلالی صیب هم جمهوري ریاست ته ځان کانديدوی او زما په اند دا آوازي هغه چا خپرولې چې غوښتل یې د جلالی صیب او کرزي صیب ترمنځ فاصلې پیدا کړي ځکه د کورنیو چارو په وزارت کې چې زه له یوې خوا د جلالی صیب ملگری او له بلې خوا مرستیال وم نو هېڅکله یې ماته حتی د اشارې په توگه هم نه وو ویلي چې دی غواړي ځان کانديد کړي.

یوه ورځ محمد اسمعیل یون او لطف الله مشعل زما دفتر ته راغلل او وویلې چې بېرون تېنګه آوازه ده چې جلالی صیب خان کاندیدوی خو ما ورته وویلې چې دا دروغ ده. یون صیب زه هم په شک کې واچولم او وویلې چې تاته به یې نه وایې او دا خبره بالکل صحیح ده نو ما ورته وویلې چې تاسې زما په دفتر کې انتظار وکارئ اوزه به د جلالی صیب سره وغږېږم. کله چې د جلالی صیب دفتر ته ورغلم او ورته ومې ویلې چې دا خبره رښتیا ده او کنه چې خان کاندیدوی ځکه بېرون داسې آوازی دي، جلالی صیب راته وویلې چې خپل کار دي کوه دا هسې آوازی دي او زه خان نه کاندیدوم. زه بېرته خپل دفتر ته راغلم او یون ته مې وویلې چې دا هسې آوازی دي او جلالی صیب خان نه کاندیدوی.

کله چې د ۲۰۰۴م کال د اکتوبر په ټاکنو کې کرزی صیب د ولسمشر په توګه انتخاب شو نو جلالی صیب او ما فکر کاوه چې ګوندې اوس به کرزی صیب د جلالی صیب د پلانونو او کارونو پوره حمایت کوي ترڅو اداره او امنیت ښه شي خو په عوض ددې چې حمایت یې وکړي کرزي صیب او دهغه ځینو کسانو داسې آوازی خپرې کړې چې جلالی صیب د خپل پاسپورټ نه نه تېرېږي او کرزی صیب ددې په عوض اسمعیل خان د کورنیو چارو د وزیر په توګه ټاکنې او دا کونښن یې هم کاوه چې د کورنیو چارو وزارت کارونه د شعاع لاندې راولي.

یوه ورځې ما د جلالی صیب نه پوښتنه وکړه چې کرزی صیب ولې داسې کوي ځکه چې دی خو اوس انتخاب شو نو باید چې زموږ کارونه وستایې او پوره حمایت وکړي ترڅو په هېواد کې اداره او امنیت بهتر شي. جلالی صیب راته وویلې چې زه هم نه پوهېږم او یو څو میاشتې نور هم صبر کوم که په ښاغلی کرزی صیب کې بیا هم څه تغیر رانغی نو بیا به

د وظیفه پخپله پرېږدم ځکه زه د راتلونکو پنځو کلونو لپاره هره ورځ دده سره لانجې نه شم کولی. په دې توگه د جلالی صیب د دندې د پرېښودلو او ازې به کله سړې او کله تودې شولې.

د ۲۰۰۵ م کال د مارچ د میاشتې په څلورمه نېټه چې د جمعې ورځ وه ماسپښین په خپل دفتر کې ناست وم او په خپلو دوه مقالو باندې مې کار کاؤ چې په سویدن کې یې د مارچ په لسمه او یولسمه نېټه په یوه کنفرانس کې چې د افغانستان په هکله د سویدن د کمیتې له خوا جوړ شوي و ولولم نو لطف الله مشعل راته تېلفون وکړ چې اسمعیل یون او ډاکتر محمداکرم خیلواک د کرزي صیب سره کتلي او هغه ورته یو عاجل پیغام ورکړ چې جلالی صیب سره وگوري نو ما ورته وویلې چې د وزېر صیب یا ورگل آغا ته تېلفون وکړئ چې وخت ورکړي ځکه هغه په کور کې دی. پیغام داوه چې کرزي صیب وايي که جلالی صیب د خپل تابعیت نه تېر نشي نو د هغه پر ځای په اغلب گمان اسمعیل خان تعینوي او همدا نن باید بېرته احوال کرزي صیب ته یوسي، ددې نه دمخه کاوون کاکر هم ماته تېلفون وکړ چې غواړم عاجل درسره وگورم نو ما ورته وویلې چې مازدیگر په پنځه بجو دفتر ته راشه او د نږدې نه به خبرې وکړو، ددې نه دمخه ما جلالی صیب ته وویلې چې د خلیل زاد، پاچا او د کرزي صیب د شاوخوا کړیو نه داسې آوازې دي چې گوندې ستاسې پر ځای بل څوک مقرروي خو هغه راته وویلې چې دا صحیح نه ده تر څو چې زه استعفا ونه کړم بل څوک نه مقررېږي.

دوه اونۍ دمخه هم داسې آوازې شولې چې گوندې انجینر محمد ابراهیم سپین زاده یا زلمي رسول د کورنیو چارو د وزېر په توگه تعینېږي خو جلالی صیب بیا دا آوازې رد کړې.

دا آوازې ټولې ددې په خاطر وي چې د جلالی صیب شهرت ته صدمه ورسوي او یا دا چې دی دې ته مجبور کړي چې بالاخره استعفا وکړي. کله چې کاوون کاکړ مازدیگر زما دفتر ته راغی نو څرنگه چې زه د موضوع نه دمخه خبر وم نو ماته یې وویلې چې څه خبرې دي ما ورته وویلې چې خبرې خو په ارگ کې دي او داسې آوازې دي چې اسمعیل خان د جلالی صیب پر ځای مقررېږي، کاوون کاکړ چې په پارلماني چارو کې د ولسمشر سلاکار وو وویل چې هو! ده وویلې چې دوه ورځې دمخه ما بنام زه کرزي صیب ته ورغلم او ورته ومې ویلې چې نن درته د زړه خبرې کوم او رسمي خبرې نه دي. کرزي صیب وویلې چې سمه ده. کاوون وویلې چې ډاکتر زلمی رسول هم ناست و نو ما ورته وویلې چې ته اوس اسمعیل خان راوړلې او ددې دمخه دي جنرال دوستم هم راوسته داخلک به څه وایې ځکه چې دا کارونه دهغه وعدو خلاف دي چې تا په ټاکنو کې د خلکو سره کړي دي او ویلي دي و چې جنگسالاران به زما په کابینه کې نه وي بل دا چې نړیواله ټولنه به څه وایې؟ کرزي صیب وویلې چې د نړیوالې ټولنې په سر کې امریکا ده او هغه څه نه وایې نو ما ورته وویلې چې یوازې امریکا نه ده ملل متحد، داروپا اتحادیه او د بشر د حقوقو ادارې ټولې ددې تعیناتو پر ضد دي نو کرزي صیب راته وویلې چې قانوني څنگه دی؟ نو ما ورته وویلې چې دا به ډېر بڼه پرمختگ وي یعنې موږ بېرته په شا روان یو.

ما کاوون ته وویلې چې رئیس صیب ته ووايه چې دلته د کورنیو چارو په وزارت کې یو ټیم چې نظام جوړول او د قانون حاکمیت غواړي شپه او ورځ کار کوي او د جلالی صیب تر څنگ راټول شوي دي نو دوی د اسمعیل خان سره کار نه شي کولی. اول خو جلالی صیب باید لار نه شي او

که هغه خامخا ځي نو داسې یو څوک باید راوستل شي چې د کورنیو چارو وزارت دا ټیم ورسره کار وکړای شي. ماته کاوون کاکړ وویلې چې متبادل به څوک وي نو ما ورته وویلې چې د جلالی صیب متبادل مشکله ده چې پیدا کړي.

زه شخصاً ددې خبرو په اورېدو ډېر خفه شوم او په عین حال کې گیله هم راته پیدا شوله چې ولې جلالی صیب ماته د خپل تگ صحیح نېټه نه بڼایې ځکه د هغه د تگ سره زموږ سرنوشت هم تړلې دی. په هر حال ما بڼام راته لطف الله مشعل وویلې چې موږ د جلالی صیب سره د هغه په کور کې ولیدل او ټولو ورته وویلې چې ته باید استعفا ونه کړې او حتی یون ورته وویلې چې ستا په تلو کې د ملت خپر نه شته دی. جلالی صیب وویلې چې د تابعیت مسئله مهمه نه ده زه ترې تېریم خود کرزي صیب سره زه په نورو مسائلو اختلاف د نظر لرم د بیلگې په توگه چې گل آغا شېرزی یې بې زما له مشورې کندهار ته ولیږه او یا نور جنگ سالاران چې ما لري کړي دي، هغه دې یې په کابینه کې نیسي.

داهم صحیح خبره نه وه چې بڼاغلی کرزي صیب دا پیغام د بل چا په لاس جلالی صیب ته را لیږي، ځکه جلالی صیب د کرزي ملگری، فعال او مهم وزیر و، نو ځکه هر څه یې باید په خپله ورسره مطرح کړي وای خو د دې معنی دا وه چې کرزي صیب هم غوښتل چې په یو شکل یو اشکالو د جلالی صیب د تگ او یا له پاسپورت څخه د نه تېریدو او ازې خپرې کړي.

د مارچ په پنځمه نېټه د سهار په اوه نیمو بجو راته ډاکتر فاروق وردگ تېلفون وکړ او همدا مسئله یې را سره مطرح کړه او وویلې چې موږ کرزي صیب ته وویلې چې اسمعیل خان باید په هېڅ صورت کې رانشي او هغه

دا و منله خو که جلالی صیب نه وي نو په متبادل باید فکر وکړو او ښه به داوي چې کوم ماښام دواړه په گډه کرزي صیب ته ورشو او هلته به ورسره ډوډۍ هم وخورو او خبرې به ورسره وکړو، ما ورته وويلې چې دا زمينه په دوه درې ورځو کې برابره کړه ځکه په اتم د مارچ زه سویدن ته ځم خو دا زمينه برابره نه شوله.

دا آوازي درې مياشتې روانې وې بالاخره د جوزا د مياشتې په شپاړلسمه نېټه مازديگر پنځه بجې جلالی صیب خپل دفتر ته راغی او زه يې وغوښتم او راته يې وويلې چې چاته مه وايه زه ددې مياشتې په اخره کې استعفا کوم ځکه نور نه شم کولای چې د کرزي صیب سره کار وکړم. مشکل د کرزي صیب سره دی ځکه چې ما جنرال دوستم، گل آغا شېرزی او اسمعیل خان د خپلو عهدو نه د زیات فشار او هلو ځلو سره لرې کړل خو ده بیا هغه راوستل او مقرر يې کړل او د کابينې پوستونه يې ورکړل.

لکه څنگه چې ما مخکې یادونه وکړه دا آوازي د څو مياشتې را په دې خوا روانې وې خو دا لومړي ځل و چې جلالی صیب ماته نېټه په گوته کړه. نو ما ورته وويلې دا چې تاسې کار نه کوئ نو د ما لپاره هم مشکله ده چې خپل کار ته دوام ورکړم نو زه هم خپله استعفا درکوم. جلالی صیب راته وويلې چې ته صبر وکړه. د جون د مياشتې په ديارلسمه نېټه مازديگر راته جلالی صیب بیا ياده کړه که د ننگرهار د والي په توگه لاړ شې څنگه دې خوښه ده؟ ما ورته وويلې که چېرې ته دلته په وزارت کې په خپله وظيفه پاتې کېږې. نو ماته موجوده دنده چې د اداري معنیت دی ښه ده او تر یو حده په خپله دنده کې مؤفق هم یم او که چېرې ستا تصمیم قطعي وي چې وظيفه پرېږدې نو بیا ښه ده چې ننگرهار د والي په توگه لاړ شم ځکه دا معلومه نه ده چې څوک به په راتلونکي کې د کورنیو چارو

وزیر وي او آیا زه د هغه سره کار کولی شم او کنه؟ دا خبره همدلته پاتې شوله.

د جون د میاشتي په نولسمه نېټه سهار د جلالی صیب دفتر ته ورغلم چې د دفتري کارونو لپاره د اجراتو په هکله ترې هدایت واخلم نو بیا راته جلالی صیب وویل چې ستا څه پروگرام دي؟ ما ورته وویل چې د څه په مورد کې؟ هغه وویل چې زه په دوه درې اونیو کې خپله دنده پرېږدم، نو ما ورته وویل چې مخکې خو ما درته ویلې و چې که ته په وزارت کې یې په هر پوست او یا دنده چې ته لازمه وگنې هغه به اجرا کوم ځکه چې تاسې ماته د یوه استاد او مشر ورور حیثیت لرئ او که تا د مانه دا غوښتنه نه وی کړې چې په حکومت کې کار وکړم نو ما هېڅ فکر نه کاوه چې زه به په حکومت کې کار کوم.

ما جلالی صیب ته وویل چې زه فکر کوم چې کرزي صیب ستاسې د کار ستاینه ونه کړه نو زموږ خو دسره نه کوي. موږ خپله دنده په پوره ایماندارۍ، صداقت او د خپل وطن د خلکو د گټو په خاطر ترسره کړې او خاصاً زما کار او خدمت الله (ج) او تاسې ته او د کورنیو چارو وزارت مامورینو ته چې زما نږدې همکاران دي معلوم دی چې تر اخره سرحده پورې ما د صداقت او ایماندارۍ نه کار اخیستې او په دې فخر کوم که څوک دولتي دنده اجرا کوي او غواړي چې خدمت وکړي باید چې پاکي ولري او که څوک غواړي چې پیسې پیدا کړي نو بیا ښه داده چې تجارت وکړي نو فکر کوم چې د ولایت په خاطر هم کونښن مه کوه ځکه په دې نظام کې کار کول که په هره دنده باندې وي مشکله ده.

جلالی صیب راته وویل چې زه ستا په صداقت او ایماندارۍ کې هېڅ شک نه لرمه او داسې خدمت دې کړې چې واقعاً د توصیف وړ دی او تا

زما د بني لاس په حيث کار کړی او دا د ستاینې وړ ده. جلالی صیب زیاته کړه چې موږ خپل ژوند په خطر کې واچاوه او د ټولو جنایت کارانو، قاجاقبرو او ځاننو عناصرو سره لاس او گریوان وو او هېڅ نوع تشویق نشته بلکې زموږ پښې وهل کېږي نو په داسې اداره کې کار کول هېڅ معنی نه لري او ښه داده چې خپلې پښې وکارو او خپل ایماني او وجداني مسؤلیت مو تر یوه حده پوره ادا کړی دی.

د جون د میاشتې په درویشتمه نېټه چې د ۱۳۸۴ کال د سرطان دویمه نېټه شي د ډېر سوچ او فکر نه وروسته دې تصمیم ته ورسیدم چې باید استعفا وکړم ځکه چې د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب هم اخري تصمیم ونيوه چې استعفا ورکړي، د جلالی صیب په قول د کرزي صیب دا خوبه ده چې اسمعیل خان د کورنیو چارو وزیر په توگه وټاکي خو د نړیوالې ټولنې او په خاصه توگه د ملگرو ملتونو دفتر د هغه د ټاکنې سره مخالف دی ځکه چې کله اسمعیل خان د هرات نه تبدیله نو د یو شمېر مظاهره چیانوله خوا په هرات کې د ملگرو ملتو دفتر وسوځول شو او هغوی د دوی د دفترونو پر په اسمعیل خان اچوله، له بله پلوه د دولت په ټولو تعیناتو کې هېڅ معیار نشته او هم کرزي صیب خپل دوست او دښمن نه پېژني او یو قسم گنگ حالت دی.

جلالی صیب وویلې دا چې تاسې هم استعفا کوئ نو زما کرزي صیب ته مشوره همدا ده چې د پارلماني ټاکنو پورې باید بل وزیر ونه ټاکي او امنیتي معین ضرار احمد باید د سرپرست په توگه کار وکړي.

په هر حال د کورنیو چارو د وزارت نه زموږ استعفاگانو دامعني درلوده چې دهغه کارونو ته داب چې موږ اېښی وو بېرته وران شي. البته د یو افغان په توگه ددې ته داب د خرابیدو ننداره ډېر ځورونکې ده ځکه

چې مورې گورو د ۲۰۰۵م کال د جولای د میاشتې نه را په دې خوا هره ورځ د افغانستان حالات مخ په خرابیدو روان دي. زما د استعفا متن په لاندې ډول وچې یونقل زما لاسي لیکنه ددې کتاب په اخره کې مل دي:

جلالتماب محترم رئیس جمهور جمهوری اسلامی افغانستان!

اینجانب که از مدت اضافه تر از دو سال ابتدا بحیث مشاور وزارت داخله و بعداً بحیث معین اداری و مسوول پروگرام های ملی تحکیم ثبات افغانستان (ASP) تیم های بازسازی ولایتی PRT و صندوق و جهی پولیس (LOTFA) ایفای وظیفه می نمودم، تحت نظر و رهنمای جلالتماب وزیر صیب داخله و ظایف محوله خویش را مطابق استعداد و توان خویش به طور احسن و صادقانه اجرا نموده ام که البته وزیر صاحب داخله و همکاران عزیز من در وزارت و حکومت از نتایج اجرات من قضاوت به خصوص خواهد داشت.

بنده بنا بر معاذپر که دارم نمی توانم که وظایف محوله خویش را به طور احسن اجرا نمایم امید است که استعفا بنده را از تاریخ اول اسد ۱۳۸۴ منظور فرموده و امید است که شخصی دیگری را به عوض بنده تعیین نموده تا در این چند روزی که ایفای وظیفه می نمایم وظایف خویش را برای ایشان تحویل و همکاری نمایم.

من در اخر از جناب شما و وزیر صیب داخله اظهار امتنان می نمایم و سپاس گزارم که برای بنده شرایط کاری را مساعد فرمودید تا در اعمار، بازسازی و امنیت افغانستان حصه گرفته و توانستم که به حد توان خویش به مردم افغانستان خدمت بنمایم.

به امید سعادت و پیروزی افغانستان

با عرض احترام

سید شاه محمود میاخیل معین اداری و مسؤل پروگرام های

ASP, PRT, LOTFA

جلالی صیب د مانه پوښتنه وکړه چې څه پروگرام دې دی نو ما ورته وویلې چې اوس خو هېڅ پروگرام نه لرم او وروسته به فکر کوم خو همدلته په افغانستان کې پاتې کېږم بیا یې راته وویلې چې ولې استعفا کوې نو ما ورته وویلې چې ستا علمیت او شناخت د کرزي صیب او هم د نړیوالې ټولنې سره د مانه ډېر زیات دی، دا چې تاسې ونه کړې شول چې د کرزي صیب نظر او یادکار په رویه کې تغیر راولې او یا ددغه گډوډیو مسپر ته تغیر ورکړې او نه هغه ستا د کارونو نه راضي دی نو زه خو په هېڅ صورت کې ددغه گډوډیو مخه نه شم نیولی. نو دا بهتره ده چې ځان د گډوډیو نه تر څنګ کړم او دا خو به څوک نه وایې چې د گډوډیو مخه نه شي نیولی نو ولې هسې مو څوکۍ اشغال کړي دي او علی الاقل د ملامتۍ نه خو به ځان وساتو.

جلالی صیب راته وویلې چې استعفا دلته پرېږه او گورو به چې حالات او وضعیت کومې خواته ځي خو دا استعفا د منظوریدو یې راته هو او نه ونه وکړه. څنګه چې د جلالی صیب د دفتر نه راووتم نو نږدې همکارانو ته مې وویل چې ما خو استعفا ورکړه او اکثریت زیات خواشیني شول. د جمعې ورځ مې په کور کې د نورو ورځو په اندول آرامه تېره کړه ځکه چې نه مې د چا سره وعده درلوده او نه د وزارت د کارونو تشویش را سره و. څوکۍ او مقام چې څومره صلاحیت لري هماغومره مسؤلیت هم لري او آرامه ورځ مې په کور کې تېره کړه.

د ۱۳۸۴ کال د سرطان په څلورمه یعني د شنبې په ورځ چې سهار د کورنیو چارو وزارت ته راغلم نو د جلالی صیب دفتر ته ورغلم او پوښتنه

مې ترې وکړه چې زما استعفا دې کرزي صيب ته ورکړه او کنه؟ جلالې صيب راته وويلې چې دا زما کار دی چې قبوله يې کړم او کنه؟ ما ورته وويلې که ته يې قبلوې او که کرزي صيب خو زه نور کار نه کوم او چې وخت پوره شو نو زه ځم. په همدې ورځ نن ماسپښين ما د ډاکتر فاروق وردگ سره په اداره امور کې وليدل او هغه هم خواهشيني و او راته يې وويلې چې هېڅوک ستا د کار نه سترگې نه شي پتولی او که څوک يې پتوي نو دا به جفا وي.

د سرطان په شپږمه نېټه د کرزي صيب ورور قيوم کرزي په وزېر اکبر خان کې په خپل کور کې مېلمه کړم چې د کنړ والي اسد الله وفا، په پارلماني چارو کې د کرزي صيب سلاکار کاوون کاکړ، د کليو او پراختيا د وزارت سلاکار ډاکتر عمر زاخيل وال، محمد اسمعيل يون او ډاکتر محمد اکرم خپلواک يې هم را غوښتي وو تر څو ما په دې قانع کړي چې استعفا ونه کړم، ما ورته وويلې که جلالې صيب پاتې کېږي نو زه خپل کار ته دوام ورکوم خو د اسمعيل خان او يا امنيتي معين ضرار احمد د سرپرستۍ لاندې کار نه کوم که بل داسې څوک لکه زلمي رسول، محمد حنيف اتمري يا معصوم ستانکزي وزېر شي نو کېدای شي چې د هغوی سره کار وکړي شم نور نو ستاسې خوښه.

د سرطان په پنځمه نېټه راته د ملگرو ملتونو د خاص سرمشري استازي مرستيالې امېره حق تيلفون وکړ چې که وزارت پرېږدې نو موږ تاته ښه پوست چې ستا په خوښه وي درکوو او وويلې چې زه د ملگرو ملتو د سرمشري د خاص استازي ژان ارنو سره هم غږيدلې يم او هغه هم موافقت لري. ما ترې مننه وکړه او ورته مې ويلې چې زه غواړم چې په دولتي چارو کې د يوناما د سلاکار په توگه يعنې Governance Advisor په توگه

وظیفه اجرا کړم نو هغې راته وویلې چې ستا دفتر به تیار وي او هر کله چې تا تصمیم ونیوه نو موږ درته هرکلی وایو.

څرنگه چې دا ما لپاره ډېره ښه او مناسبه دنده وه او په نړیواله کچه یې امتیاز را کاوه نو دې هغه متل سره سرخوړ چې وایې که د کرزي صیب د (پادشاهي) دربار وتړل شي نو د الله (ج) دربار خو نه دی تړل شوی او د کورنیو چارو د وزارت نه راته ښه دنده پیدا شوله. نو د سرطان په اومه نېټه ماسپښین ما بیا جلالی صیب ته وویلې چې زما د استعفا منظوري څنگه شوله. هغه راته وویلې چې دا استعفا خط زما په نامه ولیکه چې د مکتوب په ذریعه یې کرزي صیب دفتر ته ولېږم.

ما ورته د هماغه پخواني استعفا مضمون چې کرزي صیب په نامه مې لیکلی و په لږ تفاوت ولیکه او یوازې د اسد د اولې نېټې په ځای مې د سرطان شپاړلسمه نېټه د خپل کار اخري ورځ وټاکله ځکه چې ماته د ملگرو ملتو په دفتر کې بله ښه دنده پیدا شوله او وزېر صیب مې هم پرې خبر کړ. په همدې مابنام چې د جون د میاشتې اته ویشتمه نېټه وه، د اروپا اتحادیې ددغه اتحادیه رئیس د خدای پاماني د مراسمو لپاره مابنامنۍ جوړه کړې وه چې زه یې هم بللې وم، ورغلم چې د ملگرو ملتو مشر، زیاتو سفېرانو او د افغانستان د حکومت مشرانو او کابینې غړو په کې هم برخه اخستې وه چې څنگه زه د اروپایي اتحادې د دفتر انگرې ته ورننوتم نو د ملگرو ملتو مشر ژان ارنو دمانه پوښتنه وکړه چې د جلالی صیب د تگ آوازه رښتیا ده او کنه؟ نو ما ورته وویلې چې د هغه نه خو خبر نه یمه خو ما نن استعفا ورکړه، نو ټول ډېر خواشیني شول او ورته ومې ویلې چې جلالی صیب هم ځي. په سبا یې د ملگرو ملتو مشر او د ائتلاف د قواؤ قوماندان جنرال کرل ایکنبري Gen. Karl. Eikenberry

او یو شمېر سفېران ټول د جلالی صیب کورته ورغلي وو او هغه یې بالاخره دې ته مجبور کړی و چې د پارلماني ټاکنو پورې باید لار نه شي او که استعفا هم کوي نو باید د ټاکنو نه یې وروسته وکړي. کله چې وزېر صیب سبا ته خپل دفتر ته راغی نو د مانه خواشینی و چې ولې ما ددې د استعفا نېټه وښودله ځکه دده لپاره دا دوی میاشتي نور کار کول سخت و.

په هر حال د جولای د میاشتي په اتمه نېټه چې د سرطان د شپاړسمې نېټې سره برابر وه د پنجشنبه ورځ سهار زه او جلالی صیب د PRT اجرائیه کمېټې د مشرانو غونډې ته لاړو نو د ایساف د قواؤ مرستیال جنرال Wachter وویل چې وروستی تغیرات په حکومت کې او په خاصه توګه د پولیسو په لیکو کې مناسب تعینات نه وو چې دا د حکومت لپاره او هم د PRT په اعتبار او کارونو اغېز لري، د ائتلاف د قواؤ مشر جنرال ایګینبري وویل چې موږ ښاغلی جلالی په دې قانع کړی چې د پارلماني ټاکنو پورې به استعفا نه کوي.

د PRT د مجلس نه چې بېرته د کورنیو چارو وزارت ته روان وو نو ما جلالی صیب ته وویل چې نن زما د استعفا د نېټې اخري ورځ ده او د شنبې د ورځې نه را په دې خوا نور زه نه راځم. جلالی صیب هم دا نه باور کوله نو ما ورته وویلې دا چې تاسې د ټاکنو پورې پاتې کېږئ ستاسې خوښه ده او تاسې لا استعفا نه ده ورکړې خو ما استعفا ورکړې او ټول خلک خبر دي او بېرته د استعفا اخستل ښه کار نه دی او بل دا چې ما د ملګرو ملتو په دفتر کې ځانته ښه کار پیدا کړی او د یکشنبې په ورځ مې ورسره وعده کړې چې درځم او هغوی ما هتله خپلو همکارانو ته په رسمي توګه ور پېژني.

بالاخره وزیر صیب خپل دفتر رئیس ته امر وکړ چې د ماسپینین په دوه بجو د وزارت رئیسان او لوړ پوړي چارواکي د وزارت سالون ته راجمع کړي ترڅو زما د خدای په امانی په مراسمو کې برخه واخلي.

په دغه مراسمو کې د کورنیو چارو وزیر جلالی صیب په تېرو دوه کلونو کې زما د کارونو ستایسنه وکړه او وویل چې د معنیت اداری کارونو تر څنګ مې په نورو پروگرامونو کې لکه د پولیسو د وجهې صندوق، د افغانستان د تحکیم ثبات پروگرام او د ولایاتونو د بیا رغونې د تیمونو د همکارۍ دندې چې په غاړه درلودې په مؤفقاڼه توګه پرمخ بیولي او د نړیوالې ټولنې اعتماد مې د کورنیو چارو وزارت لپاره د کومکونو په جذب کې ترلاسه کړي دي چې د دغه پروگرامونو د پلې کېدو له امله په لسګونو میلیونو ډالره کومکونه جذب شوي دي او زما تګ یې یوه لویه ضایعه وګڼله.

ورپسې ما خبرې وکړي او ومې ویلې ما چې څه د کورنیو چارو په وزارت کې کړي هغه د وزیر صیب په هدایت او د وزارت د همکارانو په ملاتړ او همکارۍ شوي دي او موږ ټولو د یو ټیم په شکل په شریکه کار کړی دی، د کورنیو چارو په وزارت کې ډېر پوه، صادق او په وطن مین کسان شته دی که دوی ته زمینه د کار مساعده شي نو د موږ نه به هم ښه کار وکړای شي خو متاسفانه چې هغه میکانیزم چې ښو کسانو ته موقع ورکړي او کار ترې واخیستل شي نه شته دی. ما فکر وکړ چې په دې شرایطو کې زه نور موثر کار کولی نه شم نو ښه به داوي چې چوکۍ باید یوازې ونه ساتم او کیدای شي چې بل څوک د مانه ښه کار وکړي.

زما د خبرو نه وروسته د ثبت احوال نفوس او خارجي اتباعو عمومي
رئيس مېر عبدالرحمن معقول د اداري معنيت او د وزارت د پرسونل په
استازيتوب خبرې وکړي او وويل:

به اجازه دانشمندان گرامي جلالتماب وزير امور داخله، حضار محترم!
به قول شاعری:

در کار خانه یی که ندانستند قدر کار

هر کس که زود دست کشد کار دان تراست

بیش از یک ماه است که شایعه استعفای جلالتماب وزیر امور داخله
یاس و ناامیدی را بر قلوب و روان مردم رنج دیده ما که به آینده با سعادت
کشور چشم امید بسته اند مستولی نموده است. مردمی که از شکنجه
بیداد سلاح، زور گویی، قانون شکنی و فساد بجان آمده اند و چشم براه
آزادی، دیموکراسی و ثبات اند، هنوز این شایعه روان مردم دل بسته به
حاکمیت قانون را می آزد که خبر استعفای یکتن از همکاران صدیق
ایشان منسوبین با درد این وزارت را تکان داد. استعفای محترم سید شاه
محمود میاخیل معین با درد، آگاه و فعال وزارت. هر چند تقرر، تبدیلی،
استعفا در اداره چیز نامانوس و غیر عادی نیست اما برای ما مشکل
خواهد بود در محفل اعلام استعفای و خدا حافظی محترم میاخیل
صحبت نمایم زیرا بمن یکی از همکاران نزدیک ایشان اهداف، پروگرام
های کاری، دلسوزی به وطن و مردم، و کار و تلاش ایشان کاملاً واضح و
روشن است. اجازه دهید نه به عنوان یک مامور دولت بلکه در عین حال
بحیث یک تبعه این کشور مظلوم صریح تر صحبت نمایم. در دستگاہی
که هنوز فساد تقریباً عمومیت دارد، قانون شکنی و زور گویی بیداد می
کند و دلسوزی به وطن مردم کمتر سراغ میشود، و داع با انسان حامی

قانون و دلسوز به وطن کار آسانی نخواهد بود. وای بحال مردم و دولتی که چنین عناصر را از دست میدهند. خدمات ارزنده محترم میاخیل در تاریخ اجرات وزارت امور داخله ثبت است و هرگز فراموش نخواهد شد. من به نماینده گی از کارمندان معنیت اداری با عرض سپاس از خدمات ایشان از بارگاه خداوند سعادت همیشگی برایشان ارزو مینمایم. تشکر

د مېر عبدالرحمن معقول د خبرو نه وروسته عبدالمالک صدیقی د ولایاتي چارو او بناوالیو عمومي رئیس چې د افغانستان د تحکیم ثبات پروگرام د چارو سرپرست هم و جلالی صیب ته وویلې چې زموږ گیله د وزېر صیب نه ده چې څنگه یې میاخیل صیب ته اجازه ورکړه او استعفا یې قبوله کړه. جلالی صیب ورته وویلې چې هغه دلایل چې ماته میاخیل صیب وویل هغه قناعت کننده وو نو ځکه ما دده استعفا قبوله کړه.

ددې مراسمو د ختم نه وروسته ما په ډېرې خواشینې سره د کورنیو چارو وزارت منسوبینو سره خدای پاماني وکړه او کله چې زه مکرویانو کې خپل کور ته لاړ وم نو د شپې تر دريو بجو پورې د وزارت منسوبین ډلې ډلې راتلل او د مکروریانو د ودانۍ لاندې په لسگونو موټرې ولاړې وې تا به ویل چې د کومې فاتحې یا جنارې مراسمو ته خلک راټول شوي ځکه چې د مکروریانو کورونه خو واره وه نو یوه ډله به کیناسته او بله ډلې به انتظار کاوه او هر یو به خواشیني بنکاره کوله او همدا به یې ویل چې ته اوس هم زموږ معین یې او هر څه امر او خدمت وي نو اوس امر کولی شې او موږ به یې اجرا کوو چې همدا زما لپاره افتخار و چې په نیک نامۍ مې خپله دنده پرېښوده.

نن چې دا کتاب لیکمه نو د کورنیو چارو وزارت نه تقریبا شپږ نیم کاله کېږي چې راوتلی يم خو اوس هم د کورنیو چارو منسوبین چې کله ما

گوري په اخلاص روغېر کوي او يا څه خدمت چې وي هغه په ډېر اخلاص او چټکۍ سره اجرائی کوي چې دا زما لپاره لويه معنوي گټه ده او زه د کورنیو چارو د ټولو منسوبينو نه ډېرې ښې خاطرې لرم. دا بايد ياده کړم چې د افغانستان د خلکو سياسي شعورد نورو هېوادو حتی د سياست مدارانو نه هم زيات دی او څوک چې ښه کار وکړي نو دوی سره يې قدر شته او هميشه ستاينه يې کوي.

د وزارت د خدای پامانۍ نه وروسته ما د آزادۍ راډيو خبريالي حميده عثمان او د طلوع تلويزيون خبريال حميد مومند سره د خپلې استعفا په هکله مرکې وکړې او ومې ويلې چې د دولت هر عالي رتبه مامور چې په خپله دنده کې موثر او مؤفق نه وي بايد خپله دنده پرېږدي نور زه په خپله دنده کې موثر نه وم او دا مې لازمه وگڼله چې استعفا ورکړم او خپله دنده پرېږدم بل دا چې موږ د سيستم په جوړولو فکر نه کوو او زيات په اشخاصو فکر کوو خو که سيستم جوړ نه وي نو د اشخاصو بودن او يا نه بودن مهم نه دی او دا داسې مانا لري چې که د موټر انجمن خراب وي نو ډرېور يې که څو ځلې تبديل هم کړي دا موټر چېرته نه ځي نو زموږ د نظام انجن يعنې سيستم خراب دي.

پای

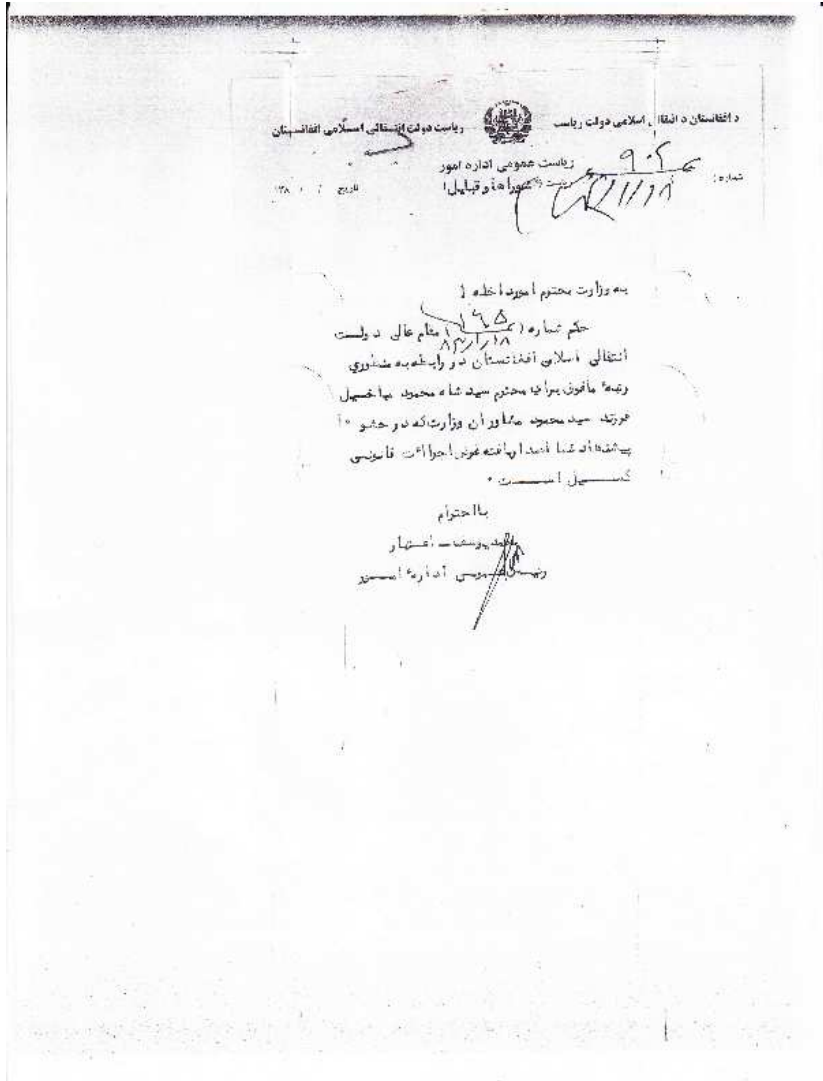
شاه محمود ميخيل

د شنبه ورځ د نومبر د مياشتې شپږمه نېټه

۲۰۱۰م کال - کابل - چارراهي قمبر

خپل کور - د سهار لس بجي او څلويښت دقيقې

دولت انتقالی اسلامی افغانستان

۲۶۷۱

وزارت امور داخله

۱۳۷۳/۳/۱۹

ریاست عمومي دفتر

۱۳۷۳
۱۳۷۳/۳/۱۹

حکام	پیشنهاد
<p>بسم الله الرحمن الرحيم</p> <p>شماره: ۱۳۷۳/۳/۱۹</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p>	<p>د نظام جنوري ریاست دولت انتقالی اسلامی افغانستان!</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p> <p>د کورنیو چارو وزارت لاسته راوړنې او خپلونه</p>

نقد نامه هیئت مهم عالیته دربار
رخ تسکات قبی در دولت رخ

جیت تا دوزن به رفیت موهو در دولت رخ دیو نقد نامه

هارر میورد

۱- اعتبار از زمین کف آن بن به طین جایت ۸۰۰

۲- قلمت ۷۱۱ و ۸۱۱ در قدم اول قرار دیو

وز خطوط جمع در جمع ۸۰

۳- قلمت ۷۱۱ و ۸۱۱ در عرض به بعد غون این

دور قول دور بر خطا به ده داری

۴- قطعت مسیح از ۷۱۱ بر ۸۱۱ صیده

در ۸۱۱ به پارویک

۵- نام قلمت ۷۱۱ در دور به رخ در کس در می خود

نشتن سوره

۶- هوان : اور علی قوت کسوت دیو جیت بر سر سالی می آید

توقلیا سیده

۴- قول مهم فان آداری

۱- هوان مدرسه از جن

۵- فانیه دره بریا

۲- قول مدرسه از قضاوت

۶- فانیه PR-3

۳- مهم سلطانی از قضاوت

۷- فانیه قاروانی

۸- قول محو فان از ۸۱۱

خپل نوي نديت نوم غاړه د بريون ټيم

د د ارتباط د هر ص کليد مساي د د هر لاريه اول نامل
د ساسون، جديون، کسري و فارياب نام مواردت
ټول نديت ناملونه د ١٩١١ ټيمه د کورنيو برطف
د هر رن بريون د PRT د هر عمل نديت
آن دهام ټيم .

~~مهم ټيم جديون جديون د کورنيو ټيم~~
~~مهم ټيم کورنيو ټيم د کورنيو ټيم~~
~~مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم~~

مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم
مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم
مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم
مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم
مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم
مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم
مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم
مهم ټيم د کورنيو ټيم د کورنيو ټيم

پيشهاد درمورد اصلاحات اداري، نظامي و خلق سلاح در صفحات شمال

کمیسیون باطلان در مورد تطویر هیئت های شورای محرم امنیت ملی و منظور تحکیم امنیت و ثبات در صفحات شمال افغانستان -
تاریخ: 1382/7/20 نشست عمومی دودره و موضوع: برخورد های مسلحانه -منطقه را مورد بحث و بررسی قرار داده و ریشه های
اختلافات ذاتی از مناسبت های سیاسی و تحلیلی گردانده و جهت برای استقرار ثبات و امنیت در منطقه تطویر تطویر آبی را در سه
مرحله پیشنهاد می نماید

مرحله اول:

- 1- برود و رفع نزاع بین 10 تقریب 1382.
- 2- تشکیل هیئت های دروغ 7 و 19 دوام در نظر طرفین در مورد قطع جنگ و بازگشت مطمان به بوخیت های داخلی
- 3- تعیین وائی و فرماندهان امنیه در ولایت بغ
- 4- اجرای پروژه های مسلح از شهر برای شریف و سعادت و امنیت صلح برای اشخاص واجد شرایط نظیر به تصدیق کمیسیون امنیتی
- 5- موکول برود استوی صفحات مسلح از وضع تعیینی مدلی آناه به امر وزیر دفاع ملی و لوی درستی
- 6- تأمین امنیت شهر برای شریف توسط قطعه به صد نفری پولیس عزائم موکول

مرحله دوم: 1382

- 1- تجدید ماحول برای او و های هند و جنگ به فرقه ها و تقسیم آن به پنج رکن اول آورد
- 2- تعیین فرقه های جدید
- 3- تعیین فرماندهان شریف نام و بی طرف در زیر نظر آورد
- 4- تجدید سلاح و تجهیزات و سلاح برای آن و ارتقاء در گنجینه آوری و دیگر برقرار دادن آن تحت کنترل PRT
- 5- طرح آگاهی با داشتن دستور و شهر حیران

مرحله بعدی: اصلاحات وسیع تر اداری:

- 1- گزینن کادر ها در ادارات کبیری دولتی که در بر گزاره ادارات تطویری داشتند و نظر شخصی مسلکی و متخصص با رعایت ترکیب قوم در این بست ها
- 2- توسعه اصلاحات قانونی امنیتی و نظامی به سایر ولایات شمال افغانستان
- 3- کمیسیون تطویر باران
- 4- بر طریق یافتن برای یک کمیسیون با صلاحیت و بی طرف بشمول از نماینده گان وزارت های محترم دفاع و امور داخلی و وزارت خانه های ذیربط تعیین کرده و عملاً در ولایات شمال افغانستان فعالیت نماید
- 5- برای گنودره و مقامات محلی ولایتی در تعیین و تعیین شفافیت رساند که به دولت و در تشکیل پلان مطروحه به و مورد آورد کمک نماید
- 6- کمیسیون متشکل و پیشنهادت بر بند سازماندهی راه مقامات عالی دولت بوفه تعیین
- 7- برای تعیین و احراز امنیت تمام این ها و ذخایر امنیه و نهضات کمک و همکاری PRT خواسته شود
- 8- تشریح برود امنیتی

①

صنعت کورنۍ وظيف در وديت پيچ
شماره ۱۳۸۲/۱۱/۴

- بمطور طبقه بندی کورنۍ وظيف مي وپيلې باجه و د صحت مند در پيچ وديت کمال
در کورنۍ زار وظيف حورغ ۴ حقوق ۱۳۸۲ صنعت زيل پيل کمال
- ۱- د کورنۍ صنعت وظيف (د کورنۍ وظيف وديت کمال) د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - ۲- کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - ۳- د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
- کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال
  - کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال د کورنۍ وظيف وديت کمال

۶۹۰۶
۹۲/۱/۲۶
۵۴۸

وزارت امور داخلي
رياست عمومي د
مدیریت عاقد و اړتیا د

بر ما ست محترم پسر...

يا د د ا ست مخ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

با احترام
يا...
رياست عمومي وزارت

کابینه...
رياست عمومي وزارت

د بناغلي شاه محمود میاخیل لنډه پېژندنه

شاه محمود میاخیل د سید محمود حسرت زوی په ۱۳۳۷ هـ ش کال د ثور د میاشتې په یولسمه نیټه د کنړ ولایت د خاص کنړ ولسوالۍ د منگوال په کلی کې زیږیدلی او خپلې زده کړې یې په افغانستان او پاکستان کې د ماسټرۍ تر کچې رسولي دي. بناغلي میاخیل د امریکا د مشهورو پوهنتونو Harvard, Stanford او NDU نه د ښه حکومت داری، قانون حاکمیت او لیډر شپ په برخو کې فیلو شیپونه ترلاسه او زده کړې یې کړي دي.

بناغلي شاه محمود میاخیل سره له دې چې یو تکړه لیکوال او ژورنالیست دی په تیرو درې لالهانده لسيزو کې دخپل هېواد افغانستان په اړه بې تفاوته نه دی پاتې شوی او همیشه یې د هیواد د ابادۍ، صلحي او آرامۍ لپاره په ملي او نړیواله کچه نه ستړی کیدونکې هلې ځلې کړي او د ډیرو قضایاو شاهد او ناظر پاتې شوی دی. بناغلي میاخیل صیب د افغانستان په قومي، ولسي او اداري جوړښتونو او ارزښتونو باندې ډیر ښه پوهیږي او په دی اړه یې زیاتي لیکنې هم کړي دي. بناغلي میاخیل همیشه د افغانستان ځوانه طبقه دی ته هڅولی او تشویق کړی چې د هیواد په مسایلو کې باید بې تفاوته

پاتې نشی چې په دی لړ کې ما شخصاً د میاخیل صیب د لار ښوونو او صحبتونو نه زیاته گڼه اخستی ده.

په دي دري لسيزو کې ښاغلي میاخیل په مهمو دندو لکه د کورنیو چارو وزارت معینت ، د ښه حکومتداری په څانگه کې د ملگرو ملتونو سلا کار ، د بلجیم د کمیټې مرستیال او امریکاغږ راډیو محلي خبریال په توگه کار کړی دی. اوس مهال ښاغلی میاخیل په افغانستان کې د متحده ایالاتو د سولې دانستیتوت مشر دی.

چاپ شوي اثار :

- ۱- بیرنۍ لویه جرگه او په مشرقي ولایاتو کې د انتخاباتو بهیر
- ۲- د واقعاتونو په بهیر کې
- ۳- او دا کتاب د کورنیو چارو وزارت یادښتونه

ناچاپ اثار :

- ۱- واقعاتونه د کیسو او روایتونو په هنداره کې
- ۲- د مقالو مجموعه (انگلیسي)

په انگلیسي ژبه چاپ شوي مقالې :

- ۱- افغانستان پیژندنه (په امنیت او اداره کې د قومي جوړښت رول): دغه مقاله په هند کې د مولانا عبدالکلام ازاد انستیتوت له خوا په کال ۲۰۰۸ م کې چاپ او خپره شوی ده
- ۲- په افغانستان کې د ثبات راوستلو پلان: په کاناډا کې د حکومت د اداري سمون او نوبت دنړیوال مرکز له خوا په ۲۰۱۰م کال کې خپره شوې ده
- ۳- د افغانستان د بیا رغونې په وړاندې پراته خنډونه (ټولنیز ، اقتصادي او سیاسي عوامل یې) : دغه مقاله په هند کې د مولانا عبدالکلام ازاد انستیتوت له خوا په کال ۲۰۱۰ کې چاپ او خپره شوی ده

- ۴- بشري امنیت او د قانون حاکمیت، د افغانستان تجربه: دانگلستان د کیمبرج پوهنتون له خوا په ۲۰۱۱ م کال کې د کتاب د یو فصل په توګه چاپ او خپره شوي
- ۵- د تاریخ تکرار: په افغانستان کې د مجاهدينو د تاکتيکونو او موجوده جګړې ترمنځ توپیر: په امریکا کې د منځني ختيځ دانستيتوت له خوا په ۲۰۰۹ م کال کې خپره شوي

اسدالله ساحل

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**